

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Blagoslovljene praznike!

Uredništvo in uprava

Kdo nam bo odvalil kamen

Via Appia je bila ena najbolj znanih in pomembnih ulic starega Rima. Se celo danes ni izgubila ne svojega imena ne pomena. Potnik, ki hodi po njej, vidi levo in desno vzdolj poti ostanke znamenitih katakomb in slavni poganjskih ter krščanskih grobov in spomenikov. Via Appia je bila nekoč pokopališka cesta večnega Rima, obdana daleč ven iz mesta od samih grobišč.

Mogli bi primerjati to znamenito rimsko cesto s potjo našega življenja. Ali ni tako tudi z našim življenjem: Čim dalje se vije, tem več je ob njem grobov.

Gotovo nekaj resničnih grobov, v katerih počivajo naši dragi starši, bratje, žena, mož, prijatelji, znanci... Tisoč pristranih, iskrenih vezi nas je z njimi družilo. Njih topla navzočnost nas je osrečevala, nam je lepšala in osvetljevala življenje. Težko nam je pri duši, ko se jih spominimo, ker ne čutimo več ob sebi žuborečega studenca njihovega življenja. Odlisi so od nas. Nemo počivajo v grobovih. Kdo nam bo odvalil kamen z njih groba?

So pa gotovo še drugi grobovi ob poti našega življenja, ki bi jih tako mogli imenovati v prenešenem pomenu. Morda leži nekeje pokopana vera v naš veliki življenjski uspeh. Toliko let smo verovali v svojo srečno zvezdo, sanjali o bodočnosti in v sebi odkrivali čudovit svet. Brezštevila trudov, skrbi, naporov: vse za srečo, za našo srečo. Danes smo morda nad vsem razočarani. Razdvojeni nad lastnim življenjem, zagrenjeni nad celim svetom. Nad našim poštenim delom je morda triumfiral zahrbtnost in laž, nad našimi iskrenimi nameni praznjenje zloba svoje zmagovalce. Velik grob je nastal ob poti življenja, v katerem počivajo zlate sanje, vera v pravo in pravico, sploh vera v lepoto življenja.

Se hujše za nas, ako se ob tem grobu vrsti tudi gomila, v kateri počiva naša mlada vera, ki nam jo je umirajoča mati izročila kot svojo najdražjo svetinjo, ki naj bi nas spremljala skozi življenje. Morda že od mladih dni dalje nismo več doživeli z verno dušo Vstajenja. Zvonovi so se vrnili iz Rima in potrkavali ter vrisali aleluja, duša, vsa omita in pripravljena, pa je bila njih radostne glasove in odmevala še lepših, še bolj čistih melodij: aleluja, aleluja!

Tega prazničnega doživljanja že davno morda ni več v duši. Sedaj se ob zvokih zvonov budi nemara le še otožje, porojeno iz skepse, kakor ga je občutil Göthejev Faust na veliko-nočno soboto, ko so samostanski zvonovi klicali k vstajanju: »Slišim pač blagovest, toda manjka mi vere.« Tak skeptični, obupani Faust hodijo danes v tisoč podobah okrog. Kdo naj odvali kamen z njih duše, ki je silno velik?

Dovolj primer! Dejstvo je, da nam vesela, odkrita, in v duši doživljata aleluja ni bila morda nikdar tako potrebna, kakor danes ta dan. Saj jih je vse polno, ki se ne morejo otresti razpoloženja velikega petka, ki ne morejo verjeti v zmago življenja nad smrtjo, pravice nad krivico, vere nad nevero. Vse okrog govori o veliki noči: pesem po oznanja in zvonovi, cerkveno liturgično opravilo, procesija in celo narava se je prebudila v novem življenju. A kljub temu premogni nič ne vedo in nič ne čutijo o vstajanju. Ne pridejo več mimo grobov. Kakor žene so, ki so hitele k grobu Zveličarja in imele le to veliko skrb, kdo jim bo odvalil kamen izpred duri groba. Toda tedaj je Zveličar že premagal smrt in trohno groba, bil je že zmagovalček, ki je stal sredi svoje preplašene črede. Tudi žene so vse zbegane in malodušne, toda že stoji angelj pri njih in jih vzpodbuja: Ne bojte se!

In to je prava vstajenska beseda: nič se bati! Vesela vest vstajenja jemlje najprej človeku tisti strah pred smrtjo in grobom, ki je drugače tako naraven. Odkar je človek na zemlji, je v smrti videl zlo usodo, katastrofo svojega življenja. Šele s Kristusom in njegovim vstajenjem je tudi v grozopolni konce življenja posvetila nova, tolažilna luč. Smrt je premagana. Življenje ne umrje več, ampak ostane zmagovito. Moč luči je večja kakor moč teme. Zato upapolno stopamo tudi na zadnjo zemeljsko pot. Kajti Kristus, ki je naš »prvorojenec«, je enkrat umrl in ne umrje več. Z njim in po njem bomo tudi mi vstali. Samo da vjamemo njegovo roko in jo trdno držimo. Močnejši je, kot vse vesoljstvo. Vera krščanstva je vera od smrti Vstalega, je vera življenja in veselja, moči in pomladi. Verna kristjani bi naj bili zato vedno močni, vedno pogumni, vedno si svesti zmage. Kajti dobro vedo, da Kristus živi in da stoji vedno med nami.

Ni pa samo smrt, so še tudi druge sile, pred katerimi človek trepetja in ki mu grene življenje. Včasih je, kakor bi se nekaj demonskega sprostilo v nas in v naši okolici, kar nam pripravlja dolge kalvarijske ure. Toda, ali ni ravno to najboljše priprava za vstajenje? Kaj je velika noč, more povedati le tisti, ki je doživljal tudi velike petke in bil z Gospodom vred pogreznjen v grob. In nič drugače ni s celimi narodi. Kaj vemo, če noče Bog sveta s večjim trpljenjem in z gnusom nad lastno revščino in zablodelostjo dvigniti k višjemu spoznanju, čistemu misljenju in pravičnejšemu življenju? Kako bi si drugače mogli razlagati, da je Bog pripusil tako strašno preizkušnjo ruskega naroda, ko je krščanstvo navidežno docela izbrisano na ozemlju boljševikov. Mislimo na

Ker je v Stresi ohranila zavezništvo Anglije...

Francija se že otepa sovjetov

Mesto vojaške zveze se je rodila pogodba o medsebojni čustveni pomoči

Zeneva, 18. aprila.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Francosko-ruska pogodba je torej takorekoč spisana. Danes opoldne so govorili, da je bila celo že začasno parafirana od Lavalja in Litvinova, ker da bo slovesen podpis v Moskvi ob priliki Lavalovega obiska v sovjetski prestolici. Toda to menda še ne bo res. Včeraj so vso popoldne stikali glave skupaj francoski in sovjetski strokovnjaki in izvedenci in so se zedinili glede besedila pogodbe, ki bo prišla na podpis v Moskvi. Toda ta pogodba ni popolnoma enaka tisti, ki je bila objavljena dne 9. aprila v svoji obliki in je sedanje besedilo v marsičem drugačno, bolj zvito, bolj mehko in vodeno, torej manj vredno.

„Bičani pes“

Pri vseh teh francosko-ruskih pogajanjih, ki se sedaj že vlečejo leto dni, odkar je lani točno 17. aprila takratni zunanji minister pokojni Barthou najvil svoj načrt vzhodnega pakta z Rusijo, je treba vpoštevati, da kaže Laval osebno mnogo manj navdušenja za rusko zvezo, kot jo je kazal pokojni Barthou ali jo kažejo gotovi krogi v Franciji. Lavalu Rusija nikakor ne diši. K vsakemu koraku ga morajo tako rekoč razmere prisiliti. Duhoviti francoski časnikar »Pertinax« ki si v »Echo de Paris« privoščijo marsikakšno bridko na Lavalov račun, pravi o njem, da hodi v Moskvo kot »bičan pes«, ki se skuša na vse strani otepati te poti, a mu pod udarci dnevnih dogodkov in javnega mnenja ne preostaja drugega, kot da se plazi naprej. Laval bi rajši dosegel direktni sporazum z Nemčijo. To je njegova ambicija. Rusija je zanj le izhod v sili. Zato se ni čuditi, da se ta pogodba z Rusijo, ki smo jo videli že v tolikih izdajah, neprestano spreminja. Kako daleč je sedanje besedilo od one jasne, nedvoumne kratkodobne vojaške pogodbe, ki jo je imel v mislih Barthou in ki bi postavila proti nemški nevarnosti združene francoske in ruske armade.

Litvinov lovi Laval

Dne 9. aprila je Litvinov potom svojega poslanika v Parizu Potjemkina še prisilil Lavalja, da je moral v načelu pristati na sirov obris pogodbe, ki so jo potem uradne agencije proti Lavalovi volji in menda brez njegove vednosti takoj predale javnosti. Tako je Litvinov zvezel Lavalu roke, ko je slednji šel v Streso. Iz Strese se je Laval vrnil zopet poln skrbi glede te nesrečne pogodbe, v katero ga skoraj s silo ženejo. Angleži so ga najbrže obdelovali v Stresi in ga skušali odvrti od tega, da bi se popolnoma predal Rusiji. Občevali so mu podporo v Zenevi. In res je Laval, kakor hitro je v Zenevi srečal neizbežnega in povsod pričujočega Litvinova — ki ga je porogljivo pozdravljal že na kolodvoru — takoj povedal Rusom, ki ga niso več spustili iz rok, da bo treba besedilo pogodbe še enkrat spregledati. Rusi so napravili začuden obraz. Kako to? Saj smo se že dogovorili. Kaj pa dana beseda? In tako naprej. Začela so se mučna posvetovanja.

Kakšne so bile težave, ki jih je Laval položil na mizo pred Litvinova?

Samo za Evropo

1. Prvič je treba v pogodbi natančno določiti, da se sporazum tiče samo Evrope, ne pa morebiti Daljnega vzhoda (angleški ugovor!), kot je Litvinov pritajeno računal. Torej izvenevropski napa-

Na Hitlerjev rojstni dan

Nemčija bo zopet udarila po mizi

Veliko posvetovanje „führerjev“ v Monakovem

München, 19. aprila, c. Danes so se tukaj vršila zelo važna posvetovanja med Hitlerjem in njegovimi pomočniki. Najprej je Hitler sprejel von Neuratha, nato pa še von Ribbentropa, ki je nekak Hitlerjev osebni zunanji minister. Tem posvetovanjem je prisostvoval tudi vojni minister von Blomberg.

O teh razgovorih se izve sledeče: Hitlerjev javni odgovor je odložen in bo najbrž šele po veliki noči sledil v obliki velikega narodnega gibanja. Zato je bilo v Nemčiji tudi prepovedano, da bi se

Zveličarja, ki so ga veliki petek z njegovimi osrečujočimi in zveličavnimi idejami navidez za vedno pripravili k molku. Duhovna in svetna oblast in ves narod, katerega je tako neizmerno ljubil, so ga obsodili na sramotno smrt. Izneverila se mu je celo mala peščica pristašev. Kdo bi tedaj mogel verovati, da bo končno ostal le Kristus zmagovalček. Toda že tretji dan so se razklenili okovi groba: On je bil zopet med svojimi in vlada z močjo in veličanstvom nad milijoni duš še danes in bo vladal vekomaj. Odkar je Kristus vstal, nimajo ne poedinci in ne narodi več vzroka in ne pravice, da bi zdvajali nad zmago resnice in pravice, pa naj bi bili valovi bridkosti in nasilja še tako razbesneli in naj laž, sila in sebičnost obhajajo še tolikšna zmagovalstva. On, ki kraljuje v nebesih, se vsemu temu smeje. Naj se zlo tudi razširja na površini: njegove korenine so vendarle izpodrežane, v globine ne more, odkoder pritekajo sokovi za vse stvariteljno in trajno. Seveda so nihala božje ure daljša, kakor pa jih imajo naši časomeri. Božji mlini meljejo no-

daleč Rusije Francije nikakor ne vežejo. Rusom je odletel velik plen.

Samo v okviru Zveze narodov

2. Načrt pogodbe od 9. aprila, torej pred Streso, pravi, da se bosta Rusija in Francija držale pri morebitnih napadih člena 15 pakta Zveze narodov, ki daje prizadetim državam, ako svet Zveze narodov ne pride do enoglasnega sklepa glede postopka proti napadalcu, zopet polno svobodo, da ukrenejo, kar hočejo. Litvinov je imel namen ta člen v pogodbi s Francijo še posebej razločiti in sicer tako, da bi v navedenem primeru Francija in Rusija sicer dobili proste roke, v kolikor tiče nadaljnih obveznosti do Zveze narodov, a da bi bili navezani na postopek določen v naprej v njuni medsebojni pogodbi. Laval je to sedaj odklonil. Nobene razlage ni treba. Če svet Zveze narodov ne pride do enotnega sklepa, sta Francija in Rusija svobodni in se morata zopet pogajati za način skupnega nastopa. Obveznosti pa med seboj nimata nobenih. Rusom je odletel drugi plen.

Nič vojaških obveznosti

3. Končno je Laval izpovedal, da francosko javno mnenje ne more sprejeti obveznosti, ki bi rešimo v primeru napada avtomatično sprožila vo-

Zastoj pogajanj z Rusi!

Pariz, 19. aprila, c. Danes dopoldne ob desetih se je vršila na Elizeju seja vlade. Poročal je predvsem Laval o poteku Strese in Zeneve. Poročal je tudi o tem, kako potekajo pogajanja za pogodbo z Rusijo. Izrazil je svoje mnenje, da njegovo potovanje v Moskvo sedaj ni nujno.

Ta zastoj v pogajanjih z Rusijo se tukaj zelo čudno komentira. Zmeraj se je doslej poudarjalo, da je Francija za to, da se ta pogodba podpiše, sedaj se pa izjavlja, da je šele parafirana in to da traja zelo dolgo. Znano pa je, da je bilo čisto sporečno, da je bila pogodba že ponovno parafirana. Torej mora stati za tem zastojem vse nekaj drugega.

V Rimu o Stresi in Zenevi:

„Ideja direktorija velesil straši“

Italiji pripada prvenstvo v srednji Evropi - pravijo v Rimu

V razgovoru z osebami, ki so v zvezi s političnimi krogi fašistične stranke, sem izvedel, kako vodstvo italijanske zunanje politike ocenjuje rezultat konference v Stresi in pa obsodbo Nemčije po Zvezi narodov. Mnenje italijanske diplomacije ni samo zelo zanimivo, ampak je tudi važno predvsem za države Male zveze.

Italijanska zunanja politika torej meni, da predstavlja obsodba Nemčije v Zenevi, čeprav ne bo imela nobenih praktičnih posledic glede nadaljnega oboroževanja Nemčije, predvsem velik uspeh g. Mussolinija, ker se mu je posrečilo, da pregovori »dobrega sira Simon« — ki je bil v angleški spodnji zbornici, preden je odpotoval v Streso, obljubil, da ne bo prevzel nobenih obveznosti — da si je dal v Stresi vezati roke. Na ta način je prišlo do tega, da je prišla Anglija v Ze-

jaške podporne dolžnosti. Razgovor je postal v haren ravno v tej točki »avtomatizma«. Litvinov je hotel, da v primeru napada avtomatično Francija začne premikati svojo armado proti napadalcu. Laval je rekel, da tega ne more. On sprejme, da se avtomatično sprožijo diplomatske, gospodarske, denarne kazni proti napadalcu, toda ne vojaške. Za to treba novih pogajanj od primera do primera. Rusom je odletel tretji plen.

Obilo vode v pogodbi

Francosko-ruski pogodbeni načrt, kot leži noč pred diplomati, je bil torej temeljito polit z najčistejšo vodo in je predvsem popolnoma izgubil vojaški značaj. Medsebojna pomoč, ki jo je Litvinov hotel hitro, otipljivo, učinkovito in nedvoumno v obliki pušk in topov, je bila slovesno potopljena v medsebojni pomoči z novimi govori, pogajanj, razgovori, konferencami... kar pa ni tisto, kar je Litvinov hotel. To-le pogodbo bodo v Moskvi podpisali. Casopise v Franciji in v Rusiji je bo sicer po nalogu proslavljalo kot epohalni dogodek, kot zgodovinski mejnik, da pod zunanjim pompom skrije njeno notranjo praznoto, v resnici pa je brez vsebine. Sedaj bo Laval morda le nekoliko lažje šel med Ruse, posebno, ker bo imel čistejšo vest, ko bo izstopil najprej v Varšavi, potem pa še v Berlinu.

Da bi razčistil položaj, se je popoldne nenadoma javil iz Zeneve sam g. Litvinov. Zvečer bo že v Parizu. Jutri mu bo zunanje ministrstvo priredilo svečano kosilo — obenem pa bo že zopet parafirana pogodba med Rusijo in Francijo. Vsa ta smešna igra obstoja samo v tem, da je dal Laval Litvinovu svojo gentlemenso besedo in Litvinov je sedaj tako hudoben, da ga za to besedo drži. Da pa ne bi izgledalo, da je vse to že komedija, se sedaj potom »Temp« ponovno izjavlja, da so danes vsi uradniki zunanjega ministrstva izdelovali pogodbo, pač pa bo jutri po kosilu zopet samo parafirana. Pač pa »Temp« poudarja, da obisk v Moskvi še ni na mestu in da se bo izvršil nekaj kasneje.

nevo kot članica tesnega sporazuma med Francijo in Italijo in se pokazala kot njuna zaveznica, tako da Nemčija dejansko stoji pred složno fronto. Zenevska obsodba je sicer samo moralnega značaja, toda složna fronta zapadnih velesil je dejstvo, preko katerega Nemčija ne bo mogla več iti.

Naloga in interes Italije je sedaj, da ta fronta ostane trdna. To je predvsem potrebno zato, da se razmere v Podonavju uredijo tako, kakor to odgovarja interesom Italije, ki je po rezultatih svetovne vojne, po svoji zgodovinski nalogi in po svoji zemljepisni legi naravno poklicana, da ima v tem delu srednje Evrope odločilno besedo in vlogo. To je tudi čisto naravni rezultat vedno prisrčnejšega prijateljstva med Italijo in Francijo, ki je uvidela, da mirovna pogodba v Versailles ni zadostila in pravično upoštevala ogromnih žrtev Italije v minuli vojni. Nova italijansko-francosko-angleška antanta, ki je tako dobro prestala svojo prvo preizkušnjo v Zenevi, bo morala roditi blagodejne sadove tudi v podonavskem bazenu. Saj vse težkoče še nikakor niso odstranjene in vedno se je lahko bati kakšnih strupenosti ali oklevanja od strani malih držav. Italijansko-francosko-angleška antanta mora ostati živa in učinkovita, tako da bo odločno obvladala položaj ter prijateljsko, toda brez oklevanja sugerirala potrebno politično zadržanje manjšim državam, ne izvzemi države Male zveze. Na ta način se bo lahko mirno sestala v Rimu podonavska konferenca, da zasnigura neodvisnost Avstrije, ki je, gledano z italijanskega stališča, najbolj važno vprašanje za ohranitev miru v Evropi.

Iz tega sem posnel, da italijanska zunanja politika smatra novo italijansko-francosko-angleško antanto za oni politični direktorij Evrope, katerega je želel Mussolini v Evropi ustvariti od nekda, samo da manjka zdaj v njem Nemčije... Tudi pripisuje italijanska zunanja politika temu direktoriju isto nalogo, da naj namreč »prijateljsko, toda odločno« vodi politiko Podonavja in Male antante.

XXIII. Zagrebški zbor

11.—20. V. 1935

Ribarski sejem

z uzornimi kuhinjami in ribarskimi konferencami

Kolektivna francoska razstava

XII. avtomobilska razstava

16. maja Concours d' elegance

Poletno in športno blego — Poljedelstvo —

Razstava Rdečega križa

Obramba pred zračnimi napadi

Na železnih 6.—25. maja brezplačni povratek. — Na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega. — Legitimacije je treba kupiti pri polovalnih pisarnah, ali na železniških postajah ali agencijah pred začetkom potovanja.

Bolgarija v povojni dobi

V treh diktaturah

od 1923 do 1935

(Od našega posebnega dopisnika)

Sofija, 15. aprila.

Takoj, ko so se osvobodili od turškega robstva, so Bolgari sprejeli ustavo po vzoru belgijske ustave. Toda zavezila ta ustava prav za prav ni nikoli, kajti ni dolgo trajalo in že sta si stala nasproti dva poglavna faktorja ustave, še države in ljudstvo, ki sta oba stremela po oblasti. Ljudstvo je imelo vsega tri predstavnike, kojih imena so z globokimi zarezami zapisana v zgodovino Bolgarije, to so Stambulov, Stambulijski in Damjan Velčev. Med vladarji so tudi tri imena, ki predstavljajo zgodovinske osebnosti, to so Aleksander Battenberški, Ferdinand I. in Boris III., zadnja dva iz nemške dinastije Sachsen-Coburg-Gotha. Večkrat je v teku bolgarske zgodovine nastopila ostra borba med temi predstavniki vladarjev in predstavniki ljudstva. Parkrat se je zgodilo, da so odnesli zmago politiki in posledica tega je bila diktatura. Diktatura bivšega revolucionarja iz nemške družine Stambulova je trajala šest let. Diktatura Stambulijskega štiri, brezimnega bolgarskega velčeva pa komaj eno leto, to je od državnega udara Kimona Georgijeva do državnega udara generala Zlateva. Prva dva diktatorja sta svoje diktature plačala s svojimi glavami. Ali se bo isto zgodilo tudi z Damjanom Velčevom? Znakrat je izgubil igro, glave pa še ne! Kar tiče vladarjev, sta prva dva izgubila krono v tebi borbi z ljudstvom. Nasilno usmrčen ni bil nobeden. Zgodovina Bolgarov ne pozna kraljevih umorov.

Bolgarija traja sedaj kot neodvisna država že 50 let in je torej vsega preživela že 11 let pod civilnimi diktaturami in 45 let pod osebno vladavo bolgarskih kraljev. A prave demokracije še ni imela nikoli, niti pod Stambulijskim ne, čeravno je on užival veliko popularnost. Zanimivo je tudi, da so se ljudski predstavniki Bolgarije vedno nagibali k slovanstvu in s slovanским narodom, torej k Rusiji in Jugoslaviji, medtem ko so se njihovi vladarji nagibali ali k Avstriji ali k Italiji. Stambulov je bil predstavnik stare revolucionarne garde, ki je izvojevala zmago nad nadvlado tučev. Stambulijski je bil predstavnik kmeta. Damjan Velčev pa je predstavnik bolgarske armade.

Državni udar 1923

L. 1923 je delal Stambulijski zanimivo socialno preizkušnjo, ki je mešanstvo sicer ni maralo, a ki je prvič v zgodovini ustvarila ljudski in kmetijski režim, ki je združil vse polne bolševizacije. Njegova politika prijateljstva in sodelovanja z Jugoslavijo se ni dopadla vojakom, nacionalistom in revizionistom. Takrat je nastopila proti njemu vojaška liga pod vodstvom Damjana Velčeva, podpirana od najvišjega mesta, od vojske in od vsega mešanstva.

Vojaška liga je izvedla državni udar v noči od 8. na 9. junij 1923. Državni udar se je posrečil brez nadaljnjega. Par dni na to so se uprli kmetje. Zatrli so jih v krvi. Stambulijski je bil ubit, večina njegovih sodelavcev zaprtih, ostali pa so zbežali v inozemstvo. Zmagovalci so ustanovili režim strasne terorja, ki je Bolgarijo spremenil v bojišče državljanske vojne. Ta režim je trajal pod najrazličnejšimi imeni vsega skupaj 11 let. Toda vojaška liga je morala kmalu izročiti oblast vladarju, oziroma demokratski zvezi, ki je združila vse politične stranke, razen kmetijske stranke in komunistov. Deloval je tudi nekak lažiparlament. A položaj v državi je postajal vedno hušji. Vse zlo, ki ga je ta krvavi režim obljubljal odpraviti za ceno 20.000 mrtvih, se je znova pojavilo v še hušji obliki.

Državni udar 1934

Dne 12. majnika 1934 izbruhne vladna kriza. Kabinet Mušanov, ki so ga podpirali demokrati in kmetiska stranka, je odstopil. Kriza je trajala več tednov in javno mnenje je postajalo nervozno. Ljudstvo je zahtevalo vlade. Trenutek je bil zelo delikaten. Vrata v vse mogoče pustolovščine na streljaj odprla. Vsak, kdor bi si upal nastopiti prvi ter s silo, bo moral uspeti. Na ta način se je posrečilo Damjanu Velčevu, da je v noči 19. majnika izvedel državni udar, ki je popolnoma uspel brez prelivanja krvi. Saj ni bil ta udar drugega kakor nova izdaja državnega udara pred 11. leti. Nova izdaja, samo nekoliko pregledana in popravljena.

Torej je vojska izvedla ta drugi državni udar. Kralj Boris, ki je hotel, da bi Mušanov sestavil novo vlado, je podpisal dekret, s katerim je bila poverjena vlada Kimonu Georgijevu kot mandatorju vojske in ministrom, ki jih je izbrala vojaška liga, ki je sedaj tudi spremenila svoje ime v vojaški centum. Vojaški centum je prav za prav le reformirana vojaška liga, ki je nastala s tem, da je iztrebila iz svoje srede vse nezanesljive pristaje in se popolnoma osvobodila vladarjevega vpliva. Dusa in zakulisni šef te lige je ostal polkovnik Damjan Velčev, ki se sedaj nagiblje proti levici, torej v vrste kmetijev Stambulijskega, ki jih je pred 11. leti s krvjo odgnal z oblasti. Velčev je od Stambulijskega prevzel tudi zunanjo politiko sodelovanja in prijateljstva z Jugoslavijo. Pretrgal je vsako vez z makedonskimi teroristi. Vojska mu je v tem sledila.

Po padcu generala Zlateva

Zopet vojaška vlada v Bolgariji?

Tošev dobil mandat za sestavo vlade - Malo upanja

Sofija, 19. aprila. c. Splošno se je pričakovalo, da bo že danes rešena kriza vlade. Kralj Boris je mislil že nocoj odpotovati s svojo ženo v Italijo, kjer bi pri italijanskem kralju in kraljici preživela velikonočne praznike. Ves dan so danes že zaseda posvetovanja na vse strani. Vojaška liga zaseda ves dan in na teh sejah ima glavno besedo general Radev. Ta je bil danes dvakrat na dvoru pri vladarju hkrati z bivšim notranjim ministrom polkovnikom Kuljevim. Popoldne se je general Radev vrnil v prostore vojaške lige in izjavil, da je dobil mandat za sestavo vlade. Vendar pa se naknadno izve, da je ta mandat omejen in da se vojaška liga teh omejitev zelo brani. Zato je smatrali, da general Radev ne bo uspel in da bo moral še nocoj vrniti mandat. Vendar pa je gotovo, da bo nova vlada sestavljena najkasneje do jutri zvečer.

V vojaških krogih vre na vse strani. Vse posadke so v stalni pripravljenosti, nekateri častniki pa, ki so rovarili proti bivši vladi, so zapustili svoja mesta in zbežali čez mejo. Tekom današnjega dneva je prišlo zelo mnogo teh častnikov na grško ozemlje, kjer so jih koncentrirali v Xeresu.

Popoldne je povabil Radev k sebi vse višje častnike sofijske garnizije. Po tej seji se je izvedelo, da častniki ne mislijo, da bi že prišel čas, da se lahko vojaštvu umakne iz politike.

Georgijeva vlada se je trudila izvesti svoj program brez nasilja. Toda na vsestransko zaupanje je nova vlada splošno razočarala vse svoje pristaje. Hotela je biti avtoritarna, močna in ustvarjajoča. Dejansko je stala osamljena, proti njej pa je bila krona. Bivše stare politične stranke so bile nezadovoljne z njo, velik del vojske in uradništva brez pravih smernic. Georgijev je hitro pristopil k delu: razpustil je parlament, razpustil stranke, razgnal makedonsko teroristično stranko, priznal sovjetsko Rusijo, se še bolj zbližal z Jugoslavijo, uvedel načrtno gospodarstvo in totalitarno diktaturo. Dalje Velčev ni šel (kajti Velčev je bil prvi šef vlade), ni maral iti in ni prav, če mu očitajo, da je hotel še več. Ravno tako kot l. 1923, je ostal tudi sedaj cuncator-bojazljivec. Saj so pravili o tem režimu, ki ga je Velčev uvedel, da je diktatura brez diktatorja, republika brez republike.

Ljudske mase so postale brezbrizne, politične stranke brez moči, tisk vključen in povezan. Vsa oblast pa v rokah vojakov. Velčev si je predstavljal, da je s tem postal že popolnoma gospodar položaja. Ko je na podlagi takšnega naziranja hotel uvesti stanovsko narodno predstavištvost ter osredotočiti sploh vso oblast v državi v svojih rokah, oziroma v zakonodajnem svetu, je naenkrat naletel na nepričakovan odpor, ki je izvenel v državni udar dne 22. januarja letošnjega leta. Velčeva so naravnost pomedli z oblasti z eno samo kretnjo. Kako?

Državni udar gen. Zlateva

V začetku januarja 1935 je prispela v Varno angleška oklopna na obisk. Kralj Boris, ki ga je spremljal general Zlatev, je imel daljši razgovor z angleškim admiralom. Takrat je bil Zlatev še vojni minister pod Kimonom Georgijevim. Kaj se je takrat zgodilo v Varni, nihče prav ne ve. Ali je angleški admiral dal kakšne pobude za državni udar ali celo ponudil, da ostane v Varni še nekaj časa za vsak slučaj. Vemo z gotovostjo samo to, da se je po povratku iz Varne začelo mrzlično gibanje v vojaških krogih in da so se razgibali tudi macedonci in politiki. Ljudstva se je polastil strah in začelo je z veliko vnetjem gledati na kralja kot na bodočega poštelja zadavljene bolgarske demokracije.

Bolgarska delegacija je v Zenevi doživela razočaranje. Vrnila se je z neuspehom. Georgijevu so očitali, da je kompromitiral stara prijateljstva, novih pa ni mogel dobiti nobenih. Vsakdo je slutil izbruh nove vladne krize, kakor hitro se delegati vrnejo. In res, isti vojski, ki so prej korakali proti parlamentarnemu režimu, so sedaj korakali proti svojemu lastnemu. Dne 22. januarja res izbruhne državni udar Velčevih nasprotnikov in v imenu vladarja. Sedaj vemo, da so večje razprtje v vojaškem centru samem olajšale ta državni udar. Vojaški centum je dal Velčevu nezaupnico in poveril svoje zaupanje generalu Zlatevu, ki je dobil tudi mandat, da sestavi novo vlado iz generalov in profesorjev. General Zlatev ni pokazal nobene energije niti v notranji niti v zunanji politiki. Njegova vlada ne izgleda prav močna in trajna. Zato so se preganjanja protogorovcev, med njihajlovčevimi teroristi je propaganda oživela, komuniste so streljali. Podzemna agitacija je v polnem teku. Tajinsvene organizacije širijo protizakonite letake, ki jih oblasti ne morejo preprečiti niti povaliti. Po vsej državi gre neko čudno tajinstveno bolenje. Armada ni več edina. Ljudstvo tudi ne več. Močni diktator Damjana Velčeva je sledila bolj ječična diktatura generala Zlateva. Ječična in nedosledna. Pod temi pogoji novi notranjopolitični suni skoraj ne morejo izostati, predno da Bolgarija ne bo našla svojega ravnotežja, ki ji je po tolikih preizkušnjah tako potrebno. Zadnje čase je ostra polemika med polkovnikom Georgijevom in generalom Zlatevom ozračje še bolj zastrupila, kar prica, kako globoko je nesoglasje v ostrju vojaških skupin samih in kako velika je nevarnost, da ne pride do dogodkov kot so se nedavno odigrali v Grčiji.

Spor s Turčijo

Pretekli mesec je malo manjkalo, da se Turčija in Bolgarija nista zgrabili na meji v Traciji. Turki so zbrali v okolici Odrina 6 divizij vojaštva in Bolgari so se razburili ter poklicali Zvezo narodov na pomoč, češ, kako to, ko Turčija v Traciji vendar ne sme imeti vojaštva. Turčija pa je vsi Tracijo dol do Carigrada utrjevala in celo delila orožje med civilno prebivalstvo. Po Bolgariji se je širila tudi vest, da neka velika sila hujska Turčijo nad Bolgare in nadalje, da je obstojal neki tihi sporazum med bolgarsko vlado in venizelisti. Hvala Bogu, hujskega ni bilo. Mir je ostal ohranjen! Bolgarija je svojo pritožbo potoegnila nazaj. Toda nekaj neljubega ozračja je še ostalo in mi se sprašujemo, če morda ne stojimo pred kakšno novo politiko Turčije, ki želi ekspanzije po Balkanu?

Vse to položaj vlade Zlateva le obtežuje. Stari politični pokreti zopet zanjejo med ljudstvom. Ali jih bo general Zlatev s kakšno novo energično gesto zatrl, ali pa nas čaka zopet v najkrajšem času kakšen nov prevrat.

Sofija, 19. apr. AA. Belgarska brzojavna agencija poroča: Kralj Boris je zaupal mandat za sestavo vlade bivšemu diplomatu in uglednemu javnemu delavcu Andreju Toševu, ki je mandat sprejel.

V razvoju notranjopolitičnega položaja na Bolgarskem je nastopil nepričakovan preobrat. Kralj Boris je poklical nocoj ob 18 k sebi bivšega bolgarskega opolnomočenega ministra na Dunaju Andreja Toševa in mu zaupal mandat za sestavo nove vlade. Ko je odšel Tošev z dvor, je na vprašanje častnikarjev izjavil, da mu je zaupan neomejen mandat za sestavo nove vlade. Ob 17.50 je mandat odšel v predsedstvo vlade, kjer je imela dotedanja vlada generala Zlateva svojo poslovilno sejo. Pred vodom v predsedstvo je Tošev izjavil častnikarjem, da hoče govoriti z generalom Zlatevim in se informirati pri njem o nekaterih osebnostih, ki jih namerava povabiti v svojo vlado. Na vprašanje častnikarjev, če bo povabil v vlado bivše politike, je Tošev odgovoril: »Kaj pa razumete vi pod politiki? Kdo na Bolgarskem ni politik?«

Vlada Toševa bo prehodnega značaja, tako se splošno zatrjuje. Znakrat se omenjajo te-le osebnosti, ki naj bi vstopile v novo vlado: Kanaevski, ravnatelj zavoda za izvoz žitaric, ki naj bi prevzel kmetijsko ministristvo,

Avstrijski generalni konzul odhaja

Danes odhaja iz Ljubljane avstrijski generalni konzul dr. Feliks grof Orsini-Rosenberg, ki ga je avstrijska vlada imenovala za stalnega odpravnika poslov v činu poslanika za Nizozemsko, Belgijo in Luksemburg s sedežem v Haagu na Nizozemskem. Tega mesta Avstrija ni zasedla z ministrom le iz varčevalnih razlogov.

V Ljubljani med Slovenci je bil odhajajoči generalni konzul popularna oseba. Saj ga večjeje za slovenskim ljudstvom stare tradicije prav od njegovega rojstva. Dom njegove družine je v slovenskih Domačalah pod Kostanjami nad Vrbo na Koroškem, njegova posestva ob Klopinskem jezeru so sredi slovenske Podjune. Naučil se je slovenščine in slovensko ljudstvo vzbujal kot pošteno, pridno in visoko kulturno. Predno je prišel v Ljubljano, je deloval kot legacijski svetnik v Pragi, kjer se je še bolj zbližal s Slovani ter prodrl v ustvarjajoče tajne slovanstva. Naučil se je češčine, da jo govori gladko.

V Ljubljani, ki je za avstrijskega diplomatskega uradnika važna postojanka, si je ustvaril velik krog iskrenih prijateljev v vseh slojih in pri vseh političnih naziranjih. Stlel je aristokrata in se življal med nami, kot da bi bil domačin. Naletel si nanj v vseh družbah, prihajal je na vsako kolikaj pomembnejšo prireditve, navezal zveze in stike, s komur je le mogel. Stavil si je predvsem hvalavredno nalogo, da bi skušal s te obsejne postojanke vplivati na boljše medsebojno razumevanje med obema državama. Zbiral je rad okrog sebe svoje sorojake in jim nalagal dolžnost, da naj bodo vdani zakonom države, v kateri stanujejo, vabil k sebi in v naše kraje avstrijsko mladino na izlete, klical avstrijske kulturne delavce.

Starhemberg v Rimu

Rim, 19. aprila. c. Danes je Mussolini sprejel Starhemberga v palači Venezia in se z njim nad eno uro razgovarjal. Razgovarjala sta se o pododnosnih konferencah. Tik pred sestankom je Mussolini sprejel avstrijski mladinski Heimwehr, ki je prišel v Italijo na počitnice. Mussolini je mladino nagovoril v nemščini in ji rekel, da je Italija prepričana, da je avstrijski narod narod zase in da bo zato Italija vse storila, da ohrani svojo politično in katol. kulturno tradicijo v vsem obsegu.

Beck v Italiji

Varšava, 19. apr. AA. Pat poroča: Zunanji minister Beck je odpotoval v Italijo, kjer ostane za velikonočne praznike.

Dr. Merčun

od 21. do 28. aprila
ne ordinira

Obrtna banka zniža obrestno mero

Belgrad, 19. aprila. AA. Upravni odbor Obrtne banke kr. Jugoslavije je sklenil, da bo Obrtna banka znižala svojim dolžnikom obrestno mero od 1. maja takole:

1. obrtnikom poedincem brez delnic Obrtne banke z 10 na 9,12% letnih;
2. obrtnikom poedincem z delnicami zavoda z 10 na 9% letnih, vendar pod pogojem, da imajo za vsakih 2000 Din posojila vsaj po 1 delnico;
3. obrtnim proizvajalnim združenjem z 10 na 9% letnih;
4. obrtnim kreditnim združenjem z 8 na 7% let;
5. obrtnim zbornicam z 8 na 7% letnih;
6. fondom obrtniških domov z 8 na 6% letnih;
7. za posojila na podlagi državnih vrednostnih papirjev in delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke z 10 na 7%.

Davčni prizivni odbori

Belgrad, 19. aprila. AA. Z odlokom finančnega ministra se imenujeta reklamacijski odbora v Celju in Novem mestu.

Reklamacijski odbor s sedežem v Celju ima osem članov in osem namestnikov, in sicer za področje davčnih uprav Celje, Gornji grad, Šostanj, Šmarje pri Jelšah, Laško, Brežice in Kozje. Reklamacijski odbor v Novem mestu ima prav tako osem članov in osem namestnikov, in sicer za področje davčnih uprav Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Krško, Kočevje in Ribnica.

Zasebni gimnazijski izpiti

Belgrad, 19. aprila. AA. Prosvetno ministristvo opozarja dotične, ki žele junija položiti zasebne izpite, da morajo svoje prošnje predložiti potom gimnazij, kjer žele biti izprašani in ki jim po okolih pripadajo. Prošnje s potrebnimi listinami je treba izročiti ravnatelju dotične gimnazije, najkasneje do 10. maja. Po tem roku se prošnje ne bodo sprejemale. Prošnje, ki gredo naravnost v prosvetno ministristvo, se vrnejo prosilec z navodilom, naj jih predlože potom gimnazije, ki jim pripadajo. V teh primerih nosi posledice za zakasnele prošnje prosilec sam.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost. Sončno in topleje. Temperatura malo spremenjena.

Tudi se je trudil, da bi se dogajalo obratno, da bi naši obiskovali Avstrijo in jo spoznavali. Pri tem je imel razveseljive uspehe. Posebno pa je treba poudariti, da je prav njegova zasluga, če je avstrijsko časopisje — predvsem obsejno, začelo poročati objektivno o naši državi, česar 15 let ni storilo in da je posebno na Koroškem ravno katoliški nemški tisk začel pogumno pisati za pravice slovenske narodne manjšine. Koliko avstrijskih častnikarjev je prišlo semkaj na njegovo pobudo, ki je rodila tako dobre uspehe!

Do naše države je imel globoko spoštovanje in je v njej videl državo velike bodočnosti, s katero naj njegova Avstrija živi v najboljših odnosih.

V Ljubljani zapuša samo prijatelje in to v vseh krogih brez izjeme. Njegovo bivanje bo med nami zapustilo najsvetlejši spomin, ki jih je dozdaj zapustil v naši prestolnici avstrijski diplomat. Na odgovornem novem službenem mestu mu želimo obilo uspehov, ki pri njegovi solnični naravi, pri njegovi pridnosti in temeljitosti ter spoštovanju do naroda, med katerim deluje, ne bodo izostali.

Začasno vodstvo generalnega konzulata prevzame uradni tajnik g. Franc Zügler.

Dobrna pri Celju

je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebne!

Od 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra dnevno pavšalno zdravljenje (avtobusna vožnja iz Celja in nazaj, stanovanje, prvovrstna hrana, kopeli, zdravnik in takse) za skupno ceno 1100 Din, 1250 Din in 1450 Din (trije razredi) za državne nameščence itd., oziroma 1300 Din, 1500 Din, 1650 Din (trije razredi) za vse ostale. — Prospekti na zahtevo!

Novo turistične ceste

Belgrad, 19. aprila. AA. Finančni minister je otvoril kredit 50 milijonov Din za zgradnjo turistične primorske ceste, in sicer v predelih Tribanj-banovinske meje, Jesenice—Tribanj, Jesenice—Stari grad, Biograd na moru—Pakostine, Šibenik—Vodice, Grebaštica—Primosten, Primosten—Rogoznica, Gradac—Bačina, Norinska Kula—Komin.

Obenem je gradbeni minister izdal odlok, da se ta cesta proglasi za banovinsko cesto prvega reda.

Obresti posojil HB

Belgrad, 19. aprila. AA. Upravni odbor Državne hipotekarne banke je na seji 17. aprila sklenil, da se pri vseh komunalnih posojilih pri Državni hipotekarni banki, to je pri posojilih državnih in samoupravnih teles, ki so doslej imela obrestno mero 10 in 9 odstotkov, znižajo obresti na 8 odstotkov, in sicer od prve prihodnje anuitete po 1. juliju 1935. (Iz Državne hipotekarne banke.)

70 dinarjev

od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 15. oktobra Vas stane dnevno bivanje v znamenitem kopališču Slatina Radenci. Vračunano je stanovanje, hrana, kopeli, vse takse in vsakihi deset dni zdravniški pregled (Röntgen, analiza seči). Posebej se ni ne plača, samo tedaj, ako se po-ljenje z aparat (diatermija, kvarc, injekcije in sileno). Zdravilo se boleznim srca, krvnih žil, cirkulacije, ledvice in sečnih organov, živcev, nervoznosti, notranjih žlez (sladkorna bolezen, ghit, ženske motnje in sileno), jeter, kamnov, moške in obče slabosti, motnje prerane in normalne starosti. Radenci je najmočnejše naravno mineralno-ogjično kopališče cele Jugoslavije. Prospekti in navodila pošlje z veseljem: Uprava kopališča Slatina Radenci, Slovenija.

Nov poveljnik Celja

Belgrad, 19. aprila. m. S kraljevim ukazom je postavljen na predlog vojnega ministra za poveljnika celjskega vojnega okrožja pehotni polkovnik Aleksander Nikolič, dosedanjí poveljnik petrinjskega vojnega okrožja. Za poveljnika petrinjskega ojnega okrožja je pa imenovan pehotni polkovnik Dušan Gavrilović, dosedanjí poveljnik v Celju. Z naredbo vojnega ministra je odrejen v službo v poveljstvo mariborskega vojnega okrožja pehotni major Vojislav Maslač.

Kandidatne liste

Belgrad, 19. aprila. m. Danes je bil zadnji dan za vlaganje kandidatnih list. Do večer zvečer so bile, kakor smo poročali, vložene naslednje liste: Lista g. Bogoljuba Jevtića, lis tadr. Mačka ter Topalovića vlada. Tekom današnjega dopoldneva je pa vložila državno kandidatno listo skupina »Zbore z nosilec Ljotičem, popoldne ob pol 5 pa bivši pravosodni minister Boža Maksimović. Večeraj je bila potrjena lista predsednika vlade, vse ostale kandidatne liste pa kasacijsko sodišče še proučuje ter danes do 6 zvečer še ni bila potrjena nobena od njih.

G. Rajh ne kandidira

G. Jakob Rajh, posestnik v Ljutomeru nam sporoča, da ne kandidira pri volitvah dne 5. maja na nobeni kandidatni listi in s tem prekljuje torej vsako kandidaturo.

Osebnosti

Belgrad, 19. aprila. m. S kraljevim ukazom so upokojeni: dr. Franc Vetro, starešina okrajnega sodišča v Trebnjem, Stefan Vodusek, starešina okrajnega sodišča v Boh. Bistrici, Anton Kacijan, starešina okrajnega sodišča v Novem mestu, Ivan Bremšak, sodnik okrajnega sodišča v Celju ter Maks Petrič, sodnik okrajnega sodišča v Trebnjem.

OKO UŽIVA

REMEC-Co. - Duplica pri Kamniku

ki so razstavljeni v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča), in

DENARJA PREOSTAJA

obiskovalcu, ki ga v njegovem pričakovanju, da bo tako elitno blago zelo drago, prijetno, iznenadijo naravnost presenetljivo nizke cene.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Papežev legat kardinal Hlond

Na prošnjo pripravljalnega odbora je sveti Oče določil kardinala Avgusta Hlonda, nadškofa gnezdenjsko-poznanjskega, primasa Poljske, za svojega posebnega zastopnika na II. evharističnem kongresu za Jugoslavijo v Ljubljani. Ta vest, da bo pri našem evharističnem slavlju navzočen sv. Oče po svojem tako visokem zastopniku, je uprav ob veliki noči napolnila naša srea z velikim veseljem. Že danes kličemo Njegovi Eminenci prirčno: »Dobrodošli!«

Prihod papeževga legata ne bo povzdignil samo sijaj in pomen kongresa, temveč bo pomnožil že zdaj ob pripravi, posebno pa ob kongresnih dneh samih, da bo ta naša slavnost tem bolj evharističnemu Zveličarju v čast, nam pa v utrditev vere in zveste ljubezni.

Knez-namestnik Pavle za evh. kongres

Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle je daroval za II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 20.000 Din.

Spored prireditev

Vidov dan, 28. junija:

Popoldne okrog petih slovesen sprejem papeževga legata, ki dospe na ljubljanski kolodvor s posebnim vlakom. Med spajanjem mladine se poda nato papežev legat z vsemi cerkvenimi in državnimi dostojanstveniki v stolnico, kjer se začne kongres s klicanjem sv. Duha; govorom in slovesnimi litanijami.

Ob osmih zvečer se odpoje po vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah »Pridi Sveti Duh!« — nato cerkveni govori in litanije z ljudskim petjem.

Praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija:

Ob osmih zjutraj na ljubljanskem Stadionu evharistična manifestacija mladine. Mašo daruje eden izmed navzočih cerkvenih knezov. Med sv. mašo vsa mladina skupno poje in moli. Po sv. maši skupno sv. obhajilo mladine.

Ob osmih zjutraj po vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah pontifikalne maše.

Ob desetih dopoldne stanovska zborovanja v raznih ljubljanskih dvorinah.

Ob treh popoldne na Stadionu I. manifestacijsko zborovanje.

Ob petih popoldne preneso v spremstvu uniformirane mladine, ki bo nosila palme, na Stadion Najsvetejše. Nato na Stadionu: slovesne pete litanije z ljudskim petjem in blagoslov.

Ob devetih zvečer se izpostavi v vseh ljubljanskih cerkvah Najsvetejše, nato nočno čiščenje do polnoči.

Ob polenajstih zvečer krene z zbirališča na Kongresnem trgu po ljubljanskih ulicah proti Stadionu nočna procesija z Najsvetejšim. V spremstvu bodo korakali samo možje in fantje, vsi z gorečimi bakljami v rokah.

Opolnoči na Stadionu slovesna polnočnica s kratkim nagovorom in skupnim sv. obhajilom mož in fantov.

Opolnoči po vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah slovesne polnočnice s skupnim sv. obhajilom žena in deklet.

Celo noč ostane izpostavljeno Najsvetejši v čiščenje v stolni cerkvi ter v cerkvi sv. Jožefa.

Nedelja 30. junija:

Ob devetih dopoldne daruje na Stadionu slovesno pontifikalno mašo papežev legat kardinal Hlond. Med mašo izvajajo združeni pevski zbori pod vodstvom skladatelja stol. dekana dr. Franca Kimovca koralno »Angelsko-mašo« (Missa de Angelis).

Ob desetih dopoldne na Stadionu II. manifestacijsko zborovanje.

Ob treh popoldne se z zbirališča na Kongresnem, Vodnikovem in Krekovem trgu začne pomikati po ljubljanskih ulicah proti Stadionu glavna kongresna procesija z Najsvetejšim. Po končani procesiji bo na Stadionu slovesen zaključek kongresa s slovesnimi petimi litanijami z ljudskim petjem, kratkim govorom, posvetitvijo Kristusu Kralju, blagoslovom z Najsvetejšim in zahvalno pesmijo.

Druge prireditve

Razstava sodobne cerkvene umetnosti. Na Vidovdan ob devetih dopoldne bo otvoritev razstave sodobne cerkvene umetnosti, ki bo nameščena v prostorih risalnice pri Uršulinkah.

Monstre-koncert Pevske zveze. Pevska zveza priredi dne 29. junija ob osmih zvečer s svojimi 120 včlanjenimi zbori (do 5000 pevcev in pevki) vokalni monstre-koncert, na katerem izvajajo: Ludvika Puša: »Praznika svetega«, Stanika Premrla: »Križu povisanemu« in Matije Toma: »Odrešeniku svetac, To bo po številu sodelujočih eden največjih koncertov, kar jih je kdaj pri nas bilo.

Katoliški časnikarji in sotrudniki katoliškega časopisja se bodo sestali prvi dan kongresa v dvorani jugoslovanske tiskarne h kongresu primernim predavanjem ter bodo sklepali o boljši ureditvi informativne službe med jugoslovanskimi katoličani.

Grko-katoliki na kongresu. Dne 29. junija ob osmih zjutraj bo opravil v eni večjih ljubljanskih cerkva arhijerejsko službo božjo vladika križevački prevz. g. dr. Dionizije Njara, ob veliki asistenci grkokatoliške duhovščine. Med božjo službo prepeva katedralno cerkveno pevsko društvo »Ciril Metodov kore« iz Zagreba pod vodstvom prof. Borisa Komarevskega. — Istega dne ob pol sedmih zvečer priredi »Cirilo Metodov kore« v Franciskanski cerkvi velik cerkveni koncert, na katerem izvajajo A. Cesnokova »Liturgijo sv. Janeza Zlatoustega« pod vodstvom prof. Komarevskega. — V ponedeljek, dne 1. julija 1935 ob osmih zvečer priredi »Cirilo Metodov kore« v veliki dvorani »Uniona« duhovni koncert staroslovenskih cerkvenih pesmi in to domačih, bolgarskih, ruskih in ukrajinskih skladateljev. Dalje bodo na programu 4 psalmi kralja Davida. — Tako bo na našem kongresu v vsej svoji lepoti zazarela vzhodna liturgija s čudovito lepo pesmijo.

Izseljenci bodo imeli svoj večer v veliki dvorani »Uniona« v soboto, 29. junija ob devetih. — V ponedeljek, 1. julija pa bo v Ljubljani izseljenjski kongres. — Obeh prireditev se bo udeležilo rekordno število izseljencev iz Sev. in Juž. Amerike, Holandije, Belgije, Nemčije in Francije.

Katehetsko društvo bo imelo svoje zborovanje takoj po kongresu, t. j. v ponedeljek, 1. julija v Ljubljani.

Ljubljansko narodno gledališče ob kongresu izključno dela verske odnosno globoko resne vsebine. Po dosedanjih obvestilih bo uprizorilo: na Vidovdan ob pol desetih zvečer Edvarda Gregorina novo pasijonsko dramo »V času obiskanja«. Isto dramo bo uprizorilo še naslednja dva dni. Upriporitev bo na prostem. Glede prostora še ni določeno, kateri bi bil najpripravljen. V poštev pridejo predvsem Tivoli, dvorišče Alojzijevega in dvorišče realke. — V nedeljo, 30. junija zjutraj ob pol dveh (t. j. po končanih polnočnicah) bodo igrali na Kongresnem trgu pretresljivo Hoffmansthal-Zupančičevo dramo »Slehernik«. — Opera bo na Vidovdan ob šestih zvečer odigrala v opernem gledališču R. Wagnerja duhovno igro »Parsifal«.

Razstava cerkvenih paramentov. Bratovščina sv. Rešnjega Telesa, ki oskrbuje siromašnejše cerkve s cerkvenimi oblačili in posodami, bo razstavila za časa kongresa v II. nadstropju Alojzijevega na Poljanski cesti veliko število cerkvenih paramentov.

Romanja in izleti

Na Brezje pride prvi posebni vlak izseljencev s Holandije 28. junija ob šestih zvečer. Izseljenci ostanejo pri Mariji Pomagaj čez noč, naslednji dan 29. junija pa se okrog dveh popoldne pripeljejo v Ljubljano. — Dalmatinci poromajo na Brezje takoj po zaključku kongresa v nedeljo, 30. junija okrog osmih zvečer s posebnim vlakom. — Iz lavantinske škofije se pripravljajo več posebnih vlakov, ki bodo pripeljali romarje na evharistični kongres in na Brezje. — Takoj po kongresu bodo po potrebi vozili na Brezje posebni vlaki. Organizacija teh vlakov je odvisna od prijav, ki jih naj v smislu izdane okrožnice izvedejo župnijski pripravljalni odbori odu. župni uradi.

Autobusni izlet Bled-Brezje. Na tem izletu obiščejo udeleženci zgodovinske cerkev v Kranju, romarsko cerkev na Brezjah, si ogledajo nove freske Slavka Pengova v blejski župni cerkvi ter poletijo tudi na Bohinjsko jezero. To potovanje se bo izvršilo z izletniškimi avtobusi. Zlet bo trajal dve dni. Vožnja tja in nazaj stane za osebo 86 Din.

V Gornji grad in Logarsko dolino bo izlet z avtobusi 1. julija. Stroški za vožnjo bodo 190 Din.

Ljubljana-Sušak-Trsat-Crikvenica in nazaj. Ta vožnja se bo izvršila z izletniškimi avtobusi 1. julija. Vožnja stane za osebo 185 Din.

Izlet na Jadransko morje z vlakom dne 2. julija zjutraj iz Ljubljane. Z izletniško ladjo »Zagreba« bodo izletniki obiskali Rab, Šibenik, Trogir, Split, Korčulo, Dubrovnik, Herceg Novi, Boko Kotorski, odkoder bo izlet na Cetinje, nato pa z ladjo zopet nazaj. Na povratku si

Ali ste že razmišljali o tem — kaj morajo zdržati Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI

jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlich odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV **KALODONT**

PROTI ZOBNEMU KAMNU
DOMAČI IZDELEK

Rdeči križ na delu

Ježica, 19. aprila. Občinski odbor Rdečega križa na Ježici je priredil meseca februarja in marca dva samarijanska tečaja, in sicer enega za moške in enega za ženske. Na tečaju sta predavala zdravnik g. dr. Cunder Milan in g. dr. Jamšek Miro; prvi je predaval teorijo, drugi pa praktične stvari. Skupno je oba

teklo nedeljo prav lepo slovesnost, domačo, pa zato tembolj prisrčno. Prvi del slovesnosti je bil posvečen spominu tragično umrlega blagopokojnega našega vladarja, ker smo ravno pred nekaj dnevi obhajali polletnico tega žalostnega dogodka. Slovesnost se je vršila v farnem domu na Ježici. Kot zastopnik poveljnika Dravske divizijske oblasti je

tečaja posečalo nekaj nad 120 oseb. Vsak teden sta bili za vsak tečaj po dve dnevni predavanji. Predavanja so se vršila v Gasilskem domu na Ježici ob večernih urah. Naravnost občudovanja vredno je, s kakšno vestnostjo in zanimanjem so vsi, moški kakor ženske, prihajali k predavanjem; približno 95 odstotkov udeležencev ni zamudilo nobenega predavanja, oziroma vaje. Tečaj so posečali skoro izključno samo preprosti ljudje.

Za zaključek tečaja je odbor RK priredil pre-

Birmovanje v l. 1935

1. Dekanija Loka:

Stara Loka, v ponedeljek 6. maja. Zabnica, v torek 7. maja. Sv. Lenart, v sredo 8. maja. Bukovčica, v četrtek 9. maja. Selca, v petek 10. maja. Dražgoše, v soboto 11. maja. Zelenik, v nedeljo 12. maja. Zali log, v ponedeljek 13. maja. Davča, v torek 14. maja. Sorica, v sredo 15. maja. Poljane, v petek 17. maja. Javorje, v soboto 18. maja. Trata, v nedeljo 19. maja. Lucine, v ponedeljek 20. maja. Leskovic, v torek 21. maja. Stara Oselica, v sredo 22. maja. Ziri, v četrtek 23. maja. Nova Oselica, v petek 24. maja. Skofja Loka, v nedeljo 26. maja. Reteče, v ponedeljek 27. maja.

2. Dekanija Žužemberk:

Žužemberk, v četrtek 30. maja. Hinje, v petek 31. maja. Ajdovec, v soboto 1. junija. Dobrnič, v nedeljo 2. junija. Smihel, v ponedeljek 3. junija. Sela pri Šumберку, v torek 4. junija. Zagradec, v sredo 5. junija. Ambrus, v četrtek 6. junija. Krka, v petek 7. junija.

3. Dekanija Moravče:

Vače, v nedeljo 16. junija. Sv. Gora, v ponedeljek 17. junija. Moravče, v nedeljo 14. junija. Vrhpolje, v ponedeljek 15. junija. Brdo, v torek 16. junija. St. Vid, v sredo 17. junija. Krasnja, v četrtek 18. junija. Blagovica, v petek 19. junija. Češnjice, v soboto 20. junija. St. Gotard, v nedeljo 21. junija. Čemšnik, v ponedeljek 22. junija. Izlake, v torek 23. junija. Kolovrat, v sredo 24. junija.

bodo izletniki ogledali še ostale zanimivosti Dalmacije in otokov ter se vrnejo na Sušak 9. julija in isti dan zvečer v Ljubljano. Vsa hrana, stanovanje in vožnja stane za osebo 1800 dinarjev.

Prijaviti se je za vse izlete in romanja najkasneje do 1. junija pri Glav. prip. odboru v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

slovesnosti prisostvoval g. dr. Dragotin Brusi, sanitetni polkovnik in šef celokupne sanitetne službe Dravske divizije; politično oblast pa je zastopal okrajni pristav g. Joža Likovič, ki je imel ob tej priliki na navzoče samarijane in samarijance in ostalo občinstvo lep in vzpodbuden nagovor. Dravski banovinski odbor Rdečega križa v Ljubljani je zastopal šef banovinske sanitetne sekcije g. dr. Ferlan, Gasilsko župo za Ljubljano in okolico pa g. predsednik Persin Franc. Dalje sta se slovesnosti udeležila tudi oba gg. župnika Pucelj Janez in Košir Franc, orožništvo z narednikom g. Suligojem na čelu itd. Dvorana je bila okusno okrašena; sredi zelenja in cvetja se je na odru dvigala podobna pokojnega vladarja. Spominski govor je imel g. prof. Sever Janez; govoru je sledila državna himna, ki jo je odpel cerkveni pevski zbor, več lepih in prav za to priliko izbranih deklamacij in recitacij ter še nekaj pevskih točk. — V drugem delu prireditve pa je pred razdejitvijo samarijanskih diplom tvoril višek govor g. dr. Ferlana, ki je orisal plemenite naloge in dolžnosti samarijanov. Pred zaključkom so se samarijani z lepim govorom zahvalili obema gg. zdravnikom, ki sta tečaja vodila. Za spomin na ta lepi dan in dogodek so se nato vsi udeleženci skupno slikali.

Dolenjske Toplice

zadnja železniška postaja Straža-Toplice. Radio-termalno kopališče 38 stopinj Celzija. Kopeli direktno na izvirkih, zato izvrstno zdraviljenje revmatizma, vseh vrst ženskih bolezni itd. Odprto skozi celo leto. V predseziju izredno znižane cene. Do 15. junija penzije (prvovrstna hrana, soba, centralna kurjava, mrzla in topla voda, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1100.—. Zahtevajte prospekt!

Liublanske vesti:

Ljubljanski mestni muzej

Letos bo 50 let, odkar je bila dovršena zgrada sedanjega Narodnega muzeja, ki je bil odprt sicer šele 3 leta pozneje. Od takrat je sprejel muzej toliko novih zakladov, da o kakšni pragedni ureditvi ni mogoče govoriti. Posrečena je bila zato misel, da se je mesto Ljubljana po zgledu drugih mest odločilo, ustanoviti svoj lokalni muzej, ki bi naj začasno razbremenil naš Narodni muzej. Vseled uvidenosti banke uprave se ji je posrečilo, da je kupila po primerni ceni častljivo Auerspergovo palačo, ki ima poleg obsežnega dvorišča, kakor ustvarjenega za zbirko rimskih kamnov — lapidarij — v 2. nadstropju 14 velikih in prostornih sob, ki so kakor nalašč za muzejske zbirke. Tako bo mogoče zbrati material, ki ga že deloma ima mesto in ki kar kriči po ureditvi. Ljubljanske starine v Narodnem muzeju vsled natrpanosti ne pridejo do veljave ali pa so celo skrite po kletah in skladiščih. Zato je zlasti potrebno, da se mestni muzej uredi sporazumno z Narodnim muzejem, ki mu hoče prepustiti velik del svojih zbirk, kolikor se tičejo specialno Ljubljane. Mestni muzej bo imel pred vsem lokalne značaj in skušal javnosti pokazati vse tiste zgodovinske spomenike Ljubljane, ki jih doslej ni bilo mogoče urejeno in sistematično prikazati. S tem je že podana porazdelitev mestnega muzeja.

Eden najzanimivejših oddelkov bo naše Barje z Ljubljano. Pokazal bo najdbe na Barju iz dobe kolčiš, ki segajo nazaj v 3. do 2. tisočletje pred Kristom. Iz te dobe so nam ohranjene kosti divjih in domačih živali, od bizona in medveda do barjanske prašiča in ovce. Iz dobe bakra in brona (2.—1. tisočletje) je nam ohranjeno orodje iz brona in kreslinika. V 6. stoletju so nam ohranjeni ostanki barjanskega rastlinstva. Poleg prazgodovinskih človeka pa bo ta oddelk pokazal tudi vse, kar se tiče Barja: njegova osuševanja, naseljevanja in kultiviranja. Sem spada tudi geološka karta Ljubljane, ki ima do črte Rožnik—Grad—Golovec barjanski značaj, in zgodovina regulacije Ljubljane.

Drugi važen del bo emonski. Po izsledkih zadnjih let bo pokazal Emona s hišami, njih ureditvijo ter opremo in s cestnimi križišči. Mnogo tega materiala, ki je natrpan v muzejskih kletah, ka-

kor mozaiki, steklenine, sarkofagi, votivni kamni in nagrobniki in keramični izdelki se bo prvič pokazalo zbrano v javnosti. Upajmo da pridobimo nazaj tudi še to, kar je odšlo pod Avstrijo na Dunaj v dvorni muzej h križarjem.

Srednjeveška, baročna Ljubljana sega pravzaprav do potresa. Ta oddelk bo pokazal v tlorisih in slikah podobo srednjeveškega in novodobnega mesta, posebej se zunanjsčino stavb, ki so se ohranile do potresa, kakor n. pr. Fürstenhof, reduto itd. Sem spadajo tudi izdelki starega obrta: razvoj pohištva od gotike do renesanse, baroka, rokokoja, empira in bidermajera. Obsežna bo zbirka kovinske obrti v raznih tehnikah in ključavničarstva. Sem spada tudi numizmatična zbirka in zbirka medalj. Zlasti to, kar se je našlo v Ljubljani ali bilo tu kovano. Zbirka zgodovinskih spomenikov bo zaključila to zbirko.

Ljubljana je v življenju slovenskega naroda vedno igrala važno vlogo. Na prireditvah jesenskega velesejma smo že mnogo tega videli, kar bo sistematično zbrano v mestnem muzeju. Tako bodo v muzeju sledeči posamezni oddelki: glasbeno-gledališki, politično-zgodovinski, šolski, narodno obrambni, literarni, tiskarski, planinski, tujsko prometni itd. Zanimivost zase bo oddelk sodobne Ljubljane, ki bo pokazal napredek Ljubljane izza prevrata in se dopolnjeval od leta do leta. — Bo nekaj sličnega, kakor je bila razstava slovenskih mest na velesejmu.

Vprašanje zase sta mestna knjižnica in arhiv. Rešiti bo najprej vprašanje koncentracije arhivov, za kar govori znanstveno delo.

Z mestnim muzejem bo Ljubljana pridobila novo važno kulturno ustanovo, ki se bo vredno pridružila Narodni galeriji. Že doslej je pokazalo ljubljansko meščanstvo mnogo umevanja za novi muzej. Čim bo pa videlo, da so stari rodbinski spomini, ki se sicer razneso ali vzamejo konec po strešnih kotih, v mestnem muzeju dobro in varno spravljani, ni dvomiti, da mu bo poverilo v shrambo in oskrbo stare spomine vseh vrst, ki se sicer od njih težko loči.

Silnega pomena pa bo mestni muzej za našo mladino, ki bo v njem videla, kako je Ljubljana rasla kot naše kulturno žarišče. — nj —

KLOBUKE v najnovejših barvah in oblikah dobre kakovosti ter razne športne čepice nudi v bogati izbiri po nizkih cenah

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG 14
Solidna postrežba Sprejemajo se popravila

Velikonočne procesije

Pri uršulinkah ob 3 pop. zornice, okrog pol 4 procesija, ki gre po Kongresnem trgu.

V stolnici v soboto popoldne ob 14.30 blagoslov jestvin, ob 16 slovesne velikonočne jutranjice, okrog 16.30 Vstajenje s procesijo v sledečem redu: Rdeče bandero, stolna Vincencijeva konferenca, moški, stolne kongregacije — Belo bandero, gospodične in gospe s svečami — Vojaska godba, prva četa vojske — Akademiki, mestni načelnik ali njegov zastopnik z občinskimi svetom, zastopstva stanovskih zbornic in drugih javnih korporacij, ravnatelj in nastavniki srednjih, meščanskih, strokovnih šol in šolski upravitelji, dravska direkcija pošte in telegrafa in podružnica poštne hranilnice, direkcija državnih železnic, dravska finančna direkcija, drž. tožilstvo, okrožno sodišče, višje drž. tožilstvo, apelacijsko sodišče, akademski senat in profesorji univerze — Duhovščina z Najsvetejšim — Ban s komandantom divizije, konzularni zbor, pomočnik bana z načelniki oddelkov in šefi samostojnih odsekov kr. banske uprave, ostalo uradništvo kr. banske uprave in ostalih državnih oblastev obč. uprave, ostalo drž. samoupravno uradništvo, oficirski zbor, druga četa vojske. — Po procesiji zahvalna pesem in blagoslov. — Procesija se vrši le ob lepem vremenu. — Stanovalec Pred škofijo in na Mestnem trgu se prosijo, da razsvetle okna.

V Trnovem ob pol 5 zornice, okrog tri četrt na 5 procesija, ki gre po Karunovi, Trnovski, Zeljniški, in Cerkevni ulici čez most v Rečno ulico, po Kladezni in Krakovski ulici ter po Emonski cesti nazaj v cerkev. Procesije se bo udeležil tudi patronski gospod mestni župan dr. Vladimir Ravnihar.

Pri sv. Petru bodo ob 5 molitve, ob pol 6 procesija. Zbirališče za procesijo je na Hrvaškem trgu. Procesija gre po Prečni poti čez park, koncem parka zavije v Ilirsko ulico na levo, gre po Ilirski ulici v Eugerjevo (prej Skofjo ulico), iz te ulice zavije mimo Tabora in mimo zavetišča sv. Jožefa v Komenskega cesto do Resljeve ceste. Na levo po Resljevi cesti do Sv. Petra ceste. Zatem skozi po Sv. Petra cesti v cerkev. Prebivalce ob teh cestah prosimo, da razsvetle okna na čast sv. Reš. Telesu.

Pri frančiškanih ob 6 molitve, ob četrt na 7 procesija, ki gre čez Marijin trg po Prešernovi in Selenburgovi ulici na Kongresni trg ter skozi Wolfovo ulico nazaj v cerkev.

Sv. Jakob. Ob pol 3 popoldne v cerkvi sv. Florijana blagoslov jestvin, dalje vsake pol ure do 5, tudi na Rakovniku ob 3. Ob 6 zornice, ob pol 7 procesija.

Pri sv. Jožefu ob pol 8 zvečer procesija. Križanke. Ob pol 8 zvečer molitve, okrog 8 procesija po Napoleonovem trgu, Emonski in Cojzovi cesti, po Bregu in Križevniški ulici nazaj v cerkev.

Pri Srcu Jezusovem v nedeljo jutraj ob 4 procesija po Slomškovi, Kolodvorski in Komenskega ulici, po Vidovdanski cesti mimo hiralnice sv. Jožefa nazaj v Cerkev.

Cerkev Marije Pomočnice na Rakovniku v nedeljo jutraj ob 5 sv. maša, nato jutranjice in procesija.

V Šiški v nedeljo jutraj ob četrt na 6 molitve, ob pol 6 procesija.

Šupnja sv. Cirila in Metoda — Bežigrad v nedeljo jutraj ob 6 slovesne molitve, nato procesija, ki gre po Dunajski cesti, Hranilniški, Pleteršnikovi in Ljarski ulici nazaj v cerkev.

Hočete zdravo — zagorelo polt?

Pomladansko solnce — Kamila krema!

Dobite povsod po 10 Din

Glavna zaloga za Ljubljano »Venus«, pred pošto

Starostne bolezni v mladosti, mladostna radost v starosti

Kdo bi si še pred nekoliko desetletji predstavljaj, da bomo imeli naprave, s pomočjo katerih bomo lahko po mali kretnji svoje roke poslušali radiopostaje vsega sveta, ne da se pri tem zgenili iz hiše? Nadalje potniška letala, na katerih bomo mogli v teku par ur preleteti kako celino, pa babice in dede, ki bodo tekmovali s svojimi otroci in vnuki v plavanju, na letu in na smučeh?

Pred petdesetimi leti so naši sivolasi starci pozimi posedali v zapečku — danes pa gojijo sport in pijejo svoj Planinka čaj Bahovec, da držijo kroženje krvi in svoja prebavila v redu. Medtem ko smo se prej morali že v mladosti boriti z boleznimi starosti, uživamo dandanes celo v starih letih mladeniške radosti.

Danes je tudi manj izobraženim ljudem znano, da so lepota, mladostna zunanost, moč živcev in odpornost telesa odvisni prav toliko od organov za prehrano, kakor se da iz zaprtja telesa, iz slabe kože

lica, iz starikave zunanosti, nervoznosti in potrto-
sti sklepati, da prebavila ne funkcionirajo v redu. Vse to se opazuje po pogostem glavobolu, nespečnosti, napihovanju telesa, po obolenju radi sečne kisline, hemeroidih, slabosti srca, kopicenju masčobe, zapeki itd.

Statistike sicer javljajo, da umira večina ljudi za obolenji krvotoka, prebavil in ušna, toda v primeru s preteklim stoletjem je vendar umrljivost znatno padla in se je življenjska doba zelo podaljšala.

Vsekakor se more zlasti pri slabi prebavi, lenem delovanju črevesja in napetosti telesa, kakor tudi pri nezadostnem delovanju krvotoka priporočati temeljito čiščenje organov. Radi tega se je toliko razširilo zdravljenje z mineralnimi vodami in čaji, posebno pa spomladansko zdravljenje s Planinka čajem Bahovec, ki se, kakor znano, izdeluje v lekarni Mr. L. Bahovec v Ljubljani iz zelo skrbno izbranih zdravnih planinskih zelišč.

sil svoj dom. — Umetniku slikarju želimo veliko srečel Razstavo odpira prof. univ. Spektorsky.

○ Kino Kodeljevo igra na velikonočno nedeljo in ponedeljek ob 15, 17, 19 in 21, in v torek ob 17, 19 in 21 največje reportaže iz svetovne vojne »Krik sveta«. Film je narejen po izvirnih negativih, ki so jih dala na razpolago vojna ministrstva vseh držav.

○ Združenje brivcev in frizerjev v Ljubljani opozarja cenjeno občinstvo, da je v njegovem območju stopil s 1. aprilom v veljavo nov cenik, ki je obvezen za vse brivce in frizerje. Cenik je izobesen v vseh brivskih in frizerskih lokalih, tako, da je na vpogled odjemalcem.

Rokodelski dom, gostilna

Ljubljana, Komenske, ulica 12.

Prvovrstna pijača, dobra kuhinja, kegljišče itd.

○ Bojevniki iz svetovne vojne, vas bo posebno zanimal film »Krik sveta« v kinu Kodeljevo.

○ Vlom v trafik. V noči od 15. na 16. aprila je bilo vplinjeno v trafik. g. Ivane Preša, soproge vojne invalida, poleg Jugoslovanske tiskarne. Vlomilec je odtrgal ključavnico na vratih in trafik. g. Popolnoma izropal. Pokradene so bile vse finejše cigarete razen 200 komadov »Dravac«, album s kolki od 50 par do 20 Din ter 100 znamk po 75 par. Svarimo pred nakupom in prosimo, da se vsak poskus sumljive ponudbe kolkov ali znamk naznani najbližjemu stražniku, na deželi pa orožniški postaji.

Najlepšo izbiro

damskih bluz, otroških plaščev in obleke
Vam nudi le trdka

Belihar & Velepič. Ljubljana
Selenburgova ulica 6

○ Bluze, žemperje, damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice, vam nudi v največji modi trdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

○ Zobni atelje dentist-technik Franjo Radovan, Celovška cesta 14, nasproti velesejma, je od srede naprej zopet redno odprt.

○ Pred veliko zoološko razstavo. Na prostornem vrtu, last g. Scagnettija, v Selenburgovi ulici 6 je zadnje dni precej živahno. Urejujejo se namreč tam prostori za namestitev velike zoološke razstave, ki jo priredi agilno Zoološko društvo »NOE« za dravsko banovino, in otvori dne 30. maja t. l. Po sedanjih prijavah sodeč, bo letošnja razstava presegala lansko, posebno se glede številnejših in zanimivih živali. Pripominja se, da tudi ugodno potekajo razgovori z drugimi našimi živalskimi vrstvi glede vzajemnega medsebojnega delovanja, kar bo tako enemu, kot drugemu v korist. Vse šole bodo deležne na že itak nizki vstopnini velikega

Iz domače politike

Kandidatne liste so vložene

Včeraj je potel rok za vlaganje kandidatnih list pri kasacijskem sodišču v Belgradu. V sredo zvečer je bila vložena kot prva Jevtičeva lista, naslednjega dne so vložili svoje liste še Svetislav Hoždera za Jugoslovensko narodno stranko, Vladko Maček (v lastnem imenu in sporazumno z demokratsko-zemljoradniškim krilom te opozicije, kakor ga nazivajo »Vrbaske novine« in Živko Topalović za socialiste. Zadnji dan sta bili vloženi listi Dimitrija Ljotića (Jugoslov. narodni pokret »Zbor«) in Bože Maksimovića.

V treh dneh po vložitvi se mora kasacijsko sodišče izreči o kandidatni listi; en izvod potrjene liste vrne predlagateljem in listo objavi v »Službenih Novinah«. Doslej je bila potrjena lista ministrskega predsednika Jevtića. Usoda ostalih kandidatnih list bo znana najkasneje v torek.

Kandidate na Jevtičevi listi smo objavljali sprti in kandidate za Slovenijo je »Slovenec« priobčil včeraj. Slika, ki so si jo naši bralci ustvarili o tej listi na podlagi naših dosedanjih poročil, se v bistvu ni izpremenila. Značaj Jevtičeve liste v Sloveniji je podan v kandidaturah za mesto Ljubljano, kjer kandidirata bivši trgovinski minister in poslanec JNS g. Ivan Mohorič in dr. Riko Fux, občinski uradnik v Ljubljani, ki piše v novih volivni dnevnik »Glas Naroda«. To kaže na kompromis med skupinami, ki sta v Sloveniji tvorili dosedanja JNS in ki izražata svoja mnenja v »Jutru« in »Glasu Naroda«. Preokret je viden tudi v okolnosti, da je »Jutro« včeraj objavilo prvi članek, »ki poziva volivne odbore krepko na delo.« »Jutro« melanholično pripominja, da sedanje volitve niso strankarske, saj so bili volivni odbori po slovenskih okrajih postavljeni iz Ljubljane mimo obstoječih strankarskih organizacij. Volivne odbore čaka po mnenju »Jutra« delikatna naloga, da dobro pazijo, da se v okrajih, kjer so sporedne kandidature, ne doseže nasproten uspeh, kakor je bil nameravan z dvojnimi in trojnimi kandidaturami; list poziva kandidate, naj delajo za uspeh ideje, ne pa za lastne osebe. V novomeškem okraju kandidira kar pet kandidatov, medtem ko se na pr. za pet poslanskih mest na področju Belgrad-Zemun-Pančevo poteguje na Jevtičevi listi samo pet kandidatov.

Tako zvanih solokandidatur je v državi na Jevtičevi listi 96; najmanj v dravski banovini, in sicer v okrajih Ljubljana okolica in Logatcu, kjer kandidira minister Marusič, v Murski Soboti (kandidira Benko) in v Ljubljani. Za 308 poslanskih mest je g. Jevtič postavil 778 kandidatov. Izmed članov vlade

popusta, tako, da si bodo mogle z malenkostnimi denarnimi žrtvami ogledati živalsko razstavo. Vsi člani društva pa imajo na razstavo brezplačen vstop. Ob tej priliki vabimo javnost, da blagovolijo številno pristopiti k Zoološkemu društvu »NOE«, saj stane mesečna članarina samo 2 Din, s čimer podpira tudi kulturno-naučno cilje naše ožje domovine. Zadnji čas izdaja društvo »NOE« tudi poučno revijo »Naš Zoo«, katero prejemaajo vsi društveni člani brezplačno.

○ Zanesljivo naravno vino dobite pri Sotelšek, Gradišče 10. Za praznike ceneje.

○ Obleko ali površnik po svoji želji dobite pri znano solidni trdki J. Maček, konfekcija za moške in deco, Aleksandrova cesta 12.

Nov roparski napad

Ljubljana, 19. aprila.

Pred kratkim je bila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem oproščena trojica mladih ljudi, ki je bila osumljena, da je v roparskem namenu napadla in težko ranila zasebnico Kalanovo v Soteski. Morda je prav to dejstvo, da osumljenec niso mogli ničesar dokazati, dalo povod za roparski napad, ki se je danes dopoldne izvršil ob belem dnevu sredi Ljubljane. V Slomškovi ulici št. 16 je stanovala samska šivilja Antonija Sever, rojena 1895. Stanovalec je v majhni sobici v pritličju ter je imela okno na cesto.

Kako je prišlo do roparskega napada, zaenkrat ni znano, ker bi mogel o tem povedati le napadalec sam, ker je žrtev zaenkrat nezavestna. Za napadalec ni sledu. Dopoldne ob pol 11 je vstopil v njeno sobo neki železničar, ki je prinesel šivilji zlikati svojo obleko. V sobici je našel grozno zmedo. Na tleh je ležala Severjeva nezavestna, vsa soba je bila razmetana. Severjevi jo iz glave lila kri, tako da se je nabrala velika luža. Poleg Severjeve je ležal okrvavljen likalnik.

Železničar je takoj stekel do prvega stražnika in ga obvestil o žalostnem dogodku. Iz bližnje Rojinove trdnje pa je g. Binder hitro telefoniral po reševalce, ki so naglo prepeljali nezavestno Severjevo v bolnišnico. Na lice mesta je prišla policijska komisija, ki je ugotovila, da je napadalec udaril s tako silo Severjevo po glavi, da se mu je odlomil ročaj od likalnika. Severjeva ima prebito črepijo in ves obraz zatekel, tako da je le malo upanja, da bi okrevala. Policija domneva, da se je roparski napadalec v trenutku, ko se je Severjeva za hip odstranila iz sobe, splazil vanjo ter jo počakal za vratni in jo nato udaril s likalnikom po glavi. Kaže pa tudi, da se je med napadalcem in Severjevo razvil ogorčen boj. Kaj je roparski napadalec odnesel, zaenkrat še ni znano, ker do popoldne ni bilo mogoče zaslišati Severjeve, in je sploh vprašanje, ali se bo zbudila iz nezavesti. Za roparskim napadalcem je policija že odkrila neko sled. Grozni zločin je vse mesto zelo vznemirilo.

Na velikonočni ponedeljek zadnja predstava »Pasijona« na Ježici, ki se bo vršila ob 8. uri zvečer na prostem.

V »Boju« še vedno vre

Pod naslovom »Delegatski zbor« je »Prelom« v zadnji številki priobčil izjavo »prizadetih«, v kateri Fabjančičevi pristajajo zanikajo javnost ukrepov zadnjega delegatskega zbora »Boja«. Prizadeti nočejo sprejeti na znanje poročil o njihovi izključitvi, češ, da ni bilo sklicanje delegatskega zbora pravilno in da pooblastila delegatov niso bila overljiva. Prizadeti zlasti protestirajo protu temu, da niso bili pozvani pred razsodišče, kjer bi jim bila dana priložnost, da bi se zagovarjali.

Nadalje zahtevajo, da novi predsednik g. Vidmar skliče delegatski zbor v smislu pravil. Prizadeti tudi protestirajo proti sklepu delegatskega zbora, da v primeru, da člani kandidirajo, odložijo funkcije v »Boju«. Izključeni se še vedno smatrajo za člane in pozivajo svoje soseseljenike, da še nadalje ostanejo v »Boju«. — Uprava in uredništvo »Preloma« javlja vsem tovarišem bojevnikom, da ostane »Prelom« še nadalje oznanjevalce pravega bojevnika duha in s tem glasilo vseh onih bojevnikov in borev, »ki imajo enotne poglede na vprašanja javnega življenja.« »Prelom« nadalje trdi, da je »Bojevniki« zapustili svojo dosedanja črto in poziva naročnike, naj mu ostanejo zvesti. — Z druge strani smo zvedeli, da namerava gosp. Fabjančič odložiti urejevanje »Preloma« in se tako politično umakniti. Na ta način naj bi se napravila pot do sprave med obema skupinama.

Ne nastopi. G. Josip Nemanič, bivši narodni poslanec iz Zelenblja, nas prosi, da objavimo naslednje: »Ker so se zadnje dni po našem okraju razširile neosnovane vesti, da kandidiram na eni izmed opozicijskih list, kakor tudi da nastopam kot namestnik, izjavljam, da pri volitvah v narodno skupščino z dne 5. maja sploh ne nastopim.«

1

Praske in razpoke

2

Ubogi otrok, ves poln si prask

3

Zdaj se moraš pa dobro varovati!

4

Ubogajte čistilko VIM - ona Vas bo rešila!

**Čudo-
delni
zdravnik**

VIM čisti vse navadne in boljše predmete. — Nikoli ne praska,

ker: **VIM** čisti prizanesljivo!

Konservator France Stelè:

Potres in stara Ljubljana

Potres leta 1895. pomenja enega najvažnejših momentov v gradbenem razvoju Ljubljane. Z njim se pričena agonija stare Ljubljane. Kaj to pomeni, razume tisti, ki je sam doživel predpotresno Ljubljano, pa tudi tisti, ki kot arhitekt ali znanstvenik motri razvoj mesta kot smiselno nastalega in smiselno razvijajočega se organizma.

Da bo tudi nam to jasno, je potrebno predvsem, da pokažemo, kaj je prav za prav bila do potresa stara Ljubljana in kakšna more biti njena vloga pri razvoju popotresne, sodobne in bodoče Ljubljane.

Svoj okvir, lupino, v kateri se je z nenavadno jasno izraženo zgodovinsko, funkcijsko in družabno sestavno smiselnostjo izoblikovala, je dobila stara Ljubljana koncem srednjega in na začetku novega veka z ozidjem, katerega končno obliko je povzročila vedno občutnejše pritiskajoča turška nevarnost. To je sicer konkretni, historični povod za obzidje stare Ljubljane, prežeti pa ne smemo, da ni slučajen, saj je ozidje spadalo med bistvene zunanje znake in odlike srednjeveških mest. Ta trdna, skozi stoletja neizpremenjena lupina ozidja je povzročila, da se je selišče v njem izgradilo do skrajnih mej možnosti, kar je na eni strani sililo hiše v osrčju mesta k razvoju v višino, v nadstropja, na drugi k tesni zazidavi razpoložljivih zemljišč. Posledica tega je bila za notranjo organizacijo starega mesta, da je poleg glavne življenjske in prometne črte, ki poteka ob podnožju v osrčje mesta povrhnjenega grajskega hriba skozi večji del starega mesta od sedanjega Krekovega trga do Karlovske ceste, nastala gosta mreža ozkih, pogosto vijugastih ulic, ki so služile za notranje zveze v mestu, in majhnih, za- tišnih trgov kot naravnih vložilcev teh notranjih komunikacij. Barok je v svojih velikopoteznih gledanjem dodal stari Ljubljani, oziroma njeni magistrali, glavni prometni in življenjski žili, ki smo jo zgoraj označili, še en lepoto važen element, ko je posamezne srednjeveško individualizirane fasade ozkih hiš združil v večje, enotno fasadirane skupine in z njimi v veliki meri dosegel ideal velikopotezne, več ali manj enotni višini podrejene stene tega glavnega prehoda skozi mesto, ki je bilo glavno zbirališče in glavno tržišče stare Ljubljane. V svoji končni gradbeni obliki, ki je doživela svoj višek sredi XVIII. stol., je bila Ljubljana mesto z izrazito zunanjo in notranjo fiziognomijo. Na znotraj je bila po izročeni socialni strukturi meščanska (Mestni in Stari trg), plemiška (Novi trg) in duhovska (Pred škofijo), središče trgovstva, deželne uprave in državne reprezentance ter cerkvene organizacije. Na zunanji je bila po ozidjih trdno sklenjena, kakor pest energično stisnjena, da se ubrani napada; kakor kup želo, ki se kobaca sem in tja, so se drenjale v tej posodi strehe, iz gostega mravljišča pa so se ponosno dvigali pod nebo stolpi cerkva, kajti baročna Ljubljana XVIII. stol. je bila v pravem pomenu besede mnogostolpa.

Kot krona in daleč viden znanik tega gostega selišča pa se je dvigal nad njegovim osrčjem grad kot njegov zemljišni, resnično monumentalni podudarek. Razen glavne prometne žile na podnožju gradu, ki jo je barok, kakor smo rekli, srečno lepo izpopolnil, je vodila v mesto prav za prav samo ena važnejša dovozna pot preko sedanjega Franciskanskega mostu skozi Spitalsko (Stritarjevo) ulico prav v osrčje mesta pred magistrat, ki se je bahato razkoracil s svojo arkado pred enotno steno hiš Mestnega trga, nadzoroval trg pred seboj in čakal na pozdrave obiskovalcev. Čut za prostorninsko sklenjenost tega trga, ki je radi svoje zaokroženosti pri vsakem stališču gledalca neprestano spreminjal svojo podobo, katera pa je vseeno vedno ustrezala vtisu na vse strani zaprte dvorane, je narokoval graditeljem stare Ljubljane tudi edino lo-

gično rešitev za ta najvažnejši dostop na trg po Spitalski ulici, prijetno zaviti potek. Tako tudi ta največja ulica ni udarila v zaokroženi prostor Mestnega trga kot raven prerez skozi obod, ki ga je zapiral, ampak je ponovila elegantni motiv trga samega v prijetni krivulji od mosta do trga in potnika šele na svojem izlivu v trg postavila pred njegovo impozantno prostornost. Ta vtis je moral biti res velik, posebno ker je o velikost podčrtavala tudi težka arkada magistrata. Ta razpoloženska vsebina osrčja Ljubljane je bila dana sredi XVIII. stol., ko je genialni kipar in arhitekt Francisek Robba dobil naročilo, da postavi nov monumentalni vodnjak pred rotovžem. Postavil ga ni mogel v sredo najvišjega dela trga, tudi ne pred fasade magistrata, ampak s finim čutom ob strani pred ustje Spitalske ulice. Če si predstavimo v duhu vtis, ki ga je dobil popotnik, ko je stopil iz zvite Spitalske ulice na prostorni trg in je nepričakovano zagledal pred seboj Robbov vodnjak, bomo razumeli vso velikost Robbove zamisli, ki je v polnem pomenu besede v vidni in otipljivi gmoti izrazila lepoto osrčja Ljubljane in arhitektonsko oživila njegovo naravno vsebino. Z nenavadnim pojavom tega vodnjaka, ki je vabil oko v višino in vodil z živahnim spodnjim delom potnika v krogu okrog sebe, je Ljubljana dobila prevažno merilo svoje višine in prostornine svojega jedrišča. Z rotovžem, stolnico, z neizčrpno množico variacij pogledov na vse strani je potnik tu premeril lepoto moč stare Ljubljane. Ta je bila zbrana tu v toliki meri, da je zadostovala za vse mesto, ki je imelo svoj smisel samo kot odsev tega resnično osrednjega, vsemu zadnji povdarek dajajočega duha.

V bistvu taka je stara Ljubljana doživela potres. Čeprav so njena ozidja že sto let poprej padla, je vseeno staro mesto v celoti obdržalo na zunaj sklenjeni značaj, nevidno ozidje je še vedno odločevalo v njenem značaju. Posebno srečno se je ta sklenjenost uveljavljala tudi pri pogledu z Marijinega trga k Spitalski ulici, ki je s svojo krivuljo povzročala tako vtis v trdno lupino vklejenega organizma starega mesta pogledanega od zunaj, kakor od znotraj idealno zapirala prostor okrog rotovža.

Če pogledamo Ljubljano ob potresu in sedanjjo Ljubljano, vidimo, da je zunanja sklenjenost starega mesta utrpela mnoge občutne škode; tako od strani Krekovega trga in od obrežja Ljubljane, kjer je stala gimnazija, nekdanji franciskanski samostan, in so nevidna vrata še vedno vodila iz Poljan v mesto; tako s strani Vegove ulice, kjer zija vrzel na mestu knežjega dvorca; posebno pa s strani Marijinega trga, kjer zija predor Stritarjeve ulice prav do osrčja starega mesta, ki bi po vsi svoji naravi moralo ostati najbolj intimno, varno zaprto pred preradovednimi očmi.

Tuda na znotraj je utrpela stara Ljubljana skoraj nepopravljive škode. Velikopotezna empirska fasada gimnazije se je srečno prilegala celotnemu značaju glavne prometne žile, ob kateri je stala in dajala dobro oporišče sedaj samevajočemu Vodniku. Svoj značaj in ravnovesje pa je popolnoma izgubil Novi (Turjaški) trg, na eni strani radi odstranitve knežjega dvorca in nesrečnega delnega nadomestila v banki Slaviji, na drugi radi odstranitve Obrezove hiše, ki ga je zapirala proti Ljubljani. Z odstranitvijo knežjega dvorca je utrpela na svoji lepi enotnosti tudi Gosposka ulica. Z Obrezovo hišo pa je bil končno razdrti značaj arhitektonsko lepo fasadiranega Brega kot pristaniškega, k vodi odprtega trga.

Ceterum autem censeo na koncu, ko ne mislim podčrtavati še posebej restavracije zunanjšin šentjakobske in šentpeterske cerkve in raznih starih po-

slopij, da je mogoče vseeno največja izguba, ki jo je po potresu utrpela stara in lepa Ljubljana, končno le v izravnanju Spitalske ulice. Ta izguba je tudi nenadomestljiva, ker je z ambicioznima, za prehod v staro mesto tudi prevelikima stavbama arhitekta Theuerja izvršeno za dolgo bodočnost dejstvo, ki onemogoča vzbuditev k življenju nekdanjega duha. Zanimiv je v tem oziru svoječasni predlog iz Plečnikove arhitekturne šole, naj se Stritarjeva ulica zapre z neke vrste slavolokom. Nedvomno je, da pomeni odstranitev nekdanje Spitalske ulice iz stare Ljubljane podobno izgubo, kakor odstranitev ozidja pred katedralo v Zagrebu, s katerega nadomestilom se ukvarja sedaj že druga generacija arhitektov.

Bridko občutimo sicer težke, skoraj nenadomestljive izgube, ki jih je prizadel star Ljubljani potres leta 1895., še bolj pa nerazumevanje in nedozorelost tistih, ki jih je usoda postavila pred nalogo, da zacelijo zevajoče rane. Ne mislimo po obtoževati. Zavedamo se namreč, da je prišel prav potres v staro Ljubljano tudi zgodovinsko psihološko v izredno važnem, čeprav še ne popolnoma dozorelem trenutku. Od konca XVIII. stol. dalje je namreč Ljubljana dremala čudno, vse njene sile omamljajočo spanje solidnega provincialnega mesta, čegar ozračje je polnil duh po starini in nikjer ni bilo bodre volje, da vzdrami počivajoče sile. Ljub-

ljana je spala spanje Trnjalčice, ki jo je že zaraščal plevel in pokrival desetletni prah. V ti konservativni, v idiličnem miru svoj dan preživljajoči Ljubljani se je koncem XIX. stol. začel buditi nov duh, ki ji je začel podstavljati nova trdna tla za bodoči razvoj, ko jo je kot duhovno prestolnico Slovencev uvrstil v red najvažnejših torišč slovanskega duha. V tem zgodovinsko važnem času je prišel velikonočni potres leta 1895., kakor naročen, da je zbudil Trnjalčico iz spanja. Prebujenje je bilo sicer bolešno, ker so ga spremljali kupi razvalin, delovalo pa je psihološko ugodno, ker si je leni ljubljanski mešan moral končno odgovoriti na vprašanje, kakšna naj bo bodočnost njegovega mesta. Na to vprašanje pa je dal odgovor že nov rod, ki je ponovno vihtel slovansko zastavo nove Ljubljane. V Ivanu Hribarju je dobila bolešno v novi čas prebujena Ljubljana končno župana, ki je družil v sebi ambicijo in voljo po napredku z jasno smerjo v narodno prerajeno Ljubljano. Če pogledamo danes nazaj na tisti čas, vidimo nad njim razlit sij mladosti, ki več hoče kakor zmora, in ki brez posebnega preudarjanja krči pot novemu, katero naj postane podlaga bodočnosti. Šele po tridesetih letih, ko je dozorela s Plečnikom prva generacija slovenskih arhitektov, smo spoznali, kje so pravi problemi stare in nove Ljubljane. Odkar smo se pred desetimi leti oprijeli novih spoznanj, si je šele biva Hribarjeva nevesta naročila obleko, ki jo vsak dan bolj dviga v zanosu njene mladosti pa tudi v smotno izrabljeni dediščini prednikov. Tisto v uvodu podčrtano bistvo stare lepote zaokrožene Ljubljane ob štiridesetletnici potresa zopet oživlja kot bistven del nove Ljubljane, ki pa je ponosna na svojo starost, o kateri pričajo njeni spomeniki.

Še o drž. cestah skozi Ljubljano

Ko se je sprožila misel o milijardi za javna dela v državi, se je ljubljanska občina takoj zanimala za to vprašanje. Gradbeni minister je prvotno predlagal poleg korektur ceste Ljubljana—Škofljica—Brod tlakovanje glavne drž. ceste št. 2 tako proti Kranju kakor tudi do Grosuplje. Odbreno je pa bilo le tlakovanje za 20 milijonov dinarjev proti Kranju. Kot zastopnika mesta sva z inž. Pavlinom pri ministru zavzela stališče, da je treba predvsem tlakovati najbolj fenkvetirane ceste v okolici Ljubljane, dalje pa ceste skozi selišča, n. pr. St. Vid—Medno—Medvođe—Kranj—Naklo itd., na drugi strani pa Rudnik—Laverca—Škofelja—Grosuplje, potem šele kose vmes. Končno je le v strokovni komisiji zmagovalo stališče, da je treba tlakovati drž. ceste št. 2 skozi Ljubljano počenši od Plankarja. Isto stališče kakor mestna občina je zavzel in obširno utemeljil priznani teoretik in praktik, stavbenik I. Bricelj na seji zbornice TOI v petek 12. t. m. Upajmo, da bo banovinska gradbena direkcija podprla to skupno zahtevo s tem, da bo pravočasno predložila načrte ministru.

Kakor sem že zadnjič opozoril, je pa z ureditvijo drž. ceste št. 2 postalo zelo pereče vprašanje tramvaja. Zato moram reagirati na nekatere opazke. Pred vsem stoji, da maloželjska družba nima sredstev za obnovo oziroma izgraditev proge od Mestnega trga, ki bi se se morala izvršiti obenem z ureditvijo ceste.

Morala bi zopet poseči mestna občina v žep, ki že, ako vračunamo takse na vozovnice, doplačuje za tramvaj do 4 milijone dinarjev letno in ki bo morala ob tej priliki hočeš nočeš izvršiti tlakovanje nekaterih zveznih ulic in ureditev trotuarjev, kar že leta in leta St. Jakobčani upravičeno zahtevajo. V takih razmerah sem sprožil, ne da bi si domišljeval, da je s tem to vprašanje končno rešeno, da bi se opustil tramvaj od Mestnega trga dalje, kakor to zahtevajo soglasno prebivalci Mest-

nega in Starega trga in na tlakovani cesti nadomestil z avtobusi. Razlogi so prozorni: nabava 2 ali 3 novih, modernih, lahkih avtobusov ne bi stala mnogo, obraba po tlakovani cesti bo neprijetno manjša kakor po makadamskih cestah in zato njih življenjska doba daljša. Vozili bi samoobsebi umevno po sedanjih progah (ne za gradom), počenši od tam, do kamor bo cesta tlakovana, torej do Plankarja ali še dalje. Imeli bi lahko več postaj kakor doslej cestna železnica. Omogočeno bi tudi bilo zgostiti promet in ob prihodu in odhodu vlakov in slavnostih na Rakovniku staviti obenem v promet več voz. Ob enotni ceni 4 Din do magistrata, morda niti konduktier ne bi bil potreben, kakor je to uvedeno v mnogih mestih. — Obrat bi morala seveda voditi družba cestne železnice, ki bi ga ne smela opustiti. Možna je še ena rešitev: elektrobuz, kakršne sem videl v Poznaju. To so avtobusi brez tračnic z napeljavo elektrike nad zemljo.

Sprožil sem to vprašanje, da se javnost o njem porazgovori. Ne vsiljujem nikake odločitve, nujno je le, da se občinska uprava čimprej odloči. Ne zagrešimo z odlaganje ali spori, da bi se zopet zavlekla ali celo onemogočila stara želja St. Jakobčanov, da se uredita Karlovska in Dolenska cesta.

Evgen Jarec

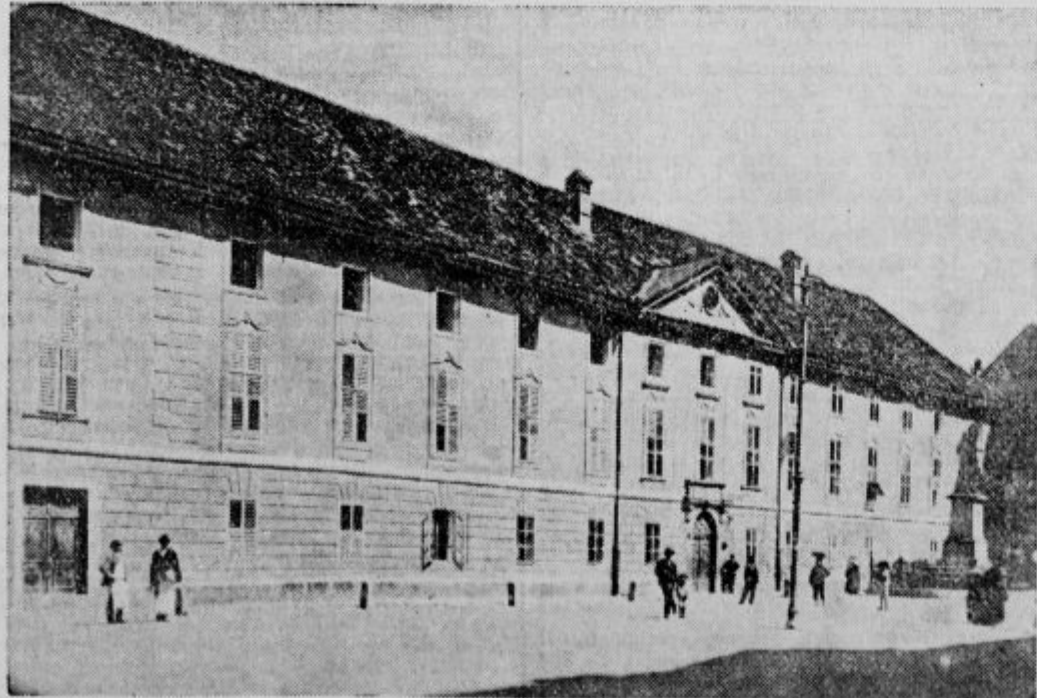
LUSTROL

PARKETNO VOŠČILO ZA BRIZGANJE

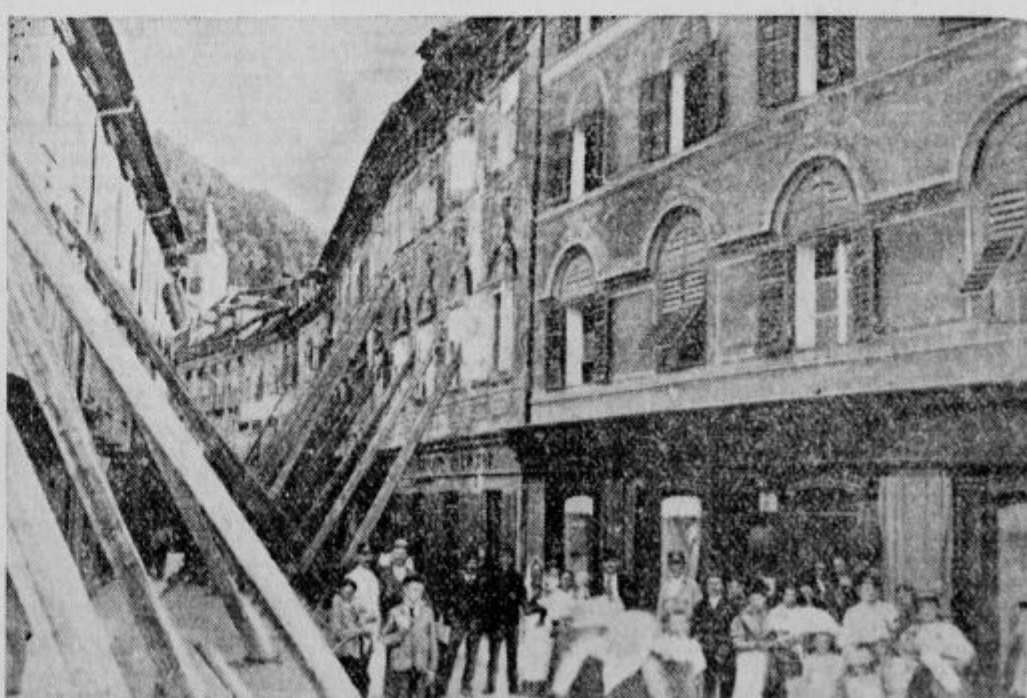
JE IDEAL VSAKE GOSPODINJE, KER Z LUSTROLOM BREZ TRUDA DOSEŽE SVAZEN BLESK PARKETA

LUSTRA LJUBLJANA-GOSPODSTVA 8

TRGOVA POPUSTI POSILJANO TUDI PO POSTI

Stara gimnazija na Vodnikovem trgu, ki so jo po potresu podrli

Spitalska (sedaj Stritarjeva) ulica l. 1895

Mednarodna evharistična tridnevnic v Lurdu Od 25. do 28. aprila

Nedavno umrl kardinal Fr. Bourne, nadškof v Kanterburyju na Angleskem - kardinal Ivan Verdier, nadškof pariški, sta predložila sv. očetu prošnjo, da bi se ob zaključku svetega leta vršila v Lurdu v lurski votlini javne molitve, in sicer tako, da bi se brez prenehanja skozi tri dni in noči vršila daritev sv. maše kot evharistična daritev za odrešenje katoliškega sveta. Sv. oče je sprejel njihov predlog in lurski škof msgr. Gerlier je povabil šole vsega sveta k tej izredni svečanosti.

Tudi Slovenci bodo deležni te daritve, kjer bodo prisostvovali zastopniki službi božji, katero bo med 144 narodov opravil za slovenski narod vseuč.

prof. g. dr. Janez Fabjan. Prva sv. maša bo dne 25. aprila ob 15. nato bodo skozi 72 ur neprestano noč in dan. V ta namen odide posebni izletniški avtobus na velikonočni ponedeljek ob 5.30 izpred hotela Union na daljino pot v Lurd. Popeljal bo s seboj 22 izletnikov, ki bodo hiteli preko Italije, Milana, Genova, Marseillesa v Lurd, kamor bodo dospeli 25. aprila med 14 in 15. Ob otvoritvi bo kardinal Pacelli prebral posebno mirovno poslanico sv. očeta. Na belo nedeljo se bodo poslovili naši izletniki od Lurda in se bodo vračali preko Avignona, Nizze, zgornje Italije proti domu, kamor bodo dospeli 1. majnika.

zori navednika Janeza Pfeiferja. Neznance - Reinthaler Jenö - je bil na Rakeku aretiran in preiskan. Pri njem so našli v redu potne dokumente, toda samo 10 madžarskih pengö. Reinthalerja so na rakovskem komisariatu zadržali ter ga odvedli v ljubljanske zapore kot osumljenca, da je poskušal vlomiti v zaprte

Cementni izdelki, umetni kamen, cement, apno

Zaključna slovesnost sv. leta v Rajhenburgu

Z ozirom na slovesnosti ob zaključku svetega leta v francoskem Lurdu in na pobudo prevz. lavantinskega škofa dr. Ivana Jožefa Tomažiča, se bo v dekaniji Videm, tretji dan (28. aprila - Bela nedelja) tridnevne pobožnosti, ki jo predvideva Oglasnik lavantinske škofije 1935, III, str. 51, praznoval v baziliki Lurske Marije v Rajhenburgu.

Spored slovesnosti

v baziliki v »Slovenskem Lurdu«:

1. Ob 4. pol 5, 5 in pol 6 jutraj tihe sv. maše po namenu svetega očeta.
 2. Ob 6 pridiga o božjem Odršeniku in našem odrešenju ter asistiranja sv. maša, med vsem mašo skupno sv. obhajilo.
 3. Od 8 do 9 molitve pred Najsvetejšim.
 4. Ob 10 pridiga o Lurski Devici in pontifikalna sv. maša, ki jo služi milostljivi gospod opat očetov trapistov p. Placid Epalle z veliko asistenco svojih čč. sobratov.
 5. Zahvalna pesem: Tebe Boga hvalimo. - Zakramentalni blagoslov.
 6. Pesem: Povsod Bog!
- Rektorat bazilike v Rajhenburgu vabi vernike k obilni udeležbi.

KOT VEDNO

nudimo veliko izbiro trenchcoatov, spomladanskih plaščev, v trnih jopičev, sportnih oble - in vsa druga oblačila za gospode po najnižjih cenah

DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Za 5 tihih minut

O prazniku prebujajočega in vračajočega se življenja, o prazniku obnavljanja se narave, prazniku norih upov in prenovljenih energij se bo danes pisalo in bralo. Premnogi pisarji pa bodo z bleščetimi besedami obšli pravo veliko noč in premnogi bralci se bodo dali z lepimi besedami speljati mimo tistega osnovnega dejstva, ki mu je namenjen »praznik vseh praznikov«, kakor Gregorij Veliki imenuje veliko noč. Ne prikrivamo si, da se v široki javnosti skuša bolj in bolj zamegliti, zabrisati, kar je specifično krščansko, in da tuji, kdo se kje pobrani običaji, izpodirajo in liše v ozadje naša stara slovenska in s krščanstvom preprosta prazniška izročila. - Zajec, ki je markisatremu slovenskemu kmetu pozimi ogoladal skrbno negovano sadno drevce, na mah nastopi kot »velikonočni zajček«. Zajec je bil dosti simbol plahosti, bojačljivosti in nima nič skupnega z veliko nočjo, ki je praznik najhujšega boja in največje zmage, kakor poje sečenca velikonočne maše:

»Smrt in življenje v doboju sta merila se čudovitem; mrtve je knez življenja - pa živ kraljuje!«

Na tem dejstvu, da je Jezus Kristus, ulovečen božji Sin, odrešil svet s svojo smrtjo na križu in odrešenje započel s častiljivim vstajenjem od mrtvih, na tem dejstvu stoji krščanstvo. In prav to dejstvo praznujemo o veliki noči, tega dejstva se radujemo. Brez tega dejstva ni velike noči. To je povedal sv. Pavel Korinčanom in vsemu svetu prave tako pogumno kakor jasno:

»Ako pa se o Kristusu oznamo, da je vstal od mrtvih, kakó govoré nekateri med vami, da ni vstajenja od mrtvih? Če ni vstajenja od mrtvih, tudi Kristus ni vstal. Če pa Kristus ni vstal, potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera. Očitno je pa tudi, da smo lažnice priče božje, ker smo pričali zoper Boga, da je obudil Kristusa, ki ga ni obudil, če seveda mrtvi ne vstajajo. Zakaj, če mrtvi ne vstajajo, tudi Kristus ni vstal; ako pa Kristus ni vstal, je prazna naša vera, še ste v grehih. Torej so izgubili tudi ti, ki so o Kristusu zaspali. Če imamo samo v tem življenju upanje v Kristusa, smo od vseh ljudi najnevarnejši. Toda Kristus je vstal od mrtvih, preina njih, ki so zaspali, ker je namreč po človeku smrt in po človeku vstajenje od mrtvih. Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo tudi v Kristusu vsi oživelci« (1 Kor 15, 12-22).

To je prava velika noč, to naša velika noč: praznik Gospodovega vstajenja od mrtvih, praznik zmage nad smrtjo, praznik odrešenja, praznik večnega življenja.

Aretacija v mednarodnem vlaku

Ljubljana, 19. aprila. V zapore ljubljanskega okrajnega sodišča so pripeljali z Rakeka madžarskega »novinarja« Reinthalerja Jenö, rodom iz Budimpešte. Reinthaler se je 16. t. m. vozil v mednarodnem tranzitnem brzovlaku Budimpešta skozi našo državo od Kotoribe proti Rakeku ter je imel pri sebi vozni listek do Genova.

Sprevozni spalnega vagona je po noči med drugo in tretjo uro opazil, kako je nekdo odprl kupe I. razreda, v katerem se je vozil neki tovarniški direktor. Ker se je ravnanje naglo prebudi, je neznance kupe zaprl in poskušal z vitrihom odpreti drugi kupe. Sprevozniški je o tem obvestil našega orožnika, ki je izvrševal kontrolo potnikov od Kotoribe do Pragerskega. Ta orožnik na je na Pragerskem na tuca opo-

Ksilit, teraco asfaltiranje

kupeje. Reinthaler je pripovedoval čudno zgodbo. Pokazal je razne legitimacije, da je po poklicu novinar, da je nastavljen pri listu »Uj Magyarorszag« in tudi pri reviji »Magazin des nations«, izhajajoči v Budimpešti. Pripovedoval je dalje, da je prav za prav namenjen v Lizbono, ker se tam mudi njegov šef, ki sestavlja posebno knjigo o portugalski republiki. Nadaljnja preiskava bo dognala, če ni morda padel orožniški potni kontroli v roke kak mednarodni ptiček ali pastolovec.

Cen. občinstvu vsakodnevno naznanjam, da sem preselil svojo delavnico iz Tyrseve ceste 41 na Frankopansko ulico 21.

Zagotavljam cenj občinstvu, da bom vsa v to stroko spadajoča dela vestno in najceneje izvrševal.

Leopold Suštaršič, antoličar in tapetnik Frankopanska ul. 21. (bivša Jugo-Steyr tov.)

Birmovanje v lavantinski škofiji

Kanonično obiskovanje in birmovanje se bo vršilo letos v lavantinski škofiji v sledečem redu:

V dekaniji Dravograd: V ponedeljek 29. aprila v Gravogradu.

V dekaniji Bistrica: V torek 7. maja v Lapoju, v sredo 8. maja v Majšpergu, v četrtek 9. maja v Makolah, v soboto 11. maja v Studenicih, v nedeljo 12. maja v Slovenski Bistrici, v ponedeljek 13. maja v Spodnji Polskavi.

V dekaniji Vuzenice: V nedeljo 19. maja v Vuzenici, v ponedeljek 20. maja v Vuhredu, v torek 21. maja v Ribnici na Pohorju.

V dekaniji M-ziška dolina: V soboto 1. junija v Guštanju, v nedeljo 2. junija v Prevaljah, v ponedeljek 3. junija v Kotljah, v torek 4. junija v Mežici, v sredo 5. junija v Crni.

V dekaniji Konjice: V torek 11. junija v Konjicah, v sredo 12. junija v Zrečah, v četrtek 13. junija na Keblju (v petek 14. junija posvetitev glavnega oltarja v župni cerkvi na Keblju), v soboto 15. junija v Cadrnanu, v nedeljo 16. junija v Ločah.

Vesele velikonočne praznike

želiva našim dragim gostom in prijateljem ter se toplo priporočava

Pero in Kati Sterk

Hotel „Union“ - Hotel „Bellevue“

Koledar

Sobota, 20. apr.: Velika sobota. Neža Montep, devica.

Nedelja, 21. aprila: Velika noč. Vstajenje Gospodovo. Anzelm, cerkv. učitelj; Stimeon, škof.

Ponedeljek, 22. aprila: Velikonočni ponedeljek. Soter in Gaj, papeža, mučenca.

Torek, 23. aprila: Adalbert (Vojteh), škof; Egidij As.

Novi grobovi

+ V Ljubljani je umrla v splošni bolnišnici gospa Marija Ravnik, soproga g. Tone Ravnika, profesorja na drž. konservatoriju v Ljubljani. Pogreb blagopokoje gospe bo v nedeljo ob dveh popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Pokoj njeni duši!

+ V Vrbi na Gorenjskem je umrla Ana Siler (po dom. Šrajeva mati), sosedna Prešernove rojstne hiše. Pravkar prevedena z zakramenti za umirajoče je še v navzočnosti g. župnika z velikim hrepenenjem odšla po plačilo k svojem evh. Kralju. Ze se je veselila, da bo na svoj god sv. Ane v krogu svojih starih otrok obhajala 90-letnico svojega rojstva. Bog pa je hotel drugače in jo preje poklical k sebi po zasluženo plačilo. Bila je vsepovsod znana kot pridna in postena gospodinja in zavedna krščanska mati. Poznala jo je vsa okolica. V svojem izredno številne sorodstvu je dočakala 21 vnukov in 7 pravnukov. Za vse njene dobrote in počeno življenje naj ji bo vše bil Bog bogat plačnik! Ostalim številnim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= Spremembe v sodnijski službi. Vpokojeni so: dr. Fran Cvetko, starešina okrajnega sodišča v Trebnjem, Stefan Vodošek, starešina okrajnega sodišča v Slov. Bistrici, Anton Kacjan, starešina okrajnega sodišča v Novem mestu, in okrajni sodnik Maks Petrič v Trebnjem. Vpokojeni so dalje sodnopisarniški uradniki: Ivan Vidmajer, viš. pis. oficijal v Ormožu, Martin Lavrač, viš. pis. oficijal v Šmarju pri Jelah, Josip Korošak, viš. pis. oficijal v Ljutomeru, in Božidar Tofant, vodja zemljiške knjige v Novem mestu. Premeseni je okrajni sodnik Fran Logar iz Konjice v Surdulico, od tam pa v Konjice okrajni sodnik Viktor Svetel.

= Sodnijski izpit pri apelacijskem sodišču v Ljubljani sta napravila sodnijska pripravnika Alojzij Zalokar, okrajno sodišče v Celju, in dr. Ivan Umnik, okrajno sodišče v Ljubljani.

Več kot 10.000 zdravniških priznanj!

Serravallo KINA-VINO z železom

I ZVRSTEN OKUS

Dobiva se v vseh apotekah po sledečih cenah: Steklenica 1 liter Din 77—, 1/2 litra Din 48—, 1/4 litra Din 32—

Reg. Sp. br. 1200 24. II. 1935

Ostale vesti

— Zbori, ki so priglašeni za petje pri slovesni maši na Stadionu, naj svojo pripravo čim prej končajo. Brž po veliki noči jih bomo začeli preizkušati. Tisti, ki so že pripravljeni, naj se hitro prijavijo in hkratu povedo, kdaj lahko pridemo k vaji. Za vajo naj se določi dovolj časa. Prav bi bilo, če bi se več zborov zbralo k skupni vaji. Zbori, ki se ne bodo o pravem času dobro pripravili, seveda ne bodo smeli sodelovati. Enega največjih sodelujočih zborov — do sto pevcev — smo že preizkusili. Bil je izvrstno pripravljen, pa je vse preizkušanje vendar trajalo tri ure. — Peveci in pevovodje, na noge! Da nas čas ne prehití!

— Darujte knjige, zlasti zakonike in učbenike za pravnike ljubljanske univerze! Letošnji občni zbor Društva prijateljev pravne fakultete je sklenil, da bo društvo nabiralo za dijak-pravnike ljubljanske univerze knjige, ki so primerne za študij. Te knjige bo društvo izročilo fakulteti. Fakulteta jih bo hranila kot poseben sklad (»Dijaška knjižnica Društva pri-

Glazirane stenske obloge, kamenina, strešna lepenka

jatelj pravne fakultete). Knjižnico bo upravljal nameščenec fakultete. Prosimo vse pravnike, naj darujejo v ta namen učbenike in zakonike podpisane družtu (naslov: Društvo prijateljev pravne fakultete v Ljubljani, justična palača, II. nadst., soba 129).

— Na Kofeah bo sv. maša na velik. nedeljo ob 10. Snega je še dovolj za smuko, pa tudi lepega vremena in sonca ne manjka.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani je ustavila prodajo ljudskih iger »Dome in »Srenja«.

— Ljublj. Mestna hranilnica je za veliko noč izdala nove lične darilne hran. knjižice.

6x9 filmi zastoni

ne morejo biti, pač pa lahko vsak dobi

povečavo 18x24 zastoni

kdor kupi in da izdelati film pri

FOTO SPECIAL, Ljubljana

nasproti hotela Union

— Romanje na Trsat, izlet po moju in ogled Zagreba priredi v velikem šmarnu isto vodstvo iz Škofje Loke ko lani. Vodstvo bo doseglo vse ugodnosti po železnici, na morju in tudi v Zagrebu. Vsem, ki so se lani ob povratku priporočali za sporočilo kam, kdaj in kako napravimo romanje in izlet, naj jim bo to v vednost. Sledite nadaljnjim sporočilom po časopisju za vse morebitne vaše želje pa se obrnite na župni urad Škofje Loka.

— V Grčijo in Egipt na oddih. »Jadranska straža« priredi z našo največjo ladjo »Kraljica Marija« propagandno potovanje po Sredozemskem morju. Potniki si bodo ogledali znamenitosti Grčije in Egipta. Parnik odpluje iz Splita 30. junija in se po 14-dnevnem kroženju po Sredozemskem morju vrne 16. julija. Ker pristane v Budvi, bo potnikom dana možnost, da obiščejo Cetinje, kamor se odpravijo z avtobusi. »Kraljica Marija« bo nadalje spustila sidra v Katakolonu v Grčiji, nadalje v Pireju in v Megalokastronu na Kreti, odkoder je Venizelos organiziral zadnjo grško revolucijo. Izletniki si bodo ogledali ostanke slavne grške kulture v Olimpiji, v Atenah in drugih grških mestih. Ladja pristane tudi v Port-Saidu, odkoder se potniki odpravijo z železnico v Kairo, Giseh in Memfis ter v Aleksandrijo. Tu se vkrcajo in odjadrajo proti Boki Kotorski. V Egiptu bodo obiskali tudi znamenite piramide in grobnice faraonov. — Cena potovanja od 3.400 Din dalje. Podrobnejša pojasnila daje »Jadranska straža« v Ljubljani, Tyrseva cesta 1.

— Vesela vest za trsatske romarje. Za romanje na Trsat v dne 18. in 19. maja, s katerim je združen brezplačen izlet z ladjo po morju na otok Krk, je dovoljena polovinska vozna tudi do posebnega romarskega vlaka (t. j. do Ljubljane in za Stajerce do Zidanega mosta) na vseh progah in območju ljubljanskega železniškega ravnanstva. Če bo vsaj 400 romarjev, bodo znašali stroški potovanja s posebnim vlakom samo 145 Din in bo dobil vsak romar med vožnjo 10 Din nazaj. Gg. župnike prosimo, da bi blagovolili to vest oznaniti s prižnice. Kdor gre z nami, naj se takoj prijavi. Podrobna pojasnila v romarskem listu dobi vsakdo zastonj, če sporoči svoj naslov upravi lista »Po božjem svetlu, Ljubljana, Vrazov trg št. 4. — »Sveta vojska«.

— Nesreča pri eksploziji. Ljubljanska bolnišnica je večeraj sprejela 24-letnega Lovrenca Murglja, posestnikovega sina iz Selovnika pri Zidanem mostu. »Murgelj« je razstreljeval skaf, mina pa je prehitro eksplodirala ter razsajala Murglja desno roko.

— Trgovanje z že rabljenimi Champion svečicami. — Ze nekaj časa prihajajo na trg stare, že rabljene Champion svečice. S čiščenjem kovinskih delov skušajo napraviti stare svečice čim bolj podobne novim. Kupcem se priporoča, da kupujejo Champion svečice samo v originalnih skatlah in da zavrnejo svečice, ki se prodajajo v drugih skatlah ali brez. Jasno je, da svečice, ki so že zavrnjene in ki so delovale že 15.000—80.000 km, ne morejo zadovoljivo izvrševati svoje naloge. Se tako temeljito čiščenje ne more ovreči tega dejstva. Take svečice predstavljajo celo efektivno nevarnost, ker se je že večkrat zgodilo, da so povzročile s padanjem svojih delov v eksplozivni prostor znatno škodo. Take škode ne more nadomestiti majhen prihranek pri ceni, avtomobilisti in motoristi pa se obvarujejo škode samo, če kupujejo nove svečice v originalnih skatlah.

— Kozjereja pri nas. Zanimanje za kozjerejo narašča pri našem malem človeku vedno bolj. Nemalo zauglo ima pri tem društvu »Ži-

valca«, ki propagira razširjenje samskih koz po naši Dravski banovini. Tudi v tekočem letu bo društvo »Živalca« razdelilo brezplačno med svoje člane 33—40 koz. Denarna sredstva za nabavo teh koz ima društvo že na razpolago. Kdor želi dobiti čistokrvno samsko kozo-mlekarico, naj sporoči svoj naslov društvu »Živalca« v Ljubljani, Novi trg št. 5.

M. U. DR. STANA JEGLIČ — GLOBOČNIK

otvori 23. aprila privatno prakso

Trbovlje — Loke 310 // (Bergerjeva hiša)

— V »Službenem listu« kraljevske banke uprave dravske banovine od 17. t. m. je objavljen »Razglas državnega odbora o popravkih odnosno izpremembah v razporedju predsednikov volilnih odborov v dravski banovini«, dalje »Tolmačenje k § 18 zakona o volitvah narodnih poslancev.« Naredba glede banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1935-36. »Pravilnik o banovinskih davčnih dravskih banovinec.« Naredba glede proračuna izrednih izdatkov in dohodkov »Bednostnega sklada« dravske banovine za leto 1935-36. »Pravilnik o izredni davščini delojemalcev in službodavcev« in »Objave banke uprave o pobiranju občinskih davščin«.

— Najlepše velikonočno darilo so Ivana Cankarja Zbrani spisi — osemnajst zvezkov — največje narodno in človeško pričevanje slovenskega pisatelja. Vsak zvezek posebej ima

G. PICKEL — Maribor
d. z. o. z. Korošče
Tel. 2030

mojstrsko pisan uvod, ki razlaga miselne in umetnostne osnove Cankarjevega dela, in zgodovinske opombe urednika Iz. Cankarja. — Prav tako opozarjamo na Finžgarjeve zbrane spise — zlasti roman »Pod svobodnim solncem« — in na pesniško zbirko Edo Koebeke Zemlja. — Nova Založba v Ljubljani.

— Za majnik priporočamo: Alojzij Mihelčič, Kraljici Marija, Marijine pesmi za mešani zbor in Zdrava Marija, pet Marijinih pesmi za mešan zbor, soli in orgle. Dobijo se v knjigarnah in pri skladatelju — v lju.

— Brez avtomobilskih taks v novo pomlad. Stotine in tisoče avtomobilov bodo v teh prvih pomladnih dneh izleteli iz zaprašenih garaž, ker je odpravljena taksa, ki je tiskala te vrste vozil pod plombo. S tem pa je zopet na novo oživilo vprašanje avtomobilskih olj. Strokovnjaki že dolgo vrsto let opozarjajo na znamko »Mobilol«, ki je mnogostoronsko preizkušeno za vse vrste avtomobilskih voženj ter ima v najboljši meri vse lastnosti, ki se zahtevajo od najboljšega avtomobila. Cenjene naše bravce opozarjamo na današnji oglas Standard Vacuum Oil Company of Yugoslavia.

Izbira je lahka, uporabljajmo ...
CIMEAN
ZOBNO KREMO in USTNO VODO

— Krapinske Toplice. Kopalnice se odprejo z Velikonočjo. Obiskovalci se opozarjajo na pavšalno združenje po nižini cen 600 Din za 10 dni kakor tudi na druge nižane cene v predsezoni. Kopalški avtobus vozi stalno počeni s 1. majem na postajo Zabok-Krapinske toplice k dopoldanskemu in večernemu vlaku, ob nedeljah in praznikih pa tudi k jutranjemu. Prihod naj se preje naznani kopalški upravi, ki daje vse pojasnila in prospekte.

Si li zamorete predstavljati užitek in delovanje na zdravje, ako se kopljete v znameniti RADENSKI in jo pijete pri samem izviru, kolikor si želi srce?

Predsezona (maj, jun) Din 700.— deset dni, stanovanje, hrana (hotelska ali dijetna), kopelji, vse tokes in zdravniški pregled.

Sree, ledvice, žilci, obča starostna slabost, notranje žile, kanenci, sklerozna, nervozna.

Direktno s železnico v Radence s prestopom v Ormožu in Ljutomeru, ali z brzin vlakom v Maribor in z avtobusom v Radence. Avtobus ima takoj zvezo na brz vlak ob 4. uri popoldne in pripelje ob 6. uri v Radence, a ne vozi v nedejo in praznik.

Idealno za odpočitek, krepitev duševnih in telesnih delavcev.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Na kraljev grob iz Ljubljane v Belgrad— Oplenec s posebnim brzim vlakom 11. do 14. maja, tja in nazaj za 185 Din; do posebnega vlaka polovinska vozna. 13. maja cel dan ogledovanje Belgrada. Prijave do 25. aprila; plačila do 3. maja sprejema in brezplačna pojanila daje: List »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpeterska kasarna, (Vrazov trg 4).

— Zakaj kupujete skoro vsi Celjani in okoličani Celja že 30 let svoje potreščine v Trgovskem domu Stermecki in zakaj tudi naročujete iz vse Jugoslavije blago pri trdki Stermecki? Zato, ker kdor je samo enkrat kupoval v Trgovskem domu Stermecki se je prepričal, da se prodaja samo dobro blago po nizkih cenah. Pred 30 leti je trdka začela z enim pomočnikom in danes zaposluje v trgovini in tovarni za perilo in obleko preko 100 ljudi, ker je dokaz, da se v Trgovskem domu Stermecki res dobro kupuje, ker se drugače ne bi mogel tako razširiti. Ako še nimate odjemalca poskusite, ter zahtevajte še danes novi, veliki, ilustrirani cenik in vzorce, katere prejmete brezplačno. — Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje št. 18.

Naše dijaštvo

Adonimiki in akademikje se udeležimo procesije v stolnici. Zberemo se ob 16 med stolnico in škofijo. Pridite vsi, ki ste v Ljubljani!

Mariborske vesti:

Saj ni mogoče!

V predmestju Maribora, tako, da se niti ne vidi, kje je meja, leži vas Pobrežje. Ta vas je v občini enakega imena in se razteza tja doli v Dravsko polje in pod zeleno Pohorje na drugi strani. V tej občini je ulica, ki se imenuje Cankarjeva. Občina in tudi ta ulica nima vodovoda. Zato je hotel izkopati lastnik neke hiše v Cankarjevi ulici vodnjak in je zato najel dva delavca. Vodnjak je bil na vrtu blizu hiše že izkopen in betoniran, le mali del pri dnu je še manjkal. Tu je delal na cvetno nedeljo delavec Kelnarič. Bil je to navaden delavec, ki je bil popolnoma sam na svetu. Ni imel več ne očeta ne matere, tudi bratov in sester ni imel, doma pa je bil iz severnega dela Slovenskih goric. Tlo na Pobrežju je naplavljeno, rahlo je, gramozno in sipasto. Zato se je zgodilo, da je ubogega delavca v vodnjaku zasulo do vrat. Ubupni klici na pomoč so priklicali reševalce. In saj se je zgodilo nekaj takega, kar za nas navadne ljudi ni razumljivo. Delavca so reševali tri dni in tri noči, ponovno ga je zasulo, spet so ga odkopali, končno ga je smrt rešila strašnih telesnih in duševnih muk. Tako je umiral tri dni in tri noči v okolici mesta Maribora v predmestni občini človek, reševali so ga odstavljenci gasilci iz Maribora, pomoč mu je nudil odstavljenci zdravnik gasilske čete iz Maribora, oni pa, ki bi morali biti blizu, oni, ki bi morali reševati človeka in ga tudi rešiti, teh ni bilo blizu. Šele po smrti delavca-človeka so se spomnili, da bi ga bilo treba odkopati. Res ga bodo odkopali, pa samo zato, da ga bodo pokopali na drugem kraju, da bo vsaj po smrti našel enakost.

Danes bodo torej izkopali ubogega Kelnariča, najbrž ga bodo nato obducirali, nakar ga bodo pokopali. Okrožni urad za zavarovanje delavcev, kjer je bil pokojni zavarovan, bo dal 864 Din, nekaj bo mogoče prispevala pobreška občina, pogreb bo torej skromen, komaj za krsto. Če navaden človek vse to sliši, mora reči: saj kaj takega ni mogoče! Saj se to ni moglo zgoditi danes, v času vsestranskega napredka, v današnji moderni dobi, polni tehnike in polni besedi o socialnosti! In vendar se je zgodilo to v okoliški občini mariborski, na Pobrežju v srezu mariborskem, na desnem bregu Drave, na cvetno nedeljo in prve tri dni velikega tedna leta 1935. Zdelo se nam je potrebno, da napišemo to v spomin in opomin, vest pa naj vsakemu posameznemu pove, v koliko je kriv, da je pustil umreti človeka, ki je bil siromak, ki je bil navaden delavec.

Več radio aparatov,

prvovrsne znamke, zelo pri-

pravne za

gostilne - ugodno prodamo,

tudi na obroke ali hranilne

knjižice

RADIOVAL. Ljubljana

Dalmatinova ul. 13 - Telef. 3363

Maratonci priredijo na velikonočni ponedeljek izlet v St. Ilj na mejo. Kolesarji se zberejo ob 13 na Livadi, ostali pa se peljejo ob isti uri z vlakom do Cirknice.

Stroga preiskava. V mariborski porodnišnici je umrla 24-letna Stefanija Stand iz Radvanja. Pred smrtjo je izjavila, da je žrtev neke ženske na Teznu, ki se bavi z odpravo plodu. Državno pravdnštvo je odredilo strogo preiskavo.

Tatovi zakladi svinjo v hlevu. Drzna tatvina se je pripetila v Metavi pri Mariboru. Tatovi so zaklali pri posestnici Rozaliji Krajnc prašiča v hlevu, ga v bližnjem potoku lepo oprali in razdelali ter z mesom izginili.

Trdovratni svedrovi. Okrog Framo ogroza neka vlomilska družba trdovratno že več mesecev tamonjske vinske kleti, katerih lastniki niso domačini. Te dni so svedrovi vlomili v klet zdravnikarja dr. Bačarja ter mu odnesli precej vina in razne kletarske predmete.

Nogavice, rokavice, novo došle v veliki izbiri. — Po najnižjih cenah nudi Mara Kumše, Maribor, Stolna ulica 1.

Vse hiti v Grajsko starinarstvo Trg Svobode 1, kjer prodajajo tudi novo blago cenejšo kot drugod.

Predsednik združenja trgovcev za okraj Maribor levi in desni breg v Mariboru sklicuje redni letni občni zbor, ki se vrši v hotelu, dne 28. aprila 1935 ob 13. uri v dvorani hotela »Orel« v Mariboru, na kar se opozarjajo člani.

SHELL

TOX

Ubija ves mrčes

ANGLO-JUGOSLAVENSKO PETROLEJSKO D. D.

Koncert v prid kraljevemu spomeniku. Odbor za počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. v Mariboru je prejel obvestilo, da priredi Slovensko pevsko društvo »Maribor« dne 8. maja t. l. v Mariboru jubilejni koncert, čigar čisti dobiček je namenjen za spomenik blagopokojnega kralja. Jubilejni koncert bo obsegal skladbe Sattner, Oljki; Händl, Mesija (ali solo) in Dvorak, Te Deum. Kot solisti bodo sodelovali gospe Lovšeta (sopran), gospe Bernot-Golobova (alt) in gospe Marjan Rus (bas), priznane odlične operne in koncertne moči, orkester Glasbene Matice in vojaška godba. Spomeniški odbor opozarja javnost na to odlično koncertno prireditev ter apelira na prebivalstvo Maribora in okolice, da s čim večjim posetom pripomore koncertu do gromkega uspeha, ki bo v prid kraljevemu spomeniku!

Jadranska razstava umetniških slik bo otvorjena na veliko noč ob 11 v veliki kazinski dvorani. Razstavljenih bo 110 slik. Razstavlja g. prof. Stjepan Baković iz Sinja, sedaj profesor v Splitu.

O mariborski starostni blagajni »Sloga« smo 12. t. m. poročali, čes, da je bila že lani razpuščena. Na podlagi točnih pojasnil moramo ugotoviti, da se ta trditve ne more nanašati na blagajno »Sloga«, ki je bila ustanovljena šele 3. septembra 1934, od vlade odobrena 17. decembra 1934 ter je uprava »Sloga« ta akt prejela 5. januarja 1935. Blagajno »Sloga« je oblast revidirala 2. in 10. aprila 1935 ter ni našla nič nepravilnega. Mestno poglavarstvo je 13. aprila 1935 »Sloga« naročilo, da se mora poslovanje njene blagajne vršiti v skladu z zakonom o reg. pomožnih blagajnah in v skladu z odobrenimi pravili. Zato je že iz teh podatkov razvidno, da »Sloga« ni mogla že lani biti razpuščena.

Mali harmonikarji — samostojno društvo. V Mariboru se je ustanovilo glasbeno društvo »Harmonika« ter je bila izvoljena za predsednika gospe Zora Ravnikova. Kakor smo informirani, gre za samostojno organizacijo mariborskih malih harmonikarjev, ki so bili dosedaj poseben odsek sportnega kluba ISSK Maribora. Včeraj so odpotovali mali harmonikarji na turnejo po Romuniji in bodo tako za velikonočne praznike v tujini.

Preklicane sodne razprave. Sodišče je preklicalo vse med 29. aprilom in 10. majem razpisane kazenske razprave.

Predpisi za prodajo konj. Mestni vojaški urad je ugotovil, da posestniki konj, vprežnih vozil in koles pri prodaji oziroma pri zamenjavi teh izprememb ne javljajo vojaškemu uradu kljub tozadevnim strogim predpisom. Ker se vrši pregled konj, vprežnih vozil in biciklov, letos v juliju, se poziva vsi prizadeti, da svoje še nepregledane konje, vprežna vozila in bicikle prijavijo mestnemu vojaškemu uradu vsaj do 30. aprila t. l.

Žetev smrti. Včeraj zjutraj je umrla v starosti 58 let na Koroški cesti 122 gospe Ana Nemeš, soproga prevoznega obrtnika in posestnika Franca Nemeša. Blaga pokojnica iz znane mariborske kršćanske družine je bila vzorna žena, ki je uživala spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so jo poznali. Pogreb bo na velikonočni ponedeljek ob 3 iz mrtvašnice pobreškega pokopališča. Naj počiva v miru, žalujemo naši naša sožalje.

Naskok na mariborske rekorde. Olimpijski odbor v Mariboru je sklenil, da bo s posebnimi sportnimi nagradami nagradil vse one, ki bodo tekom letošnjega leta izboljšali dosedanje mariborske rekorde. Za napredek mariborskega sporta gotovo hvalevredna pobuda.

Žrtev Mure so spoznali. Nedavno so našli na jugoslovanskem bregu Mure v Čmureku vstopljenca, ki so ga nepoznanega pokopali. Ugotovilo se je, da je mrtvi identičen s trgovskim potnikom Tandlom iz Gradca, ki je sam skočil v reko in utonil.

Nov davčni odbor. Občinski svet je imenoval v davčni odbor dr. Juvana, inž. Dračarja in veletrgovca Lenarta. Namestniki so: Vahtar, Kravos in Vidovič.

Ljubno na Gorenjskem

Te dni je obhajal g. Anton Mohorič, čevljarski mojster in posestnik, zdrav in mladeniško čil, v krogu svoje družine 60 letnico. S pridnostjo in vztrajnostjo se je s pomočjo svoje žene, ki bo tudi letos dopolnila 60 let, v teku let povzpela do zelo upoštevane in reelne čevljarskega mojstra, ki je znan po širni dravski banovini. Mož, vedno globokoveren in praktičen katoličan, lahko kaže svojim številnim učencem, ki so se pri njem izučili, in pomočnikom, kaj človek lahko doseže z jekleno vztrajnostjo. Naj bi ga mlajši rod v vsakem oziru posnemal! Uglednemu možu želimo ob 60 letnici, da bi mu ljubi Bog dal dočakati še veliko zdravih in zadovoljnih let!

Saharin Irči po zraku

Maribor, 19. aprila. Na cesti, ki se odcepi v Košakih od državne ceste proti St. Lenartu, se je preteklo noč ustavil z ugaslimi lučmi osebni avto, v katerem sta bila dva človeka. Avto je obstal pod obokom železniškega vijadukta. Okrog 11 je prisopihal od Pesnice proti

Ribolov na Sotli

Članom bratovščine sv. Petra bi rad napisal nekaj o ribolovu na Sotli. Mislim, da pozna večina naših ribičev Sotlo zgolj po imenu kot reko, ki loči Slovence od Hrvatov, njene skrivnostne vode in prepele doline, po katerih se pretaka, pa so jim v resnici neznane. Ne vedo še, da je Sotla prava zakladnica za ribe. Kdor je v tej reki kdaj ribaril, je bil presenečen nad njenim bogastvom. Takih ščuk ne najdeš v nobeni naši reki, v njenih globinah domujejo somi, ki se po teži lahko merijo s savskimi in donavskimi, med sotelskimi karpi so pravi velikani, ki jih nimajo v nobenem našem ribniku, da ne govorim o tropah tolstih klinov, širokih ostržev in celih jatah mren, belic in kakor se že imenujejo vse vrste rib, ki so običajne v naših počasno tekočih vodah. Bogastvo na ribah je posledica sila počasnega toka, velike globine, na gosto z vrhjem zaraščenih bregov, veliki toploti, ki jo v poletju doseže voda, predvsem pa takozvanih »črncev« — globokih zamocvirjenih grap ob obrežju, ki so z vodnim odtokom zvezane z reko. V teh črncih so mirna vališča ribje zalege in najlepša zatočišča za ribe ob času povodni. Zadnja leta se je razširil sloves Sotle zlasti med zagrebškimi ribiči, ki prihajajo v vedno večjem številu z avtomobili ter ribarijo največ v predelih okrog Klanjca in Miljane.

Drugače pa ribarijo danes še v Sotli samo domačini, prebivalci obrežnih vasi na štajerski strani. Znani so zlasti ribiči iz Sedlarjevega, ki so v ribolovu najbolj vešči ter v umetnosti raznih nastav sila izveščani. Malokateri od onih ribičev, ki niso doma iz Sotle, pozna danes še

Prav tako, kakor mati

dete, uspava

Bronhi
bonbon kašelj

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

Mariboru tovorni vlak ter vozil zaradi strmega vzpona zelo počasi. Komaj je prišel vlak na viadukt nad cesto, so začeli deževati z njega paketi ter padali na cesto. Oba moža, ki sta spodaj čakala v avtomobilu, sta hitela pobirati razmetane pakete, da bi jih čimprej spravila v avtomobil. Nista vedela, da jima v neposredni bližini preči strašna nevarnost. Skrivnostni prizor je namreč čisto slučajno opazovala orožniška patrulja iz postaje v Košakih pod vodstvom postajevodje g. Šebenika. Orožniki so planili na cesto ter zasegli pakete in moža, ki jih je pobiral, voznik pa je naglo pognal avto in izginil za ovinkom. V paketih je bilo 50 kg saharina, pobiral pa jih je neki mariborski gostilničar. Zadeva bo imela še zanimiv odmev.

Zlatorog

terpentin

varuje perilo!

Celje

Priprave za regulacijo Savinje v drugi etapi. V četrtke je bila pri okr. načelnstvu v Celju druga konferenca za regulacijo Savinje v drugi etapi. V drugi etapi so nameravali dela približno od meje laškega in celjskega okraja do neposredne bližine Apenika. Proračun za ta dela znaša 2 milijona 600.000 Din. Dela na tem terenu se bodo pričela takoj, ko bo dovršena regulacija Savinje v prvem delu, svedeča če bo dovolj finančnih sredstev. Pri tej konferenci je poročal g. inž. Mursa o doseganju poteka del. Razpravljalo se je tudi o projektu v Laškem, namreč glede regulacije na ovinku pri Mariji Gradcu. Detaljni načrt za drugo etapo je narejen in bo predložen v potrditev ministertva gradbe. Določila se je tudi strokovna komisija za reševanje raznih vprašanj, ki se pojavljajo že sedaj v zvezi z regulacijo. Podjetnik g. Tarkovič je začel delati dne 27. marca s 57 delavci, od 15. aprila dalje dela z 227. To število delovnih moči se bo še pomnožilo, ker se sedaj zaradi slabih vodnih razmer ne more delati v večjem obsegu. Te konference so se med drugimi udeležili podban g. dr. Pirkmajer, politični upravni tajnik kr. banke uprave g. Mramor Franc in zaetopniki občin.

Primoran sem izprazniti lokal, zaradi tega prodajam manufakturno, konlekcijo, damsko in moško perilo, nogavice in drugo blago po globoko znižanih cenah. Kolbezen Franc, Celje Prešernova

Papige zamenjaval za kanarčke. Neznani možki je imel dve stari papigi in jih ponujal za kanarčke. Rekel je, da znata govoriti, toda govorita samo zvečer. Neke stranka je dala za tako papigo dva lepa kanarčka, na isti način je ogolufal neznanec še neko drugo celjsko stranko.

Zelo nujno in važno! Vse one, ki so vzorce sprejeli, prosim naj hitro pošljejo naročilo, vzorce, katere nujno potrebujemo za druge stranke, pa nemudoma vrnejo, zakar se v naprej, zahvaljujemo. Stermečki, Celje.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti. tepta svojo čast!

«Bran-i-bor» se briga zanje. Pristopajte!

lov z ostmi in zanko.

Lov z vršo in sakom se na Sotli tudi vrši, z vršo v vročem poletju na klime, belice in mrene pod mlinski jezovi. Enkratni plen v vrši, težak do 50 kg ni nobena redkost. S sakom se lovi na pomlad, kadar so poplave. Običajen je tudi lov s trnkom, najlepši in najtežji pa z ostmi in zanko. Po pazljivosti in vaji, ki jo zahteva od ribiča, ter po sportni zanimivosti presegata ta dva načina ribolova gotovo vse druge. Koliko vaje je treba, predno si izuríš roko tako, kakor jo imajo stari ribiči ob Sotli, ki zadenejo ribo z ostrimi ostmi v metu na daljavo 10 in več metrov. Po ure in ure čakaš sede na daleč nad vodo moleči jelši, da se bo prikazala na površju ščuka ali tolsti karp, da priplava v dovoljno bližino, nato kot blisk sunek in že zacaplja na zobovih osti. Se težji je lov z zanko. Love se po navadi ščuke, kadar prebavljajo v vodnem grmu ob bregu svoj plen na površju gladine. Po trebuhu se plazijo, da jo neopačen zalež, s neskončno previdnostjo moraš stegniti gibko dolgo palico z zanko iz medene žice na koncu v vodo ter jo polagoma spraviti ribi preko repa. Potem pa jo vržeš z enim samim sunkom na breg.

Najbolj romantičen je lov na mrene. Lovijo jih na nekaterih redkih mestih, kjer teče reka v brzicah. Na teh se zbirajo mrene, ki jih lovijo ribiči ponoči ob svitu bakelj z ostmi. Za njimi gre druga skupina s saki, s katerimi zaprejo vse tok ter ujamejo vsakega beguna, ki je ušel ostem. Znamenite brzice so zlasti pod vasjo Sedlarjevo. Sedlarci včasih nalovijo v njih poln kos rib, ki jih naslednjega dne pečejo v hosti nad vasjo. Ribje gostije so pravi prazniki, ki se ga udeležijo stari in mladi.

Ogromne ščuke

Najznamenitejša riba iz sotelskih vod je ščuka. Takih ščuk, kakor v Sotli, ne najdeš zlepa kje drugje. Tudi ne v tolikih množinah. Požrešne roparice imajo dovolj hrane, da se razvijajo v razmeroma malo letih v prave velikane. Ščuke do 10 kg težine niso nobena redkost, velikokrat se ujamejo še večje. Ribiču, ki bi se hotel podrobneje pečati z zanimivim življenjem teh roparic, se nudi ob Sotli redka priljubost. Videl bi, kako si modro razdelijo svoje revirje, v katerih posamezne večje ščuke absolutno gospodarijo ter ne trpijo v njih nobenega tekmeča, zlasti mlajšega ne. Velike ščuke domujejo v svojih revirjih več let, tudi po največjih poplavih se vrnejo nazaj. Mlajši rod pa se mora potikati zdaj tu, zdaj tam in mopa spotoma v tujih revirjih, kar mu pride pod zobe. Ribičem je to dobro znano in dostikrat gre v njihovih vrstah daleč na okoli glas o kaki ogromni ščuki, ki domuje v tem in tem kraju.

Najbolj znana je bila svojačasno ogromna ščuka, ki je imela stalno bivališče pod našim mlinskim jezerom. Bil je to velikan, kakor ga menda ob Sotli

NARODNO GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 20. aprila: Zaprti.
Nedelja, 21. aprila: ob 15: Steharnik. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Bunbury. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 22. aprila: Siromakovo jagnje. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 20. aprila: Zaprti.
Nedelja, 21. aprila: Traviata. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15: Parsifal. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča za šmarnice cerkvenim zborom:

Mav Alojzij, Vzdihi po Materi. 14 Marjinih pesmi za mešani zbor in orgle; part. 12 Din, glas 4 Din. — Mav Alojzij, Roži Mariji! 15 Marjinih pesmi za mešani zbor; 10 Din. — Mihelčič Alojzij, Zdrava Marija. 5 Marjinih pesmi za mešani zbor in orgle; 10 Din. — Mihelčič Alojzij, Kraljica maja. 7 Marjinih pesmi za mešani zbor; 15 Din. — Premrl Stanko, 40 Marjinih pesmi raznih skladateljev za mešani zbor; part. 40 Din, glas 4 Din. — Premrl Stanko, Zapijmo Mariji! 18 Marjinih pesmi za mešani zbor; part. 36 Din, glas 4 Din. — Premrl Stanko, Hvalnice naši ljubi Gospe. Dvoglasne pesmi s klavirjem ali harmonijem. (Za izvenliturgične pobožnosti); 15 Din. — Sattner p. H. — E. Hochreiter, Planike, II. Marjine pesmi za mešani zbor in orgle; part. 25 Din, glas 4 Din. — Sattner p. H. — E. Hochreiter, Pomoči kristjanov. 16 Marjinih pesmi za mešani zbor; part. 32 Din, glas 4 Din. — Sattner p. H., Kraljica mira. 3 Marjine pesmi za mešani zbor; 20 Din. — Šček Breda, V Nazaretu roža raste. 12 poljudnih Mar. pesmi; 40 Din. — Šček Breda, Zvezda Marija. 5 Marjinih pesmi za mešani zbor; 15 Din. — Vodopivec V., Ave Maria. Marjine pesmi za moški zbor; 25 Din. — Wornig A., Šopek Smarnic. Marjine pesmi za mešani zbor; 10 Din. — Železnik M., Kraljica maja. 8 Marjinih pesmi za mešani zbor; 13 Din. — Marolt Fr., Kraljici slave! 12 Marjinih pesmi za mešani zbor; 12 Din. —

Ali ste že poravnali naročnino?

Sport

Primorje: Concordia

Jutri ob 16 na igrišču Primorja.

Crno-belimi nista prinesli dosejanih dve zunanji tekmi nobene točke. Borba s Hajdukom je bila v napreju izgubljena, drugo srečanje, v Belgradu proti BASKU je bila bolj nesrečna zadeva.

Doma je bila napreju tekma z BSKom, njen pomek nam je zgovorno povedal, da naša moštva še niso zrela za protivnike BSKove kakovosti. Druga tekma na ljubljanskim tleh je prinesla prvi uspeh, srečanje med BASKom in našim moštvom je bila prva letošnja resna afirmacija našega nogometnega sporta.

V tretje stojijo naši fantje pred težavno nalogo, ki jo naj rešijo pred svojim občinstvom. Borba s Concordijo se lahko vzame z raznih strani. Nobena ne pove v napreju sigurne zmage, nobena ne govori za stoodstoten poraz.

Concordija beležijo lep, še svež uspeh: v Sarajevu jim je uspelo obvladati Slavijo, ki je vajena na svojem igrišču vsakemu nasprotniku pokazati zobe.

Naši ligasi ne gredo kompletni v borbo. Toda moštvo se lahko zanese na dober nadomestek, ki bo vršel na tehnično ves elan, vso voljo za zmago. Gotovo ne bodo naši fantje prezrli dejstva, da je doma lažje pobirati lavorike nego na tujem.

Lahko se nanje zanesemo in smemo upati, da bodo dragocene točke zadržali doma.

Predtekme:

Ob 13.30 Primorje jun. — Litija.

Ob 14.30 Primorje rez. — Dobrna.

Ob 16 Primorje — Concordia.

Sodnik gosp. Živković iz Beograda.

Predprodaja vstopnic za tekmo Primorje — Concordia, in sicer sečeži in stojišča, danes pri tržki Baraga. V nedeljo dopoldne pa v kavarni Emona.

Ilirija: Concordia

V ponedeljek ob 16 na Stadionu, predtekma ob 14.30 Ilirija B:Reka.

Končno se je Iliriji vendar posrečilo, da razbistri situacijo, ki so jo skali nekateri zavistni čimbelji, s tem, da so diktirali Iliriji, da ima igrati na praznik s Primorjem prijateljsko tekmo. Njen ugovor s Concordijo, ki naj nastopi v ponedeljek na Stadionu, je dobil trdne temelje. Tako bo pristalem belozelenih močete prisostvovati lepi borbi dveh izenačenih moštev v borbi za prestiž mesta, čigar zastopniki so. Tudi naši Ilirijani so bili vedno tisti, ki so najbolj častno zastopali belozeleno Ljubljano. Zanesemo se tudi to pot nanje, ne smejo nas razočarati. Pokazati je treba vse svoje znanje, vložiti v borbo vse sile in brez dvoma bodo morali Zagrebčani okusiti vso žilavost in odločen napredok ljubljanskega nogmeta.

V predtekmi nastopi Ilirijansko B-moštvo proti vrlim Vičanom, ki imajo mimogrede omejeno največje šanse, da si osvoje prvenstvo drugega razreda. Ilirija je morala na žalost odpovedati gostovanje juniorjev KAC, ker je LNP te tekme popoldne prepovedal, gostje pa bi prispeli šele ob 15. Obžalovati je dejstvo, da pri nas poklicani faktorji na tak način zavirajo sportni pokret med naraščanjem.

Povodom tekme s Concordijo prosi SK Ilirija občinstvo vnovič, da ne prihaja v areno, t. j. nižji del Stadionu, ki je določen samo za tekme in moštva, nego da absolutno ostane na pobočjih. Sedeži so provizorično preurejeni in ograjeni in smejo na tribunski prostor le oni, ki imajo karto za sedež. Odprte bodo tri blagajne: pri južnem vходу blagajna I za sedeže (15 Din) in stojišča za člane SK Ilirije (10 Din) ter blagajna II za navadna stojišča (12 Din), končno pri severnem vходу blagajna III za znižane vstopnice po 6 Din za mladino, vojaške in verificirane igralce LNP za stojišče na severni strani. Člani SK I. in verificirani igralci naj se javijo pri blagajni z legitimacijo! Brez vstopnice ni vstop nikomur dovoljen; posamezniki, ki imajo pravico do prostega vstopa, dobe pri blagajni I posebno prosto vstopnico. Člani starešinstva SK I. imajo pravico do znižane vstopnice in je zanje rezerviran prostor na tribuni; potrebne izkaznice naj prevzamejo pri blagajni L, ako jih doslej še niso dvignili.

★

Celjski sport. O velikonočnih praznikih bo gostovalo v Celju prvorazredno moštvo SK Jugoslavije iz Zagreba. Klub je že lani igral v Celju in premagal SK Celje v razmerju 3:2. Na velikonočno nedeljo bo ob 16 na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Jugoslavijo (Zagreb), na velikonočni ponedeljek ob 16 na istem igrišču tudi prijateljska nogometna tekma med imenovanim zagrebškim klubom in SK Atletiki.

Veliko noč želj svojem članstvu in prijateljem ter prijateljskim klubom odbor SK Ilirije. ASK Primorje želj vsem članom, skupatizerjem in prijateljskim klubom prav srečne in vesele velikonočne praznike!

ASK Primorje apelira na članstvo in simpatizerje kluba, da podprejo s svojimi podpisi brate Bertomelje. Tudi za njih se mora dobiti mesto v Ljubljani! Podpisne pole bodo v nedeljo na igrišču.

Občni zbor TK Skale bo v torek, 30. aprila ob 20 v belih dvorani hotela Uniona. Članstvo naprošamo, da se obnežna zboru zanesljivo udeleži. — Odbor.

Tekma KAC—Mladika, ki bi se imela vršiti v nedeljo dopoldne na Kodeljevem, so po odpovedi gostov ne bo vršila.

Pri vseh boleznih želodca, črev, ledvic, žolčnih kamnov itd. pomaga

Rogaška Slatina

Ona izkaže pri vseh teh boleznih sijajne uspehe zdravljenja. Idealno bivanje. — Vsa sredstva zdravljenja. — Prvorazredna godba. — Razne prireditve za zabavo in razvedrilo. — Novi sportni plavalni bassin. Tenis itd. — Do 30. junija znatni popust. — Pavšalna cena za 20 dnevno bivanje Din 1200.—. Po 7 dnevnem bivanju brezplačen povratek nazaj po železnici. — Svetovno znani zdravilni vreli:

Tempel-Styria-Donat

Redno uživanje Rogaške vode povečava življenjsko energijo in ustvarja dobro razpoloženje.

Prospekte in informacije brezplačno od zdravilišča

Rogaška Slatina

Pomlađ...

Gotovo je že mnogim znano in se ne da nikdar dovolj toplo priporočati, da se morajo človeškemu telesu od časa do časa zlasti spomlad, potom naravnega zdravljenja dojaviti takšne snovi, ki telo očistijo razpadkov in kri obnovijo.

Da opravite to kri osvežujoče in kri čistilno zdravljenje z najbolj zdravimi, to je najnaravnejšimi sredstvi, pijte po lekarnarju Mr. L. Bahovec v Ljubljani sestavljeni, kri osvežujoči in kri čistilni »PLANINKA«-čaj, ki je najuspešnejše preizkušen.

Kakor izhaja že iz imena je »PLANINKA«-čaj sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč. Posebno je pazno in skrbno izbran čas trgiranja posameznih zelišč, ker ni vseeno, v katerem letnem času se zelišča nabirajo. Zdravilna zelišča, ki se uporabljajo za sestavo kri osvežujočega in kri čistilnega »PLANINKA«-čaja, se namreč nabirajo v onem času, ko se v njih nahajajo zdravilni sokki v največji meri.

Kakor bomo iz spodaj navedenega kmalu razvideli, se »PLANINKA«-čaj radi svoje sestave in radi zdravilnih snovi zelišč z uspehom lahko uporabi pri nastopnih boleznih:

- pri zaprtju,
- pri slabi prebavi,
- pri napenjanju telesa vsled črevesnih plinov,
- pri slabotnem delovanju črevesja,
- pri boleznih jeter in žolca ter pri žolčnem kamnu,
- pri hemoroidih,
- pri toščici (prekomerni debelosti),
- pri raznih kožnih boleznih (tvorih, koprivastem opahu, ispuščajih, mozoljih, ogrcih itd.),
- pri poapnenju žil (arteriosklerozi).

Da se ognete vsem tem boleznim in se lahko veselite ta nega zdravja, je pametno ter se vsakemu najtopleje priporoča, da se vsako leto zdravi skozi 6—12 tednov s »PLANINKA«-čajem BAHOVEC, sestavljenim večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrečno »PLANINKA«-čaj BAHOVEC, v plombiranih paketih z napisom proizvajalca

Lekarna Mr. L. Bahovec, Ljubljana

Reg. Sp. br. 2884 od 23. I. 1935

Naznanila

Ljubljana

1. **Pevski društvo Kruško-Turnovo** poziva člane k pevski vaji, ki bo v torek, 23. aprila ob 19.30 v društvenih prostorih. Začetniki, ki imajo veselje do petja, so vložno vabljeni! — Odbor.

2. **Spored zborovskega koncerta**, ki ga bo zvečal v soboto, 27. aprila ob 20 v kazalski dvorani moški zbor »Opus« iz Brna (OSK): Tovačovski, Orel, pisani orel; Krležovski, Mollev; Smetana, Pesen na morju; Kune, Stoji Jano; Aksman, Uspavanka; Chlubna, Kraljičino pismo; Milojević, Moje lano; Gotovac, Pomenba dragica; Januš, Marica; Magedonova, Kriska; Smučarji, Peterzelka, Silvestrska pesem; Vomaška, Dalje vina. Zbor je izvrsten, poset toplo priporočamo. Vstopnice se dobe v knjižarni Glasbene Matice.

3. **Redni občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo** v Ljubljani bo v ponedeljek, 29. aprila ob 17 v čitalnici Narodnega muzeja z obščajnim dnevnim redom.

4. **Kino Kodeljevo**. Na velikonočno nedeljo in ponedeljek ob 13, 17, 19 in 21, v torek ob 17, 19 in 21: »Krik svetla«, film, ki kaže izvirne in avtentične posnetke iz svetovne letarice. Kdaj bo film predvajan v srečo in čestek, bomo objavili v sredo na tem mestu.

5. **18. teden tekmar ob praznikih**. V soboto in nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 3; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gariš, Moste. — V ponedeljek: mr. Sušnik, Marlin trg 5; mr. Kurali, Gosposveška cesta 4, in mr. Bohinec, ded. Rimska cesta 31. — V torek: »Pri orlu« na Glavnem trgu, in »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

6. **Sestanek Poselske zveze** bo na Bolo nedeljo, 28. aprila, ob 16 v sobi Gledališča ulica 2, pritržila (pri stolni cerkvi). Prehajanje o evharističnih kongresih s skiptičnimi slikami. Pridite v obnem številu!

Drugi brati

Ježica, »Pasijon«. Na velikonočni ponedeljek v priporočilo zadnjič »Pasijon« poleg arne cerkve, vnos skiptične slike Kristovega trpljenja iz Oberammergau. Ker je za vstopnice še veliko povpraševanje, zato si jih pravčasno rezervirajte. V primeru dežja bo prireditve v farnem domu. Vabljeni!

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa. Na velikonočno nedeljo ob 8 slovenska sv. maša; izvajal se: Missa solenni in inam Ss. Salvatore z orkestrom; zložil Iz. Mitterer; gradnja: Haec dies in sekvena Victimae paschali; zložil Jos. Gruber; ofertorij Terra tremuli; zložil A. Foerster; Tantum ergo; zložil Gr. Rihar-dr. Kimovec. Po maši: Zvečar na je vstal iz groba; zložil Gr. Rihar.

Cerkev v križankah. Velikonočna nedelja ob 10.30 (pridiga odpade) slovenska sv. maša. Izvajal se: Missa in honorem B. M. V., zložil I. B. Meuerer; z orkestrom; graduale in sekvena zložil P. Grünbacher; po ofertoriju: Angelus Domini; zložil St. Prencelj; Tantum ergo; zložil I. Descheneier. Po maši: Skaločje groba; zložil L. Cvetl.

Križanka-miška in mladeniška Marijina družba se udeležijo drevi z zastavo in družbenimi znaki kongregačijske velikonočne procesije v Križankah. Udeležba obvezna za vse člane, ki jih ne zapirajo bolezni ali službena dolžnost.

Poizvedovanja

Izgubljen je bil bel volneni moški pulover. Pošten najditelj se prosi, da ga vrne v upravi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 20. aprila: Zaprtlo.
Nedelja, 21. aprila ob 15: **Professor Žid**. Gledalci znižane cene od 30 Din navzdol. Zadržali. — Ob 20: **Prebrani Amor**. Premiera.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15: **Hoffmannove pripovedke**. Znižane cene. Ob 20: **Veseli kmetič**. Znižane cene.

Vrhnika

Cenjenemu občinstvu, vsem posetnikom Vrhnike in šolskim izletnikom se priporoča

točilnica v Mocilniku,

ki je odslej odprta vsak dan

Postrežba točna in solidna

Za obien obisk se priporočata

MARIJA in MIHA JERINA.

gostilna v Rokodelskem domu.

Kam bomo romali in potovali?

Poleg veličastnega romanja na Brezje, ki bo po zaključku evharističnega kongresa v Ljubljani, bodo v letu 1935 še sledeča romanja in potovanja:

1. **Majniški izlet na Sv. Gore na Bizelskem**. Odhod iz Ljubljane v nedeljo, 19. maja ob 5 izpred hotela Union. čez Dolensko do vrha prelaza, nato peš eno uro na Sv. Gore, odkoder je krasen pogled in večini Slovencev še nepoznana božja pot nad Sotlo. Tamkaj bo služba božja, nato obiščejo izletniki Rogaško Slatino. Dobro in se vrnejo čez Vransko v Ljubljano. Vožnja za ta majniški izlet znaša 180 Din. Priglasiti se je treba do 1. maja na Romarski odsek Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

2. **Plitvice** bodo ob binokosnih praznikih gotovo ena najbolj obiskanih izletniških točk. Z lepim izletniškim avtobusom se bo družba odpeljala dne 9. junija ob 6 iz Ljubljane čez Novo mesto. Belo krajino na Plitvice. Po ogledu vseh jezer, veličastnih slapov, ki so pač edinstveni v Evropi, pohitijo izletniki zvečer v Senj, kjer bodo prenočili. Naslednje jutro obiščejo izletniki severno Adrijo: Novi, Selca, Crkvenico, Baker, Sušak, Trsat in se bodo vrnili na binokosni ponedeljek zvečer v Ljubljano. Celotni stroški za dvadnevni izlet znašajo 400 Din, to je vožnja, dvakrat kosilo, večerja, zajutrek in prenočišče. Za ta izlet se je treba prijaviti do dne 15. maja pri Romarskem odseku, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

3. **Na Adrijo** odpotujejo obiskovalci evharističnega kongresa in kdor se jim hoče pridružiti, dne 2. julija na Sušak, nato z izletniško ladjo »Zagreb« po morju na Rab, v Šibenik, Trogir, Split, Korčulo, Dubrovnik, Herceg Novi, Kotor. Od tam izlet z avtomobilom na Cetinje, v Budvo in zopet v Kotor. V Kotorju se vkrcajo na ladjo, ki obišče nazaj grede otoke Korčulo, Hvar itd. Parnik se bo ustavil po vseh večjih krajih in otokih, tako, da si bodo izletniki lahko ogledali vse zanimivosti naravne lepote in zgodovinske spomenike. Izletniki potujejo pod strokovnim vodstvom. Vsi stroški: hrana, stanovanje, prenočišča, izleti z avtomobili znašajo za sedemdnevno potovanje 1800 Din. Za ta izlet se je treba prijaviti do 1. junija pri Romarskem odseku, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

4. **Pieta** do naših padlih vojakov nam narekuje, da zlasti sorodniki in bovejniki obiščejo grobove in bojišča v južnih Tirolah. V ta namen bo vozil poseben izletniški avtobus iz Ljubljane čez Trbiž v Cortino, čez prelaz Falzarego, Pordoiški prelaz v Trident, od tam v Lovereto, Lavarone, Asiago, Basano, na soška bojišča, od tam profi Ljubljani Vožnja, hrana in stanovanje za to potovanje znaša 1400 Din. Potovanje bo pod vodstvom enega izmed častnikov, ki je preživel vojno pri bivšem 17. pešpolku, ki se je boril na teh krajih. Odhod iz Ljubljane bo 14. julija ob 6, prihod v Ljubljano 19. julija zvečer. Prijavitelj se je do 1. julija pri Romarskem odseku, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

5. **V Marija Einsideln v Švici** pohitijo izletniki 11. avgusta ob 6 iz Ljubljane čez Trbiž, Cortino, čez tri visoke gore prelaze v Bocen, od tam čez Meran v St. Moritz. Od tu čez visoki šentgotarski prelaz v Luzern na Vierwaldstättische jezera. Z gorsko vzpenjačo se dvignejo na Rigi, odkoder je krasen pogled na jezera in švicarske ledenike. Dne 14. avgusta zvečer prispejo v Einsideln, kjer bo dne 15. avgusta, na Marijin praznik, največji obisk te božje poti. Od tam potujejo v Zürich, na Bodensko jezero in v Lindau. Iz Lindau obiščejo kraljevske gradove Hohenschwangau. Nato se peljejo ob vznožju Bavarških alp ob bregovih Tegernsee, Schliersee, Reichental do Königssee. Naslednji dan, 18. avgusta, se vrnejo izletniki po novi Grossglocknerstrasse na Franz-Josefshöhe in od tam proti domu. Potovanje bo trajalo osem dni in znašajo vsi stroški z vožnjo, stanovanjem, hrano in vstopnino v kraljevske gradove 2900 Din. Za to turo se je treba prijaviti do 15. julija. Ker je v avtobusu prostora le za 25 ljudi in je že prijavljenih 12 izletnikov, zato se je treba pohititi, kdor se misli udeležiti tega najlepšega alpskega potovanja. Vsa navodila dobi pri Romarskem odseku, Ljubljana, Miklošičeva 7.

6. **Romanje na Sv. Višarje** bo v soboto, 3. avgusta z odhodom iz Ljubljane ob 7.30 z glavnega kolodvorja. Prihod na Višarje popoldan, zvečer cerkvena slovesnost in rimska procesija, naslednje jutro skupno sv. obhajilo, sv. maše s pridigo, nato odhod v Zabnicu. Iz Zabnice bo vozil vlak ob 14 in bo prisel okrog 18 v Ljubljano. Vsak romar, ki se hoče udeležiti tega romanja, se mora prijaviti do 1. julija in obenem s prijavo poslati malo fotogra-

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Naročite se na glasilo slovenskih poslušalcev naš, že nad 6 let izhajajoči tednik za radiofonijo

RADIO LJUBLJANA

Aktualni članki, misli k sporedom, kronika dogodkov v domačem in tujem radiu, strokovne kritike, rubrika za film in gramofonske plošče, številne ilustracije, tehnični del, čez 20 strani sporodov. — Vsak redni naročnik ima zavarovan svoj aparat in je sam zavarovan za primer smrtne nezgode! — Ugan-karski natečaj v vsaki številki, dobitki elek-tronke za aparat po izbiri. — Četrletna na-ročnina 35 Din, polletna 70 Din, celoletna 140 Din, ena številka 3 Din. Zahtevajte brezplačno številko na ogled, pišite še danes upravi tednika »Radio Ljubljana«, Miklošičeva ce-sta 7, Ljubljana.

Sobota, 20. aprila: 12.00 Bach: Masa v h-molu (plošče) 12.50 Poročila 13.00 Čas, Buch: Masa v h-molu (plošče) 13.50 Prenos zvonenja in velikonočne procesije od cerkve sv. Petra v Ljubljani 19.30 Zunanji-podistični pregled (dr. Jug) 19.50 Čas, jedilni list, program za nedeljo 20.00 Trnovski cerkveni zbor po velikonočne pesmi, vmes radijski orkester 21.30 Volivno in politično poročilo 21.45 Čas, poročila 22.00 V novo življenje (pl.).

Nedelja, 21. aprila: 8.30 Orgelski koncert (Blaž Arnič) 9.15 Pomladno vstajenje (revija plošč) 9.45 Čas, predavanje (p. Valerijana Lénč) 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.00 Radijski orkester 12.00 Čas, radijski orkester 13.00 Wagner: Lohengrin (odlo-miki na ploščah) 16.00 Osojski spopornik (zvočna igra po koroški narodni legendi, napisal Jakob Spiran, izvajal radijski dramski studio, režira Ferdo Delak) 17.00 Koncert godbe »Sloga« 19.30 Nacionalna ura 20.00 Čas, jedilni list, program za ponedeljek 20.10 Vokalni kon-cert godbe Majde Lovsetove, vmes radijski orkester 21.30 Čas, poročila 21.50 Polječa žaga z radijskim orkestrom, igra G. Musser, vmes harmonika solo (z. Stankol). **Ponedeljek, 22. aprila:** 7.30 Radijski posvetilni in na-sadi knetiških ruslila se bodo priznavali (inač. F. Mikul) 8.00 Mali mož, kaj pa zdaj? (Harmonisti na ploščah) 8.30 Poročila 8.50 Mandolinistični sekstet 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve 9.45 Ciganске melodije na ploščah 10.00 Vajeniško razmerje po obrtnem zakonu (dr. Bajčič) 10.20 Klavirske solistične točke na ploščah 10.40 Slovenske narodne z orkestrom (Ne-rstova, Mišičeva, Gostič, Janjko), vmes radijski orkester 11.40 Osvobodila ura (Manca Komarova) 12.00 Čas, jedilni list, program za ponedeljek 13.00 Radijski orkester (po željah) 15.00 Ploščah po željah 16.00 Velikonočni običaji Vrsta zvočnih slik, napisal Joža Vombegar, izvajal radijski dramski studio, režira Po-gorelec 16.45 Kmečki trio (Gregore Nachberg, Stankol, vmes po Svetozar Banovec s spremljevanjem tria 19.30 Nacionalna ura 20.00 Prenos opere iz Zagreba, v odnori čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Drugi programi

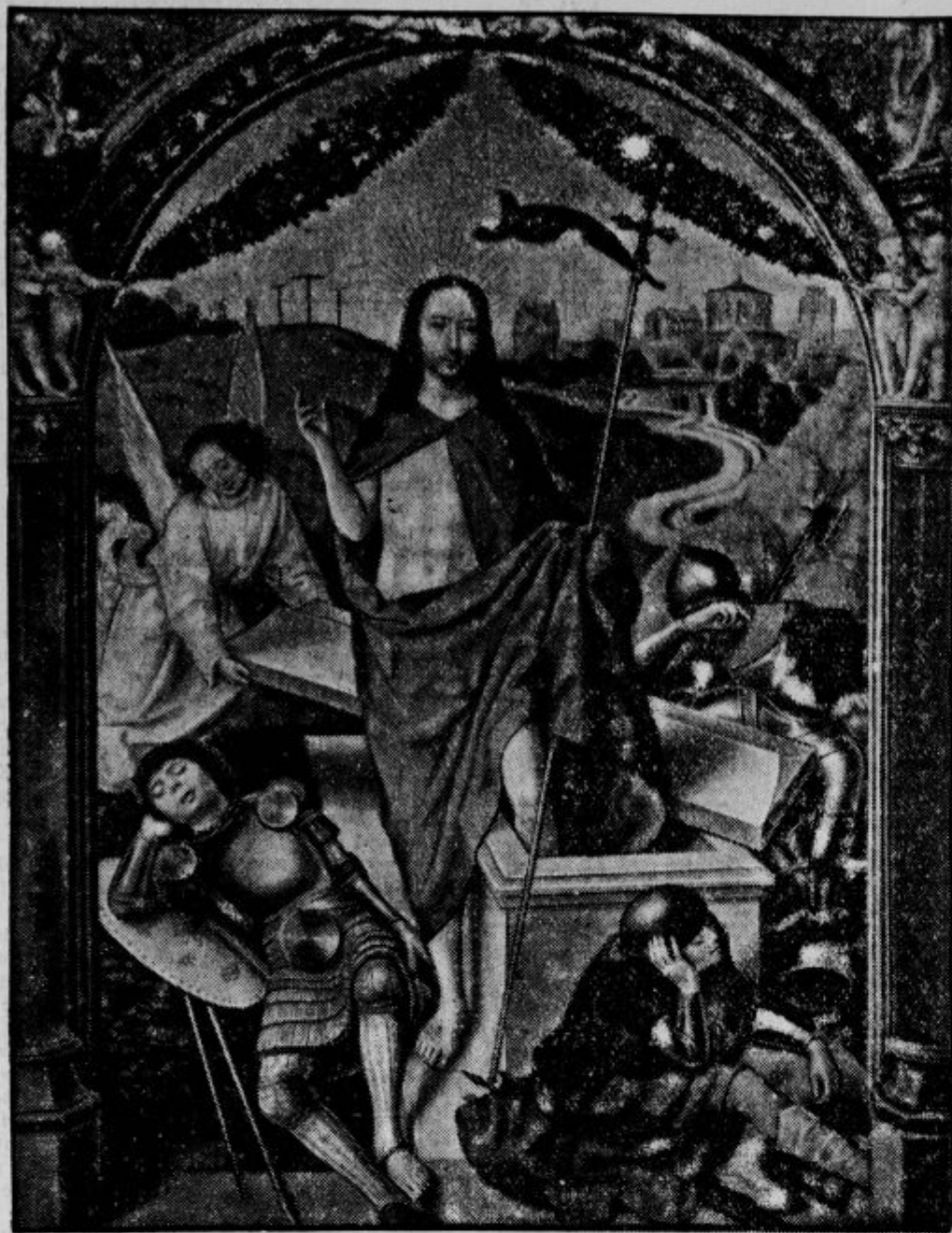
SOBOTA, 20. aprila, Beograd: 20.30 Slike iz Beethovnevega življenja 21.40 Valček — Zagreb: 19.00 Pre-nos vstajenja iz Markove cerkve — Dunaj: 18.15 Sve-ćan — Parsifal, Wagner — Budimpešta: 19.30 Org-le — Zagreb: 20.15 Beethoven: 20.30 Rim — Bratislava: 17.05 Ljubla glasba 19.35 Rim — Bratislava: 17.05 Ljubla glasba 19.35 Opera — Turnau, Luciani — Prag: 19.40 Ljubla glasba 19.30 Dramatska legenda z glasbo »O'd Janiano« 21.15 Ruske pesmi in balade — arava: 20.00 Služba božja 20.45 Iz Wagnerjevega Parsifala 21.00 Klasiona glasba 22.15 Predvelikonočna glasba — Ber-lin: 20.10 Vesela komorna glasba 21.15 Seme iz Fausta — Königsberg: 21.00 Nemški junaki requeim — Ham-burg: 20.10 Radijski orkester 20.30 Rim — Bratislava: 20.10 Pesni koncert — Lipsko: 20.00 Opera — Leteči Ho-landezci, Wagner — Köln: 21.10 Monakovo — Frank-furt: 20.15 Opera — Nizava, d'Albert — Stuttgart: 20.15 Beethovnov koncert 21.00 Igra Kyffhäuser — Mana-kovo: 21.00 Radijski orkester — Zürich: 21.10 Opera — Kralj-pastir, Mozart — Strassburg: 20.45 Opera — Puš-avnikov zvonček, Maillari.

NEDELJA, 21. aprila, Vatikanski mesto, Italija, Dunaj: 12.00 Prenos iz cerkve sv. Petra v Rimu — Beograd: 20.00 Opera — Puš-avnikov zvonček, Maillari — Zagreb: 20.15 Petje 20.45 Recitacija 21.00 Petje 21.30 Recitacija — Dunaj: 17.00 Komarova dela 19.15 Beethovnov koncert 20.10 Veseloljub — Deklica iz predmest-ja, Nestroy 22.20 Radijski orkester — Budimpešta: 19.15 Igra 21.30 Ciganska glasba 22.45 Ljubla glasba — Milan-Trst: 17.00 Simfonični koncert 20.45 Prenos opera — Rim-Bar: 17.00 Koncert 20.45 Velikonočni koncert — Prag: 19.05 Sleska velika noč 19.50 Vojaska godba 20.30 Pridlovčna 21.10 Orkestralni in vokalni koncert — Carlsbad: 20.00 Operetni potporurji 21.30 Klavir in petje 22.30 Ljubla glasba — Berlin: 19.00 Postvratni kvintet, Schubert 20.00 Radijski orkester — Königsberg: 19.30 Solistični koncert 20.30 Operni orkester — Hamburg: 19.15 Orgle 20.00 Ljubla glasba — Bratislava: 18.30 Mali koncert 20.00 Frankfurt — Lipsko: 18.30 Velikonočne pesmi 21.00 Simfonični koncert — Köln: 19.00 Dve soro-nadi 20.00 Vesela igra s petjem »Beg iz seraila«, Mo-zart — Frankfurt, Stuttgart: 19.00 Apostolska igra, Med 20.10 Iz oper — Monakovo: 18.05 Opera — Mojsari-nevi nuberščiki, Wagner — Zürich: 19.50 Violina 21.10 Orgle — Strassburg: 20.15 Solistični koncert 20.30 Sleska igra 22.30 Koncert.

PONEDELJEK, 22. aprila, Beograd: 20.15 Zvečar po željah 19.30 Prenos opere — Dunaj: 16.45 Ploščah po željah 19.30 Ploščah po željah 20.00 Radijski potporurji 20.45 Lohengrin (poje Slezak) 22.25 Wagnerjev včer — Budimpešta: 19.50 Opera — Prine Bob, Huszke — Milan-Trst: 17.05 Vokalni in instrumentalni koncert 20.45 Koncert po željah — Prag: 19.30 Opera — Jankobi-ni, Dvořák — Bratislava: 19.25 Ljubla glasba 19.40 Ruska glasba — Berlin: 19.00 Ljubla glasba 21.00 Roman-tična opera »Nemurka, Bedini — Königsberg: 19.15 Koncert solistov 20.00 Vesel večer — Hamburg: 18.50 Pesmi v dialektu 20.00 Iz oper — Bratislava: 19.30 Vesel večer — Lipsko: 20.00 Komorni orkester — Köln: 20.10 Ljubla glasba — Frankfurt, Stuttgart: 20.00 Igra s petjem »Patalinska Liselotti, Künneke

fijo z lastnoročnim podpisom. Cena vožnja na naši in italijanski železnici ter vizum znaša 85 Din. Pri-glasiti se je pri Romarskem odseku, Ljubljana, Mi-klošičeva cesta 7.

Kristus je res od mrtvih vstal

Kristusovo vstajenje. (Holandeec Hans Memling 1333—1494)

Selma Lagerlöt:

Besede na tleh

Nezvesta je bila možu in so jo obsodili. Vedela je, da bo morala umreti. Tisti, ki so jo zalotili prav v pregrehi, so jo vlekli gor pred tempelj, jo postavili pred duhovne in pismouke, ki so razglasili, da jo bodo po Mozesovi postavi kamenjali.

Prešušnica je bila bedno, usmiljenja vredno bitje. Stala je pred sodniki v raztrgani obleki in od udarcev in sunkov zabuhlega obraza in je bila že zdaj skoraj mrtva od strahu. Ničesar ni storila, da bi se zagovarjala, marveč je nemo stala pred sodniki. Tudi tedaj se ni prav nič upirala, ko so jo oni možki, ki so bili prišli z njo k svetišču, suvali in vlekli tjakaj, da bo sojena in je bila že obsojena.

Mahoma je rezko in cvileče zakričala in padla vznak na tla. Zavedela se je, kam jo bodo dali.

Že ko je bila še otrok, je slišala, kako so šepetali nekaj o nekem strašnem prostoru v jeruzalemskem templju, kamor nihče ne gre prostovoljno. Ta prostor je bil ozko, štirikotno dvorišče črnih tal in obdajali so ga zidovi iz mogočnih skal. Ondi ni bilo nikakršnega žrtvenika, niti ni bilo kajbice za golobčke niti miz, kjer so kramarji tehtali in računali. Ondi je bil samo velikanski kup navadnih kamnov, takih, kakršne dobiš povsod po njivah. Sivkastobeli so bili in veliki ko možka glava. Še nikoli ni bila videla tega prostora na lastne oči. Zdaj pa, ko so butnili v druga vrata in so se odprla in je nenadoma zagledala kup sivkastobelih kamnov, je spoznala, kje je.

Kadarkoli je bila prej slišala govoriti o tem praznem dvorišču s kamnitim kupom, kjer morajo ženske, ki so bile možu nezveste, zadostiti za svoj greh po Mozesovi postavi, jo je zmeraj spreletela groznica. Ta kraj se ji je dozdeval bolj strašoten ko Gehenna — in zdaj — zdaj naj bi njo samo spravili tjakaj!

A kaj je zaleglo, ko je kričala in se upirala z rokami in nogami? Možeje so jo zvlekli s krepkim sunkom skozi vrata. Nato se niso več zmenili za to, da bi jo postavili pokonci, marveč so mirno gledali, kako je telebnila na tla. Splazila se je v kot in obležala vsa revna in neobgljena. Oči so ji strmele v kup kamenja in bilo ji je, ko da izvira vsa grozota le iz tega kupa.

A čeprav je bila tako prestrašena, sta ji jeza in sovraštvo nenehoma besnela v sreč in to jo je oviralo, da ni mogla videti svojega lastnega greha. Če bi bila mogla govoriti, bi se ne bi bila opravičevala, ne prosila usmiljenja. Ne, tem podivjajnim možikom bi bila zaklicala, da je to, kar počenjaajo z njo, bolj pregrešno ko njen greh in da jih bo Bog Izraeleev kaznoval, če ji bodo vzeli življenje. O ničemer ni mogla misliti ko o teh kamnih in zato tudi ni vedela, odkod je bil prišel človek, ki je kar iznenada stal pred kupom. Ali je bil že tu, ko je bila ona prišla? Ali je bil kdo izmed radovedne množice s tempeljskega dvorišča in ji je sledil prav do semkaj?

Zakaj se je pa postavil med njo in med kamne? Kaj le hoče? Ali je morda on tisti, ki bo pričel? — Bil je visoke, sloke postave v črni obleki in črnem plašču. Lasje so mu v gladkih kodrih padali po ramenih. Lepega obraza je bil, a krog oči in ust so bile zare-zane gube bridkosti. Vedela je, da ga ni še nikoli videla. »Spričo tebe se vendar nisem še nikoli pregrešila«, je pomislila. »Zakaj me boš sodil?«

Da bi bil pa prišel njej v pomoč, tega se niti za hip ni spomnila. Vendar, nekaj se je spremenilo v njej, odkar ga je zagledala. Tista tesnoba in prsih je popustila. Spet je laže dihala in ni bilo slišati kakor hropenje umirajočega.

Vsi drugi, njen oče, njen mož, njen brat in možki iz okolice, ki so jo bili privlekli semkaj, so nekoliko opešali v svojem divjanju. Veliko možkih, ki so nameravali ostati v templju in moliti in se poglobljati v svete izreke, je prišlo z njo vred na dvorišče. Nekdo izmed njih je zaukazal, naj izvršitev obsodbe še odložijo.

Tedaj je prešušnica zaslišala, kako so nemirno in naglo šepetali. Razločila je le: »Dajte, da prestane preskušnjo! Nazareški prerok je. Izrabimo priliko! Dajmo, da slišimo, ali se bo upal tajiti Mozesove postave!«

Nato je žena videla, kako sta pristopila dva pismouka, dva starčka srebrnosivih brad in v plaščih, s krznom obšitih, k črnooblečenemu tujcu in kako sta se mu priklonila. »Učenik,« je dejal prvi, »to žensko smo zalotili sredi njene pregrehe. Po Mozesovih postavah jo moramo kamenjati. Kaj praviš ti na to?«

Tedaj je oni, ki so mu rekli Učenik, počasi dvignil oči, pogledal oba pismouka in še očeta, moža in vse moške iz mesta, ki so bili prišli z njo k templju — in še druge pismouke, farizeje in vse one, ki so pripadali templju in so bili tu v službi.

Ko si je Učenik ogledal vse te, se je sklonil in s prstom zapisal na tla odgovor, kakor da niso vredni njegovih besed. A pismouka sta silila vanj, naj jim vendar odgovori. Tedaj se je zravnal in jim dejal:

»Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo!«

Ko je zbrana množica to zaslišala, se je na ves glas zagrohotala. Saj — kakšen odgovor je pa bil to? Če bi se odslej po tem ravnali, pač ne bi smeli kaznovati nobenega zločinca več.

Prešušnica je tiho zaječala. Pričakovala

in upala je, da bo tujec nekaj spregovoril, kar jo bo utegnjeno rešiti. Spoznala pa je, da je sleherno upanje zaman, nagnila je glavo in se skrotovila v pričakovanju, da pride kamnita ploha. Tisti, ki bi jo morali kaznovati, so slekli plašče in si spourecali halje. Tujec je ostal na istem mestu, vendar se je zdelo, ko da se nič več ne zanima za to, kar se je dogajalo krog njega, zakaj, spet se je sklonil in pisal po črnih tleh.

Prvi, ki se je približal kupu kamenja, je bil lastni oče prešušnice, torej tisti, ki je izvirala iz njegovega rodu in ki je najgloblje občutil njeno sramoto. Sklonil se je, da bi pobral kamen, a pogledal je še na tla. In ondaj je bilo zapisano, saj morda ni bilo zapisano s črkami, vendar je bilo vse razloženo in razumljivo, — zapisano je bilo o strahovitem umoru, ki ga je bil oče pred več leti zagrešil in ki doslej še ni prišel na dan.

Tedaj se je zgrozil. Stopil je na pisanje, da bi ga zabrisal, a svetilo se je ko ogenj. In planil je odtod in odrival vse, ki so mu bili napoti.

Prešušnica se je splazila malo bolj iz kota. Lasje so ji razmršeni štrleli na čelu. Pogladila si jih je nazaj in si poravnala razcefedrano obleko.

Zdaj je pristopil njen lastni mož. Ves besen radi sramotnega očetovega in bratovega ravnanja, se je sklonil nad kamne. Vse telo je kar drgetalo od strasti po maščevanju. Ni si mogel misliti lepše naslade, kakršna bo ta, ko bo mogel ubiti svojo ženo. Tedaj je vzplamtelo s tal nekakšno pisanje, ali pa so bili le znaki? A pisanje je poročalo o neki zaroti zoper rimskega upravnika. V tej zaroti je bil tudi on in na križ bi ga pribili, če bi se razkrila.

Dvignil se je, in ker je bil pameten človek, se je sočutno skremžil in nekaj zamrmral, češ, da je tudi on ne bo sodil — in je odšel.

Ko se je pa še to zgodilo, sta bila onadva pismouka, ki sta prej govorila Učeniku, vsa iz sebe od groze in začudenja in sta prihitela, ne zato, da bi pobrala kamen, marveč da bi videla, kaj je vendar takšnega zapisal na tla, kar na vse tako mogočno vpliva.

Tedaj je zagledal prvi, da je bilo zapisano, kako je nekoč naskrivaj prestavil mejnike med svojo in sosedno njivo; drugi pa je videl, da si je prisleparil velik del premoženja svojega varovanca.

Oba sta se spoštljivo priklonila Učeniku, nabrala obraz v resne gube, češ, kako sta ginjena in se lepo možko odstranila.

A ko so tako odšli vsi tisti, ki so bili njeni sodniki, se je prešušnica vzravnila in pokleknila. Kakor bi jo prešinil val moči, ji je bilo. Nekam podzvestno je pojmla vse to, kar se je zgodilo, vendar je razumela, da je bila osvobodjena. Kar razposajeno se je razveselila življenja. Čutila je, kako ji podhrteva vse telo. Saj se je čutila, vendar ji je prišlo, kakor da bi hotela zaplesati.

A ni bila še na varnem. Zdaj so planili drugi naprej k Učeniku, da bi pobrali kamenje in izvršili sodbo. Pa se je drug za drugim umikal, čim je le pogledal na tla. Namesto da bi pobirali kamenje in jo ubijali, so vsi drhteči in mrtvaško blede hiteli z dvorišča in se boječih pogledov skrotovili.

Ko ni bilo nikogar več, je stala prešušnica pokonci na dvorišču. Oči so ji zaživele, lica, prej vsa blede in udrta, so zardela. Še je molčala, a saj je ni prešinjalo le veselje, da je osvobodjena. Tudi svoje sovražnike je ustrašovala in ponižala in vsa je bila omamljena v sladkosti maščevanja. Zaplesala bo kar tu na tem prokletem prostoru, zaplesala vpricho teh kamnov, ki bi jo bili morali po postavi pomnirati. Ni še začela plesati, a že je stala ko plesalka in se v vznemirnosti zvonko zasmejala.

Tedaj se je dvignil tuji Učenik in jo pogledal.

»Kje pa so vsi?« je vprašal. »Ali te ni nihče kaznoval?«

»Gospod, nihče,« je odgovorila. Bilo ji je pa, kakor da ne more več brzditi svojega veselja in da mora kar koj zaplesati. Učenik pa jo je še zmeraj gledal.

Videl je nebrzdano, živalsko veselje v njej. Videl, da se ne kesa svojega greha. Videl, da je polna sovraštva in maščevanja in mesenega poželenja.

Ona je vedela, da je vse to videl in nič več je ni veselilo, da bi plesala. Začela se je bati tega moža, ki jo je rešil. Videla je, kako ga obdaja nebeška luč in zelo se je prestrašila. Menila je, da bo zdaj on tisti, ki jo bo obsodil. Njegova sodba bi bila hujša ko prejšnja, zakaj, ta človek je bil upravičen obsojati njen greh.

A ko ji je bilo najbolj strašno, je zaslišala njegove besede:

»Tudi jaz te ne bom sodil. Pojdi in ne greši več!«

Ko je ženska zaslišala te besede, polne milosti in ljubezni, se je zgodil velik edež v njeni duši. Zažarela je iskra v njej in medel pramen blažene večnosti je zasijal vanjo. In ta pramen se je več dni in noči polagoma večal in bilo je hudo in grozno. In časih si je zaželela, da bi ta žarek ugasnil, ker ona ni bila pripravna posoda zanj. Pa ni mogel ugasniti. V njeno dušo je pisal neizbrisno pisanje o strahotah greha in o lepotah pravičnosti, dokler ni bila ta uboga sirota, ki je bila zašla na kriva pota, vsa prešinjena s svetostjo.

Velikonočni žrtvi

Stara srednjeveška velikonočna himna, spesnil Wipo († 1050)

Velikonočni žrtvi

hvalnice pojte, kristjani!

Jagnje je ovce rešilo:

Kristus — nedolžni — je grešnike spravil z Očetom.

Smrt in življenje sta se borila

v prečudnem dvoboju:

Gospod življenja je mrtev —

in — živ kraljuje!

Povej nam, Marija,

Kaj si videla na poti?

Grob Kristusa živega

in slavo sem videla vstalega,

angelske priče,

prfič in povoje.

Vstal je Kristus, upanje moje,

pred vami pojde v Galilejo.

Vemo: Kristus je res od mrtvih vstal,

Ti, o Kralj zmagoslavni,

pa se nas usmili.

Amen. Aleluja!

Arhitekt Tomazič France:

KAKO NAJ ZIDAMO HIŠE?

Po prevratu so pri nas gradili na hitro in veliko. Primanjkovalo je stanovanj, denarja pa je bilo dovolj. Ceste sredi mesta so ostale škrbaste, na robu in v okolici mesta ter sredi polja pa so zrastle hiše v celih gručah. Skrb vsakega bodočega gospodarja je bila, da se čimprej osamosvoji in da pride pod lastno streho.

Vsaka izmed teh hiš je bila nov poizkus na polju stavbarstva, ki ga je napravil gospodar na svojo pest in odgovornost. Čeprav ni v vsem do tedanjem življenju imel opravka s stavbenimi posli, je izvečina vse sam urejeval, delal načrte in nadzoroval gradnjo. Zato se ne smemo čuditi, da srečavamo na vsak korak hiše vseh mogočih oblik s slabimi stanovanji z drugimi poreškami, ki jih ni moglo naštetih vseh v eni sapi.

Danes imamo cele zbirke takih poizkusov in prišel je čas, da se povprašamo, ali je tak način zidanja pameten in pravilen? Nismo v zadregi za odgovor. Če je bilo to v tedanjih časih mogoče in razumljivo, potem imamo dovolj izkušenj, da se izognemo tej anarhiji in zidanju hiš. S takimi hišami se nespametno zapravljajo lasten in tuji denar. Res je, da ni bilo pravih vzorov, na katere bi se mogli nasloniti. Problem teh hiš je bil povsem nov za naše razmere in ni ga mogoče nasloniti na kmečko hišo ali na velike mestne hiše. Ljudje jih imenujejo »vile«. Toda kaj je ostalo od nekdanjih bogataških in aristokratskih vil, po katerih je povzeto ime? Premisliti moramo torej, katere misli naj vodijo vsakogar pri gradnji stanovanjske hiše?

Stanovanja

Hiše gradimo za ljudi. Minili so časi, ko so gradili skoro samo radi zunanosti in bahaštva. V novih hišah bodo stanovali živi ljudje z vsemi svojimi življenjskimi zahtevami in potrebami. Ne bomo gradili hiš za naše prednike niti tako, kakor da bodo oni v njih stanovali. Pač pa moramo takoj od početka računati s tem, da naj bodo hiše uporabne tudi za tiste, ki prihajajo za nami.

Zahtevati moramo, da bodo stanovanja v novih hišah zdrava, praktična, lepa in dovolj prostorna za družine, ki bodo v njih stanovali. Stroški za stanovanja pa ne smejo prekoračiti sredstev, s katerimi razpolaga družina. Slednja zahteva je najtežja in ne bo se nam v današnjih razmerah posrečilo zadovoljivo rešiti tega problema za vse brez razlike.

Zboljšati in poceniti moramo hiše in stanovanja. Na videz je nespametno trditi oboje obenem. Če pa primerjamo uspehe raznih industrij, ki mečejo na trg svoje izdelke za neobičajno nizke cene, se nam zjasni, da se bo dalo isto v veliki meri doseči tudi pri gradnji hiš. Otvoriti se bomo morali gledati na hišo in njene sestavne dele, kakor da je to že popolnoma dognano in neizpremenljivo. Strokovnjaki in podjetja z industrijo bodo morali iskati novih poti in sredstev, s katerimi se bo to doseglo. Zato ni umestno nerazpoloženje do tehnike, ki danes edina lahko pomaga ljudem iz zadrege.

Najprej se bomo razgledali po stanovanju, ki je jedro vsega problema. Preden bomo zidali, moramo točno vedeti, kaj hočemo, česa potrebujemo in kaj zmoremo, to je: sestaviti moramo gradbeni program, od katerega je odvisno vse nadaljnje delo. Za izhodišče vzemimo običajno povprečno družino s petimi člani, to so mož in žena ter trije otroci. Ugotoviti hočemo, katere prostore potrebuje taka družina in kakšni naj bodo prostori.

Najnižja vrsta stanovanj je stanovanje z eno samo sobo, ki je obenem kuhinja. Tako stanovanje ni primerno za družino. Prihodnja stopnja je stanovanje s kuhinjo in eno sobo. Tudi v tem primeru si ne moremo misliti urejenega in zdravega razvoja družine, kakor zahtevamo. Šele stanovanje z dvema sobama in s prostorno kuhinjo, ki služi obenem za družinsko sobo, moremo smatrati za primerno družinsko stanovanje. Tako stanovanje predstavlja skupino najnujnejših prostorov, ali kakor pravijo stanovanjski eksistenčni minimum za družino.

Kuhinja

Kuhinja je v tem primeru najvažnejši prostor vsega stanovanja. V njej živi družina čez dan, otroci se igrajo in gospodinja opravlja svoje posle. Majhna kuhinja ni primerna, ker ni dovolj prostora za otroke, da se razgibljejo. Saj otroci tudi delajo, kadar se igrajo. Gospodinja moramo oddeliti njen kot za kuhanje, ki naj bo praktično urejen z vso potrebno opremo. Drugi važni del družinske kuhinje je miza s klopjo, kjer se zbira družina k obedu in razgovoru.

Veliko skrb nam povzroča vlaga, ki se razvija pri kuhanju in sušenju perila. Perilo se suši v kuhinji pozimi in ob deževnem vremenu, ko je tudi družina navezana nanjo. Lahko bi se ubrali vlažnega zraka z odpiranjem oken, toda kdo jih bo odpiral in »metal polena skozi okno«. To naziranje je sicer napačno, ker je vlažen zrak veliko težje ogrevati, vendar se le redko dogaja, da bi kdo na ta način zračil in odvajal vlago. Zato smo prisiljeni ločiti kuhinjo od družinske sobe. Kuhinja postane v tem primeru delavni prostor za gospodinjino in leži neposredno ob družinski sobi, da gospodinja lahko med delom nadzira otroke.

Družinska soba

Družinska soba mora ležati na južni strani, četudi služi obenem za kuhinjo. Ne moremo se ozirati samo na kuhinjo in zato odvzeti solnce najvažnejšemu prostoru v hiši. S kuhinjo je običajno zvezana priročna shramba za jedila, ki naj bo dobro zračena, hladna in praktično urejena. Večkrat jo lahko nadomestimo z omario pod oknom, ki prav tako dobro služi svojemu namenu.

K dnevnemu prostoru spada še dohod z vratnim zavetjem pred mrazom in preprihom (to je majhen prostor takoj za zunanjimi vrati, ki je zaprt še posebej z drugimi notranjimi vrati), predoba s obešalniki za obleke in stranišče. V majhnih hišah z enim samim stanovanjem smemo

stopnice izpeljati iz družinske sobe, sicer pa spadajo v predsobo. Vse te prostore primeroma malo rabimo in jih smemo tesno odmeriti po porabnosti.

Družinska soba naj ima tudi zvezo z vrtom ali pa dostop na balkon, da se stanovanju priključi tudi vrt in da se more družina preseliti v toplih dnevih na prosto. Vrt naj postane odslej del stanovanja ter ga je treba tudi temu primerno urediti. Sicer zahteva veliko dela in nege, zato naj bo le tako velik, da ga more gospodinja sama dobro obdelati in urediti.

Spalnice

Druga polovica stanovanja obstoja iz spalnic, ki naj ležijo proti vzhodu ali pa na južno stran. Zahodne strani ne moremo priporočati zaradi hude poletne soparice, povzročene po popoldanskem in večernem soncu. Spalnice so namenjene samo nočnemu počitku. Zato ne smemo trati prostora v spalnici, ker bi morali zato utesnjevati družinsko sobo.

Navadno se ocenjuje sobe po ploščini — po kvadratnih metrih. Soba mora po mnenju mnogih meriti vsaj kakih 20 m². Večkrat pa tudi v taki sobi nimamo kam postaviti postelj in omar, ker so vse stene preluknjane z okni in vrati. Meter ni prikladno merilo za človeka in stanovanje. Sobe moramo odmerjati po pohištvu in porabnosti; zato so spalnice lahko precej manjše od sedaj običajnih sob. V premišljenem načrtu za stanovanje je vse pohištvo že projektirano in odpepe gospodnji skrb zanj.

Pohištvo

Ustavimo se za trenutek pri pohištvu. Moda predpisuje danes dragocena pohištva iz orehovih korenin in drugih žlahtnih furnirjev. Tako po-

hištvo ni praktično in ni primerno za majhno stanovanje. Otrok ne sme puščati blizu, da ne odrigne bliščee se politure in ne preizkuša tenkih furnirjev, odrasli pa se morajo dostojanstveno gibati, da se ne zadevajo vanj in ne kršijo občutljivih vogalov.

Kopalnica

Kopalnica je potreben prostor v vsakem družinskem stanovanju. Kje naj se sicer okopje in opere vsega družina? Kje naj dobi sredstva za razmeroma draga kopalnišča? Kopalnica naj ne bo velika; majhne kopalnice so praktičnejše od velikih, ker jih lažje ogrevamo. Stranišče ne spada v kopalnico. To je umestno samo tam, kjer ima stanovanje še drugo stranišče in služi stranišče v kopalnici le pri kopanju. Kopalnica naj bo dobro zračena in naj leži takoj zraven spalnice.

Balkoni

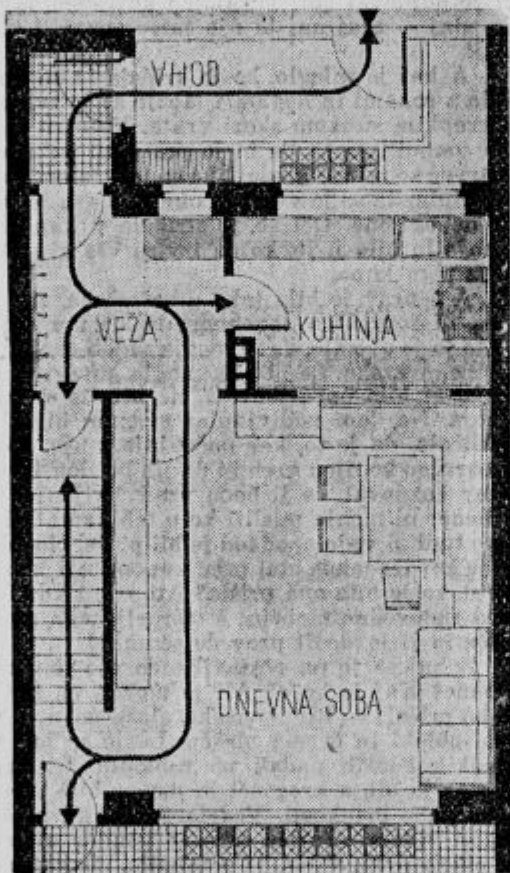
Skoraj na vsaki hiši zapazimo najmanj po en balkon ali verando. Redkokdaj vidiš koga na teh balkonih. Zgrajeni so navadno v okras hiše, mnogokrat na severni strani in celo brez vsake strehe. Nočemo reči, da so balkoni v splošnem nepotreben privešek zgradbe. Želimo samo, da naj bodo vselej na južni strani, pokriti ter zvezani z družinsko sobo, kadar nima izhoda na lasten vrt. Namestimo jih lahko tudi pri spalnicah, da si olajšamo solnčenje in zračenje perila.

Načrti

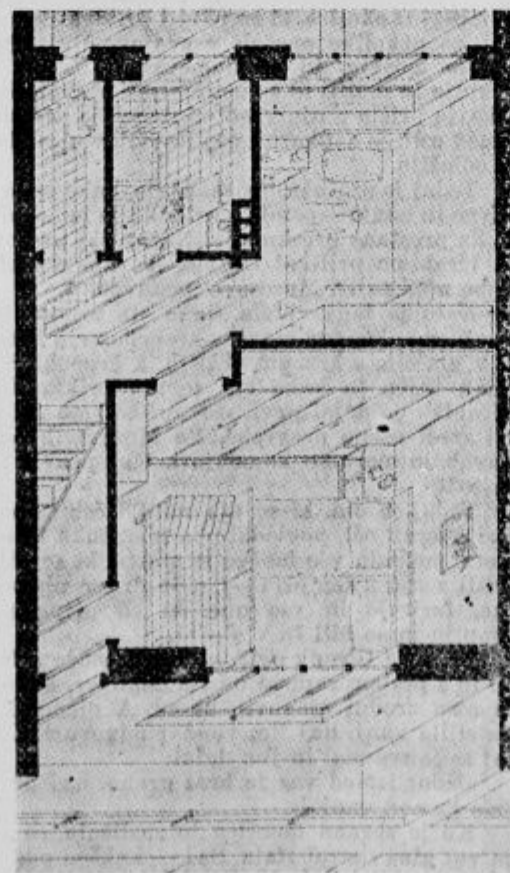
Vsak prostor v stanovanju ima torej popolnoma določen namen. To razdelitev zahteva tudi tehnična oprema zgradbe z vodo, elektriko, plinom, radiom itd. Razmerje med posameznimi prostori mora biti pravilno in lega vsakega prostora

Načrti za male hiše v sklenjenih vrstah

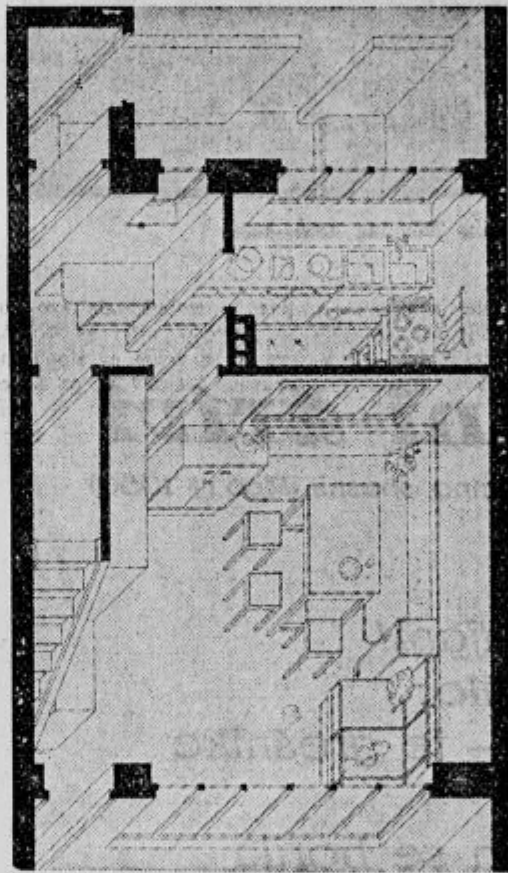
1 centimeter pomeni v resnici 1 meter

Levo: Talni načrt pritličja: Zgoraj na desno je vhod s ceste in vrtiček z ograjo, dalje vhodna vrata, vratno zavetje in veža z obešalno steno za obleke in s klopjo pod oknom. Na desno leži kuhinja s priročno shrambo pod oknom, s pomivalnikom ob strani in s kuhinjsko omaro ob notranji steni. Iz veže je vhod v klet in v družinsko sobo, ki leži na južni strani in ima izhod na vrt. Iz družinske sobe peljejo stopnice v nadstropje. — Desno: Pogled v pritične prostore: K enemu stanovanju spada pas prostorov med dolgima zidovima obetanimi z debelo črto. Primerjaj ta pogled s talnim načrtom pritličja.

Levo: Talni načrt nadstropja: Zgoraj na levo in stranišče, poleg njega leži kopalnica. Spalnici ležita druga za drugo. Iz spalnice staršev vodi izhod na solnični balkon. — Desno: Pogled v spalne prostore: Srednji pas prostorov pojasni talni načrt nadstropja s pogledom z vrha.

je vezana na organizacijo vsega stanovanja. Ni vseeno, kje so spalnice, kje leži družinska soba; vsi prostori morajo biti združeni v skladno celoto. Stanovanje ni nikak hotel, kjer so sobe razvrščene druga poleg druge brez prave medsebojne zveze. Naloga projektanta-arhitekta je, da najde pravo obliko prostorom in da ustvari iz vseh delov novo enoto, kateri pravimo stanovanje.

Načrt za zgradbo je torej prvo in najvažnejše delo pri zgradbi nove hiše. Ne rešuje samo stanovanjskih problemov, temveč mora biti zanesljiv vodnik za vsa nadaljnja dela in zdrava podlaga proračunom. Ali je načrt dober ali ne, je težko soditi nevedčemu gledalcu, ker ni vajen čitati načrtov in ker si ne more prostorno predstavljati projektiranega stanovanja. Njegovih slabosti se zav neopredvidni gospodar šele takrat, kadar zidovi že stoje. Prepričano začne popravljati napake in izpreminjati prostore. Svojo nevednost ali lahkomiselnost bo drago plačal s stroški za nepredvidene prizidave. Za ta denar bi ob pravem času dobil dober načrt z vsem nadzorstvom dela in še bi si nekaj prihranil.

Bistven sestavni del načrta je proračun za zgradbo. Pameten gospodar ne bo tja v en dan zidal. Preden se bo lotil tega dela, bo napravil ves finančni načrt. Upošteval bo vse izdatke, ki ga čakajo in ne bo pozabil spraviti v sklad s svojimi sredstvi. Proračun naj vsebuje kupno ceno stavbišča, stroške za vsa gradbena dela, javne datjave in honorarje, za vrtna dela, za ograjo in za vso nujno potrebno opremo in orodje pri hiši.

Zidanje

Kadar oddaja gospodar gradbena dela podjetniku, naj ne izbira na slepo najnižjega ponudnika in naj ne tišči cen preveč navzdol. Podaja se s tem v nevarnost, da ne bodo dela izvršena iz res neoporečnega materiala niti ne prvovrstno izdelana. Vedno je tvegano pogajati se za nekaj, kar še ni narejeno — za mačka v žaklju. Kadar je gospodar dela že oddal, naj ne izpreminja več načrtov. Izpremembe ovirajo delo in stanejo mnogo denarja.

Obsojati moramo, da se je polastila špekulacija tudi gradbenih obrti ter da so skoraj minili časi medsebojnega zaupanja med gospodarjem in podjetnikom. Le prerado se zgodi, da je material slabši ali da ga je manj, kakor je bilo pogojeno. Nočemo s tem valiti krivde edinole na podjetja, skriv je mnogokrat gospodar, ki je preveč pritiskal na cene.

V vseh gradbenih zadevah naj se obrača gospodar na svojega projektanta-arhitekta, ki naj mu bo zanesljiv svetovalec v vprašanjih, ki zahtevajo strokovno izobrazbo in praktično izvežbanost. Izbere naj si predvsem takega, do katerega bo imel ves čas polno zaupanje. Z njim bo sestavil gradbeni program, uredil vprašanje načrtov, nadzoroval zgradbo med delom ter obračunal izvršena dela. Varno bo izšel iz vseh tesnic, katerih je toliko pri teh poslih.

Strehe

O konstrukcijah zgradbe ne moremo tu podrobneje razpravljati, saj so te bistveni deli projektiranja in zelo obsežno poglavje. Dotaknili se bomo le nekaterih splošnih važnih vprašanj. Večkrat slišimo, da niso dobre ravne ali pa da niso dobre visoke strehe. Kdo ima prav? Mirno lahko odgovorimo na to vprašanje, da je vsaka streha dobra, če je strokovno pravilno izvršena iz solidnega materiala. Predvsem bomo krili hišo enotno z enim samim kritjem, ker je sicer streha zaradi raznih naklonov preveč zveržena in manj zanesljiva. Čimbolj je oblika strehe preprosta, tem bolj bomo varni pred zatekanjem vode in pred popravili. Posploševati se še ne da danes, katera streha in katero kritje je primernejše. Ne bomo zamevali govornikov načinov kritja z ravnimi strehami, kakor si tudi niso naši predniki pomislili za menjati škodelj in slame z opeko. Kje bi bili danes mi, če bi se naši predniki zakleli, da ne bodo zapustili šotorov? Zato nam ni razumljivo, da celo oblasti včasih predpisujejo recimo šopasto streho s škodljivimi, zraven pa seveda umetni gasilni aparat.

Okna

Rekli smo, da mora biti naša prva skrb, da zgradimo res neoporečna zdrava stanovanja. Pregovor pravi, da prihaja zdravnik tja, kamor sonce ne more. Velika okna ali bolje rečeno široka okna so danes predpogoj takega stanovanja. Nekateri sodijo, da velika okna niso za naše kraje, temveč za južne dežele. Motijo se. Ravno v južnih deželah z obilnim solničnim blagoslovom ne potrebujejo velikih oken, ker že imajo solca na pretek in se ga morajo še braniti. Nespameten bi pa bil, kdor bi delal velika okna na severni strani in v stranskih prostorih.

Lesene hiše

Lesene hiše imajo veliko prednost pred zidanimi. Lične so, toplejše in cenejše kot zidane. Tudi ob potresu se bolje obnesejo. Edino strah pred ognjem ovira njihov razvoj. Toplo jih moremo priporočati za male ločene hiše z enim samim stanovanjem, odsvetovali jih pa bomo za večje hiše, kjer je težje nadzorovati vsa ognjišča in kjer je škoda po požaru občutnejša. Les je naš domači pridelek in naši tesnarji so mojstri za taka dela. Ne odobravamo pa tega, da se posveča taka pažnja izrezovanju zdravega lesa z vsemi mogočimi profili, ki naj po mnenju nekaterih dajejo zgradbi značaj domače umetnosti. Le težan si tako zamišlja ljudsko umetnost. Kmet sam pa navadno dobro premisli in pretehta, kaj bo naredil. Njegov kozolec in skedenj sta dobro zgrajena in lepa, da ju moramo vzporediti vsaki moderni konstrukciji izkolanih inženjerjev. Nič ni meščansko osladnega na njih.

Gradiva

Pomanjkljivosti dosedanjih hiš silijo vse poklice, ki imajo opravka z zgradbami, da iščejo nova gradiva, ki so boljša, lažja in cenejša. Gradbena industrija izdeluje celo vrsto novih gradiv, s katerimi se dajo doseči veliko večji uspehi. Imamo že vrsto raznih plošč za vmesne stene, izolacije vseh vrst itd. Obramba zgradbe in stanovanja pred vlago, vodo, mrazom in ropotom postaja pe-reče vprašanje starih in novih hiš. Danes imamo

Pasijonske igre drugod in pri nas

Vznik in razvoj

V velikonočnem času se spominjamo trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa in Njegovega častiljivega vstajenja. Ves post je duhovna priprava na Njegovo trpljenje, ki ga je preživel kot sin človekov, in veliki teden premišljujemo križev pot Boga-človeka, s katerim je odrešil vesoljni svet in človeštvo. Ze od nekdaj je veliki teden največji in najlepši praznik krščanskega sveta — prav kot božič — ki pa se morda še svečaneje praznuje, kajti velikonočni prazniki so bili že tradicijni, saj so prav v tem času Judje praznovali svojo »pasho« ter pagani praznik pomladi. Kako lepi so obredi katoliškega velikega tedna, vidiš lahko iz obrednika ki ga je poslovenil Pogačnik (Mohorjeva družba 1934, »Veliki teden«, str. 322)! Danes se praznuje v krščanskem svetu tudi s takozvanimi pasijonskimi igrami, ki naj vernikom plastično predstavijo trpljenje Boga-človeka. Zanimalo bi koga, kako so te igre nastale in morda tudi to, da se je prav iz njih razvilo moderno gledališče kot ga danes poznamo.

Krščanski svet je popolnoma zavrzel antiko, tudi že visoko razvito gledališko umetnost, ki so jo cerkveni očetje smatrali za grešno. Zato si je krščanski svet moral ustanoviti svojo dramsko umetnost povsem znova, z novih temeljev, od početka. Kot je antična drama nastala iz Dionizovega bogoslužja, tako ima tudi moderna drama svoj izvor v liturgiji, v cerkvenem opravilu. — Ze maša sama ima v sebi dramatične prvine, ko se mašnik obrača k ljudstvu: Gospod z vami! — in mu ljudstvo odgovarja: In s tvojim duhom. To je solist proti koru, kar pride vsebolj do izraza pri svečanem petju. Pri slovesnostih na veliko noč so se vpletali vločki, primerni za to priliko — antifone, ki so podaljšale bogoslužje, kar je bilo ljudem srednjega veka, ki niso poznali drugih zabav izven cerkve — drago. Taki vločki so bili tudi — branje evangelijev, kar predstavlja prvi zameetek dramskega recitiranja: klerik-kronist je pel evangelista, župnik Kristusa, drugi pa druge nastopajoče osebe, prav tako kot še sedaj, množico pa celo zbor. To samo po sebi še ni bila drama, bilo pa je prva stopnja do nje. Zato lahko rečemo, da se je iz cerkvenega opravila na veliko noč razvila moderna dramska razgibanost. Ze od 4. stoletja dalje — pravijo — so v Jeruzalemu imeli pri velikonočni procesiji navado, predstavljati srečanje treh Marij (Marije, Marije Magdalene in Marije Jakobove) z angelom, ki jim pove, da je Kristus vstal. To jeruzalemsko navado so pobožni romarji prinesli že v X. stol. na zapad, če morda že ne prej. Prvotno je bil ta prizor zgolj mimičen, pozneje šele je dobil svoje besedilo po svetem pismu. Izvajal se je kot bistveni del liturgije v cerkvi pred oltarjem nekako takole: kaplana sta se skrla za platno pri oltarju in naj predstavljata angela. Dva dijakona prideta in angela vprašata: Koga iščeta? »Jezusa Nazarenskega, križanega.« »Ni ga, vstal je kakor je rekel.« In ona dva pogledata za platno. In angela rečeta: »Idita in povejta vsem, da je vstal.« Ona dva zapojeta: »Res je vstal kakor je rekel, aleluja!« se vrneta h kanonikom in škofu in vsem povesta: »Vstal je kakor je rekel, aleluja.« To ponavljata in zbor jim odpeva: »Te Deum...« Tako je preprosti vložek iz svetega pisma dobil že precejšnjo dramsko obliko. Ali se ne vidi to dramsko dejanje v najlepši velikonočni himni »Victimae pasche«, jo prinašamo v prevodu?

Zopet drugod so plastično predstavljali tek Janeza Evangelista in Petra k grobu Kristusovemu, vse v cerkvi, ali pa Gospoda, ki se prikaže Mariji Magdaleni — ki jo je predstavljal seveda moški — in se ji da spoznati. V tem prizoru tudi prvič nastopa Kristus sam, seveda kot vrtinar. — Ti dramski vločki, ki naj bi poživili bogoslužje na veliko noč, so spadali bistveno k obredniku in tako nekako so se vršile slovesnosti tudi v Ljubljani. — Pozneje so se ti osnovni prizori po svobodni fantaziji še širili, kot na primer s prizorom pri trgovcu, kjer tri Marije kupujejo dišave, da mazilijo Jezusovo telo, kar je vzbudilo že komični element; ali prizor o nevernem Tomažu, ali pot v peklo, kamor je šel Jezus po vstajenju, da reši duše iz predpeka. Nastopili so še hudiči, kar da že večjo razgibanost. Istočasno so že predstavljali — še v cerkvi — posamezne pantomimične prizore Jezusovega trpljenja, spremljane z godbo in petjem, kot ilustracijo evangelija. — Vse to je že zelo blizu današnji pasijonski igri, ki pa se je razvila takoj nato. Njeno pozorišče ni bil več oltar v cerkvi, ampak prostor pred cerkvijo, ki je bil prav pri tedaj nastajajočih gotških cerkvah impozanten. Tekst se ni več nanašal zgolj na sveto pismo, ampak je prišlo do veljave že individualno ustvarjanje pe-

snikovo, ki je ponavadi znanim prizorom spesnil obširne verz (tudi čez 10.000). Tako se je že leta 1264. organiziralo v Rimu društvo Gonfalon, da vprizarja Jezusovo trpljenje, in l. 1244. se je v Padovi predstavljalo že pod milim nebom, na loki, kar pomeni že veliko osamosvojitve od cerkvenih slovesnosti. Vse to je posledica križarskih vojsk, kajti križarji, ki so videli sveto deželo, so po vrnitvi hoteli izbrati pozorišče sveti drami, ki bi bilo podobno onemu v Palestini. Prav tako so se igralci odeli v pestre orientalske obleke, kakor so jih prinesli vitezi domov. Take igre so gledalce naravnost očarale, in vladarji so jih dajali pri svojih — porokah. Tako Karol VI. leta 1300. Ob tej priliki se je osnovala Bratovščina trpljenja Gospodovega. Zlasti Nemci so gojili pasijonske igre,

Starejše velikonočne igre v Sloveniji

Tudi pri nas v Sloveniji je ta svetovni tok katoliške umetnosti pustil svoje sledove. Dramatske antifone v cerkvah so spadale k obredom oglejske patriarhije, kakor je razvidno iz obrednikov. In k oglejski patriarhiji je spadala tudi ljubljanska škofija. Misterije, to je igre legendarne vsebine, so igrali jezuitski dijak v Ljubljani v nemščini in latinščini, med njimi slovensko »Pot v raj«, prav tako igralci v Rušah pri Mariboru (slovenske vločke), toda pasijonske igre med njimi niso izkazane. Pač pa se je na veliki četrti 24. marca 1617 vršila v Ljubljani pasijonska procesija, ki jo je priredila bratovščina Odršenika sveta iz obljube ob kugi.

Pasijonske igre v Oberammergau, ki so se ohranile do današnjega dne.

dočim so Francozi dajali vsebolj misterije, dramatizirane legende svetnikov in patronov. Skoraj vsaka nemška pokrajina je izoblikovala svoj tip pasijonske igre, ki je ponekod ostal še do današnjih dni. Vse te igre so se vršile na stopniščih cerkva, ali pa na prostem. Zanimiv je pa še en tip pasijonskih iger, ki je imel tudi odziv v naših mestih, namreč tako zvane pasijonske procesije, kjer ni bilo nepremakljivega odra, ampak so posamezne skupine, posamezne prizore vozili na voze, in ko je prišla skupina na določeno mesto, kjer je čakala množica, je izdeklamiral svoj tekst in se je odpeljala dalje, da mesta drugi, in da zopet na drugem mestu predvaja svojo vlogo. To predvajanje je bilo v zvezi s procesijo novega praznika sv. Rešnjega Telesa, pa se je pozneje preneslo tudi v velikonočno procesijo na veliki četrti ali petek.

Pasijonske igre so živele par stoletij kot največje gibalno katoliškega kolektivnega nazora. Čeprav niso bile izredne umetniške vrednosti, so vendar zajele vse katoliško občinstvo z večjo silo, kot more uspeti moderna drama. Saj se je tri stoletja v njih izživljala dramska težnja evropskega človeka, ki je tako ustvarila čisto svoje gledališče, različno od antičnega, pogankega. Da je v svojem vesoljnem pomenu to gledališče misterijev propadlo, je kriv deloma vpliv realističnih, deloma celo naturalističnih prvin, ki so se polagoma vmešavali v sveto prikazovanje v obliki raznih komičnih prizorov. Obenem pa se je bližala tudi doba naslonitve na antiko, renesansa, ki je poživila antično gledališko enotnost kraja in časa ter polagoma izgubljala verski zanos. Tako sta staro katoliško prikazovanje misterijev in antična primes stvorili podlago za moderno posveto tragedijo kakšnega Shakespearea. Zato smo opravičeni, da velikonočne pasijonske igre smatramo za prvi zameetek moderne drame sploh.

Danes se redkokdaj tega še zaveda, zato je bilo potrebno, na to opozoriti.

Procesijo je tvorilo 23 skupin, ki so predstavljale trpljenje Gospodovo. Deklamacije so bile seveda v nemščini. Procesija se je vršila ponoči z bakljami in kronist piše, da lepše procesije takrat ni bilo v Evropi. — Tudi v Kranj so prenesli dramatizirano procesijo (1730), ki pa je bila seveda nemška. Če hoče kdo imeti plastičen in drastičen opis kranjske procesije, naj bere Pregljevo črtico: Bičanje v Kranju (Zbr. sp. 3). Prav tako so se vršile take velikonočne predstave v Novem mestu in morda še v Trzinu. Najvažnejša pa je vsekakor škofjeloška procesija, kajti edino ona se je vršila v slovenščini ter je v celoti ohranjena. Leta 1721 je na pobudo glavarja pl. Eckerja zložil kapucin o. Romuald na podlagi nemškega teksta slovenski pasijon, kakor se je potem vršil pri procesiji. Nastopilo je 14 prizorov, vsak na svojem vozu, na katerih so se vozili krog mesta. Vsaka okoliška vas je predstavljala po en prizor: tako Sušani, Pušavci, meščani itd. Vseh kostumiranih igralcev je bilo 278! Na določenih mestih je potem posamezna skupina obstala in odigrala svoj prizor. Kako se je vršila ta procesija, opisuje Pregelj v Osmeru pesmih, v poglavju Vesela ekloga (Zbr. sp. 6, str. 76). Celoten rokopis je bil že izdan v časopisih, nanovo pa ga je predelal in priredil kot prvi »Slovenski pasijon« Niko Kuret, najboljši poznavalec srednjeveških evropskih iger pri nas (od njega imam tudi precej informacij v tem članku), v zbirki Ljudskih iger št. 5. Na Koroskem je znan Drabosnjakov pasijon, delan po nemški predlogi, ki se je ohranil do zadnjega časa. Tekst se nahaja izven naših meja, pa upamo, da bo v kratkem tudi pri nas publiciran. — To bi bile stare pasijonske igre na slovenskih tleh, kolikor jih ima v vidu slovenska književna zgodovina. Morda se bo s časom odkril še kakšen rokopis: tako nemški tekst kranjske procesije, ki je v Leningradu (Cortova zapuščina), in morda še kakšen koroski, kjer se je med Slovenci pasijon še dolgo ohranil (na pr. Zelezna Kapla).

Moderne pasijonske igre

Modernemu času je blizu zopet srednjeveška religiozna kolektivnost, zato se je jel bližati zopet njenemu občestvenemu religioznemu etosu, ki naj bi bil protitež novoruskemu materialističnemu. Tako so nanovo oživil zopet misteriji (Hofmannstall: Slehernik, Rostworowski: Karitas itd.) in pasijonske igre. Oberammergauske igre so dobile zopet religiozno zvezo s turisti, in še po drugih mestih so po njih zgledih začeli ustanavljati stalna pasijonska gledališča. Tako na Francoskem v Nancyju, kjer je nastopalo do 500 igralcev, pa je svetovna vojna pretrgala delo. Najznamenitejša a malokomu znano gledališče za predstavljanje misterijev, zlasti trpljenja Kristusovega se je ustanovilo v Parizu na Montmartru, sredi kabareto in barov: »Musée Lauret«, ki pa je bilo — nemo. Samo s slikovitostjo in mimiko so hoteli izraziti prizore križevega pota na način — filma. In tako še drugod. Pri nas je v tem času postala predstava Pasijona v gledališču in po deželi že tradicionalna za postni čas, in čudno, da se letos ni ponovila. Slišali pa smo, da bo uprava gledališča predstavljala Pasijon ob priliki evharističnega kongresa, kar bo vsekakor na mestu. Saj imamo že več primernih pasijonov. Ze imenovano priredbo prvega slovenskega škofjeloškega pasijona, potem Finžgarjev prevod nekega nemškega realističnega in Tominec-Gregorinova. Najbolj pa prideleta v poštev letošnji noviteti: Gregorinova drama »V času obiskanja« in Herwigov misterij »Veliko-

nočna igra«. Gregorinova drama je realistično zasnovana pa zelo dobra v oderskem oziru in notranji dramski gradbi, kjer trenje Kristusove poti in zasledovanje farizejev da močno odsko delo. Vzvišenost Kristusova pa je podana s tem, da je vsaka Njegova beseda izpričana v Svetem pismu, ter nam govori z odra pravi Kristus, kot ga poznamo iz celotnega evangelija. Herwig pa se je v svojem idealističnem, na srednji vek spominjajočem alegoričnem misteriju, izognil Kristusovemu liku, ki ga je dal le slutiti za zaveso, ter je vso dramo prenesel v Dušo, ki jo Kristusovo trpljenje odkupuje od greha in s smrtjo reši, da se odkloni od sveta Zla. Obe igri pa sta književno dobri deli.

Zeleni bi, da se navada pasijonskih iger, v katerih je zameetek novodobne drame in največji cvet katoliške gledališke umetnosti, pri nas udomači, nekaj že kot nadaljevanje svete tradicije tolikih stoletij, zlasti pa zato, ker današnjemu času more zopet nuditi duhovne opore. td.

Nov evangelij odkrit?

Kristus je zmagovalno vstal od mrtvih, apostoli so bili priče njegove smrti in njegovega vstajenja — ti dve resnici sta najbolj potrjeni po jasnih poročilih, ki so jih v prvem stoletju zapisali štirje evangelisti. Evangelisti so najzanesljivejše priče Gospodovega življenja; dva izmed njih sta bila apostola in očitveca vseh dogodkov, druga dva neposredna učence apostolov.

Od vsega početka je v Cerkvi ustaljeno prepričanje, da so kanonični evangeliji štirje: po Mateju, po Marku, po Luku in po Janezu. Apostolski očetje iz konca prvega in začetka drugega stoletja ter apologetje iz srede 2. stoletja navajajo izreke samo iz teh evangelijev, in v drugi polovici 2. stoletja cerkveni pisatelji opetovano govore o štirih evangelijih ohranjenih do sedaj (knjigah) enega samega evangelija.

Veliko presenečenje je zato izzvala vest, ki jo je nedavno prinesel ugledni londonski list »The Times« in je po njem kmalu začela v drugo dnevno časopisje, da so se našli odlomki nekega evangelija, ki je sicer soroden kanoničnim evangelijem, a vendar tako izviran, da ga je smatrali za povsem nov evangelij, ki stoji kot enakovreden ob strani kanoničnih evangelijev.

Kaj je na stvari? Preteklo poletje je Britanski muzej kupil v Egiptu zbirko grških papirov, med katerimi je vodja rokopisnega oddelka Britanskega muzeja Idris Bell odkril drobce najstarejšega krščanskega rokopisa; oblika črk, grških uncial, razodeva, da je rokopis nastal sredi 2. stoletja. Ohranjena sta dva močno razpadla lista (4 strani) in košček tretjega lista. Besedilo spominja na kanonične evangelije in se daje pomanjkljivi verzi večinoma popolniti s pomočjo vzporednih mest sv. pisma.

Prva stran fragmenta je težko čitljiva, ker zgodba, ki se omenja, nima v kanoničnih evangelijih paralele. Pisatelj pripoveduje, da je Jezus, stoječ na Jordanovem bregu, zastavil neko nenavadno vprašanje, nad katerim so se poslušavci čudili. Mesto je nejasno. Idris Bell meni, da gre za pojasnilo znanega Jezusovega izreka iz Janezovega evangelija: »Resnično, resnično, povem vam: Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu« (12, 24).

Druga stran rokopisa je bolj jasna. Navaja se inačica evangeljske zgodbe o davčnem denarju (Mt 22, 16—22), samo da se namesto cesarja imenujejo kralji.

Na tretji strani je opisan razgovor med Jezusom in velikimi duhovniki. Besedilo v marsičem spominja na Janezov evangelij. Razgovor se nadaljuje še na četrti strani in konča s tem, da sklenejo Judje Jezusa kamnati, a se jim to ne posreči, »ker še ni prišla ura izdajstva«.

Na koncu četrte strani je opisano ozdravljenje gobavega. Zgodba je podana skoraj z istimi besedami kot pri sinoptikih.

Kaj je soditi o zanimivem, starem rokopisu? Ali gre res za nov, dosedaj nepoznan evangelij, iz katerega je morda celo črpal evangelist Janez?

Končno sodbo o rokopisu bo mogoče izreči šele, ko bo znano in objavljeno celotno besedilo. A že na podlagi tega, kar je objavil Idris Bell v listu »The Times«, je za bibličista jasno, da ne gre za samostojno, od kanoničnih evangelijev nezavisno apostolsko izročilo, ampak za »pokriveni« evangelij iz 2. stoletja. Takih evangelijev je bilo v prvih krščanskih stoletjih nebroj razširjenih, a so se radi čuječnosti Cerkve morali hitro umakniti in so se zvečine porazgubili.

Vsekako je novoodkriti papirus važen, ker je to najstarejši krščanski rokopis in ker dokazuje, kako je bil že sredi 2. stol. razširjen Janezov evangelij, ki je komaj 50 let prej nastal.

Papirovi rokopisi, posebno iz prvih krščanskih stoletij, so še danes velika redkost. Saj je znano, da je papirus zdržal kvečjemu 200 let, ako je bil na zraku. Le slučajno so se ohranili nekateri odlomki, ki so bili zakopani v suhem puščavskem pesku Egipta. Najvažnejša dosedaj znana papirova najdba so bili tako imenovani Chester-Beatty papiri, ki obsegajo velik del Novega zakona. Pisani so bili v začetku 3. stol. in po starosti za 100 let presegajo najstarejše pergamentne rokopise.

Opisani najnovejši rokopis Britanskega muzeja dokazuje, da egiptovski pesek še hrani v sebi stare, dragocene kulturne zaklade. Počasi in nerad jih daje iz sebe, a po odkritjih zadnjih let sodeč smemo upati, da bodo prišli na dan krščanski papiri, ki bodo dosedanje po starosti še presegali. Tako bo v zgodovini teksta sv. pisma polagoma mogoče izpolniti vrzel med apostolsko dobo in dobo prvih pergamentnih rokopisov. S.

že sredstva, da se lahko s cenanim materialom ubranimo teh neprijetnosti. Posebej hočemo opozoriti na obrambo stanovanja pred mrazom, ki še vedno ni našla pravega razumevanja pri mnogih. Saj še vedno zidamo polne zunanje zidove v debelini 25 cm. Tak ali podoben zid propušta preveč mraza in v sobah se dela pozimi na steni sreč, slikarja se praši in zid postane s časom vlažen.

Kdaj je hiša godna za uselitev?

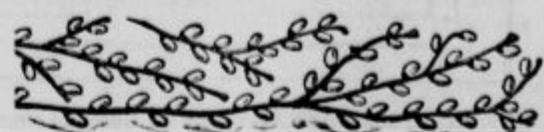
Ko so zidarji ometali hišo, mizarji nabili vrata in nasadili okna, slikarji in pleskarji pripeljali na vozičkih svoje lonce in čopiče, prihaja gospodar pogosteje na zgradbo. Težko že čaka, da bi se vselil v novo hišo. Ne more več strpeti v starem stanovanju, vedno bolj priganja obrtnike k delu. Privlačili bi mu lepo stanovanje, če ne bi bilo — vlažno. Ko se vseli, preizkusi bridko resničnost starega pregovora, da je v novo hišo treba poslati prvo leto sovražnika, drugo leto prijatelja in šele tretje leto naj se vseli gospodar. Sam bo lahko opazoval, kakšno razdiralno moč ima vlaga. Lepo izvršena dela bodo začela polagoma razpadati. Slikarja se praši in omeže se, če se nasloni na zid. Zlahtni oplesk oken in vrat dobiva vodene mehurčke, v katerih odrija voda oljnat barvo. Parket se dviga, da se drsnjo vrata, dokler se slednji ne zastavijo. Zelezo rjavi. Gospodar se jezi na obrtnike, češ da je delo slabo izvršeno. Prezrl je namreč med gradnjo, da so

vsi obrtniki nosili v hišo vodo in z njeno pomočjo gradili.

Pregledali smo v kratkem stanovanje in začetni glavne smernice gradbenemu gospodarju. Upravičeno smemo zahtevati, da naj se preneha s dosedanjim prakso, ko se hiše grade brez pravega načrta in z naglico, ki je v veliko škodo izvršenemu delu in gradbenemu gospodarju. Na drugi strani pa bo treba sedanje delo na zgradbi usmeriti na nova pota, da bomo odstranili škodljive posledice pospešenega dela.

Znano je, da so samostojne hiše sredi lastnega vrta primeroma zelo drage, ker je treba pač vsa dela napraviti posebej za eno samo zgradbo. Če pa združimo več enakih hiš po enotnem načrtu v sklenjeno vrsto, se izdatki občutno zmanjšajo, ne da bi radi tega trpela udobnost, ki jo naj nudi gospodarju in družini dobro urejeno stanovanje in hiša. Gornji načrti kažejo ureditev takega stanovanja.

V Ljubljani je vsak 15. otrok rahitičen in vsak 16. otrok jetičen. Potrebne so bolnišnice, potrebni so sanatoriji, dispanzerji in vse vrste zdravstvenih institutov, toda vsa muja bo zastoj, dokler bodo stanovanja vlažna, temna, premajhna in zaradi tega nezdružna. Seveda je važno, da niso predraga. A to je tista stran problema, ki zanjo tehnik ni odgovoren.

Dr. Fr. Debevec

JETIKA MED SLOVENC

Pogorelo je poslopje; nekdo se je ponesrečil; vihar je podrl dreve itd. O vsem tem se brž mnogo govori in piše. Ko pa vsako leto podleže jetiki le v naši ožji domovini do 3000 ljudi (a vseh Slovencev okoli 6000), ta vest pa gre le bežno mimo nas. Javnost se v prvi vrsti zanima za vsakdanje novice, politične in druge dogodke, dočim ji mučni podatki o žrtvah kužne bolezni ne nudijo prave senzacije, saj se leto za leto približno enako ponavljajo. Tu in tam se pač čuje malo jadikovanja, izrekajo se očitki, pošiljajo pozivi, dejansko in neposredno se cilju pa se relativno malo stori. Iz te splošne trditve so — toda ne docela — izvzete razne bolniške blagajne, ki morejo nuditi svojim jetičnim obolencem bolj ali manj popolno pomoč v hudi bolezni.

Za presojo, ali in koliko smo na tem polju že storili koristnega in uspešnega, moramo najprej vedeti, kolike so ljudske in materialne žrtve radi jetike na slovenski zemlji (v dravski banovini; če štejemo vse Slovence na svetu, moramo naslednje podatke podvojiti). Vzemimo le najnižje številke Mrtvih vsako leto 2500; odprto, kužno bolnih (trajno ali vsaj po par mesece) povprečno 12 do 15 tisoč; zaprti bolnih, pa potrebnih zdravljenja (najnižje številke) 50.000. Zaključek: Najmanj 65.000 naših ljudi radi jetike nujno potrebuje zdravljenja, doma ali izven doma. Pri tem niso všeti telesno le oslabiljeni (zlasti slabotna mladina), ki so tej bolezni podvrženi in potrebujejo splošne okrepitve.

Kakšna je finančna stran vseh teh dejstev? Seštevimo vse stroške in materialne žrtve, ki so naslednje: a) zneski, potrebni za dolgotrajno zdravljenje doma ali z doma, zasebno ali v bolniškem zavodu; b) vsote, potrebne za preskrbo rodne v času delanosti bolnega rednika; c) odpadli zaslužek v dobi bolovanja; d) vse javne in zasebne davke za zdravo potrebnih zavodov, oskrbo v neozdravljivosti, pogrebni stroški itd.; e) zneski, namenjeni za pouk in čuvanje v zdravju in bolezni, splošno higiensko ter ožjo protijetično propagando; f) ostali potrebni manjši izdatki v zvezi s to boleznijo. — Na ta način dobimo vsoto 300 do 400 milijonov, torej ogromen davek, ki ga je treba redno vsako leto vedno znova odraščati v naši banovini v škodo narodnega premoženja.

Kje med nami jetika pobira največ svojih žrtev? Pri nas je povprečno 65% kmečkega stanu. Sledi nato delavstvo in nameščentvo ter ostali poklici. Bolezensko zavarovanih je v dravski banovini 86 do 97 tisoč ljudi. Z rodbinami vred trikrat toliko, torej okrog 300.000, to je slaba četrtina med prebivalstvom dobrih 1.100.000. Med zavarovanci ni kmečkega stanu, torej že 65% vseh prebivalcev. V naši ožji domovini je tri četrtine ljudi v primeru jetike navezanih le na svoja lastna sredstva, ki so v ogromni večini popolnoma nezadostna za zdravljenje dolgotrajne bolezni. Manjše bonitete (pri državnem uradništvu, občinskih revežih itd.) pri zdravljenju jetike ne zaležejo kaj prida.

Bolezensko zavarovanje v sedanjem ustroju traja le gotovo omejeno dobo, približno do enega leta. Jetika pa lahko traja več let. Svoji zavarovancev uživajo manjše ugodnosti zavarovanja ko člani redniki, zdravljenje v zdraviliščih na pr. družinskem

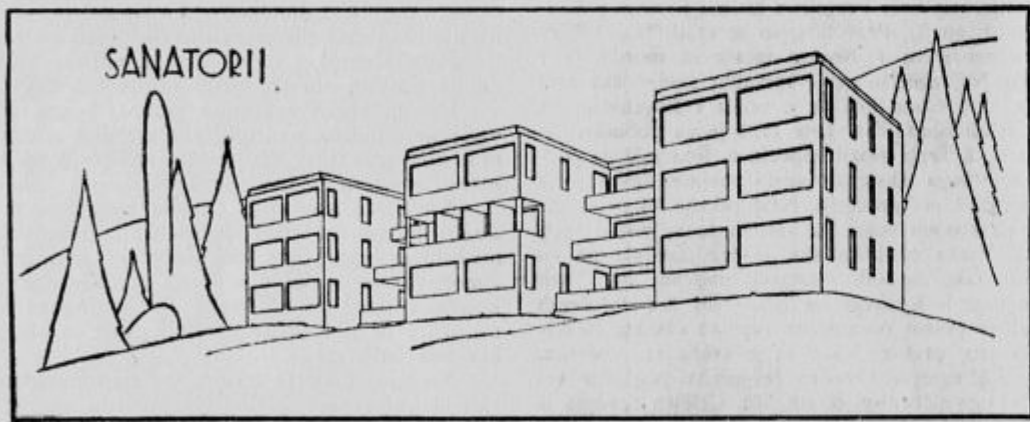
deželi. Baš ti naši mali kmetje in obrtniki so v tej bolezni na najslabšem. Delo težko, hrana slaba in pičla, dohodki zlasti dandanes manj ko pičli, družina navadno dokaj številna, otroci nedorasli. Kdo bo v bolezni nadomestil glavno delovno silo in preskrbel zaslužek? Kako bo mogoče nevarno bolezen pravočasno spoznati, jo vztrajno zdraviti, v neozdravljivosti bolnika do kraja oskrbovati in negovati? Kako se bo zabranilo okuževanje v domu, kako naj se okrepi žena in otroci, da v težkih in nevarnih zdravstvenih okoliščinah še sami ne zapadejo in podležejo bolezni? Odgovor na ta mučna vprašanja je blizu nikalnosti: To, kar imamo v boju zoper jetiko dandanes na razpolago, je za veliko večino naših ljudi daleč premalo. Kaj torej storiti? Katere naloge v tem boju so najnujnejše, zato prve na vrsti za dejansko izvršitev?

Najbližja splošna naloga bi bila: dati ljudem boljšo existenco, da bo telo imelo — pri rednem življenju — zadostno moči in ne bo tako hitro zapadlo bolezni. Število jetičnih obolenj in smrti radi jetike bo potem samo po sebi znatno padlo. Problem boljšje življenjske preskrbe bodi vedno na prvem mestu; to vprašanje pa sega tako globoko v ustroj ljudske družbe, da se ga ne moremo resneje lotiti pri ožjem — čeprav še vedno sila obsežnem — boju zoper tuberkulozo.

Dejansko smo in bomo vedno primorani: utrajevati telo, preprečiti okuževanja, poučevati o zdravju in bolezni, pravočasno spoznati obolenost, redno in do kraja zdraviti bolne, neozdravne do smrti primerno negovati itd. Za te naloge nujno mora biti podana možnost in priložnost; možnost pomeni: imeti, organizirati potrebna sredstva; priložnost znači: imeti na razpolago potrebne, vsem dostopne bolniške zavode.

Organiziranje finančnih sredstev, potrebnih za zadostno pomoč v obolenosti vsem onim, ki se niso za bolezen zavarovali, torej zlasti našemu kmečkemu stanu, je nedvomno mogoča; upajmo, da se bo ta veliki problem le začel pri nas teoretično in praktično reševati. Tako brž seveda ne bo šlo, posebno v današnjih razmerah. Dotlej pa je treba vsem, ki nimajo zadostnih lastnih sredstev, z začasnimi ureditvami kar najbolj olajšati zdravljenje. Ali pa je sploh podana priložnost v ta namen? Ali se morejo poprej navedene naloge boja zoper jetiko dandanes v zadostni meri izvrševati? Nekateri pač; najvažnejše pa v zelo omejenem obsegu.

Pouk o zdravju in bolezni, o čuvanju pred okuženjem in obolenjem se vrši ob raznih prilikah z govorjenjem in pisano besedo, s slikami, filmom itd. V tem oziru smo že precej koristnega storili. Radi težkega dela, slabe hrane, nezdravega stanovanja itd. oslabiljeno telo je mogoče okrepiti le pri zadostnem zaslužku; potrebno je le nekaj pouka in zdravniških navodil. Šibki, blede otroci iz mest in industrijskih krajev bodo ob dobri oskrbi v nekaj mesecih zacveteli na deželi pri dobrih družinah, v kolonijah za slabotno dečo. Takšna okrepitev zahteva gotove ali ne pretrane denarne žrtve, ki bi jih pri dobri organizaciji in urejenih razmerah za najnujnejše primere zmogli.

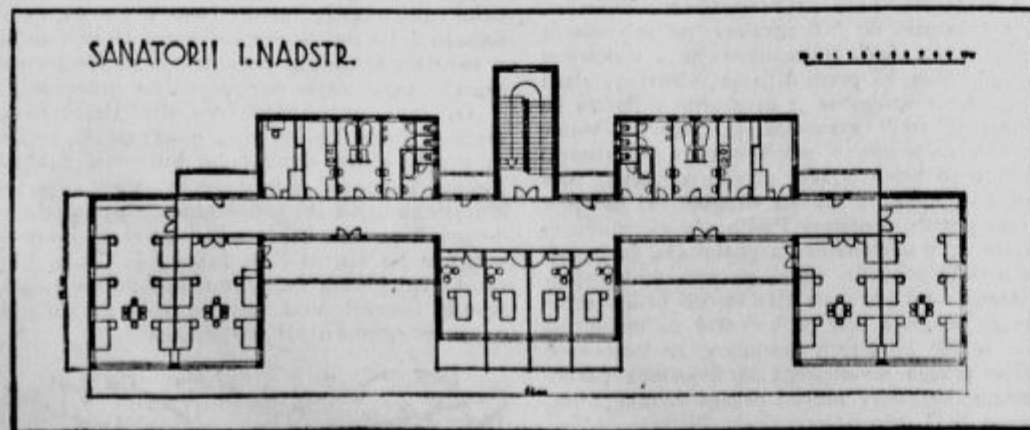

Skica bolnišnice na Golniku (urejene kot zdravilišče). Južna stran. Prostora je za ca. 90 postelj. Med objekti so razporejeni prostozračni balkoni. Cena za tako stavbo bi znašala dobrih 3.500.000 Din

svojem na račun bolniške blagajne navadno ni mogoče, ali pa le redkokdaj, oziroma le deloma brezplačno. Ko bi vsi za jetiko oboleni zavarovanci do kraja bolezni dobivali vso potrebno pomoč v popolnem obsegu, bi ustanove bolezenskega zavarovanja finančno kmalu odpovedale, tako zelo bi izdatki narasli.

Zaključek se torej glasi: V naši banovini je za primer jetičnega obolenja okoli 100.000 ljudi še nekoliko primerno (toda ne popolno!) zavarovanih, 200 tisoč ljudi (to so družinski svoji zavarovancev) uživa v bolezni le omejeno pomoč; nekaj desetisočev ima pravico do gotovih olajšav pri zdravljenju (državni uslužbenci; občinski reveži itd.); vsi ostali, to je okrog 800.000 prebivalstva naše banovine, v odstotkih nad 70%, so navezani v primeru jetičnega obolenja izključno le nase, kar pomeni: na lastna, nezadostna sredstva. Dvomim, da je med nami 1% ljudi, ki bi se leto dni mogli z lastnimi dohodki po najboljših metodah zdraviti.

Med jetičniki po številu in po odstotkih napram drugim poklicem največje srečamo slabo plačane delavce in male posestnike, kočarje, male obrtnike na

Prvo nadstropje bolnišnice na Golniku. Proti jugu obrnjene so sebe za bolnike in ležalne lopa. Proti severu (sada) so razvrščene potrebne pritlikine

vlišču. Glede zdravljenja, zlasti v zavodu, smo pri nas relativno na najslabšem.

Cim nekdo kužno oboli in postane nevaren za okolico, naj bi se takoj ločil od zdravih, zlasti, če so v družini otroci. V skrajnem primeru in le, če je posebna soba v ta namen na razpolago, se osamitev za prvo silo izvrši doma, a idealna rešitev to ni. Nekaj nevarnosti za okužbo bo še vedno tu. Le v urejenem bolniškem zavodu je osamitev najbolj primerna. A že se tu začne poznano jedno poglavje: pomanjkanje bolnišnic in ceneni zdravilišči za jetične. Specialne bolnišnice nimamo sploh nobene. Dvoje zdravilišč je povečini zasadenih z bolniki izven naše ožje domovine, ker domači ne zmorejo zadostnih, dokaj visokih oskrbnih stroškov. V zimskem času je večkrat lepo število postelj v zdraviliščih praznih, ker ni dovolj premožnih bolnikov.

Naš bližnji program bodi torej: a) V Ljubljano, Maribor in Celje spadajo specialne bolnišnice za pljučno bolne, s skupno kapaciteto 300 postelj. Pred očmi imam tip zavoda v sredi med ustrojem bolnišnice in zdravilišča. Ležati morajo klimatsko v ugodnem kraju kraj mesta, biti morajo vsestransko dobro opremljeni. V teh bolnišnicah bo hkrati poslovala posvetovalnica za revne. Isti strokovni zdravnik bi vodil obe ustanovi.

Sportna vzgoja in ljudsko zdravje

Govoriti o potrebi sporta za človeštvo bi bilo danes popolnoma odveč, ker bi menda težko našli na svetu človeka, ki bi sovražil zdravje. Zato vidimo pri vseh kulturnih narodih, kako propagirajo telesne vaje in s kako vnemo se oprijemlje mlado in staro sporta. Organizacije, občine in države močno

Raznoška s krogov v visokem zakolebu

podpirajo sportno gibanje in svetovno časopisje je vedno polno poročil o najrazličnejših tekmah, ki se venomer vršijo po vsem svetu. Ustanavljajo se nove visoke šole za telesne vaje in države polgoma vpečujejo zakon o obvezni telesni vzgoji mladine. Svet je danes pač prepričan — in to upravičeno —, da ni dovolj, da se mladina samo duševno vzgaja, ampak ji je potrebna tudi telesna vzgoja, da bo mogla fizično klubovati naraščajočim zahtevam, ki se v vedno večji meri pojavljajo v današnjem življenju. Pa tudi na starejše ljudi sport blagodejno vpliva, kajti smučanje in plavanje jim nudita najboljše razvedrilo in počitek, ki sta obenem izborna zdravila zoper nervoznost, ki se v današnjem hitrem času pojavlja v vedno večji meri.

Ze stari Grki so zelo cenili pomen telesnih vaj za narod in vsakdo pač ve, na kako visoki stopnji je bila pri njih telesna vzgoja. Cilj grške vzgoje je bila enakopravnost na polju duševne in telesne vzgoje, to se pravi, da so polagali enako važnost tako na duševno kakor na telesno vzgojo svoje mladine. Zato ni prav nič čudnega, če so imeli v svojih solah tedaj daleko boljše telovadnice, kakor jih imajo pa naše današnje. Le-te so imele razne prostore za najrazličnejše vaje, kopalnice, odprte in zaprte prostore za tek, tako, da so mogli ob vsakem letnem času in ob vsakem vremenu vaditi. Najznamenitejše tekme starih Grkov so bile olimpijske igre, ki so jih prirejali vsaka štiri leta in na katerih so tekmovali mladenci v teku, rokoborbi in v peteroboju (tek, skok, disk, kope in rokoborba). Zmagovalcem so izkazovali največje časti in le visoko razviti telesni vzgoji se imajo Grki zahvaliti, da so dosegali take uspehe v vojnah s Perzijci.

Skok v višino

Ze uvodoma sem omenil, kako potrebne so nam tudi dandanes telesne vaje. Sicer se dobijo ljudje, ki trdijo, da je to znak časa, da je to moda, in tudi onim dam prav, ki trdijo, da se v sportu danes preveč pretirava, vendar se eni ko drugi temeljito motijo, če mislijo, da bi bilo radi teh vzrokov in nedostatkov, ki so v resnici v današnjem sportnem gibanju zelo pogosti, opustiti gojitev sporta. Trditev, da se danes mladina preveč bavi s sportom, ne drži. Kajti oni odstotek, ki se bavi s telesnimi vajami, je tako majhen, da moramo biti tega prav za prav žalostni. Res je sicer, da se veliko govori in piše o sportu in da se po vseh svetovnih časopisih na vse mogoče in nemogoče načine propagira sportna ideja, vendar je krog onih, ki bi se aktivno bavili s sportom, prav majhen. Ne hodimo daleč okrog in kar pogledajmo pri nas doma. 14 milijonov prebivalcev ima naša država in dvomim, če bi mogli naštetih pol milijona takih ljudi, ki se bavijo s telesnimi vajami. Kje so pa tedaj ostali? Zato ni čudno, da je morala sedaj država sama poseči vmes z zakonom o obvezni telesni vzgoji naroda, ker sportne in druge organizacije niso mogle privabiti potrebnega števila ljudstva v svoje vrste. Sport je potreben,

b) V sedanjih državnih (banovinskih) zdraviliščih za jetične naj se cena za III. razred zniža najmanj na 40—45 Din dnevno, vključno vse stroške.

c) Ker se vsaka stavba zida najprej pri temelju, a prvi temelj so ravno bolnišnice z možnostjo takojšnje osamitve kužno bolnih, bo prišla prava doba za ureditev goste mreže posvetovalnic (dispanserjev) šele potem, ko se omenjeni zavodi pozidajo.

d) Bodimo neomajno prepričani, da bodo te naloge v boju zoper jetiko rešene le v široki samoupravi naše banovine. Zdravstveno-socialne naloge sploh spadajo kot prve v področje takih samouprav.

e) Vsi, ki žele z dobro voljo in poštenim srcem sodelovati v boju zoper jetiko, so nam iskreno dobrodošli. Vrednost tega dela se najbolje ocenjuje po lepem namenu in dobri volji, kar ni vselej vezano na pr. s kakšno uradno funkcijo. Primerno pa je, da se pri tem socialno-zdravstvenem delu upoštevajo v prvi vrsti domači in značajni zdravstveni delavci.

Velika noč je. Vstajenje Gospodovo. Narava se prebujala. Naj pride do vselega in živahnega razmaha in napredka tudi v borbi zoper hudo jetiko. Vsaka velika naloga doživi svoj čas, tudi naša težka, a lepa naloga ga bo doživela.

samo pravilno moramo vzgajati mladino in izbirati si moramo prave panoge, da bo mogel doseči svoj namen.

Ko so nekoč vprašali generalnega tajnika nemškega olimpijskega odbora in priznane svetovno kapaciteto na sportnem polju g. dr. C. Diema, kateri način telesnih vaj vzgojno vpliva na mladino, je ta takole zaključil svoj odgovor: »Sport, ki zahteva vsestransko in v spremembi bogato telesno vzgojo, zvezano s tekmami in počitkom, z naravo in umetnostjo in istočasno z duševno vzgojo in ki vsebuje to, kar mora biti cilj naše vzgoje: popoln človek.« S tem je povedal dr. Diem prav za prav vse. Seveda, če pa pogledamo, kje se držijo načel tega mojstra, vidimo, da malokje, zlasti pa tam ne, kjer prehaja sport že v profesionalizem. Profesionalni sport je danes največja rak-rana na sportnem polju, ki sportni ideji mnogo škoduje. Na eni strani ima sport res precej koristi od profesionalizma, namreč v toliko, v kolikor dosegajo profesionalni zvezdniki uspehe, radi katerih postaja ves sportni svet pozoren nanje in radi česar se krog prijateljev tega gibanja vedno bolj širi, na drugi strani pa je škoda, ki jo dela sportni ideji ravno profesionalizem, tolikšna, da se posledic, ki bodo slejkoprej sledile, danes niti zavedati ne moremo. Torej mladini čisti amaterski sport in pa preudarnost pri izbiri vaj.

Najnaravnnejše vaje in za mladino najbolj priporočljive so brez dvoma tek in razne igre z žogami. Mladina mora dosti tekati in skakati, da se razgiblje in da si dovolj okrepi pljuča in srce. Pri izbiri

Dovršeni Auerbachov skok v vodo

iger z žogo moramo biti zelo previdni in ne sme nikdar manjkati trenerja, oziroma voditelja, brez katerega mladina kaj rada zaide na stranpota. Sport naj vzgaja voljo in disciplino in zato mora biti sport najboljša šola za požitvalnost, samozatajevanje, pokorščino in red. Vse sile moramo zastaviti v to, da se bo mladina pravilno usmerila v raznih sportnih panogah, če hočemo vzgojiti človeka. Sport naj vzgaja pogum. Zato ji moramo nuditi tudi takih vaj, s katerimi se bo lahko priučila poguma (razni skoki, vaje na orodju itd.). Isto velja tudi za dekleta, ker se mi zdi, da so tudi dekleta potrebna korajžje, ki po mojem mnenju ni v nasprotju z žensstvom. Z mladino moramo ven v naravo, v gore, kjer naj pleza po strmih pobočjih. Naj ne bo mehkužna in zavijanje v trenirke in razne odeje, katerih se poslužuje večina današnjih svetovnih mojstrov celo v najbolj vročih poletnih mesecih, mora izginiti. Sport ima vendar glavni namen, da si potom sportnih vaj in vremenskih neprilik utrjuje svoje telo. Tekme moramo omejiti na najpotrebnejše, kajti nemogetaši in lahkoatletični danes prebogosto starijajo. Telesne vaje pa nasprotno skušajmo izvajati vsak dan in vselej tako, da se pošteno prepotimo in pošteno razgibljemo. Proste vaje, ki jih še dandanes večkrat vidimo in ki so običajno samo na efekt preračunjene, nimajo za telesno vzgojo nobene vrednosti. Zato se poslužujmo izdatnih gimnastičnih vaj! Mladino v sportne vrste — sport naj pa mladino pravilno vzgaja!

I. K. er.

Norvečan Sörensen v Planici leta 1935

Dr. P. Roman Tominec, O. F. M.:

„Incipit Vita Nova“

Dante Alighieri, Vita Nuova Cap. I.

Ne da bi nečimerno hvalil ta ali oni stan, vendar bi skoro dejal, da sem našel največ pravega človečanstva med zdravniki in duhovniki. S tem ne ponižujem, ne juristov, ne inženirjev, ki jih imam visoko v čisljih, temveč je pač tako, da prva dva stanova največ človeške bede vidita in jo skušata vsak po svoje lajšati. V poslu juristov, pa naj si so to sodniki ali advokati, je človek vedno »so ein gehemntes Wesen« kakor pravi moj prijatelj, ki je pomorščak in ladijski kapitan.

Sedeli smo štirje pri eni mizi. Prijetna domačnost dr. H. nas je tudi združila in napravila prijatelje. Slučaj je tako hotel, da je bil eden zdravnik, drugi jurist in po zasebnem poklicu cinik, zatem vpokojeni pomorski kapitan v službi osivel in izkušen mož ter jaz duhovnik in najmlajši. Sprva sva bila sama s kapitanom, ki mi je bil čudno naklonjen in me očetovsko ljubil. Ne samo, da je bil izkušen, tudi je bil izjemoma ali kako bi rekel bolj pravilno, da ne užalim izjem, izredno več v svetovne melovstvu in mi je pravkar samemu bral gladko v izvirniku iz Dantejevega »Novega življenja« pesem:

O VOI, CHE PER LA VIA D'AMOR PASSATE, ATTENDETE, E GUARDATE...

Kot uvod v to pesem, mi je pripovedoval s posebnim zanosom zgodbo Beatrice, ki je napravila na Danteja tako neizbrisno vtis. Pozorno sem ga poslušal, zakaj mož je znal res izredno mikavno pripovedovati. V tem stopi za hrbet jurist, ki se je norčeval iz vsega, mogoče bolj z usti kakor s srcem, ošine njega in mene in pravi s svojim značilnim rezkim naglasom: »Menda stara sablja obuja spomine? Kaj?« Kapitan ga smehljaje zavrne, da pač obuja spomine, toda ne svojih temveč spomine davne bolečine, ki je postala tekom stoletij svetu ljuba in sveta. Jurist nato: »Ne vem, če je svetu iz tega kaj prida zraslo. Sicer pa ljubezen...« zamahnil je z roko, »kaj je prav za prav ljubezen? Po mojem je to le lepa igra narave, čustev, silnega nagona, če hočete strasti, morda, bo gospod doktor medicinae universae, ki pravkar prihaja, poučeno rekel — eros athanatos — jaz za svojo osebo trdim prvo in ne verjamem drugega.«

Kapitan je pri teh besedah vzrastel in trdo rekel: »Nisem ravno mehak, ampak to vem, da je ljubezen več, in o tem me ni pončila samo knjiga, temveč tudi življenje.« »Življenje!« zapostegne jurist, — »Mene je življenje naučilo le to, da je ljubezen slepilo čutov, prevara čustev, hipna omama telesa, pesem krvi.« Zdravnik je mirno pripomnil: »Nikoli ne padete iz svoje vloge, trpke norčavosti, ki ji svetla in ljudskega glasu ni več mar.« Jurist ga ostro pogleda in vpraša skoro v zadregi, ki se čudno sprepletava na njegovem licu: »Mar vi, prijatelj, sodite drugače?« Zdravnik odvrne: »Ne samo, da sodim, v tem sem preverjen.« »Bi dejal« je trdo pritegnil kapitan.

Jaz sem molče poslušal ta razgovor, ki me je zanimal radi vedno novega in tako starega vprašanja. Vedel sem, da so se brata Goncourt, Emile Zola in Turgenjev vsak mese enkrat sestali prav s tem namenom, da se razgovarjajo in izmenjajo svoje misli o ljubezni in smrti. Iz ust izkušenega moža je vedno prijetno poslušati o starih stvareh novo jasno misel.

Tedaj se zdravnik obrne k meni in vpraša: »In kaj mislite vi?« Jaz mislim, da ima gospod kapitan prav kot naš jurist in sodim, da je Visoka pesem Salomonova vedno lepa in bo za vse čase ostala. Sicer pa je gospod kapitan, poprej rekel, da to iz življenja ve. Mogoče je za tem kaka zgodba, in bi smeli tudi mi to vedeti? »Ze, moj mladi prijatelj, ampak tako težko o sebi govorim, saj veste kako je, da v teh rečeh ni dano vsakemu govoriti, ker za to so poklicani izredni možje, kot tale moj ljubljene, ki sem ga Vam preje bral. Najlepše pesmi so iz tega nastale. Mislim, kadar je ljubezen res vsa čista in močna, da se tedaj vedno prične kakor pri Danteju »Incipit Vita Nova«, — »prijčenja se Novo življenje.«

V tem je prišla zdravnikova žena, in ko je čula, da se razgovor plete o ljubezni, je zaprosila, da sme ostati izjemoma v naši družbi. Tudi ona je pomagala pregovoriti gospoda kapitana, da je povedal tole zgodbo.

Služil sem na ladji »Le soleil« — kot prvi častnik. Vozili smo po Sredozemskem morju, družba tisto pot izredno srečno izbrana in krasno vreme. Kapitan je drugi dan nekaj zbolel in naprosil je mene, da se zanimam za gosta.

Zvečer pa sem opazil, da neka dama nima mesta, mogoče, da je pozabila, mogoče sem bil sam pozabil nanjo, skratka obstala je pri vratih in pogledi so obviseli na njej. Reči moram, bila je res lepa. — toda to je pre malo povedano. — vsa njena pojava me je pretresla in genila. Hitro sem vstal izza mize in jo zaprosil, če izvoli prisesti k našemu omizju, da slučajno nimamo nobene dame.

Pri mizi sem jo šele videl. Obraz ovalen, oči svetle, lasje so bili temnorjavi, tuintan srebreni niti. Obлека je bila tako zelo po mojem okusu, nič iskana, ali kako bi rekel. Srebrnosa bluza s širokimi rokavi, temno krilo — skoro do členkov in glas, kakor da je pošumevalo morje: prijeten, ne preglasen, zame-tan alt.

Ladijska godba je odigrala pravkar Beethovnov »Mennett« čudno opojen in poln pričakovanja. Ne vem kaj mi je šinilo v glavo, da sem predlagal: Sedaj pa gospoda, kaj uravite, ali ne bi pri črni kavi vsak od

našega omizja povedal kaj iz življenja, najboljše zgodba prejme nagrado. In dame imajo prednost.

Tako! — se je čudila s svojim glasom, ki me je spravljaj zaeno z njenim vonjem v čudno stanje.

Dobro, ker so bili gospodje tako prijazni, da so me sprejeli v svojo družbo, bom ubogala. Zlasti še, ker se v dveh dneh naša pota itak ločijo in se človeško sodeč, nikoli več ne srečajo.

Pred 14 leti, tedaj mi je bilo komaj dvajset let, sem bila na evetno nedeljo v cerkvi. V našem mestu, kje sem tedaj živela, je postranska stvar, je ta dan zelo svečan in silno priljubljen. Imela sem v rokah oljčno vejico in se poigravala z njo, bila sem razmišljena. Nedaleč od mene, na levo, že ob slopu je sedel gospod, nekaj let starejši od mene in globoko zatopljen v molitvenik. Ker mi je bil všeč, sem hotela, da me opazi, da me pogleda. Toda zaman sem nervozno drobila z nogami. Zastonj vrtela svojo vejico v rokah. Tako je minilo opravilo. Tedaj sem molče počakala meneč, da bo postal pozoren. Že sem bila malo jezna nase in seveda nanj tudi. Kako bi ne bila? Kot mlada simpatična deklica!

Ze zunaj vrat, pa začujem globok vzdih. Ob steni je stal znani moj Neznaneec in bil mrtvaško bled. Nisem vedela, kaj naj storim — kot dobro vzgojeno dekle moram poklicati koga — toda kje? Ohrabril sem se in stopila k njemu in ga ogovorila, s čim mu lahko pomagam, se morda želi vode.

»Hvala, gospodična! To samo od sebe mine — veste, srce imam bolno, pa mi tako pride.«

Pri tem se je ljubko nasmehljaj in oči so me objele, se zazrle vame, vse obraz je postal tako prečudno lep in pretresljiv, da sem se kratko poslovlila in odšla. Še prej me je prosil za ime in naslov, meneč, da se mi še pismeno zahvali za mojo pozornost.

Domov sem šla, da nisem vedela kako. Nebo, oblaki, hiše, ljudje vse je imelo čisto drugo lice. Mama je zrla v moj obraz in me vprašala, kaj mi danes je, da mi lica kar gorijo in da so oči svetle. Zasmejala sem se in že tudi čutila, da je ta smeh prazen in lažniv.

Ena sama misel me je prevzela: viditi ga moram, govoriti z njim, vedeti o njem vse, čisto vse. Da bi bila to ljubezen, še slutila nisem, kaj da bi vedela. Čez dva dni, polna nestrpnega pričakovanja, pride pismo name. Ko sem ugledala črke, sem vedela: to je on, ki mi piše. Pismo je bilo kratko, toda iz teh vrst je dihal zopet tisti obraz, tiste oči, tista silna volja, vsa obvladana od dobrote in obzirnosti. Beseda »gentleman« je v njem dobila zame svoj viden izraz. Na pismo sem odgovorila, srečna, vsa presrečna sem vrgla to prvo pismo v nabiralnik in čakala odgovora. Toda naslednji dan, ko sem šla v mestni park, ga zagledam samega sedečega na klopi. Preprosta obleka, ki pa je kljub temu izdajala okus in gotovost v barvah. Te stvari ženske hitro opazimo. Nisem upala prisesti. Govorila sva pa celo uro, ki je meni minila kakor blisk. S straham sem pogledala na drobno zapestno uro, da bi morala biti že doma...

Doma — kaj je doma — tam imeti srce, imeti mir in gotovost — v enem samem kotičku. Imela sem svoj »doma« — toda tisti večer sem se zavedla, da je konec mojih deklinskih sanj. On je le on — vedno in povsod. Začel mi je dajati knjige, ki sem jih sprva brala bolj zato, ker jih je popreje on bral. Toda knjige so bile skrbno izbrane in so govorile tudi o ljubezni, in večkrat o odpovedi. V meni pa je raslo hrepenenje do nestrpnosti, zahtevajoče volje, ki hoče imeti. Njega imeti čisto zase. Njegov široki svet ujet za njegovim lepim čelom. Ta obraz videti nad seboj sklonjen... O, omama sanj, deklice, žene — kako je ta hip poln usanjane sreče.

Mama je to opazila, da sem druga, čisto druga. Nežna bolj kot prej, raztresena pa tudi do neverjetnosti. Nekega dne me je vprašala. Brez posebnih težav sem vse priznala. Imela sem sijajno mater, ki je sama nekoč trpela in ki me je zares ljubila. Nič ni dosti govorila. Umevala je in sama vprašala: Otrok moj, kam to vodi? Jaz nato: Ne vem, mama. Jaz samo eno vem, da ljubim, da se je pričelo zame čisto novo življenje...

Saj poznate, gospodje, Dantejevo pesnitev: Incipit Vita Nova. To knjigo mi je on odprl in čitala sva — ne, sama sem brala in doumela kaj se pravi ljubiti — brez nade, na izpolnitev, ljubiti v odpovedi in žrtvi, ljubiti skoro po božje.

On se ni mogel in se ni hotel poročiti. Imel je hereditarno močno bolno srce in predvidoma bi bili otroci enako bolni. Pa ni hotel tega. Drugače pa tudi ni hotel. Tekla sem k zdravnikom specialistom, govorila z njimi, brala razprave — vse zanj, da bi njemu pomagala. Naposled sem uvidela, da je vsako upanje zaman. Postala sem do njega trda, krivična, sumničila sem vsako njegovo kret-njo. Vseposvsem sem videla nevarnost za svojo neutešeno, divjo, pekočo, hrepenčo ljubezen. Misli la sem ob gotovih dneh, da zblaznim. Ampak, človek je čudna stvar, strašno veliko pretrpi.

On je trpel z menoj, toda vse bolj z veliko srca, z dušo. Negoval me je, pa nikoli kot ženo — očitala sem mu, da je hladen in mrzel — pa me je objel z očmi — Kaj ti veš, kaj jaz trpim... Da sem bila bolna od teh oči, od tega pogleda. Tedaj sem začela polagoma razumevati. Počasi je šlo, srce se upira, trmasto je, svoje hoče imeti in še ta neusmiljena prva mladost. Kako je to šlo preko mene, še danes ne vem.

Sicer pa tudi ne vem, kako da to vam

Plačana pokora

Ruska pravljica

Vdova je imela dva sina: mlajši je bil poslušen, a starejši nasilen. Oddelila je starejšega in ostala z mlajšim na domu. Starejši se je opomogel in postal premožen, a mlajši ni imel nobene sreče. Čeprav se je oženil in vzel pridno ženo in mu je tudi mati pomagala, je bil vedno na slabšem. Naposled je tako obubožal, da je prišla velika noč, a ni imel ničesar, da bi obhajal praznik.

Poslal je ženo k starejšemu bratu prositi moke vsaj za kolač, da bi mu ga blagoslovili v cerkvi. Čeprav se je navadil revščine, mu je bilo hudo, da niti kolača ne bo imela mati za praznik.

A starejši brat je zavrnil svakinjo. »Saj nisem mlinar, da bi vsem delil moko!« je rekel. »Zdaj imamo težke čase. Poprej sami kaj pridelajte, potem pa slavite praznik.«

Ženska je odšla praznih rok.

Kaj so hoteli reveži. Opolnoči so šli, kakor vsi ostali, v cerkev, so se pozdravili »Hristos voskresel«. A ko so se vrnili domov, so obsedeli pri prazni mizi. Vdovi je bilo hudo. Zjutraj je poslala mlajšega brata k starejšemu, da bi vsaj za njo, mater, prinesel kos kolača.

Poslala ga je na vse zgodaj. Ko je prišel, je bil bogati brat še v postelji. Počakal je, da se je zbudil, ga trikrat poljubil, mu voščil vesele praznike in prosil za kos kolača: ne zase, samo za mater, da ne bi ostala brez velikonočnega peciva.

A starejši brat je postal hud: ali ga bodo še dolgo nadlegovali? Niti ni dan nima pred njimi miru! Rekel je bratu: »Če želiš velikonočnih jedi, počakaj, da se bom oblekel, pa gremo vsi skupaj kositi. A ne maram ničesar pošiljati čez ulico, saj nisem gostilničar.«

Mlajši brat je odvrnil, da to ne gre: »Kako naj bom pri tebi gost, ko čaka mama starka doma! Če se ti že lastra mati ne smili, grem rajši domov. A ne pozabi, da boš za mater dajal odgovor. Zbogom!«

»A zakaj ste me oddelili?« je vzklikal starejši brat. »Če bi bili ostali na skupnem domu, ne bi vam bilo treba stradati. Zakaj me je mati tako prikrajšala pri delitvi! Rajši bom redil jaro kako kakor mater!«

Mlajši brat je odšel praznih rok. Vdova se je bridko zjokala: »Kaj hočem, dragi sin, tako je Bog hotel!«

Bogataš je odpravil brata, odmolil jutranjo molitev in velel ženi pogniti mizo. Ta je urno razpihala samovar in skočila v shrambo po kolač. Odprla je vrata in se zavzela: na kolaču je ležal v klobčič zvit gad. Planila je po moža. Ta ni hotel ženi verjeti: »Ali si iz uma? Odkod bi se vzel gad tako zgodaj pomladi? Saj še spijo v gozdu.«

Vendar je šel v shrambo in, glej, žena je imela prav. Res je ležal na kolaču živ gad, se zganil in zasikal, ko ga je zagledal. Bogataš se je ozrl po shrambi, s čim bi lahko ubil kabo? A gad je bil hitrejši: planil je v zrak, se mu ovil okoli vratu in ga zašel grizti. Bogataš ga je hotel odtrgati, a vse je bilo zaman: ovijal ga je kakor žica. Bogataš je zavpil na vso moč, a gad ga je stiskal še močnejše in grizel še huje. Žena je videla, da ni pomoči in je stekla v vas.

Ko so se zbrali občinski možje, jim je povedala vse po vrsti: kako sta prosila prej svakinjo in potem še svaka... Bog mu je naložil pokoro, ne more biti drugače... Tudi možje so se pomenili in sklenili, da je prejel kazen od Boga za neusmiljenost. A vendar niso mogli gledati, kako se muči, pa so mu nasvetovali, da bi poskusil jaro kako pomiriti z mlekom.

Prinesli so mleka in mu ga zlili za vrat. Kača je res liznila mleko, ki ji je dišalo. Pomirila se je. Bogataš se je malo oddahnil in zajel sapo. Tako se je prepričal, da je samo to pomagalo: a moral je kabo krotiti z mlekom. Planil je k materi in jo prosil odpuščanja. A mati je že vse pozabila, ni se spomnila zamere, vse bi rada naredila, da bi odrešila sina muke. A Bog menda še ni odpustil. Kajti kača ni hotela stran, še vedno ga je trdno ovijala okoli vratu. Če je pila mleko, je še lahko potrpeč, a če je ostala brez mleka, ga je neprenehoma grizla.

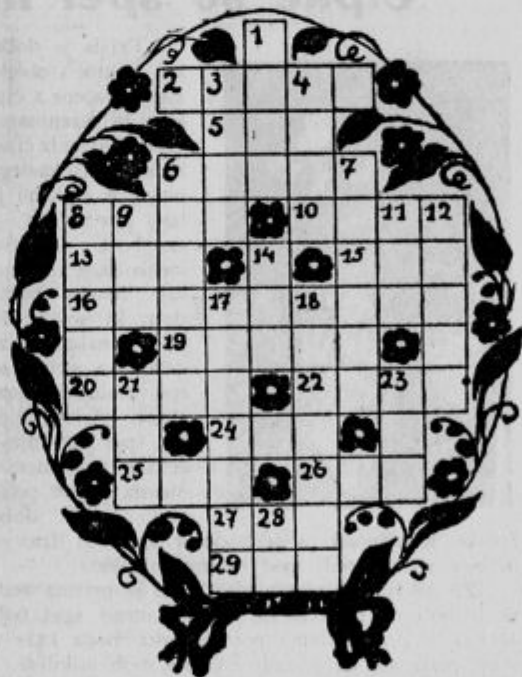
Bogataš je vzel slovo od matere, žene, brata in šel po svetu. Ni se ločil od kanglice z mlekom: rajši je sam ostal lačen, a kača je morala biti sita, ker sicer ni mogel potrpeti. Težko mu je bilo poleti z mlekom, ker se je prekmalu skisalo. Poskušal je kako rediti s kislim mlekom, a ga ni marala jesti. Poskušal je spati v kurjeni krušni peči: to sredstvo rabijo na deželi zoper vnetje sklepov in druge bolezni. A vročina ni mogla kačo do živga — menda jo je sam Bog obvaroval. Samo še bolj čuda je postajala in še bolj ga je grizla.

Tako je romal nesrečnež dve leti, tretjega pol. Ko je bila velika noč, je šel k ponočnicam, a se ni upal noter v cerkev. Ostal je zunaj med berači. Kmalu je odšla procesija okoli cerkve. Mnogi ga je potisnila nazaj v kot in v gneči ga je ne-pažno premagal spanec. A na mah se je zbudil, ker ga je neko prijazno nagovoril: »Hristos voskresel!« Ali je to bila mlada žena ali otrok? »Vostinu voskresel« je zaklical in stegnil vrat, da bi videl, kdo ga pozdravlja. Nikogar ni bilo blizu. A občutil je popolno olajšanje in globoko je zajel sapo. Kaj to pomeni? Jare kače ni bilo več! Menda je plačal naloženo pokoro, in je Bog poslal svojega angela mu naznaniti pomiloščenje.

VELIKONOČNI KRIŽANICI

Pirh

K blagoslova

Vodoravno: 2. slog, 5. mesto na Češko-slovaškem (fonetično), 6. vulkan, 8. domača žival, 10. lahka stvar, 13. glas, 15. zabava, 16. prispevka, 19. močvirna rastlina, 20. svetopisemska oseba, 22. ima pes, 24. pozdrav, 25. domača žival, 26. možko ime, 27. števnik, 29. vlada.

Navpično: 1. bogataš iz starega veka, 3. nemško mesto (fonetično), 4. duševna potrtož, 6. 7. glej spodaj, 8. jed, 9. del valovanja, 11. ptič, 12. grč pri Belgradu, 14. glej spodaj, 17. bolnik, 18. krošnjar, 21. irenofek, 23. šahovski izraz, 28. predlog.

6., 7. in 14. navpično: ugankarjevo voščilo vsem bravcem »Slovenca«.

pripovedujem. Mislim si le, mogoče je dobro, da gospodje vedo, da je še čista ljubezen, ki vse premore, ki življenje dokraja preusmeri, da je res: Incipit Vita Nova.

Gospodje, čas je in kasno je že, ali mogoče smem oditi, ne da bi vas žalila?

Poljubili smo ji roko. Mene se je zdelo še lepša. Poslušali smo jo brez besede, molče kot veliko resno povest človeškega srca.

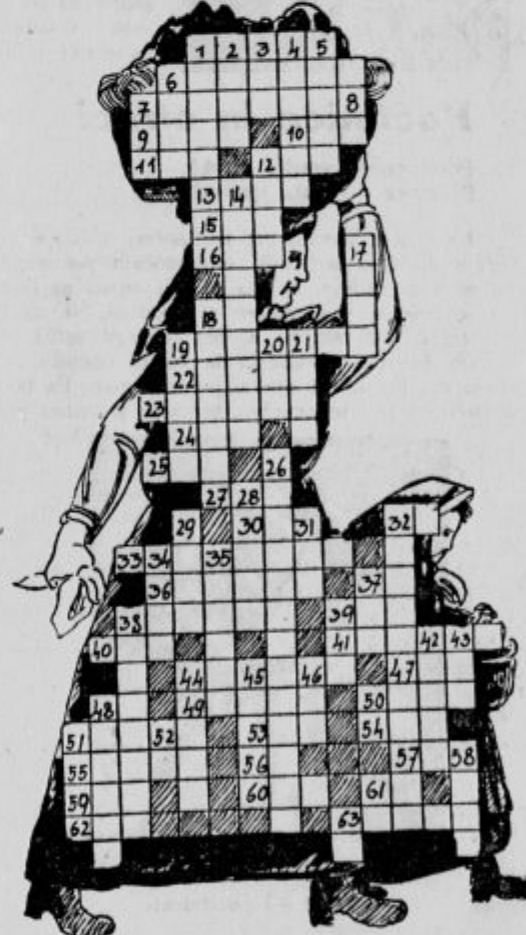
Drugo jutro sem jo srečal. Šla je k masi. Ustavila me je sama, odprla torbico in mi pokazala sliko neznanca.

Z očmi sem jo objel — nato pa sem pred tem čistim pogledom sklonil obraz in spoštljivo poljubil drobno, belo roko.

»In naš jurist!« se oglasi zdravnik. Gospa zdravnikova je odšla k oknu, kjer je jurist stal in po prstih prišla nazaj ter tiho rekla:

Naš jurist in cinik ima solze v očeh. Kapitan je le polglasno citiral prekrasen verz iz Danteja:

O VOI, CHE PER LA VIA D'AMOR PASSATE...

Vodoravno: 1. nevaren človek, 6. posmrtno bivališče, 7. ničemurna ženska, 9. žuželka, 10. posmrtno bivališče, 11. del sobe, 12. rokodelc, 13. prebivavec Irske, 15. vlada, 16. mesto na Finskem, 18. osebni zaimek, 19. važna listina, 22. umetnik, 23. francosko ime (fonetično), 24. stvar, 25. del rastline, 27. član družine, 30. žensko ime, 32. osebni zaimek, 33. vrsta mesa, 36. vinski modrijan, 37. stara pijača, 38. južni sad, 39. del glave, 40. svetopisemska oseba, 41. domače orodje, 44. črevesna bolezen, 47. žensko ime, 48. predlog, 49. roparska ptica, 50. del zemlje, 51. vrsta proze, 53. veznik, 54. nemška reka, 55. izbrana oseba, 56. abecedna črka, 57. del časa, 59. konjska odeja, 60. železova tvorba, 61. kazalni zaimek, 62. turški dostojanstvenik, 63. kuhinjska potrebnost.

Navpično: 1. vrsta zvezd, 2. jed, 3. števnik, 4. star prebivavec Azije, 5. domača žival, 6. svetopisemska gora, 7. preprosto orožje, 8. vzklik začudenja, 12. pisalna potrebnost, 14. ruski šahist, 17. možko ime, 18. gledališko delo, 19. ustanovitelj Rima, 21. huda kislina, 26. velik praznik, 28. del leta, 29. domača žival, 31. žensko ime, 32. priprava za veliko noč, 34. poljski plev, 35. računski izraz, 37. ud družine, 38. gora v južni Srbiji, 39. strupena žuželka, 42. tuje žensko ime, 43. vodna žival, 44. nasprotno od znotraj, 45. možko ime, 46. oziralni zaimek, 48. šolsko delo, 50. ali (angleško), 51. obvodni grm, 52. latinski veznik, 53. ruska reka, 61. kazalni zaimek, 63. italijanska reka.

ŽENA IN DRUŽINA

Velikonočna miza

je samo velikonočna. Poskusi, pa pogrnj ob navadnih dneh mizo prav tako in deni najo potico, pa gnjat in hrena in v trdo kuhanih jajec — ali ne bo ta miza navzlic velikonočnim jedem vendarle prav vsakdanja? Gnjat ima prav svojski okus le o veliki noči. Skuhaj jo kadarkoli — pa bo gnjat pač meso, a ne bo takega teka in okusa, kakršnega je samo o veliki noči. Tedaj je gnjat nekaj zase, je ponos mize, je resnično nekakšen blagoslov na njej, da se dozdeva, ko da ni s te zemlje, je del vsega minulega velikega tedna, je črna in žalost velikega petka na njej, je veselje procesij in zvok potrkavanja zvonov v njej. So spomini na tiste prve dni, kolikor se jih spominjamo iz otroške dobe — in dalje — dalje — vse velike noči so v duhu na mizi. Potice so drugače sladke, hren je sploh nekaj drugega, prav novega, je resnična poslastica, da se človek navzlic hudim snovem v njem, z gnjato kar posladka z njim. Tisti hudi hren, ko kopriva ob delavnikih, za veliko noč smo mu prijazni in on sam je ponosen, da nam krasi z gnjato in poticami in piruhi vred našo zares praznično, na svoj način nedeljsko, iz dna velikonočno mizo. Piruhi so ko rože. Njih lupine nam niso lupine, ki bi jih smeli zavreči. Carih smo morali sleherni drobci vreči samo v ogenj. — Družina za velikonočno mizo je ko na svatbi. Otroci se veselijo izrednih prilik za želodčke, njih besede so bolj vpludne, za vstajenje so bolj tihi ko navadno. Velikonočna miza nam bodi ko vrt, kjer si odpočijemo duha, kjer se zberemo z vso družino, da pokramljamo o novih, pomladanskih potih za dušo in telo.

Velikonočna miza bodi stalna vsaj za dva in pol dneva — od velike sobote popoldne do velikega ponedeljka zvečer. Ni treba, da jo odgrinjamo in spravljamo velikonočna jedila v shrambo. Naj imajo otroci spomin na to polno mizo za kesnejšo dobo v duši, ko jim bo mogoče kdaj hudo za veliko noč. Za oba praznika ni priporočati velike kuhe. Da obhaja tudi gospodinja praznik v majhnem oddihu izven kuhinje in se more pogovarjati in jesti z družino. Drugih jedil je v teh dneh dovolj, pa zadostna, da skuhaš le juho. Vse drugo imaš, meso je gnjat, močnata, sladka jed so potice, so piruhi, pomaranče in jabolka. Za velikonočno mizo je pri nas tudi v siromašni družini vsaj nekaj na razpolago. In če zvemo, da so kje te mize prazne, dajmo s svojih, da bo po vseh družinah vstajenje! — km.

Počitnice in otroci

Počitnice — veselje otrok!
Počitnice — groza staršev!

Kam bi z otroki, kaj naj počno, zlasti v deževnih dneh, o božičnih, velikonočnih počitnicah. To so hude zadeve. Ni, da bi bili otroci na cesti, ker se posebno o praznikih ne spodobijo. Ni, da bi bili resni, ker resnobe n. pr. velikega tedna, ne morejo še tako razumeti, da bi jo občutili. Če imajo vrt, jim ta vrt zmeraj premočno nudi. Pa bodi domači vrt še tako obsežen, otrokom je vedno pre-

»Juhe! — počitnice!«

tesen, preozek, ker čutijo nekakšne vezi in predpise. Težko je v takih dneh pripraviti otroke do tega, da bi sedeli na vrtu ali v sobi in bi kaj brali ali se ukvarjali z glasbo, s petjem. Posebno fantov kar ni moči ugnati. Take dni pač ne kaže drugače, ko da se žrtvuje mati ali oče ali kak starejši član družine, da vzame otroke s seboj in gre z njimi, recimo po mestu in božje grobe molit ali poslušat velikotedenske molitve ali v gozd, na Šmarno goro, Golovec. Tako zaposliš otroke najlepše. Seveda ne sme biti dotični »nadzorstveni človek« take dni preveč stiven; ne sme zahtevati take »strunne« hoje in ne pripovedati venomer zdaj to zdaj ono. Duha počitnic in praznikov mora oni, ki hodi z otroki, vsebovati prav tako kakor otroci, še več, imeti ga mora toliko, da ga ima tudi še »za rezervno«, to se pravi, čeprav bi bila kazen na mestu, naj tista kazen izostane prav zaradi duha počitnic in praznikov. Le velike dneve, n. pr. na sveti dan, veliko nedeljo, veliko soboto, dan pred svetim večerom, bodimo z otroki doma. Ohranimo staro navado, da so ti dnevi zares sveti in ni lepo razkavati se po cestah, še manj, da bi jih hrupno obhajali po gozdovih in večjih izletih. Saj so mogoče taki sveti dnevi malo ozki in tesni za otroke, vendar jih je treba navaditi, da se priučijo spoštovati praznike tudi tako, da je njih zunanje vedenje drugačno.

Kaj nam povedo spomladanske cvetice

Ze februarja cvete snežnobeli zvonček, marca meseca krasimo z njim sobe, a že v maju izgine, da ni niti listov niti betve nikjer več videti. Zvonček je doma iz Srednje Evrope. V šestnajstem stoletju so prvič pisali o njem. Po vrtovih se je udomačil šele potem, ko so začeli gojiti cvetice tudi samo za pogled — ne glede na kako korist.

Rumeni, modri in beli cvetovi podleska nam povedo marsikaj iz srednjeveške trgovine. Povedo nam o kupčiji z žafranom, ki so ga posebno uporabljali že v starem veku. Ze pisatelji starega Rima nam poročajo, kako so ponarejali žafran. Beremo tudi poročila srednjeveške kupčije z njim, ki se je razširila proti jugovzhodu, preko Balkana in da smo v 15. stoletju dobili prve čebulice današnjega vrtnega podleska.

Spomladi, so doma iz južnovzhodnih pokrajin, z ondnotnih obal Sredozemskega morja in še dalje — iz Perzije, odkoder so jih dobili Turki. Res so bili Turki šiba božja za naše pokrajine, vendar so bili pri sebi doma navdušeni vrtnarji in ljubitelji cvetice. Tulipani in hijacinte, narcise in vijolice so prišle iz Carigrada k nam, ne kot divjaki, ki bi jih morali šele preurediti za vrtno cvetico, marveč že negovane, take, kakršne cveto še zdaj pri nas.

Zgodovina tulipana je pravi pravcati roman. Neki poslanik nemškega cesarja Ferdinanda I. poroča l. 1554 iz Carigrada prvič o njem. Nato je prispel tulipan kot izredna cvetlica v poedine knežje in velemeščanske vrtove. Botanik Clusius ga je sam vzrejal iz semen, a je cvetje prodajal po takih cenah, da so mu nizozemski ljubitelji cvetice ponoči pokradli čebulice iz njegovega vrta. Tako je prišel tulipan prav za prav po krivih potih na Nizozemsko. V tej državi se je na vso moč razvila kupčija s tulipani. Ze čez nekaj desetletij so imeli Nizozemci tulipansko borzo, kjer so za nelo posebno vrsto zahtevali za 12 čebulic kar 20.000 goldinarjev! S kupčijo tulipanov so špekulirali na dolgo in široko, dokler ni izbruhnila »tulipanska kriza« — in je bilo uničenih mnogo trgovcev in prekupecev s tulipani. Polom je bil tako hud, da je morala priskočiti na pomoč država in tudi razne mestne uprave so posegle v to zadevo.

Tudi hijacinta je doživela svoja burna leta, ko so bile cene zanjo neznansko pretirane. Na naše vrtove je prišla skoraj ob istem času ko tulipan. V Grčiji in Rimu pa so jo poznali že tisoč let prej. Sultan Bajazid, ki je dal v 14. stoletju sezidati bolnišnico, je dal krog nje napraviti tudi vrt. Da bi se bolniki tudi kaj poživeli in hitreje ozdraveli, je bilo na tem vrtu polno najlepših rož, med njimi je dehtela tudi hijacinta. K nam je pa prišla šele v začetku 17. stoletja in zdi se, da nam dandanašnji ni nič več tako pri srcu. Manj in manj je je videti po vrtovih.

O narcisi bi povedali skoraj isto zgodbo ko o hijacinti: da so jo stari rimski vrtovi že zdavnaj poznali, da krasijo slike njenih cvetov celo stene starih Pompejev in da je omenjena pri nas šele v 16. stoletju. Odtlej je o njej v raznih starih bukvah in tudi to, da so jo prinesli k nam Turki iz Carigrada. Pa je bržkone doma v Grčiji in so jo zanesli k nam razni posvetni in duhovni velikaši, ko so tekmovali drug z drugim, kdo bo imel čim večjo in zbranejšo zbirko lepih, izrednih rož na svojem vrtu.

Pra-, prastara cvetlica je vijolice. Ze stari, davni Homer jo omenja. Turki pa so gojili take vijolice, da so bili njih cvetovi ko naše vrtnice. Seveda so tudi Turki tisti, ki so prinesli k nam naše sedanje lepe, vrtnje vijolice.

Koristno in dobro je, da se čim več pobrigamo tudi za zgodovino vrtnih cvetic. Če vemo, odkod so doma, bomo tudi laže spoznali, kakšen prostor jim je bolj všeč, ali v senci, ali suhotna ali mokrotna zemlja; ali so trdoživke ali pa jih moramo imeti pozimi v hiši. In če nas kdaj prav nič ne veseli delo na vrtu, marveč si malo oddahnemo, pa se malo zatopimo v zgodovino cvetic, v zgodovino več milijonov let stare zemlje, ali v zgodovino Evrope, ki nam pripoveduje o raznih rastlinjakihi menihov in redovnic, ki so nam dali nešteto cvetic in zdravih rastlin. Slednjič se bomo zazrli tudi v trud in ljubezen poljedelcev, ki so nam iz divjakov iz gozdov in s travnikov privzgojili marsikako rožo za vrtove.

(H. Bronsart.)

Španjolke opazujejo »Vstajenje«.

Nič jih ne poznamo

Ceprav si domišljamo, da poznamo otroke, vendar so otroci svet zase, ki ga moramo spet in spet odkrivati in ga osvajat. Bodi, da so starši še tako brihtni in so vzgojitelji še tako učenj, pa se le izjalo ta ali oni načrt — da doživimo prav kaj drugega, kar smo hoteli doseči. Celotno, če otroka kar navadno čofneš po rokici, ne vpliva tako, kakor smo si mislili. Večkrat niso tisti otroci, ki tako silno zagovarjajo svoje nevljudno in roboto vedenje, prav nič nevljudni in nedružabni.

Taka je bila n. pr. štiriletna Lenčka, ki ni hotela popoldne več spati. A ker odrasli niso popoldne spali, je hotela biti Lenčka tudi »velika«. Le ne, da bi bila majhna in za vse na svetu ne popoldne spati! Pa si je naskrivaj vzela v posteljičo zmeraj kako igračko — in sleherni popoldne se je mati jezila z njo.

Nekega dne je mati pomirjena zaprla vrata spalnice, misleč, Lenčka bo spala, nobene igrarice nima, pa še trudna je. Čez uro jo je prišla mati buditi. Kaj vidi? Lenčka stoji pokonci v postelji in oči se ji kar svetijo. Krog posteljiče pa polno belih pik. — Pijunki! — »Lenčka, zakaj si to storila?«

Mala grešnica je zmagovalno povedala: »Pa le nišem spala. Puncno ši mi vžela, zogco žela, šline pa ne.«

Resnično! Kdo bi kaznoval, ko se moraš iz srca smeјati!

Tudi Ivanček je bil »težak« fantiček. Doma so imeli več psičkov. Ivanček je bil sicer priden fantek, a preveč mu je bilo všeč, če so psički cvili. Najbolj so pa cvili, če jih je vščipnil v repek. »Ivanček,« je dejala mati, »to je grdo! Ali se ti ne smilijo ubogi psički, ko jih tako boli? Ne smeš!« Mati je govorila zlepa in zgrda — pa ni nič zaleglo. Komaj se je obrnila, že je zacvilil psiček, ker se je Ivanček tako lepo zdelo, ko je zacvilil. Zdaj pa konec! Mati je Ivančka po zadnji plati.

Ko potrkava v dolini...

»Tako — zdaj pa le glej! Nikoli več, da veš! Psički so revčki!« Ivanček se je pa tresel in jokaje povedal: »Zdaj bom pa umrl, ko si me natepla in bom prišel v nebena in bodo angelčki tako dobri z menoj! Boš že videla, kako me bodo radi imeli!« Kaj je bilo storiti? Tepež ni nič zalegal. In vendar je bil Ivanček kesneje prav dober Ivan, prav neznežna srca, čeprav je ščipal psičke v repke.

Petletna Karlina je bila tudi trd oreh. Starši so večkrat preudarjali, kaj bo in kako bo. Nekoč spet ni hotela pospraviti razmetanih igraric in je razbijala krog sebe in tulila na vso moč. Oče jo je porinil v sobico in jo zaklenil. Še je tulila, a nato je vse utihnilo. Starši so že upali, da se kesa in da bo prišla prosit odpustčanja. Pa je ni in ni bilo. Ali se je kaj zgodilo? Menda vendar ni skočila skozi okno? Ali ji je tako hudo in se boji in se ne upa priti? — Strahoma stopita oče in mati v sobico. Karlina je sedela v kotu na tleh in dejala: »Nikar ne mislite, da sem se pomirila! Prav nič se nočem pomiriti. Jaz le počivam!« In je spet tulila, kakor bi jo devali iz kože.

Težko je bilo, preden so starši to silno voljo tako usmerili, da je kaj hasnilo. Kazni sploh malo zaležejo in ni zmeraj res, da »šiba movo mašo poje« in da pravi oče, da »mu bo že pokazal, saj so meni tudi!« Sleherni otrok je drugačen in kar temu otroku kaj zaleže, je drugemu ko nič.

Casih se človek pa le zmoti in meni, da je kak otrok zares sirov in brezsrčen. Tako je bil nekoč neki fantek, ki je dejal: »Kar pojemo tisto potico, saj očeta tako ne bo, saj so ga gotovo ubili —« (bilo je v vojni dobi, ko so čakali očeta, da pride na dopust). Mati se je zgrozila in bila vsa obupana. Vendar je bil ta fantek še preveč otrok, da bi mogel razumeti, kaj je oče. — Seveda so tudi otroci, ki so zares brezsrčni, zakaj, sicer bi ne imeli velikih, brezsrčnih ljudi. Otroci so navadno čudovito »naravnost«. Ko so nekje pričakovali »mlega« in je Viktorček zagledal tisto bomo, rdečkasto kepico mesa, novo sestrico, se je namrdnil in razglasil: »Bi pa že rajši dobil kako mačko!«

Zelo odkrit je bil fantek, ki se je moral, vstopivši v prvi razred, kar veliko učiti. In je vzdihovaje vprašal: »Ali se morajo otroci na severnem tečaju tudi toliko učiti in pisati domače naloge?«

»Veš, da ne!« je bil odgovor. »Ti ubogi otrocičji divjih narodov, ki jih še nismo odkrili, nimajo še lepih šolskih poslopij in se ne morejo ničesar naučiti.«

»No, kako rad bi bil jaz tak narod, ki ga še niso odkrili!« je odvrnil »ubogi učenec« — in če pošteno mislimo, moramo soglašati z njim, saj imamo tudi mi, odrasli, take želje!

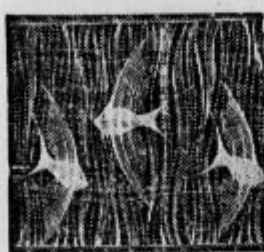
Čipke so spet moderne

ženske domačnosti in ne bodo le sport in društva in seje strašili tudi med žensko mladino.

Ze nekaj časa opazujemo, kako je pristna ženskost bolj na površju in so se domovi spet bolj uveljavili. Prav sedanja pomladanska moda kaže v svoji pestrosti, da je bolj živahna, bolj milobna.

Čipke so pa še posebej pomembne za naše kraje, ker imamo zlasti Slovenke zelo razvito čipkarsko obrt. Po Gorenjskem so vasi, ki so jih v veliki meri preživljale klekljane čipke in prav bi bilo, da si za svoje okraske na oblekah nabavimo domačih čipk domačega izdelka. Imamo jih dosti vseh vrst — od najpreprostejših zobčkov pa do prav finih, nežnih ko dihtenkih, lepih vzorcev.

ozkih, širokih in vložkov in podolgastih okrasov — dosti izbire nam nudi domače blago. Segajmo po njem!

Čipke krojo vratu, na obleki, so ko pomlad, ki poživlja pravo. Če si sešijemo obleke doma, skvačkajmo si tudi čipke doma. Koliko spominov nosimo tako s seboj, spominov, ko smo izdelovale čipke in vezene, pa smo zaeno doživljale to in ono. Koliko veselih pa žalostnih spominov je tako v enem samem okrasku na obleki!

Če utegneš, skvačkaj si tudi kaj drugega, kakor n. pr. prt za na mizo. Pri slehernem pogledu nanj

Najlepše je, če obhajamo praznike doma. Le tako bodo nekoč tudi naši otroci vsebovali tisto, da je dom edini primerni kraj, kjer se doživljajo najljepši prazniki in je dolžnost slehernega družinskega člana, da jih obhaja samo doma. Če bomo v tem pogledu vcepili otrokom ljubezen do doma, jim bomo dali veliko za njih kesnejše življenje. Praznik in dom — nam bodi celota, ki je ni moči razdružiti. km.

ti bodo zaživele misli na tiste dni, ure, ko si sedela z delom v roki in so okrog tebe debljali in seveda ti tudi nagajali otroci. Taka ročna dela so najlepša družinska spominska knjiga.

Pričujoča slika ti pokaže dvojce oblek, ki sta okrašeni s čipkami, vložki in vezinami — storjenimi ali izvršeni doma na roko. Spet se more ženska mladina izkazati, koliko ima še smisla za ročno delo, za okus in lepoto barv in tudi za lastne načrte za vzorce. Zlasti šolana ženska mladina more s pridom uporabiti svoje risarsko znanje in si sama narisati vzorce za okras oblek. Za poletne obleke je že zdaj čas, da začneš vezti ali kvačkati in podobno. Denarja ni treba dosti, saj je blago zdaj poceni. Seveda je tudi res, da časih tudi tega oddati svoj zaslužek staršem za pomoč v gospodinjstvu. Vendar — morda bo le šlo.

Tu pokažeš, koliko imaš okusa! Z roko sestavljeno.

cenenega blaga ni moči kupiti. Saj morajo dekleta oddati svoj zaslužek staršem za pomoč v gospodinjstvu. Vendar — morda bo le šlo.

Dobra volja premagava vse ovire. Kolikokrat si človek misli, zdaj ne bo in ne bo šlo več tako dalje, pa se zjasni nebo, posveti sonce — in na mah je prej tako težka skrb nenadoma splahnela. Tudi tozadevno doživljamo vstajenja dan na dan. km.

Pomladanski kostim z našimi vrvc (sufaš).
Stvar okusa — kako sestavi vzorec!

MLADI SLOVENE

Zbirsko Osvet:

Velikonočna

Oblakov težkih je nebo sproščeno,
razgrnjena je čez in čez jasmina,
zda jo toplo solnce in neba milina
in temlja, ki v obleko si seleno

je vpletla rože pisanih, dehtelih
in povabila slavne ptičev kore,
da pojejo od jutra pa do zore,
ko ona kot nevesta, lie žarečih

vsak, komur je življenje sveto
čakala Njega bo, ki mora priti,
saj v slednjo bilko hrepenenje je zajeto,
bi telet Stvarniku se pokloniti.

Mačice v mladem vrbinju

Vrbov grm ob potoku je trdno spal vsa zimo.
Ko se je nekoga pomladnega jutra zbudil, se je na
vso moč zavzel. Bil je od vrha do tal ves pokrit
z mačicami.

»Le kdaj in kako so splezale name?« se je ču-
dil. »Ali sem tako trdno spal? Ljubi Bog, koliko
jih je! Najmanj za dvajset mačjih družin. Ali res
mislijo vse pri meni stanovati?«

»Obesi na hišna vrata napis: Dom za osi-
rotele mačice,« mu je svetloval travnik. »Le
pazi, da mačice ne pobegnejo od tebe k meni. Se
lepo zahvaljujem za mačjo družinco!«

Mačicam pa, kakor je bilo videti, niti na misel
ni prišlo, da bi pobegnile. Tiho in udobno so če-
pele na vrbovem grmu, kakor da že zdavnaj drem-
ljejo in predejo. Solnčni žarki so jih tako mehko in
toplo božali.

Vrbov grm, ki je proti svoji volji postal varuh
mladih mačic, je začel resno premišljevali:

»Le kaj naj počnem z njimi? Da bi vsaj kdo
prišel mimo in jih nekaj odnesel s seboj! Preveč
jih je zame.«

Predvsem jih pa mora pogostiti, se je kot nato
spomnil. In je vzel iz štrambe najslajši sok, kate-
rega je imel, in ga ponudil mačicam.

Njegova želja, da bi kdo prišel mimo, se je že
čez nekaj dni izpolnila. Neka žena, ki se je spre-
hajala po travniku, je obstala ob njem in vzklil-
nila:

»Joj, kako srčkane mačice!«

In jih je vzela polno naročje s seboj — za
cvetno nedeljo. Ko je prišla domov, so ji otroci
planili nasproti in ji vzele mačice izpod pazduhe.
Božali so jih in najmlajši deček je najmanjšo ma-
čico naskrivaj celo poljubil.

Kaj pa se je zgodilo z drugimi mačicami, ki
so se ostale na vrbovem grmu? Prav čedne stvari so
doživele. Velika noč je šla mimo njih — to je bilo
zelo lepo. Vrbov grm je tako skrbel zanje, da
so kmalu zrastle in postale lepo debele in okrogle.
A najlepše šele pride: kar nenadoma so mačice do-
bile čisto drugačno barvo. Najprej jim je zrastle
nekaj rjavih las, siva koža je počasi zginila z njih
in mačice so postale rjave, čudovito lepo rjave.
Vrbov grm je strmel! Kaj takega še ni doživel —
seveda, saj je to pomlad prvi cvetel. Zlato-rjave
mačice so mu še bolj ugajale kakor srebrno-sive.
Na tihem si je zaželel: Naj pride le še mnogo
ljudi na obisk, da jim pokaže svoje prečudne otro-
čičke!

In kakor si je zaželel, tako se je zgodilo. Ze
prihodnjega dne so priletele čez travnik drobne
ženice — čebele, z majhnimi košaricami pod paz-
duho.

»Joj, gospod vrbov grm, kako ljubke, debele
mačice imate!« so mu prijazno dejale. Kot nato so
pa že sedle na mačice, ki so poganjale prve drobne
cvetove in si izprosile od njih malo medu, ker so
bile žeje. Vrbov med jim je gotovo dobro teknil,
ker so pile in pile in si kar niso moge utešiti žeje.

»Na svidenja!« so slednjič dejale. »Jutri pride-
mo spet k vam!«

»Kar pridite,« jih je povabil vrbov grm. »Do-
brodošle ste mi vsak čas!«

In so se res vrstile in privedle s seboj še druge
svoje prijateljice in prijatelje: metulje in čmrleje.
Vsi so bili navdušeni in so se vrbovemu grmu pri-
klanjali do tal in se mu prilizovali:

»Gospod vrbov grm, vi ste najuglednejši mož
v tem kraju! Vaša hiša se že od daleč lesketa kakor
pravljica palača. Da, kakor pravljica palača z
ukletimi mačicami!«

Vrbovemu grmu je zažarel obraz — tako do-
bro so mu dele te pohvalne besede.

»Potemtakem pa mačice le nisem zastoj vzga-
jal in skrbel zanje,« je dejal kakor očka, ki je na
vso moč ponosen na svoje pridne otroke.

I. V.

Tončkovi pirhi

»Mama, ali res ne bom šel za procesijo?«
»Premajhen si še, Tonček; saj boš šel v
jeseni začel hoditi v šolo. Do cerkve je daleč,
več Tonček, in ljudje je toliko, da te pohodijo
ali pa se zgubiš.«

»Saj me boš za roko držali, mama.«
Tonček je poskušal na vse načine, a na-
zadnje je vendar moral verjeti, da je še majhen
in da je tam toliko ljudi, da se lahko zgubi med
njimi.

Jutri, Tonček, jutri boš šel z menoj k de-
seti maši, danes boš pa doma ostal, kajne. In
jaz ti bom dala še več pirhov, kot smo se zme-
nili.«

S tem je bil Tonček okoro zadovoljen. In
saj bo jutri šel v cerkev, saj bodo jutri tudi
pritrkovali in bandera bodo v cerkvi.

Mati mu je prinesla lepih, rdečih pirhov in
takih, ki so bili vsi pisani in poslikani z zajčki,
metuljčki, rožicami, na enem so bili čudni
možje z veliko žogo. In poleg pirhov, poma-
ranč, lepih, sladkih. O toliko pirhov in poma-
ranč, tega je Tonček bolj vesel, kot vsake pro-
cesije in je srečen in zadovoljen, da je ostal
doma.

Domači so odšli k procesiji. Le stari hlapec
Matevž je ostal doma, pa je še ta šel menda
nekam na vrt in Tonček je ostal v hiši sam,
sam s svojimi pirhi in pomarančami. Na mizo
je zložil vse po vrsti, kakor so se mu zdeli naj-
lepši: Najprej zajčki, potem metuljčki, nazad-
nje rudeči in za njimi pomaranč, te po veli-
kosti. In jih je štel, ne samo enkrat: osem pir-
hov, štiri pomaranče. Lepo bogastvo!

»Pa če bi poskusil eno pomarančo?« je po-
mislil in že ga je obšla skušnjava, da bi vzel
najdebelejšo in jo olupil. Prav dobro, rdeče
meso mora imeti. Nič; najmanjšo bom, najmanj
škoda je bo, mama še vedela ne bo, da sem jo
že pohrustal...
Že je zapičil svoj prstek v lupino, tedaj pa
so zaškripala vrata, v sobo je stopil majhen
deček, raztrgan, umazan, kuštrav. Tonček se ga
je izprva kar prestrašil.

»Prosim... prosim...«
Tiho je govoril in obstal pri vratih.
Tonček je stopil bliže, ni se ga več bal. »Ni
nobenega doma,« mu je odgovoril.

Mali gost je žalostno povsod očel in obraz.
»Ali nisi šel k procesiji?«, ga je vprašal
Tonček.

»Nimam obleke, so rekli.«
»Tako? Kako pa, da ti je ne kupijo?«
»Nimajo denarja.«

»Jaz bom pa šel jutri ob desetih k maši
z mamó. Danes sem pa doma ostal in mati so
mi zato dali pirhov in pomaranč. Poglej, koliko
jih imam in kako lepi so. Poleg tegale zajčka
s koškom, pa tega pisanega metulja in te pa-
jace z žogo.«

Vsakega po vrsti mu je pokazal, deček pa
se ni upal vzeti nobenega v roko, nemo je stal
od daleč, tam na oglu mize.

»Koliko pirhov boš pa ti imel?«

»Nič.«
»Nič? No, bo pa pomaranč toliko več,
kajne...«

»Pomaranč tudi ne.«
»Kako to? Saj jih prodajajo na vasi v pro-
dajalni, kolikor jih kdo hoče!«

»Očeta nimam, da bi mi jih kupil kakor
včasih, mama pa nima denarja...«

Zasmilil se je Tončku ubožec in ni mogel
razumeti, da bi bil ta revež zdaj za Veliko noč
brez pirhov.

»Ti bom pa jaz dal en piruh in še eno po-
marančo, da jo boš dal materi, saj ona gotovo
tudi nima nič, če še tebi ne kupi.«

»Jo bom raje bratcem.«
»Imaš bratce tudi? In oni tudi nimajo nič
pirhov?«

»Štiri brate imam in eno sestro. Nič nimajo
zato sem pa šel danes, da poprosim pri dobrih
ljudih.«

Tonček ne more verjeti, debelo gleda dečka,
v srce se mu zasmili on in njegovi bratci in
sestrica in mama. Pa ne pomišlja dolgo, pograbi
vse pirhe in pomaranče in jih zdevlje v dečkov
klobuk. Vse do zadnjega.

»Na, nesi bratcem in sestrici in mami. Jaz
morda doblim druge, če ne, pa tudi dobro.«

S hvaležnim pogledom se je deček ozrl na
Tončka, in srečen smehljal mu je šel čez ust-
nice. Bog ve, koliko časa že ni bil tako srečen.
Tonček sicer ni imel več pirhov in pomaranč, a
ni bil žalosten.

»Počakaj! Na še tale kos kolača! Sem čisto
pozabil nanj; mati mi ga je dala, preden je
odšla k procesiji.«

Deček se je pristrčno zahvalil in odšel. Od
daleč se je slišalo veselo pritrkovanje veliko-
nočnih zvonov. Kmalu so se vrnilli od procesije.
Najprej mati, nato še oče.

Tonček je sedel za mizo in se držal prav
vsakdanje. Nič ni hotel govoriti, samo z zveđa-
nimi očmi je škilil v mater, češ: kaj neki bo
dejala?

»No, Tonček, kako je bilo? Kje pa imaš
pirhe in pomaranče? Si jih spravil?«

Tonček se je samo nasmehnil in kratko od-
govoril: »Jih nimam več!«

»Pa ne, da bi bil med tem časom vse po-
hrustal?«

»Tak povej, kam si jih dal!«

Tedaj je začel Tonček pripovedovati vse od
kraja do konca. In njegovo upanje se je ures-
ničilo: osem drugih še lepših pirhov mu je dala
mati, pomaranč pa dvakrat po štiri. In bil je
srečen prav tako, kot oni deček...

Zamenjana krogla

Na Angleškem se stari in mladi zelo navdu-
šujejo za igro, ki se imenuje golf. Za to igro
potrebujemo palice, ki so na koncu debelejšje in
zakrivljene, ter kroglo. S koncem te palice udari
igralce ob kroglo, da se zakotili tja, kamor pač
igralce želi. Te palice in kroglo igralci na igri-
šču seveda ne nosijo sami (za to so pregosposki),
ampak dečki-nosači, katerim dajejo za trud majh-
no nagrado. Takšen nosač je bil tudi Janezek,
katerega vam z igralcem vred predstavlja slika.

Janezek je navihano dečko. Kaj rad komu
kakšno zagode. Seveda ne s trobento, ampak s
svojo navihano stijo. Nekaj takšnega pravkar tuhta.

Kokoš je znesla jajca. Janezek se hitro splazi
do gnezda in pobere jajca. Nemara za velikonočne
pirhe? Bomo videli!

Gospod Pipar danes spot igra golf. Namesto
kroglo pa mu Janezek topot naskrivaj podtakne
kurje jajce. Gospod Pipar dvigne palico, pomeži,
krepko zamahne in takrat — — —

Halo otroci!

Uganite, kaj se je v tem hipu zgodilo in na-
pišite zabaven konec za peto sliko, katero prine-
samo prihodnje nedeljo. Tri najboljše rešitve bo-
mo nagradili s lepimi knjigami, vse druge po-
srečene rešitve pa objavili.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega, dne
25. t. m. na naslov: Kotičko vstriček, uredništvo
»Slovenec« v Ljubljani.

Uganke

Koliko pirhov more Tonček pojesti na tešče?
(»čestitke mu čestitke, kar čestitke mu čestitke«)

Katere mačice ne jedo miši?
(Mačice na vrbi.)

Kaže nam ceste in pota, govoriti pa ne zna,
kdo je to?
(Kajkari.)

Kaj vemomer teče, pa ne pride z mesta?
(Vrba.)

Kdo ima največ otrok v vasi?
(Kmet.)

V kateri šoli imajo otroci oči, pa ne vidijo?
(Oči so v šoli.)

Pajek in ribič sta si zelo podobna. Zakaj?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
(Oči so v ribi.)

Uganka za veliko noč

Na sliki vidimo osem sportnikov.
Vsak izmed njih ima s seboj sportno
orodje, a zamenjano. Nihče nima prave-
ga orodja, katerega potrebuje za
svoj sport. Oglejte si dobro, kako so
sportniki oblečeni in ugotovite, a kak-
šnim sportom se ukvarjajo. Ko boste
to dognali, vam nemara ne bo težko
uganiti, katero sportno orodje komu
pripada. Najprej se lotite štev. 1;
presodite, kateri številki pripada no-
gometna žoga in kakšno orodje bi
moral imeti on. Potem se lotite štev. 2
in iztuhajte, kateri številki pripada
kopje — in tako dalje po vrsti vse
številke.

Rešitev naj se kratko glasi: Nogo-
metno žogo bi moral imeti sportnik
številka... kopje številka... itd.

Za pravilno rešitev te uganke raz-
pisujemo dve nagradi. Nagradjenca bo
določil žreb. Rešitve pošljite najkas-
neje do četrtega, 25. t. m. na naslov:
Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec«
v Ljubljani.

Domovina

Domovina je dežela, ki je vsa napojena z zno-
jem in krvi naših prednikov, dežela, v kateri
potujejo naši dedi, ki so dali imena njenim go-
ram, rekam in krajem, rastlinam in živalim. De-
žela, po kateri so utrđili poti in staze in si gradili
božje hrame. Dežela, v kateri je narodova duša
sanjala in ustvarjala svoje pravljice in pripo-
vedke, svoje pregovore in pesmi. Domovina je
dežela, v kateri imamo kot narod od Boga nam
priznana domovinska pravica, v kateri nismo ne
tujci ne gosti, marveč domačini. Ta naša domo-
vina krije v sebi kosti naših prednikov in je zi-
belka naših potomcev, ki bodo v njej živel in
trpeli, delali in ustvarjali in zapuščali sadove svo-
jega truda nepregledni vrsti novih rodov. Domo-
vina je sveta in nam mora biti vsem enako dobra
mati.

Ljubezen do domovine je imela že odnekaj
največjo moč do človeškega srca. Iz domovinske
ljubezni so ljudje ustvarjali slavna dela, žrtvovali
zanjo življenje in imetje. Služba domovini je
sladka in prijetna vsakomur, ki je dobrega srca
in vedre duše. Ne moremo ji služiti s sebičnostjo
in nejevoljo, marveč s plemenitostjo in ljubeznijo.

Prijatelji mladi, ljubite in spoštujte svojo
domovino! Kakor smo hvaležni našim
dedom, da so nam ohranili materin
jezik in vero, slovensko pesem in
slovenske knjige, tako bodo nekoč
tisti, ki pridejo za nami, hvaležni
vam za vse, kar boste za domovino
dobrega in koristnega storili!

Zdaj se drugače pišem

Dandanes morajo vsi otroci hoditi v šolo. Tak-
nih, ki ne bi znali pisati in brati, je čedalje manj
na svetu (posebno pri nas Slovincih, ki smo že
odnekaj na glas, da nepismenih skorajda nimamo).
Nekateri narodi imajo pa še danes mnogo
ljudi, ki jim je pisanje in branje španska vas.

Usmiljena lisica

Basen.

Lisica je zaslislala iz goščave tožče glasove.
Ubrala jo je v smer, odkoder so tožči glasovi od-
mevali in zagledala veliko zajčko, ki je svojega ne-
poslušnega mladiča grdo obdelavala s tacami.

Ta brezsrčnost zajčje mame je usmiljeno lisico
silno razkačila. V sveti jezi je planila nanjo in jo
raztrgala.

Kaj pa naj stori z mladičem, ki je ostal sirota
brez mame? V dno srca se je lisici zasmilil ubogi
zajček. Da ga odreši vsega gorja in vseh bolečin,
je planila tudi nanj, ga raztrgala in požrla.

Andrejček in teta

Andrejčku je mama strogo zabičala, da ne sme
tete ničesar prositi. Mama in teta se spustita v po-
govor in se za Andrejčka prav nič ne zmenita. Niti
enega kosčka čokolade mu ne ponudita.

Andrejček nekaj časa potrpi, potem se pa
ohrabri in reče:

»Teta, ali si kaj lačna?«

»Ne, nisem,« odgovori teta in ga začudeno
pogleda.

»Oh,« vzdihne Andrejček iz dna srca, »škoda,
da nisem jaz — ti!«

Univ. prof. dr. W. Schmid:

Od Argonavtov do Rimljanov

Slovenske dežele pred 2-3000 leti

Ilirski Veneti in Japodi, Tavriski in Rimljani

»Slovenec« je sproti poročal o arheoloških izkopavanjih v zadnjih letih. Da dobijo naši bralci jasnejšo sliko o pomenu in uspehih teh del, smo naprosili vodjo večine teh izkopavanj g. dr. Walterja Schmidta, univ. profesorja v Gradcu, našega rojaka z Gaštea pri Kranju, da nam je napisal ta članek, za katerega mu bodi na tem mestu izrečena prisrčna zahvala.

Kranjska dežela leži v osrčju pokrajin, skozi katere je šel že od davnih časov živahen promet. Gornja Italija je od nekdaj stremela za naravnimi zakladi in pridelki alpskih in panonskih dežel in prav tako je ob Jadranskem morju vodila z Balkana zlozna pot v

Vrhnik: Okras fasade iz svetišča
Fotografiral prof. P. Grošelj

Italijo. Skozi Črni Graben in čez trojansko sedlo je vodila cesta skozi Celje in Ptuj k Donavi. Plovni reki Ljubljanka in Sava sta kazali prometu naravno pot proti vzhodu.

V dobi Argonavtov

Ze v bronasti dobi najdemo sledove daljnih trgovskih zvez iz Anglije čez Španjo in Italijo na Ogrsko, kamor so tvorili bron v zameno za karpatsko zlato. V Velikem Otoku pri Postojni najdeni kosi brona pričajo isto sestavo kovin (67,42% bakra, 28,41% cina itd.), kakršno ima naravna zmes brona v Cornwallu. Ni čudno, da se je v legendi o Argonavtih, katere početki segajo še nazaj v bronasto dobo (1800—800 pred Kr.), ustalil odmev svetovnega prometa skozi Kranjsko, posebno v (seveda kasnejši) omembi Emone in Nauporta. Naravna čuda, izvir Ljubljanske na Vrhniki kot takoj močne reke s slikovitim ozadjem — humanistični izobraženec se bo spomnil na vhod v Tartarus —, enak pojav Timava na zahodni strani Krasa, so dala podlago domnevi, da se Donava izliva na dve strani v Črno in Jadransko morje. Tako se je gotovo enkrat posrečil poskus prodreti od Vrhnike čez Kras do Adrije in se je uresničila pripovedka, katere junak je Jazon s svojimi ahejskimi Tesaleci: ni dvoma, da so podjetni brodarji naložili kedar na Vrhniki ladjo na rame ali ji podložili valje in jo spravili čez kraške planjave v Adrijo.

Ilirski Veneti v naših krajih

Glavni promet pa se je pričel v prvem tisočletju pred Kr., ko je nastopilo železo svojo zmogovitost pot iz Ponta v Grčijo in Podonavje. Najstarejši železni predmeti so se našli v grobiščih v Rušah pri Mariboru iz pozne bronaste dobe koncem 9. in zač. 8. stol. pred Kr. Raziskovanja mariborskega muzejskega društva v zadnjih letih so v tej stvari podkrepila dosedanje arheološke izsledke. Obširno grobišče na Koroščevi cesti v Mariboru in istodobni grobovi na Hajdini pri Ptujju kažejo v najmlajših grobovih, ki hranijo prvo železo, zvezo z ruškim grobiščem. V obeh najdiščih so našli posode, ki so po svoji primitivni obliki predhodniki najstarejših žar in vrčev z bronastimi gumbi iz Este in nam tako razodevajo pradamovino Venetov.

Veneti, ilirski narod, so se naselili v 8. stol. pred Kr. v Este pri Padovi. Njihova

pot je peljala, kakor kažejo sledovi, iz zgornje Ogrske, kamor so prišli iz Zakarpatja, čez Radgono, Maribor, Zagorje in Goriško; z goratimi deli Kranjske ohranijo stalno zvezo, predvsem zaradi železa. Železna ruda je vir bogastva predzgodovinskih naselbin na Vačah, v Podzemlju in Smarjeti, da omenimo samo glavne postojanke. Tako se razvije najstarejša naselbina starejše železne dobe na Vačah že v začetku 6. stol. pred Kr. v istem času ko prične živahna trgovina z jantarem iz Samlanda v vzhodni Nemčiji v Italijo. Smemo trditi, da je bil predzgodovinski promet te dobe podoben — tudi po obsegu — prometu v 18. stol. po Kr., ko so tudi po naših cestah in čez naše prelaze vozili polni vozovi razno blago.

Vače nam razodevajo prometno pot jantara, ki je šla po Visli do Donave, od tod čez Ptuj, Celje, Trojane po Zagorski dolini čez Strahovlje na Sveto goro in po obronku čez Cvetež dalje na Vače, od koder se je spustila po starodavni vodni savski poti. Slemški hrib, obširna planjava na Kroni, je nudil varno zavetje strmih pobočij obširni naselbini. Najstarejše in tudi največje hiše so stale na Zgornji Kroni, na dolgi pa precej ozki planoti s krasnim razgledom na vse strani. Toda že 6. stol. pred Kr. je zavzel sovražnik to trdno postojanko in šele pozneje so jo prebivalci utrdili z močnim, še danes vidnim nasipom. Hiše imajo samo en prostor; okoli ognjišča v sredi hiše so se zbirali prebivalci ne samo k obedu, ampak tudi k delu, posebno v zimskem času; posamezne skale in plošče zaznamujejo njihove sedeže. Samo v najstarejši hiši iz 6. stol. je bila oddeljena spalnica s posebno steno, v drugih pa je bilo ležišče z mahom in listjem poslano v kotu blizu ognjišča. Najzanimivejše pa so slemške kovačnice, postavljene na jugozahodno pobočje Srednje Krone. Bile so zgrajene iz lesenih hlodov, katerih sežgani ostanki so še tako dobro ohranjeni, da je bilo mogoče določiti debelino bruna na 16 cm. Sredi kovačnice sta bili ognjišče in nakovalo. Nad vse podučna je v skalo vsekana kovačnica, v njej so poleg ognjišča ležali kupi svišča, s katerim še danes varijo kovači železo. Iz najdb raznih pokvarjenih izdelkov je bilo mogoče prav določeno dognati kakovost železne in bronaste obrti. Lasne igle, votle in masivne zapestnice, zapone raznih oblik, obseke bronastih posod, vse to so izdelovali na Vačah in potem razpečevali po Gorenjskem tja do Kranja in Šk. Loke in po Zasavju. Enake predmete je najti kot priloge v obilnih grobovih. Povsem slične izdelke iz vaskih delavnic je odkril dr. Rajko Ložar l. 1931 v gomili iz 5. stol. pred Kr. nad Vintarjevcem blizu Smartnega pri Litiji. Vaski grobovi in gomile ležijo na pobočju Slemška in se razprostirajo do Klanca na severu ter proti Cvetežu na vzhodu.

Starodavna navada, ki je velevala dajati mrliču v grob ono, kar mu je bilo drago v življenju, da to rabi tudi v nepoznanem onem svetu, je ohranila dovolj predmetov sočasne umetne obrti, iz katerih jasno odseva razvoj predzgodovinske kulture. Grobovi na Vačah dobro ohranjenih okostij, tako, da bo antropološka veda lahko izrekla točno sodbo o tedanjih Ilircih, ki so imeli okrogle, nekoliko podolgovate lobanje in so bili visoke rasti, moški eden k drugemu 1,70—1,80 cm, ženske 1,60 cm. Ne daleč od te gomile smo našli zelo zanimiv grob: v njem moža in ženo, obrnjena proti severu, oba s prilozki iz 5. stol., s steklenimi in jantarevimi koraldami, vijugastimi zaponami in zapestnicami, pod hrbet jima je bil položen pepel z domačega ognjišča kot opomin na njun dom. Pod obema pa je ležal mrlič brez glave, obrnjen proti njunima obrazoma; suženj, nasilno usmrčen, da služi gospodarju še na onem svetu. To orientalsko navado so opazili v nekaterih primerih tudi v Bologni in pri nas v Mokronogu.

Vače so cvele najbolj v 6. in 5. stol. pred Kr. Ti dve stoletji pomenita višek blagostanja. Baker in železno rudo so pridobivali v bližnji okolici. Iz vaskih železnih rude so to: ... dobro mehko železo, ki pa je vsled večje količine fosforja in žvpla vendar zaostajalo za boljšim železom iz Kučerja pri Podzemlju v Beli Krajini. Kemična analiza železa — 20 analiz je izvršil kemični laboratorij v Donawitzu — je pokazala pregleden razvoj žele-

zarstva od izdelovanja mehkega železa do jekla.

Trgovina z železom in promet z jantarem odseva jasno iz vsebine grobov; tudi slovita situla iz 5. stol. je prišla po trgovskem potu iz Este na Vače. V 4. stol. pred Kr. prične vaska naselbina pešati. Vpadi Keltov v 4. stol. v Italijo in na Balkan so ovirali promet na jugozahod in na sever. Še bolj se občuti hiranje naselbine v 3. in 2. stol. Klimatične razmere so se v tej dobi vidno zboljšale in se je močvirna dolina okoli Domžal toliko osušila, da se je odprla prometu nova pot čez Lukovico in Prevoje na Črnuče ter čez Savo na Ljubljano. Prehod čez Sv. Goro in Vače je zamrl, blagostanje na Slemškem hribu je bilo uničeno. Prebivalstvo na Vačah je le še životvarilo v nekaterih hišah, kjer smo našli ostanke velikih rimskih vrčev, takzv., amfor iz zadnjih desetletij pred Kr., ki so jih pripeljali brodarji z Vrhnike po Ljubljanci in Savi, žejni vaski kovači pa so jih tvorili domov v svoje gorske bivališče.

Narod Japodov

Za predzgodovinsko železarstvo pomemben kraj je tudi Kučer pri Podzemlju, samoten hrib nad Kolpo z obsežnim razgledom po Beli Krajini in daleč na Hrvatsko. Na posvetu ministra n. r. dr. Nika Zupaniča se nahaja srednje veliko gradišče, čigar nasip je mogoče na nekaterih mestih dobro slediti. Ena predzgodovinska hiša je imela en sam

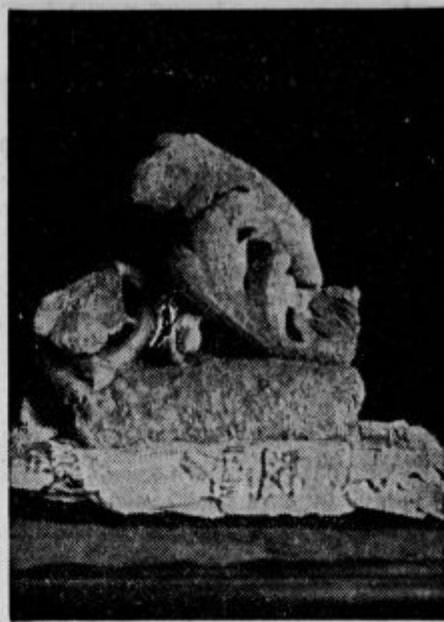

Kučer: Topilnica

prostor z ognjiščem v sredi, v drugi sta bili od velike sobe oddeljeni še dve mali izbi. Na vzhodnem pobočju pa so se vrstile topilnice ena za drugo, po številu več kot 12, okroglo jame obložene tu in tam s kamenjem, v njih so na lesenem oglju topili železo. Veliki kosi železa in žlindre so raztreseni po celem prostoru. Železo je brez žvepla, gosto in trdno, ker vsebuje titan, ki daje železu posebno trdnost. Še zanimivejša je pa bila obširna kovačnica na Grmu, kjer je bilo najdenih večje število bronastih in železnih predmetov in se je dobro videl ves obrat. Zapone imajo že japonske oblike. Kakor kažejo razne najdbe po Dolenjskem, so bivali Japodi daleč okoli Snežnika. Izrazite najdbe razlikujejo od južnonoriških Ilircov na Vačah veliko narodno skupino ilirskih Japodov. Njihova kulturna ostalina ima navidezno sicer starinsko lice, natančnejši studij starin pa kaže, da je Kučer mlajši od Vač.

Za Tavriski - Rimljani

Ze iz dosedanjih razmotrivanj je viden pomen plovbe po Savi in Ljubljanci v najstarejši dobi. Očividno je, da mora biti kraj pri začetku plovbe, Vrhnika, posebne važnosti. Najstarejša daljna zveza iz Italije je vodila čez Trst, Smihel pri Postojni (Metulum), Planino na Vrhniko. Z ustanovitvijo Ogleja l. 181 pred Kr. se je odprla pot čez Hrušico in Logatec, po kateri so, kot poroča Strabon tvorili blago na dvokolesnih vozovih na Vrhniko, Nauportus, ga tu prekladali na ladje in čolne in ga vozili dalje čez Sisek in Belgrad v Podonavje. Nauportus je bil v obla-

Vrhnik: Del akroterja iz svetišča
Fotografiral prof. P. Grošelj

sti noriških Tavriskov, njihova naselbina je bila najbrž na malem gričku Sv. Trojice, kjer čaka odkritja. Ko se je v prvem stoletju pred Kr. dvignil promet, so Rimljani in to še pred zavzetjem ljubljanske kotline povečali in uredili trgovsko postojanko v Nauportu na desnem bregu Ljubljance, kamor je vodil z logaške ceste most, ki je stal na hrastovih pilotih. Opornik tega mostu je bil izkopen v jeseni 1934, en pilot, dolg 3,25 m je sedaj varno shranjen. Trgovska naselbina je bila zidana v dolžini približno 250 m v nepravilnem četverokotu, ki je obdajal velik z robati kamni tlakovan trg. Zunanje zidovje posameznih skladišč je bilo trdnjasko močno (debelo 80—90 cm), izhod je bil samo ob mostu. Vhod v skladišče je bil s trga, z opeko krita skladišča so bila razdeljena z zidovi v dolge dvorane. Tu in tam stojita dva zida drug tik ob drugem, oddaljena le 35—50 cm in je vmesni prostor služil kot klet za amfore, da se niso prevrnile. Slične shrambe za vino in olje so bile v rabi že na Kreti v 2. tisočletju pred Kr., iz rimske dobe pa jih poznamo iz Pulja in Ogleja. V središču skladišč je bil oddeljen prostor za javna poslopja, magistrat in svetišče rečne boginje Aequor-ne. Arhitektonski okras fasade, posebno lep akroter iz zgodnje Avgustove dobe, je bil najden že l. 1883 in je shranjen v ljubljanskem muzeju. Aequorno so častili samo na Vrhniki in v Ljubljani, od koder je skupina ljubljanskih trgovcev, ki so se naselili v Savariji (Steinamanger), ponesla češčenje domače boginje v novo domovino in ji tam postavila zaobljubljeni oltar.

Na jugozahodu je zapiralo trg veliko uradno poslopje, v katerem je stanovala carinska straža, pregledniki in uradniki, ki so odpravljali blago, katero je moralo večkrat zaradi nizke vode, povodnji ali iz drugih vzrokov dalj časa ležati v skladiščih. Jesensko deževje l. 1934 je tu ustavilo nadaljnjo raziskovanje. Tudi naselbina na levem bregu Ljubljance še ni preiskana.

Raziskovanja naj se nadaljujejo

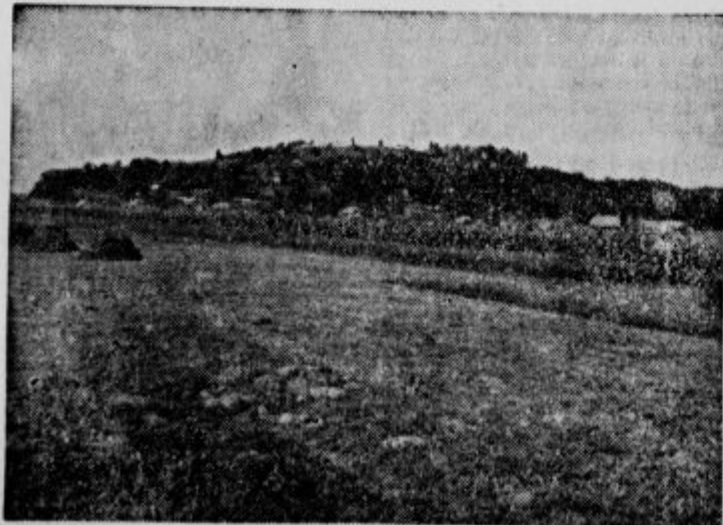
Raziskovanja na Vačah, v Podzemlju in na Vrhniki so imela namen ugotoviti razvoj naselbin, njihove kulture in sorodstvo s tujimi kulturami. Ze pod Dežmanom je slovela

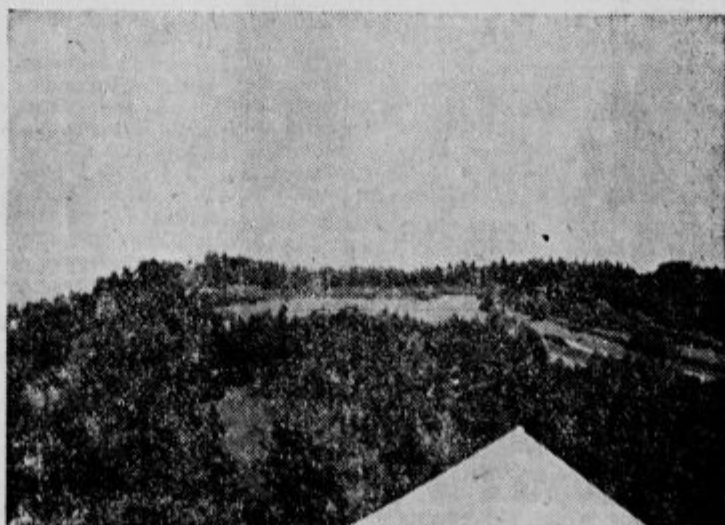
Glava kipa rimskega cesarja, ki so jo našli za cerkvijo sv. Florijana v Ljubljani

Kranjska dežela kot najbolj preiskana kronovina; le žal, da te najdbe niso bile vedno znanstveno točno ugotovljene in je zlasti Pečnik mnogo grešil z razprodajo starin po vsem svetu Novim raziskovanjem pa se je posrečilo določiti potek razvoja in spraviti z novimi rezultati v soglasje tudi starejše izkopnine. Tako je sedaj ugotovljena trdna opora za predzgodovino Kranjske v 3 važnih seliščih.

Na vseh krajih so posestniki zemljišč z razumevanjem in požrtvovalnostjo podpirali delo, posebno na Vrhniki, kjer so dali povečini sami mali lastniki svoja skromna polja brezplačno na razpolago. Izkopavanje sta gmotno podpirala ravnatelj ljubljanskega muzeja (dr. J. Mal) in banska uprava (ban dr. D. Marušič, podban dr. O. Pirkmajer in načelnik dr. Breznik). Z razmeroma majhnimi stroški so bili doseženi lepi uspehi. Če se bo delo nadaljevalo in se bodo najdene starine v drugih važnih najdiščih spravile v sklad s podatki dopolnilnih raziskovanj, potem smemo reči, da so urejeni arnivi predzgodovinske preteklosti naših krajev. Posebno če se bo posrečilo zaslediti še naselbine iz mlajše kamenite dobe in predvsem zamašiti vrzel med stavbami na koleh in železno dobo, če se posreči odkriti naselbine bronaste dobe, potem bo dalo delo z lopato podlago za celoten znanstveni pregled predzgodovine Slovenije.

Levo: Kučer pri Podzemlju. Na višini topilnice železa. Pod hribom vas Zemelj. — Desno: Vače. Pogled iz stolpa slemške cerkve na naselbino na Kroni. Ob zgornjem robu pašnika v sredi je stala vrsta kovačnic.

Fotografiral dr. R. Ložar

Ivan Avenek:

Vrednost denarja v vezanem gospodarstvu

Naši dnevi so postali zopet nemirni. Leži nekaj v zraku, kar navdaja s strahom in nezaupanjem vse in vsakogar. Kakor stiskajo glave skupaj državniki po raznih evropskih prestolih, da se pogovarjajo o svojih skrbih in težavah, tako si tudi vsak vsakdanji človek stavi nategoma celo vrsto vprašanj, ki bi mu drugače ne prišla v glavo, in skuša nanje odgovoriti po svoje. Ne veruje pa v svoj lasten odgovor, preveč ga je prevzel strah, pregledno je njegovo nezaupanje. Izmed množice takih vprašanj, ki mu rojijo po glavi, sta posebno dve, ki ga mučita: ali bo mir ali bo vojna? Kaj bo z denarjem? Ali bo propadel? Ljudje bi na ta vprašanja najrajši imeli kratke in jedrate odgovore v besedah »da« ali »ne«. Da bi tako kratak odgovor na vprašanje, ki se tiče denarja, imel vsaj nekaj verjetnosti, je treba, da se ozremo na usodo denarja na daljšo dobo, recimo na zadnjih 25 let.

Denar je zadnjih 25 let preživel burne čase, in to prav povsod. V nobeni državi ni imel mirnega življenja. Vzrokov za njegovo burno življenje pa ne smemo iskati samo v svetovni vojni in njenih posledicah, ampak v prav toliko meri, če ne še v večji, v spremembi našega mišljenja o gospodarstvu in v spremembi načina svetovnega gospodarstva. Ne verjetno močno so se namreč spremenile naše misli o gospodarstvu: menda ga ni danes človeka, ki bi o gospodarstvu imel danes iste misli, kot jih je imel v začetku tega stoletja. Korenito pa se je spremenil tudi način svetovnega gospodarstva: iz svobodnega svetovnega gospodarstva smo prišli namreč v čim popolnejšo avtarkijo posameznih narodnih gospodarstev, iz ene skrajnosti torej v drugo skrajnost.

Konec svobodnega svetovnega gospodarstva

Sistemi svobodnega svetovnega gospodarstva je bil dejanski končan že z začetkom svetovne vojne v letu 1914. Po vojni smo v letih 1922—1929 res mislili, da se povrnemo nazaj v predvojni način svetovnega gospodarstva. Zadnjikrat je bila ta misel jasno izražena na svetovni gospodarski konferenci leta 1927. Sedaj se pa vidi, da je bil to za enkrat le poskus brez vsakega uspeha in da bomo morali na vrnitev predvojnega svetovnega gospodarstva čakati še zelo dolgo.

Predvojno svetovno gospodarstvo je temeljilo na zelo veliki svobodi obeh činiteljev proizvodnje: kapitala, delavske sile, kakor tudi blaga. Kapital je prehajal brez vsake težave čez vsako državno mejo in tako ustvaril možno povezanost in odvisnost vseh posameznih kreditnih načinov in kreditnih trgov, posebno pa važnejših borz. Človek je brez velikih težav iskal kruha in zaslužka v katerikoli državi, naletel je pri svobodi svojega gibanja na tako male ovire, da se nam danes zdijo iste skoraj smešne. Prav tako je blago prehajalo iz države v državo brez posebnih težav. Treba je bilo zanje plačati samo carine, drugih ovir mednarodno blagovni promet skoraj ni poznal. To svobodno gibanje dela, kapitala in blaga je seveda povzročilo veliko povezanost in medsebojno odvisnost. Povezane in med seboj odvisne niso bile samo delavske mezdne med posameznimi državami, ista povezanost in medsebojna odvisnost se je pokazala tudi pri razvoju cen, kapitalu in blagu v posameznih državah.

Ker je denar tisto sredstvo, s katerim obravnavamo v gospodarstvu, je čisto naravno, da so bile pred vojno tudi valute posameznih držav med seboj prav tako tesno povezane in odvisne druga od druge, kot delavske mezdne, cene blaga in obrestne mere. Kakor ni mogla nobena država delati posebnih eksperimentov ne s svojim kapitalom, ne s svojimi mezdami in ne s cenami domačemu blagu, ker bi prišla takoj v spor s svetovnim gospodarstvom, tako ni mogla nobena država eksperimentirati tudi z denarjem, kajti svetovno gospodarstvo bi bilo v takih primerih takoj odgovorilo s precejno valute dotične države. Tipična v tem pogledu je bila na pr. vpeljava zlate valute v bivši monarhiji, oziroma prehod od starega goldinarja na zlato kromo. Kupna moč in tečajna višina starega goldinarja sta bili že davno ustvarjeni, preden je bivša monarhija ob koncu preteklega stoletja vpeljala zlato krono. Kdor bere zapisnike takratne valutarne komisije, bo takoj opazil, kako močno je vplivalo takrat načelo svobodnega svetovnega gospodarstva na mnenje in sklepe valutarne komisije. Vrednost zlate krone je takrat dejansko odgovarjala kupni moči takratnega denarja, merjeni po svetovnem gospodarskem indeksu za cene, istočasno pa tudi njegovemu deviznemu tečaju. Stabilizacija krone ni bila ne previsoka, ne prenizka, ni zato povzročila ne povečanja uvoza in ne povečanja izvoza, ni vplivala na razvoj obrestne mere, ni spravila z ravnotežja javnih proračunov. To je en sam primer. Vzemimo še drugega: Angleški funt in francoski frank sta bila tako tesno povezana med seboj, da je bila razlika enega procenta v obrestnih merah Angleške Banke in Francoske Banke povzročila veliko vznemirjenje ne samo na borzah, ampak tudi v celim francoskem in angleškem gospodarstvu. Če je taka razlika trajala le nekoliko dalj časa in ni bila pravilen izraz odnosov med francoskim in angleškim gospodarstvom, se je takoj začelo pretakati zlato iz države z višjo obrestno mero v državo z nižjo obrestno mero. To pretakanje se je godilo tako dolgo, dokler ni bila razlika v obrestni meri obeh denarnih bank zmanjšana na pravilno višino. Da vzamemo še tretji primer: Predvojni srbski dinar ni bil zlata valuta, pa je vendar Srbija strogo gledala na to, da se dinar giblje vedno v bližini paritete z zlatimi valutami, čeprav bi ji morda bila pogodba mala devalvacija v svrhu ustvaritve čim ugodnejše plačilne bilance. Državni kredit in zavest, da je treba, da se tudi ona solidarizira z načeli svobodnega svetovnega gospodarstva, sta ji narekovala to denarno politiko, čeprav je pri njej morala nositi težke žrtve.

ra ne samo, da je vsaka država branila vrednost svojega denarja po načelih svobodnega svetovnega gospodarstva, pomagale so ji pri tem vse ostale države. Pomoč je obstojala v tem, da nobena država ni ne rusila in ne mislila rušiti stabilnosti denarja v drugih državah. Brez gospodarskih vojn tudi predvojna doba ni bila, toda te gospodarske vojne se niso nikoli zanesle na kreditne trge v posameznih državah. Nasprotno: Če je postala

kje kaka valuta bolj šibka in je potrebovala pomoči, takrat ostale države niso začele odrihati po njej z najrazličnejšimi orožjem, ki ga nudi trgovska, socialna in kreditna politika vsakemu gospodarstvu.

Skratka: V predvojnem svobodnem svetovnem gospodarstvu je bila vrednost denarja v posameznih državah zelo občutljiva stvar, povezana v nešteti odnosih z ostalimi valutami. Nobena država pa te povezanosti in medsebojne odvisnosti ni porabila takrat, ko je bila močna, za sredstvo, da bi škodovala vrednosti tujega denarja.

Avtarkija in vrednost denarja

Z začetkom svetovne vojne so se začela uveljavljati načela avtarkije, ki so danes po 20 letih že precej dobro izdelana in se uveljavljajo vsepovsod. Čim popolnejša gospodarska neodvisnost države od svetovnega gospodarstva, to načelo je danes edino merodajno in je popolnoma preobrazilo vse gospodarske in socialne temelje posameznih narodnih gospodarstev. Doslledno temu so izgubile medsebojno povezanost in odvisnost cene kapitalu (obrestna mera), blagu (blagovne cene) in delu (delavske mezd). Doslledno so izgubile medsebojno povezanost in odvisnost tudi valute posameznih držav. To je tudi čisto razumljivo: ne moreš pustiti gospodarstvu svobode v eni smeri, vezati ga pa istočasno v desetih drugih smereh. Kmalu po vojni, v letih 1922—1929, ko smo še nekaj mislili, da se vrnemo v predvojno svobodno svetovno gospodarstvo, so sicer začele vse države stabilizirati svoj denar in ga vezati na zlato po načelih predvojne zlate valute. Po letu 1929 se je pa kmalu pokazalo, da to nima nobenega smisla in da to ni v skladu z dejanskim položajem v mednarodnem gospodarstvu, kakor tudi ne v skladu z našim mišljenjem. Nemogoče je namreč za vsako državo, pa tudi najnaprednejšo in najmočnejšo, da bi v svoji gospodarski in socialni politiki uvajala načela avtarkije, v svoji denarni politiki pa se držala načel svobodnega svetovnega gospodarstva. Nobeno narodno gospodarstvo, pa če je še tako uravnovešeno in pomirjeno, ne more prenesti uveljavljanja v istem času dveh tako nasprotujočih si načel, kot sta svetovna gospodarska svoboda in brezobzirna avtarkija. Najlepši zgled za to nam nudi Severna Amerika. Ze od nekdaj močno nagnjena k avtarkiji, jo je po vojni uveljavila do izredno visoke višine, tako na gospodarskem kot na socialnem sektorju, dočim je v denarnem in kreditnem sektorju uveljavljala načela svobodnega svetovnega gospodarstva. Kaj je bila posledica? Načelo avtarkije ji je polagoma ustvarilo tako ugodno plačilno bilanco, da njeni dolžniki po celem svetu niso mogli več najti sredstev, kako naj plačujejo obresti in odplačujejo dolge. To je pospešilo splošno svetovno krizo, ki je končno potegnila v svoj vrtilinec tudi Severno Ameriko.

Načelo avtarkije rahlija torej vedno bolj medsebojno povezanost posameznih valut. Dokaz: Ze čez 50 različnih valut je zapustilo načelo zlatega standarda in se ravna samo po razvoju svojega lastnega narodnega gospodarstva. Kar jih je še ostalo zvestih načelom zlate valute, se nahajajo v obunem boju za svoja načela in ni izključeno, da bodo tudi one morale iti z drugimi valutami.

Nevo merilo

Danes je torej dejanski položaj tak, da se denarna vrednost vsake posamezne valute ne meri več po kakem mednarodnem merilu, kot na pr. v prejšnjih časih po zlatem, ampak edino le po ustroju lastnega narodnega gospodarstva. Zgledov in dokazov za to imamo, kot smo rekli že zgoraj, že nad 50. Tipičen med njimi je zgled Nemčije. Marka je dejansko danes papirnatna valuta. Zlate podlage skoraj nima. Kljub temu pa jo Nemčija že radi slovesa drži na predvojni zlati pariteti. Da jo ohrani na svoji predvojni zlati pariteti, čeprav nima za to potrebnega zlata, se je dejansko izrezala iz svetovnega gospodarstva in predstavlja danes narodno gospodarstvo, ki mu tudi najmanjše gospodarske stike z zunanjim svetom dikтира država. Nemčija je najbolj tipičen dokaz za to, da država drži lahko tudi papirnat denar na predvojni zlati pariteti, če le hoče. Treba je samo, da vse gospodarske in socialne stike svojega lastnega narodnega gospodarstva z zunanjim svetom podredi svoji politični moči in jih regulira tako, da da svojem denarju predvideno kupno moč, brez ozira, ali ima ta denar katko zlato podlago ali ne. Tako kot Nemčija delajo tudi vse ostale države, ki so zapustile načelo zlate valute, čeprav ne tako temeljito in dovršeno. Izvzet je deloma edino le tako zvani blok angleškega funta. Vse ostale države pa, ki so zapustile zlato valuto, branijo vrednost svojega denarja z deviznimi zakoni in predpisi. Ugotoviti je treba, da to delajo z uspehom, kajti do sedaj še ni propala niti ena valuta, ki se opira na devizne zakone in predpise. Vsaka izmed njih ima sicer svojo novo vrednost, merjeno po zlatu, toda vsaka izmed njih ima še zmeraj svojo — četudi spremenjeno — kupno moč in ta kupna moč se ponavadi zelo malo ravna po vrednosti, merjeni v zlatu.

Skratka razvoj in praktično uporabljanje načel avtarkije je pokazal, da vrednost posameznih valut lahko zelo močno pade, če jo meriš v zlatu, da se ti pa vrednost denarja pokaže popolnoma v drugi luči, če jo meriš po njeni kupni moči. Denar torej ne propade, če ga država osvobodi od njegove povezanosti z zlatom. V tem primeru se morda samo nekoliko močneje in pogostje menja kupna moč denarja. Več nam dosedanje skušnje niso pokazale.

Naš dinar

Kaj pa z dinarjem? Dinar je zadnjih 25 let imel precej burno preteklost. Najprej so ga nevede in nesposobne roke zvezale z bivšo krono, in to na skrajno neroden način: Upoštevani nista bili ne kupna moč krone, ne kupna moč dinarja, odločali so čisto slučajni borzni tečaji. Ker takrat še nismo imeli urejenih javnih proračunov, so zamesili v to dinarsko-kronsko testo še nekaj inflacije in tako smo doživeli, da je tečaj dinarja padel kar čez noč globoko pod svojo kupno moč. Uravnovešene javnih proračunov in pa konjunktura sredi preteklega desetletja sta spravila tečaj dinarja v ravnovesje z

40 Dlm.

Svetilno zmogljivost in porabo toka

0000035

žarnice morate poznati, da zamorete presoditi njeno gospodarnost TUNGSRAM D žarnica, katere nitka je zvita v dvojni vijačnici, ima oba podatka. Onadva Vam jamčita za gospodarnost žarnice.

ŽARNICE

TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijačnici svetlobna množina v dekalumenih

njegovo takratno kupno močjo. Mislili smo, da bo to držalo in hiteli, da ga ravno na predvečer svetovne krize še zakonito stabiliziramo. Pokazalo pa se je, da je bila ta zakonita stabilizacija narejena prezgodaj, kajti razmerje med zlatim tečajem in kupno močjo dinarja se je začelo takoj spreminjati, kakor hitro je svetovna kriza zajela tudi našo državo. Tu smo naredili najusodnejšo napako v naši denarni politiki. Obekli smo zakonito stabilizacijo dinarja v narodni in politični prestiž, držali smo se je iz teh nagibov krčevito, dasiravno ni odgovarjala dejanskemu gospodarskemu položaju. Iz prestižnih nagibov smo žrtvovali tej zakoniti stabilizaciji, ki je že davno z njo pomedla kriza, ves naš kreditni način, vse naše javne proračune, ves razvoj naših domačih cen. Popolnoma nepotrebno smo prevzeli nase težke žrtve, ki od njih ni imel nihče nobenih koristi, dokler nismo načelo zakonite stabilizacije vrgli v kot — žal šele takrat, ko smo se že znašli na gospodarskih podrtijah — in se postavili na načelo stvarne stabilizacije. Kako bomo izvajali to novo načelo stvarne stabilizacije, o tem se danes še ne da govoriti, kajti to načelo velja pri nas šele par mesecev.

Vsekakor pa nas usoda dinarja v zadnjih 20 letih uči tole: Delali smo z dinarjem najrazličnejše eksperimente; dvigali smo in znižavali njegovo vrednost v zlatu, dvigali smo in znižavali njegovo kupno moč, eno kot drugo pa brez načrta, brez utemeljitve in brez ozira na dejanski gospodarski razvoj v naši državi. Revez dinar je torej v naših rokah pretrpel že zelo veliko. Postal je že precej neobčutljiv. Zato smo prepričani, da propadel ne bo, nasprotno, da ima v svoji izredno visoki kupni moči tisto rezervo, ki mu zagotavlja njegovo neobčutljivost tudi v bodočih težkih časih, kajti neveselji rok, ki bodo z njim eksperimentirale še naprej, gotovo ne bo zmanjkalo.

Da posnamemo: Kot pri vsakem denarju, tako je tudi pri dinarju izražena njegova vrednost v njegovi kupni moči in njegovem deviznem tečaju. Sedaj devizni tečaj in kupna moč dinarja nista v pravilnem razmerju: kupna moč dinarja je precej previsoka v razmerju do njegovega deviznega tečaja. Nismo namreč brez vzroka med najcenejšimi državami v Evropi. Nismo pa v stanu, da bi hitro spravili kupno moč dinarja v pravilno razmerje z njegovim deviznim tečajem; ovirajo nas pri tem naši sosedje s svojo avtarkično politiko. Slednja bo najbrž delala še dosti simosti deviznemu tečaju dinarja, veliko manj pa njegovi kupni moči. Devizni tečaj dinarja mora torej pričakovati težjih dni kot njegova kupna moč. Kdor se bo torej razburjal nad deviznim tečajem dinarja, naj pri tem pomisli tudi na njegovo kupno moč. Taka misel ga bo pomirila.

NE BOSTE E SPODTAKN'LI

nad lastno razvezano vezalko v čevlju, če nosite

PRAX zaponko za obutev.

Zadržga nepotrebnal Elastično!

Za Slovenijo:

A/o zij Hočevar, Ljubljana, Resljeva cesta 3/p.

Borza

Dne 19. aprila 1935.

Ta teden so se vršili samo 4 bozni sestanki in je bil promet slabši. Na ljubljanski borzi je znašal ta teden 205 milij. Din v primeri s 5.974, 8.203, 5.287 in 5.14 milij. Din v prejšnjih tednih.

V zasebnem kliringu je nekoliko narastel avstrijski šiling na 8.7374—8.8374. Grški boni so notirali 30.50 den. Angleški funt je popustil na 231.70 do 233.30. Španska pezeta je pa notirala 5.55 bl.

Danes je poslovala samo belgrajska borza, ki pa je izkazala skoro popolnoma neizpremenjene tečaje v primeri z včeraj. Med delnicami vzbuja pozornost izredna čvrstost delnic Narodne banke, ki so bile zaključene že po 5600.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78—78.50 (78, 76), agrarji 47—48.25 (46), vojna škoda 370.50 —371 (370.50, 370), 5. 370.50—371, 6% begl. obv. 65.75—66 (65.90), 7% Bler. pos. 67—67.75, 7% pos. DHB 70.25—71.50. — Delnice: Narodna banka 5630—5800 (5600), Priv. agr. banka 227—229 (231, 227).

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 19. aprila. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 41 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 55—60 Din, 7—9 tednov 80—90, 3—4 mesece 150—160, 5—7 mesecev 200—250, 8—10 mesecev 300—320 Din. Kilogram žive teže 4—5.50 Din, kilogram mrtve teže 7—8 Din. Prodanih je bilo 25 komadov.

Ptujski živinski sejem. Z ozirom na okolnost, da se vrši dne 23. t. m. letni Jurjev kramarski in živinski sejem, ki je kakor znano, vsako leto izredno dobro obiskan, je bil konjski in goveji sejem v torek, dne 16. t. m. razmeroma slabo založen. Prignali so 482 glav živine, od teh je bilo prodanih samo 130 glav in je bila kupčija zelo slaba. Cene za kg žive teže so bile sledeče: voli 3—4.50 Din, krave 1.25—3.30 Din, biki 2—3 Din, junci 2.50—3 Din, telice 2.50—4.40 Din, teleta 4 do 5 Din; konje so prodajali po kakovosti od 550 do 2800 Din, žrebeta pa od 300—650 Din eno.

Veselo Velikonoč

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem prijateljem in znancem

P. KOREN

prej ŠTERK, Črnomelj

Vsemogočni Bog je danes poklical k sebi po mukapolnem trpljenju, previdenega s sv. zakramenti, našega dobrega, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, vsaka, gospoda

BIZJANA JAKOBA

strojevodjo drž. žel. v pokoju in posestnika

K večnemu počitku ga spremimo v nedeljo, dne 21. aprila ob 4. uri popoldne iz Spodnje Šiške, Knezova ulica 23 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. aprila 1935.

MARIJA, soproga
FRANC, sin. — MARIJA in TINCA, hčerki.
BOŽA, vnukinja. — LEA, sinaha
in ostalo sorodstvo.

PUCH

na ugodna mesečna odplačila pri

IGN. VOK

PFAFF

novi lahki model z zavoro na prednjo os

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7
Podružnice: Kranj, Novo mesto, Celje: Miklošičeva 2

šivalni stroj že preko 75 let le kakovost

**Naivečja izbira
in najnižje cene!**

J. PETELINC - Ljubljana,

Nogavice, rokavice, srajce, ovratniki, kravate,
žepni robci, dišeča mila, DMC-predmeti, vsakovrstni
gumbi, police, modne in športne potrebščine,
svileno in triko perilo, itd. — samo pri trdki:

blizu Prešernovega
spomenika (za vodo)

Izredno znižane cene!

RADI PRESELITVE

Izrabite prilliko!

smo vsemu manufakturnemu blagu globoko znižali cene in prodajamo:

Creppe de Chine	Din 22—	Gradi za madrace	Din 19—
Creppe Satin čista svila	> 40—	Zavese tridelne	> 65—
Creppe Georgette čista svila	> 40—	Delen	> 7-50
Creppe de Chine čista svila	> 45—	Brisače	> 5-50
Creppe de Chine čista svila, vzorčast	> 35—	Frotir	> 18—

Lastni izdelki belega blaga:

Koutenina	Din 5—	Koutenina za rjuhe, 150 cm	Din 12—
Sifon	> 6—	Belo za rjuhe	> 17—
Sifon la	> 9—	Za kapne, 180 cm	> 24-50

Pri celem komadu poseben popust.

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

Ljubljana, Mestni trg 17

Razpis službe.

Podpisana hranilnica razpisuje mesto hranilničnega pri
pravnika.

Pogoji za sprejem so:

1. jugoslovansko državljanstvo,
2. neoporečno življenje v moralnem in nacionalnem oziru.
3. popolno telesno in duševno zdravje ter starost ne nad 35 let,
4. dokaz o dosluženem kadroškem roku,
5. dokaz o uspešno dovršeni trgovski akademiji ali višji gimnaziji. Prednost imajo prosilci z gimnazijsko maturo in abiturientskim tečajem.

Poskusna doba traja 3 mesece. Nekolkovane prošnje, opremljene z gori navedenimi dokazili, je vložiti do 6. maja t.l. pri ravnateljstvu Mestne hranilnice ljubljanske.

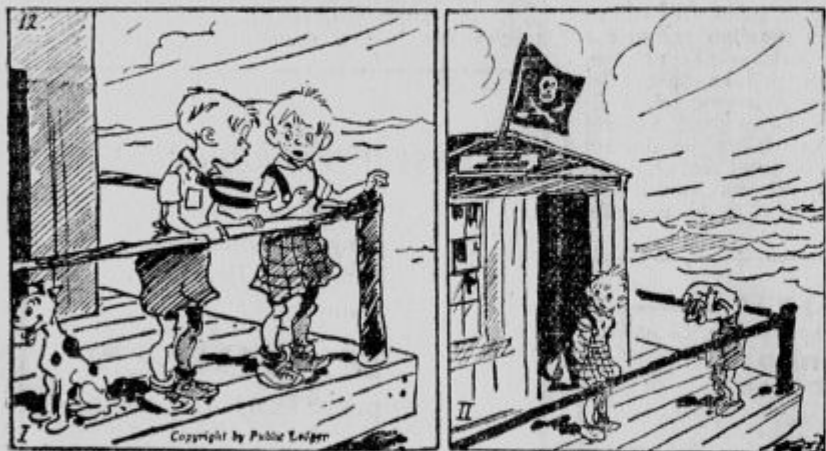
V Ljubljani, 19. aprila 1935.

**MESTNA HRANILNICA
LJUBLJANSKA**

Tinčkove in Tončkove prigode

12.

Drugo jutro

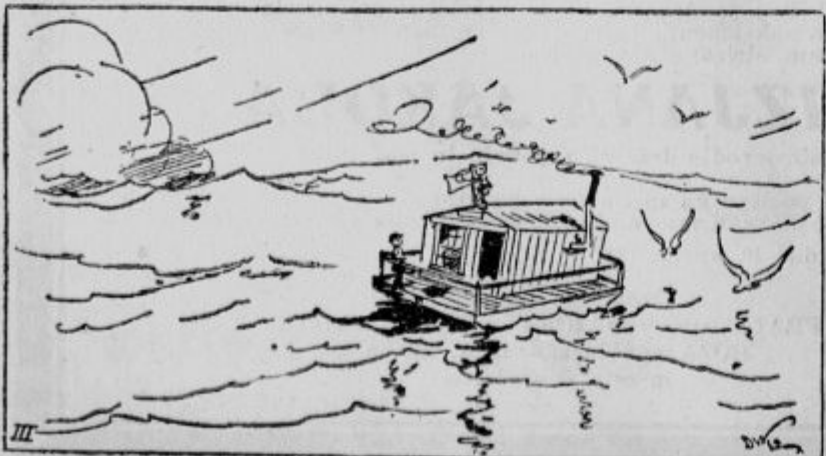
Ali sta dečka zjutraj strmela, ko sta opazila, da splav ni več pritrjen k bregu!

»Med tem, ko sva spala, naju je reka zanesla v široko morje,« je ugotovil Tinček.

»Veš kaj,« se je domislil Tonček, »obesiva na streho zastavo morskih razbojnikov.«

»Imenitno!« je navdušeno vzkliknil Tinček. »Ce naju potem sreča kakšna vojna ladja, gotovo pošlje za nama torpedni rušilec.«

Rečeno — storjeno. Obesila sta zastavo na kolibo in...

... splav je ponosno plul po širokem morju v neznano daljavo.

Naznanilo! Slav občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel
zastopstvo za barvanje, pranje in kemično
čiščenje oblek ter svetlokanje za trdiko POTOČNIK — KRANJ
MARTIN MAHKOTA
LJUBLJANA — GOSPOSVETSKA CESTA 10

SMARJEŠKE TOPLICE

Radiotermaalne, znane za vse bolezni, priporočljive

27°R sprejemajo v predsezoni od 1. maja do 30. junija
na dnevno penzijo (3 krat dnevno dobra domača hrana,
stanovanje in kopeli) za Din 400.— za 10 dni. V glavni
sezoni od 1. julija do 31. avgusta na 10 dni Din 450.—
za osebo.

Uprava Kopalšča, Novo mesto

Malenkost na mesec

Vas velja naročnina na

knjige

iz knjižnih zbirk Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani

★

Leposlovna knjižnica

(štiri v polno platno vezane knjige)

mesečni obrok Din 15

s poštnino Din 16

★

Ljudska knjižnica

(štiri v platno vezane knjige)

mesečni obrok Din 12

s poštnino Din 13

★

Zbirka domačih pisateljev

(tri v platno vezane knjige)

mesečni obrok Din 10

s poštnino Din 11

★

Kosmos

zbirka poljudno znanstvenih spisov

(tri v polno platno vezane knjige)

mesečni obrok Din 12

s poštnino Din 13

★

Kol naročnik katere izmed knjižnih zbirk
dobivate brezplačno dvomesečni

Vestnik

Jugoslovanske knjigarne
in imate pravico do

25%-nega popusta

na vse knjige iz založbe Jugoslovanske
knjigarne (razen šolskih knjig)

★

Pišite še danes

dopisnico pa dobite brezplačno en izvod
prospekta in 1. številko „Vestnika“

**Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani**

Danes bo v

Maja

nanulah

ves ženski svet eleganten, ker nanula pristojna vsaki obleki in je primerna za vsako
priliko, obenem pa je sprejeta kot najnovejša moda zapada po vsem svetu, kjer se
splošno nosi. Pohitite, da tudi Vi ne zaostanete s svojo eleganco.

Srečne praznike Vam želi

Mehanična tovarna opank in obutve Petar M. Dumitrov, Pančevo

Inserirajte v „Slovincu“!

»Naša Sloga«

d. z. o. z., Ljubljana
Tyrševa cesta št. 17

se priporoča vsej č.č. du-
hovščini pri nabavi

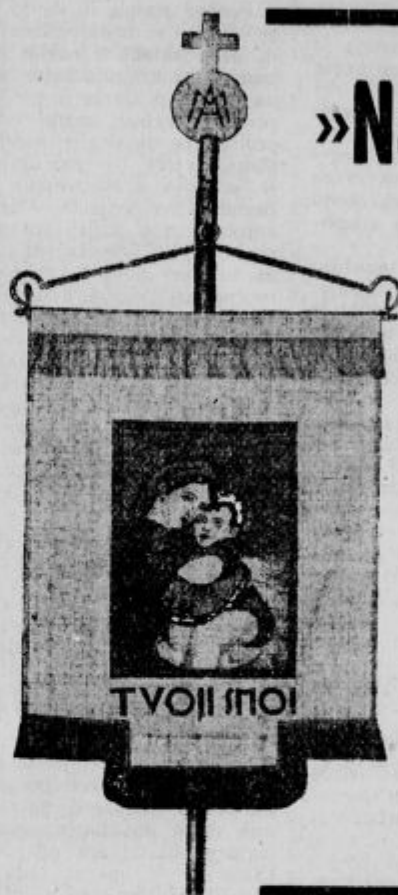
praporčkov za Marijine vrte,

katere dobavljamo po
najnovejših načrtih in
po najnižjih cenah.

Zahtevajte vzorce in cene.

Velika izbira in zaloga zla-
tega materiala za izdelo-
vanje vezenin ter drugih
okrasov, posebno še pri
narodnih nošah. Dobavljamo
avbe, zavijačke, trakove,
pasove (sklepance) itd., ki se
potrebujejo za narodne noše.

**Oglejte si našo zalogo,
ter poskusite z naročilom**

KRIZE BO KONEC,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog.

Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI,

ki izplačuje nove vloge, vložene po letu 1933, neomejeno
ter jih obrestuje po 4—5%.

Vloge nad Din 400.000.000—

Rezerve „ 14.600.000—

**Kdo že naredi zavese
brezplačno - če kupiš
blago pri njem???**

RUDOLF SEVER

specijalna trgovina

Marijin trg št. 2

samo

Same
novosti!

Poslužite se te ugodnosti kakor tudi nakupa
blaga za pohištvo — odeje — perje — vse
po znižanih cenah

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo ga bili
deležni v veliki meri ob težki izgubi našega srčno ljubljenega, ne-
pozabnega sina in brata

MILANA

izrekamo vsem najpristrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo
č.č. duhovščini: g. župniku in g. kaplanu iz Cerknice, predvsem do-
mačemu g. župniku Ježku za njegovo požrtvovalno skrb in za vse
toložilne besede v boleznih in v zadnjih trenutkih; nadalje se zahva-
ljujemo v bolnišnici g. dr. Marčunu, bolniškemu strežniku g. Gustelju,
č. s. Jederti; gospej Rodetovi za požrtvovalno postrežbo, gđe.
Drobničevi za njen poslovljni govor, isto g. Petriču iz Selsčaka in
vsem ostalim za tolažbo in pomoč v boleznih; moškemu in ženskemu
pevskemu zboru za v srce segajoče žalostinke. Pristrčna zahvala
vsem darovalcem vencev in vsem, ki so spremili našega ljubljena
na njegovi poslednji poti. Bog plačaj vsem!

V Begunjah pri Cerknici, dne 20. aprila 1935.

Zalujoča rodbina Meden-ova.

FLIT
golovo
ugonobi!

Kadar mrčes ograja
Tvoje zdravje in
počitek -

**NE IZDAJAJ SVOJEGA DENARJA
ZA NEUČINKOVITA SREDSTVA**

Bolezen proti Tvoji družini, ako kupiš ne-
učinkovito sredstvo proti mrčesu. Takšna
sredstva so vedno nevarna, ker obetajo za-
ščito, pa je ne nudijo. Mrčes Te kljub temu
nadleguje in prenaša bolezen. Tako nisi izdal
svojega denarja samo brez haska, ampak celo
v svojo škodo. — Zato uporabljal zaradi za-
nesljivosti in učinkovitosti vedno le FLIT.
— FLIT ugonobi vsak mrčes in gotovo po-
konča njegovo zalego. — FLIT ne pušča ma-
dežev.

Zahtevaj izrečno FLIT v rumeni
konvi s sliko vojaka in črnim
pasom. Za pravo pristnost vse-
bine jamči samo origina.no za-
prta konva.

FLIT
Zahleboj izrečno
FLIT
NE IZDAJAJ DENARJA ZA POTVORBE!

Vzemi na izlete malhno popolno kombinacijo: malo konvo z razpršilcem.

Važno za hišne posestnike in cerkvene konkurenčne odbore!
Vse strešne vodne naprave Vam preizkusi ter eventualne napake popravi
po konkurenčni ceni z desetletno pisarno garancijo

ANTON ROMIH Brzjav Romih, klepar, Maribor,
splošno stavbeno in galanterijsko kleparstvo ter specialni odsek za
napeljevanje in preizkušnje strelododov v Mariboru.
Zadostuje dopisnica, da Vas obiščemo. Priporočam se tudi za vsa druga
kleparska dela, kakor pokrivanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

1908-1935 Od leta 1908-1935

Burgit je samo v tej opremi pravi
in zak. zaščiten.
Burgit Vam zanesljivo in brez bo-
lečin odpravi v par dneh kurje oči in
trdo kožo na podplatih. V lekarni,
drogeriji ali parfumeriji zahtevajte
samo Burgit. Cena: Din 4.-, 7.- za
podplate Din 5.-. Zahvale odklanjamo,
ker radi velikega števila ne moremo
vseh objaviti.

Glavno zastopstvo Burgita Novomesto D. B.

Prva jugoslovenska tvornica gume

REKORD

JOSIP G. ČULJKOVIĆ

Leskovac Beograd, Kralja Petra 85
Zagreb, Martičeva 25

Izdeluje vse gumi-artikle,
gumi podpetnike, gumi-
jaste priprave v tehnične
svrhe, gumiaste cevi, gu-
mijaste zgoštilne ploščice

• Pojasnila in ponudbe pošljemo brezobvezno. •

Pilse za volane v različnih gubah
Specielni entel pajčtanov rut. satov, obte-
fint entel vložkov in čipk
Specielni azur za žepne robce
Azuriranje prtov, volan i. t. d.
Predstavljanje ženskih ročnih del — lep-
vzorci čist tisk
Vezanje monogramov, zavos, perila z naj-
finejšo in najprežnejšo prejo.
Žepni robci kemad Din 2'—, Din 3'—,
Din 3'50, Din 5'— in Din 6'—
Za naše kvalitetno delo nizke cene in hitro
postrežbo se Vam izloča pol k
Mathek & Mikeš, Ljubljana
samo poleg hotela Strukelj

Otvoritev
ključavničarske delavnice
Šmajdek in drug na Jesenicah
bo dne 23. aprila 1935
Prevzema vsa dela: struženje, izdelava
štedilnikov inštalacije vodo-odvov, po-
pravila strojev in avtomatična varilna
dela. Postrežba točna in obilna. Cene
zmerne. Za cenj. naročila se priporoča
Flerin in drug

BANKA BARUCH
11, RUE AUBER
PARIS (9°)
Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzajkam: Jugobaruch Paris 96
Banka Jugoslovanskih izseljencev v Bel-
giji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.
Odpredaja denar v Jugoslavijo najhitreje
in po najboljšem dnevnem kurzu.
Vrši vse bančne posle najkulantneje.
Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksen-
burgu sprejemajo plačila na naše
čekovne račune:
BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno
naše čekovne nakaznice.

Za praznike se priporoča
Gostilna pri „VINKOTU“ - Tržaška c. 4.
Toči pristna štajerska, dolnjska, belokranjska
in sremska vina po najnižji ceni. Čez ulico
Din 1'— pri litru popusta. Vsak čas topla in
mrzla jedila na razpolago. Abonentu se spre-
jemajo na dobro hrano. Na novo urejeno bal-
nišče. Vse cenj. gostom želi vesele praznike in
se priporoča ROJC VINKO, gostilničar

Vinarna in buffet
„pri Tromostovju“
Cankarjevo nabrežje 5
nudi prvovrstna dalmatinska vina
iz lastnih vinogradov. Čez ulico
Din 2'— popusta. Prošek Din 24'—,
tropinovec Din 26'—, maslinovo olje
Din 16'—, vinski kis Din 5'—.
Vsem cenj. gostom se vljudno pri-
poročava in želiva vesele praznike
I. A. SUNARA

KRK MESTO KRK
oddaljeno z ladjo 3 ure od Sušaka.
Ugodno bivališče in peščeno kopelišče
zlasti za otroke. Informacije daje Kopa-
liško poverništvo v Krku in spodaj
navedeni hoteli.
HOTEL »KRK« dograjen, tople kopeli, senč-
nat vrt. Pension v pred in po sezoni
46—50 Din, sezona 45 Din vključno takse.
HOTEL »JUGOSLA IJA« na morju, terasa
za solenjenje, tople morske kopeli, lastni
kino v hiši. — Pension izven sezone
48—50 Din, v sezoni 52—56 Din.

UDELEŽBO
S SODELOVANJEM

pri zanesljivi stvari oziroma podjetju, ki bi mu
audilo vsaj Din 2000'— mesečnega dohodka,
išče trgovski naobrazec. — Ponudbe pod
»Vzajemnost« št. 4514 na ogl. oddel. Slovence.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030

POMLAD...

Mobiloil
AF

ZAKAJ za nove in stare vozove
SAMO Mobiloil
• **KER** maže dovršeno — boljše vzdrževanje voza — prihrana na
popravilih,
• **KER** zatesnjuje popolnoma — 100% izkoriščanje kompresije —
pr hrana na kurivu,
• **KER** je kemično stabilno — vzdrži najdalje v pogonu,
• **KER** z Mobiloilom brezpogojno dosežete najsigurnejši in najkono-
mičnejši pogon, pa je zato Mobiloil tudi ne samo najboljše
marveč tudi na cenejših avtomobilih

ZATO Mobiloil
SAMO Mobiloil
Zaradi varnosti zahtevajte originalne kante.

Standard-Vacuum Oil Company of Jugoslavia, Inc.

Hitite po čevlje! Hitite po čevlje!
Izrabite ugodno priliko in si nabavite izvrstne

JARA ČEVLJE

po 20 do 30% znižanih cenah
Pohitite dokler še traja zaloga!
Prodajalne »JARA« čevljev:
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 20
Maribor, Gosposka ul. 18 pri firmi Martinc
Zagreb, Ilica 60

M. DRENIK
Ljubljana, Kongresni trg 7

Največja zaloga ročnih del in materiala. Rizbe za avbe in
zavijačke ter vse pripadajoče: zlate niti, luskinice, zrnca i. t. d.
Zlati in rožasti trakovi ter čipke vseh vrst. Pasovi, stare in
nove avbe, zavijačke in rute vedno v zalogi.

OBVESTILO

Da Vam olajšamo nakup ravno kar v velik
izbiri došlih spomladanskih in letnih tkanin
nudimo do 30. aprila 1935
vsakemu odjemalcu proti takojšnjemu plačilu
nakupljenega blaga popust

pri nakupu do 1000'— Din 5%
pri nakupu nad 1000'— Din 6%!

Gotovo Vam je tudi znano, da imamo v zalogi
najnovejše in najmodernejše tu in inozemske
tkanine.

Trgovska hiša DOLČEK & MARINI
Maribor, Gosposka ulica 27

Gornji Jadran

Savez na pospeševanje turizma na gornjem Jadranu — Sušak — daje brezplačno vse informacije za mesta: Sušak, Bakar, Bakarac, Kraljevico, Crikvenico, Selce, Novi Vinodol, Senj, Sv. Juraj, Jablanac, Karlobah, Pag, Rab, Lopar, Baško, Aleksandrovo, Krk, Malinsko, Omišalj, Vrbnik, Fužine, Lokve, Delnice in Skrad.

Sušak kopališko mesto in izhodna točka vseh parobrodskih zvez za gornji Jadran, Dalmacijo in inozemstvo. Vse informacije in prospekte daje brezplačno **Kopališko poverjeništvu — Sušak.** **Jadranska plovdba d. d. — Sušak** vzdržuje vsakodnevne zveze z brzoparniki z vsemi kopališkimi mesti na gornjem Jadranu in Dalmaciji. Turistovske proge za Dalmacijo, Benečijo in Orčijo. Nizke cene — prvovrstna postrežba.

Kraljevica kopališko mesto na Kvarneru. V neposredni bližini Sušaka. — Kopališče, park, tenis, ribolov, jadranje, zabave. Vse informacije in prospekte daje brezplačno **Kopališko poverjeništvu - Kraljevica.**

Baška na otoku Krku znano morskopolniško mesto za odrasle, otroke in neplavalce. Največja 2 km dolga plaža. Dnevna parobrodna zveza s Sušakom in ostalimi mesti gornjega Jadrana. Elektr. razsvetljava, vodovod, zdravnik, lekarna itd. - *Hoteli:* Baška, Orandić, Evropa, Preha, Velebit, Volarić. *Pensoni:* A. Barbulić, Jadran, Kvarner, Ruža, Tomša, Triglav, Zvonimir. *Gostilna* F. C. Dujmović. Informacije: **Kopališko poverjeništvu, Baška.**

Malinska eno najprijetnejših in najbolj obiskovanih kopališč. Dvakratna dnevna zveza s Sušakom. Vožnja traja 2 uri. Peščena kopališča in za neplavalce in otroke. Devel hotelov in restavracij. Popolna oskrba s taksami 50—70 Din dnevno. Elektr. razsvetljava. - Informacije: **Kopališko poverjeništvu - Malinska**

Omišalj na otoku Krku v neposredni bližini Sušaka (45 min. vožnje). V mestu so hoteli: Učka, Biserka, Slavija, Sudetija in pension vila Ruža. Informacije: **Kopališko poverjeništvu in uprave hotelov**

Dne 13. maja 1935 ob 11 dopoldne se bo vršila pri sreskem sodišču Brežice, v sobi št. 12

javna dražba zemljišča

vl. št. 74 kat. obč. **Št. Lenart**, obstoječe iz hiše št. 10 na kolodvoru v Brežicah (mesnica, gostilna) z gospodarskim poslopjem, kegljiščem, šupo in vrtno ter pritliklinami. Cenilna vrednost Din 317.569,85, najmanjši ponudek Din 161.779,85. Varščina Din 32.355,97. Pojasnila daje: **Hranilnica mestne občine Brežice.**

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik. Brušena in nebrušena stekla vseh vrst. Auto-šipe, zaloga vsakovrstnega stekla. Marmornato steklo v najlepših barvah priporoča

„KRISTAL“

D. D. tovarna ogledal in brušenega stekla - edino čisto domače podjetje.

Popravljajo se tudi stara motna ogledala

Centrala: MARIBOR, Koroška cesta 32
Podružnica: LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

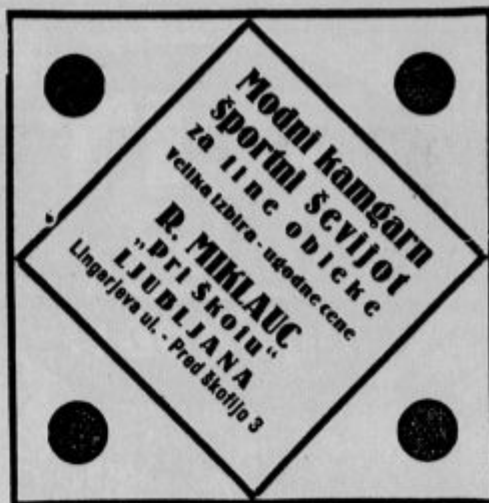
Po hudem trpljenju nam je danes umrla naša dobra in skrbna mama, soproga in sestra, gospa

IVANKA MERMOLJA ROJ. PLESS

Pogreb nepozabne mamice bo v soboto, dne 20. aprila 1935 ob 3 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu

V Ljubljani, dne 19. aprila 1935

Franc, soprog; Mirko in Zdenko, sinova;
Marija, Mirko, Ivan, Poldo, sestra in bratje
in ostalo sorodstvo

Najprijetnejše letovišče na morju nudi

Hotel VILA LUCIJA

Aleksandrovo, na otoku Krku

Pension od 50 Din naprej (vse takse vštete).

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Restavracijska terasa nad samim morjem.

Hotel je last renomirane slovenske tvrdke.

Zahtevajte brezplačne prospekte pri Putniku ali pa pri direkciji hotela.

A. SPRAGER

elektrotehnično podjetje

MARIBOR VETRINJSKA ULICA 4

Semenski fižol

„Ribničan“ in „Mandalon“

gorenjski, nizki, zanesljivo zdrav in rodovit — dobavlja kvalitativno najboljše:

Kmetijska okr. zadruga v Kranju

Jamske tračnice

kupi »Premogovnik Podgorica« pro m³ = 7 kg in jamske voze (Kippwagen) 50 do 60 cm širine (Spurweite)

Organist

in cerkvenik, samski — dobi takoj službo. Pišite: Krka pri Stični.

1885

Proba

1935

KRANJ — „PRI FRANCELJNU“

Industrija perila in splošne konfekcije, veletrgovina manufakture. Najpopolnejši kroji. - Izdelava tudi po meri. - Pridružite se našim številnim zadovoljnim odjemalcem, saj **jubilno 50. leto obstoja** tvrdke dokazuje našo solidnost. - Konkurenčne cene. - Trgovci, zahtevajte ponudbe in poset potnika. - Vabimo Vas na neobvezen obisk!

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

10

Na mostu čez Dravo se še enkrat okrene. Z rosinim pogledom objame ljubeznivo podobo mesta. Tako do smrti je truden, tako do smrti žalostno mu je srce. — Kakor da mora danes prvič proč iz Beljaka — kakor da so mu šele danes pokopali mater.

Fej me, zdaj misli sam tako gnusne reči! Kdo le naj potegne z materjo, če ne on?

Reveni ljudje ne živijo. In mati je bila vsa samo življenje. Tako čuti temno.

O mati.

V špitalski cerkvi so minule večernice. Pater Bernardin stopi iz žagrade in poklekne pred oltar. Drsa jo se izgubljajo koraki zadnjih starih ženic.

Gospod, pošlji pomoč iz svetlišča! Tvoj hlapec ne zmore nič več! Koliko je molil, se boril, trpel in zdaj je videti, kakor da je bilo vse zastonj. Kovačeva Rozka je kljub vsemu pala, suknar na Glavnem trgu je kljub vsemu prestopil k luteranom z vso družino vred in morilec, čigar dušo bi bil rad odkupil s srčno krvjo, je umrl nespokorjen.

In zdaj jesenski semenj! Povsod ima hudič obilno žetev, on, pater Bernardin, pa ima zvezane roke — ne ostaja mu drugega kakor moliti in pokoriti se. Gospod Jezus, da si tako nedoumno prizanesljiv! V slednji hiši lagodno življenje, tako te pač ne pogrešajo Bog ve kaj. Tako pridejo ob nedeljah kar se da lepo oblečeni za kratko urico k pridigi in maši, ker so anti še katoličani, toda da bi te sprejeli v hišo in živeli s teboj — tega se

boje. Utegnil bi — ah — preveč zahtevati! O Gospod Jezus Kristus — da sem svetnik, potem bi bilo bolje tvoji čredi! Grešnik sem, len hlapec! Med zanikarnimi prsti se mi kar raztopi in razlije sleherni milostni blagoslov.

Velika malosrčnost hromi polet patrovi molitvi. Kako naj tu še pomaga? Po vsem svetu sam greh in sila. Kot da blodi z gorečim ognjem svoje vneme kakor z medlo, brlečo iskrico čez neizmerno močvirje, tako mu je. —

»Gospod, daj mi dušo!« moli. »Gospod, v znamenje mi podari eno samo dušo, — v znamenje, da se spominjaš sveta in si mi odpustil grehe! Če je to predrzna želja, potem mi jo odpusti! Ne morem drugače najti tolažbe. Saj sam najbolj veš, koliko sem trpel vse te mesece in tedne — in kako sem na tem, da bi obupal. Gospod, znamenje!«

Iskreno in krčevito sklene roko v roko. Temno oko mu žari v preveliki stiski. Dal vam bom nebo kakor iz železa. — Ne — ne — Bog je usmiljen! Rešuje, kar je ustvaril. Marija bo pomagala.

»Salve Regina, mater misericordiae!«

Ura udari pol devetih. Globoko se menih prikloni in reče: »Adoramus Te« in gre iz cerkve. Nad Stalensko goro plava mesec. Čudovito pokojno leže grobovi v modro srebrnem soju. Gore se nizajo v temen veneč okrog ravnine, od meseca razsvetlene. Od juga proti bliskavici. Tiho pošepetava veter v rumekastem listju.

Patru Bernardinu tolče srce v trdo. Iz mesta udari zdaj pa zdaj rezek smeh in sirov krik. Pater gre med grobovi proti frančiškanski cerkvi in moli. Baš ko misli položiti roko na ozka vrata, ki predirajo zid, mahoma obstoji. — Zlato jasno plavajo glasovi gosli v tiho noč. Kdo neki gode?

Tiho stopi menih na rušo in oprezuje skozi grmovje. In tedaj zagleda ob svetlem zidu sloneti dečka, ki igra na gosli in gleda gori v zvezde. Ko se mu pater Bernardin približa, se mu prestraši duša v skrivnostni radosti.

Mesečina leži dečku polno in jasno na bledem, shujšanem, prerano bridkem obrazu. Iz potez, ki jih je zarisala prevelika, neotroška žalost, mu seva zrela poštenost. Poduhovljen sijaj mu poglablja velike, zasenečene oči.

Goslarček iz krčme pri »Lešci«! Pater Bernardin ga koj spozna. Tiho postoji, da ne bi motil dečka.

Vedno svetleje plavajo glasovi. In potem se izvije prastara, pobožna pesem iz otožnega preludija. Bernardin jo spozna, to pesem — nihče več je ne poje danes; ko je pa bil še novic, so jo zapeli marsikaterikrat, ko so zvečer posedali okrog ognja.

O kdaj že skoraj bom doma, proč od tolažb tega sveta! Doma, doma tam vrh neba, kjer večno gledal bi Boga!

Na pot srce, srčno na pot iskat dobroto vseh dobrot! Oj z Bogom svet, oj Bog s teboj, nebesa sveta dom so moj!

Dečko povesi gosli. Za utrip srca mu obvisi oči še na nebu, potem skloni glavo čisto doli na prsi. Dve solzi mu kaneta kakor bleščeči kaplji na zemljo. Pater Bernardin hoče že iti, ko vidi, kako dečko poklekne poleg groba. Vroče ihtenje se duši dečku v črni prsti.

(Nadaljevanje)

Slovenska kuharica

S. M. Felicite Kalinšek izide v novem osmem natisu 10. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
in se priporoča za obilen obisk trvdka
F. M. SCHMITT
Pred Školijo 2 LJUBLJANA Lingerjeva 4
Pridite! Pridite! Pridite!

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert —
Kavarna do 4 jutraj od-
prta. (h)

Službe iščejo

Starejše dekle
z znanjem šivanja in ne-
koliko kuhe išče mesto.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« Maribor št. 1598. (a)

Hlapec
pošten, zanesljiv, 30 let
star, vaje konj, kmečkih
del in popravi — išče
službo kjerkoli, najraje na
Gorenjskem. — Naslov v
upr. »Sl.« pod št. 4548. (a)

Šofer
z večletno prakso, vaja-
ščine prost, mehanikar —
želi mesto. Ogrin Viktor,
St. Vrhnika 43. (a)

Pridno dekle
kmetijskih staršev, 17 let
stara, zdrava in krepka —
želi službo pri boljši dru-
žini. — Pojasnila: Vidmar
Angela, St. Vid nad Ljub-
ljano. (a)

Dekle
z dežele, stara 20 let, iz-
učena v specerijski trgo-
vini z meš. blagom, z ne-
koliko znanjem šivanja —
želi mesto. — Pomažala bi
pri gospodinjstvu in vsa-
kem delu. Grem tudi kot
začetnica služkinje, da bi
se izučila v kuhanju. Na-
slov v upravi »Slov.« pod
št. 4493. (a)

Mizarski pomočnik
išče službo. Najraje kje
na Gorenjskem. Naslov v
upr. »Slov.« pod št. 4473.

Mesto tkalsk. mojstra
iščem v tkalnici bombaža.
Na podlagi dolgoletne
prakse, teoretičnega zna-
nja prevzamem tudi samo-
stojno vodstvo manjšega
obrata. Cenjene ponudbe
prosim na upravo »Slo-
venca« Maribor pod šifro
»Tekstilni tehniki« 4463.

Šivilja
izučena, želi izpopolnitve
v šivanju ali pa gre tudi
za pomoč v gospodinj-
stvu. Marija Lešnik, Zg.
Razvanje pri Mariboru. a

Mesto praktikanta
išče na večje vinogradno
posestvo absolvent kme-
tijske šole. Naslov v upra-
vi »Slovenca« v Ljubljani
pod št. 4348. (a)

Dekle
vajena vsakega dela, ku-
he, šivanja in gospodinj-
stva, išče službo. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4329. (a)

Gospodično ali vdovo
sprejem kot sestanovalec —
za vsako ceno. Naslov
v upravi »Slovenca« št. 4429. (s)

Službodobe

Trgov. pomočnika
sprejem v trgovino z
mešanim blagom. Nastop
1. maja 1935. — Prednost
imajo samostojno zmogni.
Naslov: Josip Langeršek,
Marenberg. (b)

Izprašani strojnik
popolnoma vešč rokova-
nja s kondenzacijsko tur-
bino s parnim odjemom,
direktno spojeno z elek-
tričnim generatorjem in
z ventilskim parnim stro-
jem na protitlak, se išče.
Ponudbe s točnim opisom
dosedanjega službovanja
in s prepisi spricval in
poslati pod »Izprašani
strojnik« št. 4441 upravi
»Slovenca«.

Manipulanta
samskega, sprejem. Pro-
silci, ki obvladajo tudi
nemški jezik in so v iz-
delovanju zabojev verzi-
rani — imajo prednost. —
Franc Jonko, lesna indu-
strija, Oplotnica. — Isto-
tam se proda popolna
mlinska oprava, valčki
itd. (b)

Iščemo
prodajalnega
zastopnika

za tvornico robe z za-
ščitno znamko. Pogoji, da
je Slovenec, več držav-
nega jezika v govoru in
pisavi. Le resni ponud-
niki, ki se čutijo sposob-
ne za to delo, naj poš-
ljejo svoje ponudbe z na-
vedbo dosedanjega ude-
stevovanja pod šifro B. V.
21/4456 upravi »Sloven-
ca« Maribor. (b)

Vzgojiteljico
s perfektnim znanjem
francoščine, popolnoma
zdravo, sprejem k 7 let-
ni deklici. — Ponudbe s
curric. vitae pod »Ljubim
naravo« št. 4445 upravi
»Slovenca«. (b)

Krajevne zaupnike
za prodajo živalnih stro-
jev, posnemalnikov, ko-
les itd., tudi na obroke,
sprejemmo. Stroji svetov-
nih znamk z garancijo.
V poštev pridejo le po-
štene in zaupne osebe.
Ponudbe na Publicitas —
Zagreb, pod »Strojje«. (b)

Zavarovalnica
v Ljubljani sprejme takoj
akviziterja za Ljubljano
in okolico. Pavšal in pro-
vizija. Oferte upr. »Slov.«
pod »Pavšal« št. 4552. (b)

Prostore
visoke in velike (pet sob)
— oddam za veletrgovino
ali poslovne prostore (go-
stilno, menzo, kino itd.),
blizu pošte v Ljubljani.
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»Centrum« št. 4553. (b)

Marljive zastopnike
ki bi po vrščih se pre-
davanjih s skiptičnimi
slikami obiskovali zain-
terisirane ljudi — iščemo
po vseh večjih krajih. Po-
nudbe na Voršič F., Ma-
ribor. (b)

Prvovrstno kuharico
ali kuharja, z najboljšimi
spricvali v privatni dru-
žini, iščem s 1. majem. —
Pismene ponudbe upravi
»Slov.« pod »Prvovrstna
kuharica« 4561. (b)

Torbarski pomočnik
se sprejme. Bergelj, Mi-
klošičeva 17. (b)

Dve natakariči
samostojni, zmogni samo-
stojnega vodstva, 3000 D.
kavcije za prevzem blaga
za dva obrata — se sprej-
meta. Ponudbe s sliko v
upravo »Sl.« pod »Zmož-
nost« št. 4550. (b)

Več krojaških
pomočnikov, dobro izve-
žanih, sprejem. Ponud-
be upravi »Slov.« pod šif-
ro »Atelje« 4516. (b)

Atelje Bazanella
Gajeva 6-I. — sprejme ta-
koj več samostojnih po-
močnic; začetnice se ne
sprejmejo. (b)

Dekle
pridna in poštena, ki zna
kuhati in ima rada otro-
ke, se takoj sprejme. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod značko »Poštena« št.
4531. (b)

Frizerko
kot kompanjonko za Ljub-
ljano — sprejem pod zelo
ugodnimi pogoji. Brivnico
pa oddam poceni in najem.
Ponudbe upravi »Slov.«
(b) pod »Ugodno« 4500. (b)

Zastopniki
v vseh krajih Jugoslavije,
za razpečevanje paten-
tiranega aparata po hišah,
dobe dober zaslužek. Vsa-
ka gospodinja kupi. Pis-
mene in osebne ponudbe
na inženjer, Ljubljana-Siš-
ka, Kavškova cesta 26,
parter levo. (b)

Hotel-Pension
na Bledu išče za sezijo
izurjeno hotelsko kuha-
rico, več perfektnih ser-
virk ter gospodično za
pisarno, vse s prakso v
stroki ter referencami.
Ponudbe s prepisi spric-
val pod »Sezija 1935«
št. 4378 upravi »Sloven-
ca«. (b)

Ženitbe

Posestnik
mlina in gostilne bi poro-
čil do 40 let staro gospo-
dično čiste preteklosti z
večjo doto. Dopise upravi
»Slov.« pod šifro »Velika
noč« 4615. (z)

Mlad posestnik
značajan, z lepim posest-
vom na Gorenjskem, želi
v svrhu ženitve resnega
znanja s poštenim simpa-
tičnim kmečkim dekletom
s primerno gotovino. —
Cenj. ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Dobra go-
spodinja« št. 4572. (z)

25.000 Din posojila
iščem. Ponudbe upravi
»Slovenca« Maribor pod
»Varno 100%« št. 4397. d

Prilika!
300—400.000 Din v goto-
vini namestim plodonosno
sigurno v trgovino, indu-
strijo, hišo etc. Le resne
obširne ponudbe naj po-
ložijo v upravi »Slovenca«
pod »Prilika« št. 4438. (d)

Gospodično ali vdovo
z gotovino, sprejme kot
družabnico za skupno vod-
stvo trgovine mlad, trgo-
vsko naobražen gospod.
Ženitev ni izključena. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Trgovina« 4488. (d)

Vloge
Prve hrvatske štedionice
do 400.000 Din kupim pod
ugodnimi pogoji. Ponudbe
podružnici »Slov.« v Celju
pod »Štedionica« 4612. (d)

Hranilne knjižice
članice Zadrugne zveze in
članice Zveze slov. zadrug
prodamo po ugodni ceni.
Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40

Vlogo
Ljudske posojilnice Breži-
ce za 20.000 Din prodamo
po 60% proti takojšnjemu
plačilu. Kred. biro, odjel
II., Zagreb, Jurišičeva 7.
Širite »Slovenca«!

MODERNE
MEDICINSKE APARATE ZA
ELEKTRIČNO MASAŽO
NUDI
IVAN BOGATAJ
KONČLS. ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 19
POLEG NUN-KE CERKVE

Hranilno knjižico
Mestne hranilnice ljublj.
za 300.000 Din — prodam.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Najvišji ponudnik«
št. 4576. (d)

Enosobno stanovanje
oddam za 1. maj. Gali-
jeva 13. (c)

Stanovanje za 200 Din
2 sobi, kuhinja, pritlikline
ter vrt, v trgu blizu Ljub-
ljane — oddam. Naslov v
upravi »Slov.« št. 4598. c

Za primerno najemnino
oddam

elegantno stanovanje
petosobno, na Kralja Petra
trgu 3. (c)

Enosobno stanovanje
se takoj odda. Tyrševa
cesta 93. (c)

Dvosobno stanovanje
s kabinetom, solnčno, od-
dam s 1. junijem na Ko-
deljevem. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 4480. (c)

Lepo sobo
s posebnim vhom — od-
dam dvema osebam. —
Rimska cesta 2-II. (s)

Prazno sobo
veliko, solnčno — oddam
takoj v Gajevi ulici. Na-
slov v poslovalnicah »Sl.«
pod št. 4541. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Gostilno ali vinotoč
v mestu Ljubljani, vzamem
v najem. Pismene ponud-
be upravi »Slovenca« pod
šifro »Vesten« 4518. (m)

Kmečki mlin
tudi z valjkami vzamem
v najem. Ponudbe pod
značko »Mlin« 4433. (m)

ODDAJO:

Lokal s skladiščem
v Ljubljani, Dolenjska ce-
sta, primeren za vse obrti,
razen mesarije in speceri-
je, kateri sta že v hiši —
takoj oddam. — Vprašati:
France Javornik, Grosup-
lje. (n)

Trgovski lokal
oddam za mesečno 600
Din s 1. majem. Poljan-
ska cesta 5. Naslov na-
jemnika v upravi »Slov.«
pod št. 4038. (n)

V zdravil. »Dobrna«
pri Celju se odda v naj-
em ali prodaja paviljon. —
Poizve se pri C. Ferant,
Ljubljana, Florjanska ul.
15. (n)

V prijaznem trgu
Gorenjske oddam svojo
trgovino z mešanim bla-
gom z vsjo zalogo pod
ugodnimi plačilnimi po-
gogi le res zmožnemu re-
fektantu v najem. — Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod šifro »Večja trgovina«
št. 4157. (n)

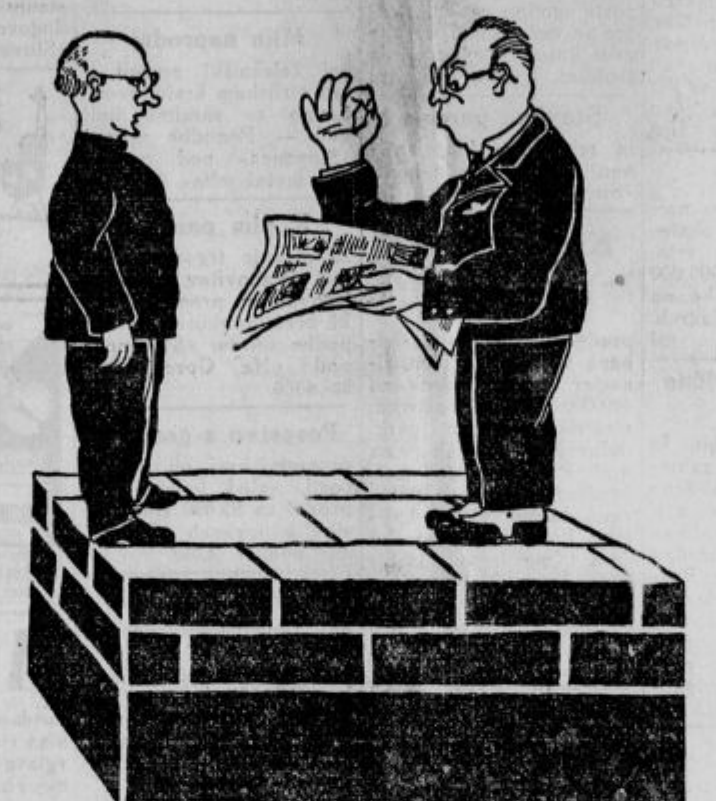
V Vojniku pri Celju
se odda hiša z velikim
vrtom, pripravna za upo-
kojenca. — Kosi Otilija,
Celje, Ljudska posojilnica.

Lokal za mlekarino
poceni oddam. — Logar,
Sv. Petra cesta 46. (n)

Trgovski lokal
v najprometnejši ulici v
centru Ljubljane, pripra-
ven za damski frizerski
salon, za trgovino ali dru-
go obrt — oddam z majem
proti nizki najemnini. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 4600. (n)

Skladišče (klet)
v sredini mesta, oddamo.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4546. (n)

Hotel na Bledu
prodam ali oddam v na-
jem. Ponudbe pod »Se-
zija« št. 4418 upravi »Slo-
venca«. (n)

AKO VODITE REKLAMO
v večjem obsegu, se bode te poslu-
žili letakov, plakatov in prospektov.
Po Vaših lastnih ali naročenih osnut-
kih Vam jih izdelava najmodernejši
tiskarski tehniki, ki jamči za gotov
uspeh, to je v eno- ali večbarvnem
OFFSETTISKU ALI BAKROTISKU

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

Vajenci

Učenko
za trgovino mešanega bla-
ga sprejem. — Hrana in
stanovanje v hiši. Ponud-
be na Gracer Adolf, trgo-
vec, Gaberje pri Celju. v

Učenec
dobro vzgojen, priden in
pošten, s primerno šolsko
izobrazbo. Želi dobiti uč-
no mesto v boljši trgovini.
Cenj. ponudbe upr. »Sl.«
pod »Vesten in pošten«
št. 4619. (v)

Vajenca
sprejme Vladimir Čakš,
leso-strugar, Zgor. Siška,
Celovška cesta 155. (v)

Ključavnič. vajenca
sprejem. Z oskrbo 4 le-
ta, brez oskrbe 3 leta. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Ljubljanska okolica«
št. 4475. (v)

Vajenca
za slikarsko in plesarsko
obrt sprejem takoj. Jo-
sip Setina, Zg. Siška 143.

Mizarskega učenca
iščem pod ugodnimi po-
gogi. Pirc Franc, mizarski
mojster, Braslovče. (v)

Trgovka
želi v svrhu ženitve po-
znanstva z dobro izurje-
nim trgovcem do 40 let.
Zaželjena je slika. Dopise
poslati upravi »Slov.«
pod šifro »Lepa pomlad«
št. 4592. (z)

35-leten samec
trezen, pošten, nekadilec,
z gostilno in trgovino v
predmestju Ljubljane v
vrednosti 400.000 Din —
poroči dekle, mirno, po-
šteno, čedne zunanjosti, s
primerno doto. Slika se
vrne. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Pomlad« št. 4577. —
Stroga tajnost. (z)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka. Ljub-
ljana. Krekov trg 10

Tvrdba
A. & E. Skaberne
Ljubljana, javlja, da jem-
lje do preklica v račun
zopet

hranilne knjižice
prvovrstnih ljubljanskih
denarnih zavodov (Mestne
hranilnice, Ljudske poso-
jilnice itd.

10.000 Din posojila
iščem. Nudim največjo ga-
rancijo in najboljšo odpla-
čilne pogoje. Ponudbe pri
upravi »Sl.« pod »10.000«
št. 4513. (d)

Vloge
Zadrugne gospodar. banke
in Zadrugne zveze v raz-
ličnih malih in velikih
zneskih prodaja proti go-
tovini: Kreditburo, odjel
II., Zagreb, Jurišičeva 7.

Hranilne knjižice

vseh bank in hranilnic
kupite ali pa prodaste
najugodnejše potom

Bančno kom. zavoda
Maribor, Aleksandrova 40
Za odgovor 3 Din znamk

50.000 do 150.000 Din
išče veleposestnik na prvo
mestno vknjižbo. Ponud-
be upravi »Slovenca« pod
»Varno naloženo« 4575. d

Posredujem
denar na
hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov.
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12. Tele-
fon 38-10. Pismeni odgo-
vor 3 Din. (d)

Ureditev dolgov
potom sodnih in izven-
sodnih
poravnav.

Nasveti v konkurznih
daveh in vseh drugih
trgovsko-obrtnih poslih.
Strokovne knjigovodske
revizije, sestava in apro-
bacija bilanc.

Preskrba kreditov,
nasveti glede hranilnih
vlog in plasiranja istih.

Vsi posli
kmečke zaštite.
Edina koncesionirana
komercialna pisarna:

Lojze Zajc,
Ljubljana, Gledališka uli-
ca 7. Telefon 38-18.

Bančne vlož. knjižice
kupujemo in prodajamo
po najboljšem tečaju ter
izplačujemo takoj v goto-
vini. Poslovni zavod d. d.
Zagreb, Praska ul. 6-II.
Tel. int. 38-38. Naloge z
dežele izvršujemo najto-
neje (d)

35.000 Din posojila

iščem za 2 leti. Obresti
plačam 8% za pol leta
naprej. Garancija vknjiž-
ba na 300.000 Din vredno
posestvo. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. 4571.

Pouk

Kako postaneš

šoler?
Ako se vpišeš v J. Če-
hovo šoler šolo na Tyr-
ševi cesti 36 ki ti pošle
na zahtevo prospekt za-
stoni (ul)

Krojači in šivilje!

Krojno risanje za splošna
dam-ka, bič la se nauči-
sami doma, ako si naba-
vite krojno knjigo, ki je
ravnokar izšla. Zahtevajte
prospekt! Nas ov:

ALOJ IJ KNAPFELJ
krojni učitelj
LJUBLJANA
Križevniška ulica

Stanovanja

ISČEJO:

Solnčno stanovanje
udobno, 4—5 sob, iščem
z majem. Ponudbe na dr.
Vrtačnika, Šelenburgova
ul. št. 7. (c)

Stanovanje
eno- ali dvosobno, s pri-
tiklinami — iščem za maj
v bližini centra. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »To-
čen plačnik« št. 4387. (c)

Trisobno stanovanje
s kopalnico iščem za prvi
avgust. Ponudbe z naved-
bo cene pod »Točen plač-
nik« št. 4432 upravi »Slo-
venca«. (c)

ODDAJO:
Stanovanje

sobo in kuhinjo oddam v
Guncjih 24. Št. Vid nad
Ljubljano. (c)

Dvosobno stanovanje
s kabinetom in pritlikline-
mi, v podpritlikli, suho,
solnčno — oddam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4599. (c)

Dvosobno stanovanje
solnčno, s pritliklinami —
takoj oddam. Povšetova
št. 4a. (c)

Kuhinjo z 2 sobama
oddam v najem v Zgornjih
Gamelnah št. 45. (c)

Dvosobno stanovanje
oddaja za maj Tribuč, Glin-
ce, Tržaška 6, telef. 26-05.

Moderno stanovanje
3 sob, kabineta, kopalnice
in sobe za služkinjo, pri-
tiklinami, centralno kur-
javo in plinskimi štedilni-
kom, v sredini mesta, od-
dam 1. maja. — Naslov v
upravi »Slov.« št. 4495. c

Po izredno znižanih cenah

pokromana kolesa „GRITZNER“ in „ADLER“ najboljši šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“

Josip PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega
spomenika (za vodo)

Pouk v umetnem
vezenju brezplačen!
Večletna garancija!

Hišico
z dvema sobama in priključnimi ter velikim vrtnom. v Zg. Hudičju 87 pri Celju, oddam v najem s 1. majem. Ignacij Blatnik, Svedina, p. Kungota. (n)

Mlekarno
oddam v najem proti odkupu inventarja. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod št. 4154. (n)

Trgovski lokal
z manufakturno se odda z inventarjem in najem. »Vila Franja«, Slomska ulica 2, Jesenice, Gorenjsko. (n)

Objave

Izjava
Podpisana Valjavec Marja, pos., Blejska Dobra, 64, preključim in obzajem vse žalivke, ki sem jih izrekla o gđni. Vengar Mariji, Blej. Dobrava, in izjavljam, da niso resnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. - Blejska Dobrava, 10. aprila 1935. (o)

Preključim
in obzajem neresnične besede, izgovorjene o Mici Keršinar iz Preske, ter se ji zahvalim, da je odstopila od tožbe. Neža Bizant, Preska 15. (o)

Razno

Pred molji
obvarujete čez poletje kravo pri L. Wanek, Sv. Petra cesta 9 - kjer Vam jih tudi izredno poceni popravimo. (r)

Gostilna »Ljubljana«
v Sibeniku (na obali). Izborna kuhinja, v vsaki uri tople in hladne jedi. Prvo vrstna vina, sobe za tuje. Vse po zelo zmernih cenah. Priporočila se zlasti cenjenim trgovskim potnikom in izletnikom. Franja in Andrej Zuljan.

Kolesa,
otroške vozičke, gramofone, šivalne stroje, vsakovrstne tipe, popravila mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, telefon št. 21-30. Solidna postrežba, nizke cene. (r)

Za vsoto 25.000 Din
dobi dosmrtno oskrbo dobra ženska ali zakonca brez otrok. - Stanovanje po dogovoru. Ponudbe v upravo »SL« pod »Mirno življenje« št. 4570. (r)

Nov fotoatelj
otvorim meseca maja. - Slike lahko dobite tudi od plošč, ko ste se popreje slikali. Sprejemam vaje, dobrega risarja. - Jug Franc, fotograf, Kranj (nasproti trgovini Savnik).

Novo gostilno
otvorim na vel. ponedeljek v Medvodah. Cenj. gostom se priporočam za obilni obisk. Novljan Julij. (r)

Motorno kolo
»Peugeot«, 1929, 350 cm³, štiristaktno, električna razsvetljava in sirena v prav dobrem stanju, prodaja za 5000 Din Horvat Andrej, Kočevje. (f)

Za 50.000 Din
dam dosmrtno oskrbo katerikoli osebi v mirnem, zdravem kraju na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dostojna oskrba« št. 3993. (r)

Pohišstvo

Pohišstvo
vsakovrstno, iz trdega vezanega, mehkega lesa, v najnovejši obliki - dobite najceneje pri Kurniku Josipu, Zg. Šiška 51 (pod hribom). (s)

Moderne spalnice

orehove korenine, pleskanje, v najnovejši orehovi imitaciji, in kuhinji, oprave - dobite najceneje pri Androvič, Komenskega ul. št. 34. (s)

Auto-mobil

Avtomobilisti!
Vaš avto Vam nanovo liča ali tapetira pri strokovni izvršitvi najceneje Martin Mali, Avto »Duc« ličanje in tapetiranje, Domžale, f

Vsled likvidacije
podjetja sta po ugodni ceni naprodaj 1 jako dobro ohranjen dva in pol tonski tovorni avtomobil, znamke Saurer, 2 BH, in 1 štirisedežni osebni avto znamke Torino-fiat št. 501 - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3974. (f)

Štirisedežni Fiat avto
poceni naprodaj. - Brezplačne informacije daje: dr. Tomšič, Maribor, Aleksandrova 19, telefon št. 27-88. (f)

Motorno kolo
Motocacoe 500 ccm, moderna tipa, v najboljšem stanju, naprodaj (tudi proti hran. knjižici Kmetijske posojilnice. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4547. (f)

Ugodna prilika!
Avto taksi s koncesijo poceni prodam. - Trnovska št. 25, Ljubljana. (f)

Limuzina
ekonomična, dalje BMW, dvosedeljni, ter 2-tonski tovorni avto, poceni prodaja Žužek, Ljubljana, Tavcarjeva 11. (f)

Ugodna prilika!
Nova limuzina, prvovrstne znamke, globoko pod nakupno ceno, naprodaj tudi proti hranilnim knjižicam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Slučajno« št. 4591. (f)

Motorno kolo
125 cm³, prodam. Prebil, Glince, cesta 1-6. (f)

Tovorni avto
znamke Fiat tipa 510, generalno popravljen, nosilnost 1500 kg, ugodno naprodaj (tudi na hranilne knjižice ali obroke proti garanciji). Poizve se pri Avgustu Klabus, trgovca, Jesenice, Gorenjsko. (f)

Tovorni avto
1.5 do 2 tona, novega tipa, v dobrem stanju, takoj poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (f)

Obič

Otomane
od 430 Din naprej in vse druge tapetirske izdelke po najnižjih cenah pri Dolničar v St. Vidu nad Ljubljano (nasproti cerkvi). (f)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetirske izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilja za modroce in blaga za prevleke pohištva. (f)

Gasilske čete pozor!

Nudim vam gasilske čepce, dobro izdelane, iz modrega gasilskega blaga, po sledečih cenah: častniška kompletna čepica s črtnim trakom 68 Din; podčastniška 43 Din; moštvena s pravo pletenico 33 Din - ter vse ostale potrebščine po zelo nizkih cenah. S spoštovanjem ter se priporočam: Sorn Anton, Kranj. (f)

CITAJTE IN SIRITE

»SLOVENCA«

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca«
gostinstvo ti hitro prodaja; če te ne z gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da

Hišo
z lepim vrtnom, na prometnem kraju, primerno za obrtnika ali upokojenca - oddam v najem ali ugodno prodam. - Anton Pavlenč, mizar - Trbovlje II. (p)

Zemljišče v Sp. Šiški
ca. 15.000 m², ugodno naprodaj; vodovod, elektrika v bližini. - V poštov. pridejo tudi knjižice Mestne hranilnice. - Vprašati pri: Mišček, Ljubljana VII Medvedova 38 - telefon št. 35-75. (p)

Palaca
v centru Zagreba, na najlepšem položaju, obstojica iz 4 gradov in vrta, naprodaj. Cena 5.300.000 dinarjev. - Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, pod 40.173. (p)

Higijensko kemična tovarna
(manjša) v Zagrebu, ki proizvaja vsak dan zahtevane in mnogo rabljene množinske predmete, najboljše vpljana, lukrativna in rentabilna, se ugodno in kompletno prodaja. Razpečava celotne proizvode, ki se lahko še poveča, zajemena brez prestopa. Informacije daje in prodaja: Poslovnica Pavleko-ovič, Zagreb, Ilica 144. (p)

Pozor!
Prodajam stavbno parcelo 500 m², na zelo lepem kraju. Vprašati: Aljaževa št. 8, Sp. Šiška. Knjižice Banovinske in Hipotekarne pridejo v poštev. (p)

Hišico
s primernim vrtnom, v najbližji okolici Kamnika - kupim. Suha in solčna lega. Ponudbe z navedbo cene upravi »Slov.« pod »Enodružinska« 4474. (p)

Mlad gozd 41 ha
ob banovinski cesti, nasproti postaje Rajhenburg - naprodaj tudi za knjižice Kmetijske posojilnice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »150.000«. (f)

Lepo stavbno parcelo
5 minut od pruske šole prodam. Poizve se: Opekarska cesta 41, Turk. (p)

Dve lepi parceli
po 60 Din m² prodam pod Rožnikom cesta X. Vprašati: Tobacna 161. (p)

Pekarno
dobro vpljeno, prodam zaradi družinskih razmer. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro mesto« št. 4426. (p)

Trgovina
z južnim sadjem, stara, vpljena, v centru, naprodaj. Ekstencija sigurna, najemnina nizka, reflektirano se lahko sam prepriča. Ponudbe pod 40.233 na Publicitas, Zagreb. (p)

Hiša
v Celju (okolica), 10 minut od kolodvora, ob glavni cesti, s tremi stanovanji in svetlo delavnico, primerno za kovinsko industrijo, je ceneno naprodaj. Dopise na: Celje, poštni predal 47. (p)

Prodajam njivo
primerno za stavbo, poleg občinske ceste, v bližini postajališča Limbuš. - Vprašati: Rozalija Lesnik, Stogovci 26, Ptujška gora. (p)

Posestva, hiše, vile,
parcele, mline, pekarnice, gostilne itd. prodaja in kupuje Realiteta pisarna, Ljubljana, Wolfova 1.

Posestvo z gostilno
4 orale zemlje, četiri ure od centra mesta Maribor - naprodaj. - Vprašati: Meljski hrib 6, Maribor. (p)

Dvodružinska hiša
nova, naprodaj. Koseskega ulica 50, Maribor. (p)

Gostilna s prenočišči
enonadstropna, z 9 sobami in velikim vrtnom, tik sredi, sodnije, davkarje in sejmšča, v letoviškem kraju - se radi starosti ugodno prodaja. Vzemite tudi knjižice Celjske posojilnice. Ponudbe na Gnidica, Lasko. (p)

Stavbna parcela
in registrirna blagajna - naprodaj. Naslov v podr. »Slov.« v Celju. (p)

Krasno veliko vilo

predvojno stavbo, gradbena vrednost milijon dinarjev, prodaja lastnik za 400.000 Din. - Vodovod, elektrika, krasen park, sadovnjak, površine enoral. Plačilni pogoji najugodnejši: polovica gotovine, deloma vložne knjižice Posojilnice Narodni dom, Kmetijskega posojilnega doma Mestne ljubljanske ali delni prevzem obstoječe vknjižbe po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor 1615. (p)

Posestvo
v bližini Celja, kjer bi se mogli rediti dve kravi - kupim. Hiša in gospodarsko poslopije mora biti v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo cene v upravo »Slov.« pod št. 4587. (p)

Travniki
2-3 orale, v okolici Ljubljane, kupim. Ponudbe v upravo »SL« pod »Travniki« 4562. (p)

Sadonosnik s hišo
solčna lega, nasproti postaji v Laškem, naprodaj. Franjo Gerkman, Laško. (p)

Majhno posestvo
v Spodnjem Radvanju št. 50 pri Mariboru - ceno naprodaj. (p)

Enodružinsko hišo
kupim. Lega Bežigrad, Sp. Šiška, blizu Tivolija. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobra zidava« 4478. (p)

Enonadstropna vila
neizgotovljena, naprodaj. Izve se: Zg. Šiška 198. (p)

Varno naložen denar
dobro obrestni ima, kdor kupi novo hišo tik Ljubljane. Potrebno 100.000 D. gotovine, ostalo hipoteka. Mišvelj, Ljubljanska št. 37, Moste. (p)

Parcela
v predmestju, ugodno naprodaj, tudi na knjižice. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Parcela« 4543. (p)

Novo vilo
tik Ljubljane - prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vredno« 4499. (p)

Sadonosnik
v okolici Maribora kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 25.000 - št. 4163. (p)

Posestvo
9 oralo, na glavni cesti, petindvajset minut od glavnega kolodvora Maribor, vili slična trisobna hiša, pritlikava, vinčarija, hlev za štiri glave živine, vodovod, elektrika, sodov za 100 hl vina, mrtvi in živi inventar, naprodaj za 270.000 Din. Deloma gotovina, deloma vložne knjižice Posojilnice Narodni dom Maribor, Kmetijskega posojilnega doma, Mestne ljubljanske - ali delni prevzem obstoječih vknjižb po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1614. (p)

Umetni valjni mlin
večji, na stalni vodi, leži blizu večjega mesta, ima veliko in bogato okolico, poceni naprodaj. Ponudbe upravi »SL« pod »Ugodna prilika« št. 4492. (p)

Novo hišo
masivno in prostorno zidano, dvoje stanovanj, vrt, voda, ob kolodvoru, krasna lega - prodaja za 43.000 Din Šarfer, Limbuš, pri Mariboru. (p)

Posestva, gostilne,
hiše, mariborske in podeželske, pekarije, mline, prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ulica št. 26. (p)

Mlin naprodaj
pri železniški postaji v industrijskem kraju, eventuelno se sprejme tudi zet. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Prometni mlin« št. 4446. (p)

Kupim parcelo
za zidanje trgovske hiše in ustanovitve mešane trgovine na prometni točki brez konkurence. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Na Gorenjskem« št. 4366. (p)

Posestvo z gostilno
prometni kraj, ob državni cesti, vsled bolezni naprodaj za 85.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4300. (p)

Majhno posestvo
na Dolenjskem ugodno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor št. 1595. (p)

Lep stavbni prostor
blizu St. Vida prodam deloma proti hran. knjižicam. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Krasna lega« št. 4219. (p)

Hiša
napol gotova, ob cesti na letališče, po izredno nizki ceni naprodaj. Izve se v gostilni Sventnar, Gornje Jarše. (p)

Stavbna parcela
v najbližji okolici Ljubljane, m² po 10-20 Din, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4369. p

Kupimo

Motorno kolo
dobro ohranjeno, 100 kg težko, novejšega tipa - kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4413. (k)

Srebrne krone
stara zlata in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (p)

Staro zlato in zlato zobovje

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEŽ, urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3. (p)

Voz zapravljivček
dobro ohranjen, na vzmeti, osi na olje - kupim. Alojz Peterel, Kamnica št. 25, Maribor. (k)

Pletilne stroje
št. 5 ali 6 - kupim. Karbl, Ljubljana, Apihova ulica št. 21. (k)

Mizarji!
Rabil bi nekaj oken, za menial bi jih za krušne ali sobne peči (postavljen). Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4569. (k)

Jesenove deske
od 3-8 cm debele, kupim. Bitenc H., strojno mizarstvo, Vizmarje 77, pri Ljubljani. (k)

Oleandre
kupimo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4484. (k)

Gospodarsko poslopije
z velikim vrtnom ali celo posestvo, kjer se redi pet glav živine, prodam na Duplici pri Kamniku št. 7. (p)

Glasba

Skoraj nov klavir
»Stingl« - naprodaj. Gosposvetska cesta 12, dvorišče, Ljubljana. (g)

Es klarinet z etujem
19 tipk, rabljen, v dobrem stanju - prodam. Cena po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 3994. (g)

Za mal' d'narja dost' muzke
plošče - gramofone izposojamo, zamenjamo, prodajamo in kupujemo ELEKTROTON d. o. o. z. pasaja nebotičnika

Muzika

prodaja prvovrstne inoz. klavirje. - Popravila in vglajanje strokovnjakov in najceneje. - Izposojamo in prodaja tudi preigrane instrumente.

LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4 preje Knaflijeva ulica št. 4

Prodamo

Ce avto svoj stari proučijo, a! motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo priženem Slovenec najmanj! usmerai

Gospodin e! Obrtniki!

ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izoraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. - po znatno znižanih cenah **Stanko Florjancič** železnina, Resljeva cesta 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetijske in Ljudske pos. ljubljanske.

Jermena, pasovi!
Gonila jermena iz prvovrstnega usnja (z garancijo), in gasilske pasove imam v zalogi po najnižjih cenah. Franc Požar, jermenar, Dravlje 66 - St. Vid nad Ljubljano. (f)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah - za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana - Židovska ul. in Stari trg.

Vrtnice
v najnovejših različnih barvah prodaja Breclnik Ivan, Velika čolnarska ulica 21. (f)

Prima sport. suknjiče
po 98 Din, pumparice, modne hlače itd., kupite zelo ugodno pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (f)

Starih koles
ne kupujete, saj dobite za malo denarja že novo pri S. Rebolj in drug, Gosposvetska cesta 13. (f)

Posnemalnike
brzoparilnice - na obročno odplačilo pri »Tehna« v Ljubljani, Mestni trg 25. Sprejemamo potnike! (f)

Wertheim blagajno
fabrikat Schell, 0.90 cm široko in 1.50 m visoko, z oklopno ploščo, ter pisarniško opravo (amerikanske) prodaja za nizko ceno Adolf Bernhard - Maribor, Aleksandrova št. 51. (f)

Kovčke, roč. torbice
aktivke, listnice, denarnice, nahrbtnike, nogometne žoge itd. priporočila po nizkih cenah Kravos Ivan, Maribor, Aleksandrova 13. (f)

Nizke vrtnice
krasne barve, 10 komadov 60 Din, visoke 1 komad 15 Din, orjaške jagode 100 komadov 30 Din - razpošila po povzetju vrtnarstvo Ivan Jemec - Maribor. (f)

Registrirno blagajno
s 6timi predali - poceni prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Registrirka« št. 4156. (f)

Parkete
kupite najugodnejše pri: A. Kanc, tovarna parketov v Mengšu. (f)

Poročne prstane,
ure, verižice, uhane, kakor tudi očala - kupite najbolj ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku na Suti, nasproti farne cerkve. (f)

Otroški vozički
otroške postelje in mize, triciklji itd., - poceni pri S. Rebolj in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13. (f)

Tudi Vi rabite
betonsko kolno pločevino - ter vsakovrstno železje, kakor cevi, ograje, nosilce, stebre, poljedelsko orodje, stroje, žice, kolle v vseh velikostih, transmisije in ležaje. Vse to dobite pri trvdki Justin Gustinčič, trgovina z rabljenimi stroji in vsakovrstnimi železnimi predmeti. Maribor, Tattenbachova ulica 14. Telefon št. 2130. - Kupujem gori navedene predmete, litino, kakor medenino, aluminij po najvišjih dnevnih cenah. (f)

Banaško lucerno

domačo črno deteljo, travna in druga semena za polje dobite pri trvdki **FRANC POGACNIK** d. o. o. z. v Ljubljani,

Javna skladišča (Balkan) Tyrševa (Dunajska c. 33.)

Sveže najfinejše norveško ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporočajo bledim in slabotnim osebam

Rozine

kavo in drugo specerijo, železnino in poljsko orodje: kose in srpe, Portland cement, po znižanih cenah kupujte pri:

JOSIP JAGODIČ Celje

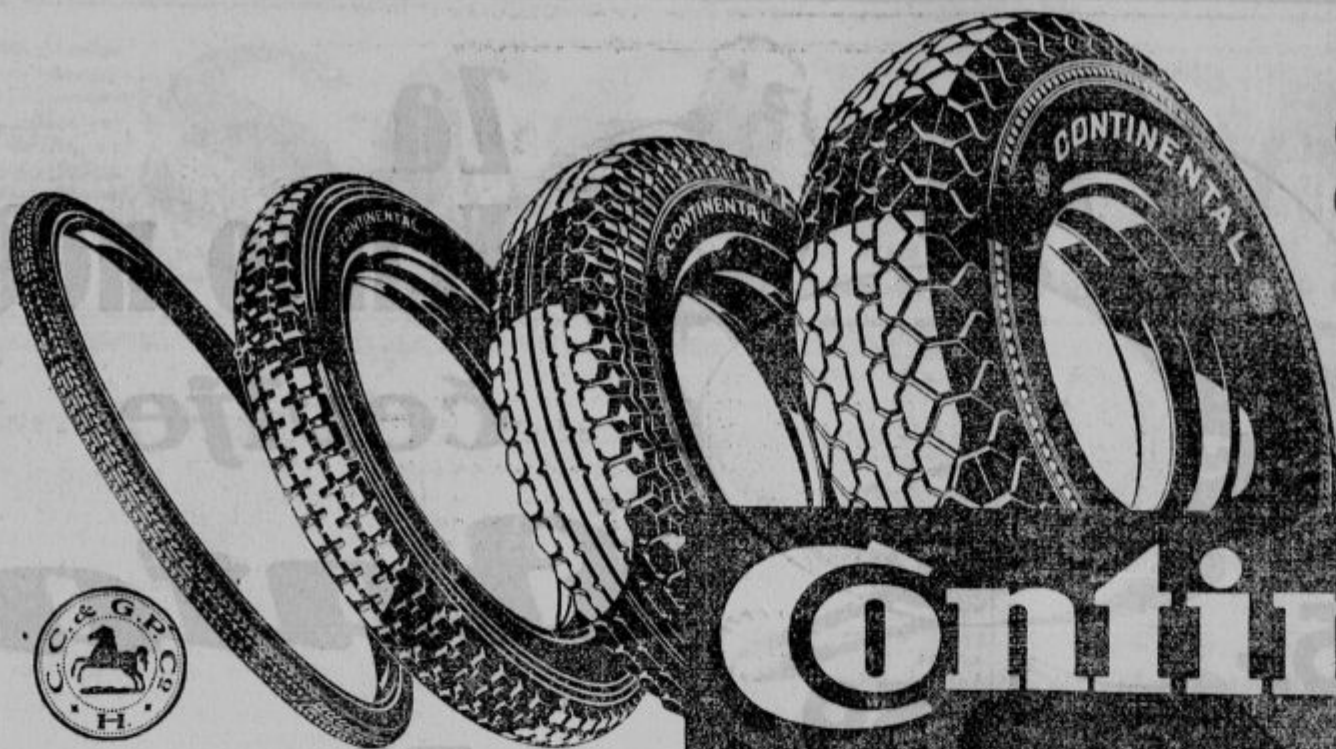
Glavni trg, Gubčeva ulica

Les za ograje

hrastove letve, rante in stopičke: - odpadke od žage, trde, vezane v snope in krajinke - po nizki ceni nudi

»Zora«, Črnomelj.

Mizarji!
Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd. izberete najceneje, tudi na knjižice, pri »Jeklo«, Stari trg

Pneumatika,
ki se Vam ne bo
nikdar izneverila!

Continental

Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa cesta 21 — Telefon št. 23-09.

Svetovno znana **dvokolesa** novi modeli

več vrst z najnovejšo zavoro v prednjem pestu prispeli. Ceniki tranko
Glavni zastopnik F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Rušt
v izmeri: širina 14 in pol metra, dolžina 40 metrov, novi, po zelo nizki ceni prodaja Minoritski samostan v Ptuj.

Ležec parni kotel
tv. L. H. Posselt, 12 m² kurilne površine, 7 atm., z novim železnim tovarniškim dimnikom, dobro ohranjen, prodaja po zelo nizki ceni občina Ptuj. Ponudbe sprejema mestna uprava Ptuj.

Prodajalnice
iz mehkega lesa in šivalni stroj, primeren za čevljarje ali krojače. Naslov v upravi "Sl." pod št. 4479.

Nizke vrtnice
10 grmičkov 60 Din, visoke komad 15 Din, Amelopsis Veitch 15 Din, Kane, velikocvetne, gomolj 3 Din, šparglji, dveletne sadike, 100 kom. 80 Din, begonije po 1 Din, pelargonije po 5 Din, salbonageljni, salvijske, paradizniki, paprika ter raznovrstne druge sadike nudi vrtnarstvo Jemec, Maribor, Prešernova.

Gonilna jermena
garantirane kakovosti, v veliki izbiri, nudi Brcar & Comp., Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. Telefon 27-25.

Šivalni stroj
z okroglim čolnikom — znamke "Singer" — poceni prodaj. Gradaška 8. (I)

Psički
mladi angleški hrti z rodovnikom naodličnejšega plemena — naprodaj. Erna Petelin, Ljubljana, Podrožnik XII. št. 12. (I)

Elektromotor
1500w, 300 V, 1/4 k. s., prodaja Rakovnik v Ljubljani.

Otroški voziček
moderen, dobro ohranjen, poceni prodaj. Poizve se: Sv. Petra cesta 30, prtiličje.

Pristna dalmat. vina
prošek, maraskino, vinski kis, olivno olje in vinski žganje — dobite za velikonočne praznike pri trvdki "Braća Lasan", Vodnikova 17, Šiška. (I)

Dva čevljarska stroja
levoročna, napredaj. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 4419. (I)

Jablus-jabolčnik
Ako boste imeli pijače za domačo uporabo premalo, naročite že sedaj "Jablus" iz katerega se napravi izborna domača pijača. "Jablus" je že rajni gosp. dr. L. Vošnjak leta 1911 v časopisih priporočal in se tudi po njegovem navodilu izdeluje. "Jablus" je zelo zdrava in okusna pijača in se izborno meša z vsako drugo domačo pijačo ali vinom. Prepričajte se! Glavno zastopstvo "Jablus": Franc Renier, Podčetrtek. (I)

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen — naprodaj. Naslov: Jeršič, Breg 2-II. (I)

Foto aparat
Nagel-Pupille 3/4 cm — Leitz-Elmar 1:3, 5/5 cm, popolnoma nov, prodajam ali zamenjam za dobro ohranjen Zeiss-Trieder. Ponudbe s popisom upravi "Slovenca" št. 4389. (I)

Mlekarna
na prometni točki, zelo lepo urejena — naprodaj. Resno ponudbo upravi "Slovenca" pod št. 4249. (I)

Poceni naprodaj:
1 Esterer polnojarmanik, modern, 650 mm premer, z vozilom za hode, 1 To-pham polnojarmanik, 50 cm premer, 1 dvojno-cepilni jarmenik, 1 venci-janka, vsi stroji s ton-skim ležiščem, tovarniško popravljivi, poceni naprodaj. Jožef Pfeifer, tovarna strojev, Hoče pri Mariboru. (I)

Motorno kolo
znamke Peugeot 175 cm, poceni prodaj. F. Lončar, Celovška cesta 43. (I)

Poceni prodaj
ali zamenjam za trans-misijo ali cilindar kompletne stiskalnice za olje (prešo). Iščem posojilo ali družabnika z 10.000 Din za montiranje valjka in potrebno v enonadstropnem mlinu in oljarni na prometnem kraju Sp. Stajerske. Naslov v upravi "Slovenca" št. 4172. (I)

Starinsko skrinjo
prodajam po zelo ugodni ceni. — Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 4388. (I)

Sobna oprava
napredaj od torka naprej od 10—12 in od 3—5. — Ulica na Grad 2/I. (I)

Naprodaj
čevljarski šivalni stroj in harmonika. Vel. čolnarska št. 20. (I)

Pisalni stroj "Senta"
dobro ohranjen, prodajam za polovično ceno. Ogle-dati dnevno med 4. in 6. uro. Goršič, Ljubljana — Vel. Stradon 11. (I)

Kamen
za ograje, zidove, vrtove, med beton, dobavlja po nizkih cenah Franc Sattler — Dolnice 10, p. St. Vid pri Ljubljani. (I)

3000 kg pšenič. slame
prodajam. Juvan Gašper, Domžale, Ljubljanska ce-sa 34. (I)

Pletilni stroj
zamenjam za kolo ter raz-ne predmete. Koštomaj, trafika, Vojnik. (I)

Motorna kolesa!
Na zalogi imamo še štiri motorna kolesa z angle-skimi Blackburn motorji, katera razprodajamo po zelo ugodnih cenah. Pred nakupom si oglejte našo zalogo. "Jugos" d. z o. z., Maribor, Tattenbachova ulica št. 14. (I)

Avtomatično tehnično
prodajam za polovično ce-no. Ponudbe poslati upra-vi "Slovenca" pod "Av-tomat" št. 4153. (I)

Kopalne kadi
za sedne kopeli, trpežne in trajne, po 130 Din nudi A. Cokert, Ljubljana, Vi-dovdanska cesta 1. (I)

Mali oglasi
Slovenca
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Vesele Velikonočne praznike
želim vsem zagrebškim Slovincem in Slo-venkam odj. malcem Slovenca, Domojuba in Bogojuba
JOZA TOMSE
prodajalec Slovenca, Domojuba in Bogojuba
ZAGREB, Tržnica—Sv. Rok

Ciprese
lepe košate za vrtno ograje in parke
nudi
Anton Lap, vrtnar, Kamnik

NOVEL
tovarna otroških in bolniških vozičkov, tovarnih trikolc in kovino-tiskarstvo

Izdeluje običajnih do vseh najnovejših modelov po naj-nizjih konkurenčnih cenah, ter prodaja in ra-pošilja na drobno in debelo

Anton Čadež, Ljubljana 7
Celovška cesta 28 in 42

Pošljite naročnino!

ETERNA
specialno izdelovanje pogrebnih potrebščin
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17
Izdeluje: mrtvaška pregrinjala, zglativnike in naličja, čipke in okraske za krste, opremo za mrtvaške odre, pogrebe itd.

Zahvala
Za premožno izraze iskrenega so-čutja ob prerani smrti iskreno ljub-ljenega soproga, brata, strica, sva-ka, gospoda

Franca Peklarja
orož. narednika v p. in obč. tajnika

izrekamo našo najprisrčnejšo za-hvalo vsem, ki so nam stali ob stra-ni v njegovi težki bolezni, mu lajša-li zadnje dneve življenja in ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti. Posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. zdravnikom in domačemu občn-skemu odboru.

V Smartnem pri Litiji, 18. apr. 1935.

Zalujoča soproga in sorodstvo.

Jožela Stupan
soproga zidarskega mojstra

dne 18. aprila dop. ob 1/4 na 12, v 77. letu starosti, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb bo na veliko soboto ob 4 pop. iz hiše žalosti.

Zaditnica za pokojno se bo brala v turek ob 6. uri zjutraj v larni cerkvi.

Slov. Bistrica, Jesenice, 18. IV. 1935.

Zalujoči rodbini: STUPAN, STRITOF

Samo enkratna objava

v našem dnevniku

SLOVENEČ

prinese inserentom večkrat toliko in tako ugodnih ponudb, da lahko izbirajo po svoji volji. — Trgovskim in obrtniškim tvrdkam pa priporočajo veččaki v reklamni stroki, da po-nove svoj oglas najmanj 3—5 krat. Kupujoči svet si s tem bolj zapomni ime tvrdke, do katere se obrne v slučaju potrebe.

Mag. št. 12.705/35.

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo in montažo stavbno mizarskih izdelkov v novi mestni narodni šoli za Bežigradom. Uradno ugotovljeni proračun znaša Din 752.800. Razpisni pripomočki se dobe od 24. apr. 1935 dalje v vložilu mestnega gradbenega urada, Nabrežje XX. septembra št. 2/II proti povračilu nabavnih stroškov. Ponudbe je vložiti do dne

15. maja 1935 v mestnem gradbenem uradu do 11. ure dopoldne, kjer se takoj izvrši komisijonelna ofertalna licitacija.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 18. aprila 1935.
Predsednik: dr. Ravnihar I. r.

M. D. Z. — št. 196/1935.

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje oddajo in izvršitev zidarskih in ostalih obrtniških del za adaptacijo posestva Posavec št. 10 pri Otočah, ki je last Mestne delavske zavarovalnice v Ljubljani. Uradni proračun izkazuje stroškov za vsa dela Din 106.009,58. Razpisni pripomočki se dobe proti povračilu nabavnih stroškov v tajništvu Mestne delavske zavarovalnice, Mestni trg 27, III. nadst. soba 51, med uradnimi urami od 23. aprila 1935 dalje. Ponudbe je vložiti istotam do 6. maja 1935 do 11. ure dopoldne.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani
dne 19. aprila 1935.

Po pooblastilu predsednika:
Direktor mestnih uradov:
Jančigaj I. r.

Elegantna
tudi za mal denar!

Tovarna perila in oblek Sternecki, katera izdeluje vso najmodernejšo konfekcijo, je le-tos zopet znižala cene in sicer:

obleke	Din 42—	in Din 69—
kostumi	Din 255—	in Din 280—
plašči	Din 190—	in Din 270—
bluze	Din 21—	in Din 26—
krila	Din 59—	in Din 75—

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNA PERILA IN OBLEK
Celje št. 18

Zahtevajte ilustrirani cenik in vzorce!

IVAN ROZINA (preje „Orlent“)

trgovina barv in lakov, LJUBLJANA

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv. Firneži, laki, steklarski in mizarski klej, šelak, špirit denat. lužila „Arti“, luži, pasteje ter sploh vse slikarske in plesarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. Najnižje cene in najboljša postrežba.

Prodajalna Tyrševa (Dunaška) cesta 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

Kdor potrebuje klavir, naj se zaupljivo obrne na

I. mariborsko podjetje klavirjev

v Gosposki ulici 56

T. Bäuerle

ustanovljeno leta 1850

Prodaja in posojuje. Velika izbira novih in rabljenih instrumentov. Istotam se popravlja in oglašuje. (Tudi na obroke.)

Triko svilen perilo iz la Bemberg svile

**kopalne obleke
športne obleke**

kupite najceneje:

LANA tekstilna tovarna

Rimska cesta 2

Na debelo. Na drobno.

Radioaparate

„LORENZ“

najboljše v Evropi

dobite pri

Jos. Bezenšek, radiotehnik
Maribor, Vetrinjska ul. 17/I.

45.-

59.-

79.-

Vel. 9-11½

Vel. 9-11½

59.-

99.-

79.-

99.-

Rata

Budimpeštanski mednarodni sejem

3.—13. maja

Razstava ogrske industrije.

Posebne razstave: zrakoplovstvo, elektrika, stavbarstvo, modna revija, gradba cest, Ogrska poljedelska produkcija z ozirom na živilsko industrijo.

50% popust na vožnji

na Ogrskem od 23. IV. — 23. V. za tja in nazaj, v Jugoslaviji od 3. — 17. V. pri povratku če je bil prihod od 29. IV. do 12. V. Visuma prosti prehod mej.

Sejmske izkaznice se dobe: v Ljubljani pri potovalni pisarni Putnik, v Beogradu pri Dr. Geza Szilagyi, kralj. ogrski trgovinski delegat, Vuk Karđica u. 11.

Nenadkriljiv uspeh

množih tisočev dokazuje, da je

„Heinzelmännchen“ physichromni renovator za lase

najboljše sredstvo proti sivenju las.

Steklenico za Din 50.— dobite v vsaki tozadevni trgovini.

Depot: COSMOCHEMIA - ZAGREB, Smičklasova ul. 23.

Lepo blago za zavese

po 4 Din

dobite v Trpinovem bazarju,
Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Za pomladanski čas

lepe nogavice, rokavice, kombineže, srajce, kravate, modne šiviljske in kroj. potrebščine v modni trgovini

Anton Paš

Maribor, Slovenska ulica št. 4

Kupujte

CHAMPION svečice

samo v originalnih škatljicah po sliki! Zavrnite CHAMPION svečice v drugih škatljicah ali brez škatljic, da ne dobite starih, uporabljenih svečic!

Glavno zastopstvo

ROBERT WEINBERGER

Zagreb, Gunduličeva ulica 16.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega nadvse ljubljenega, blagega in srčno dobrega moža, očeta, starega in prastarega očeta, svaka, brata in strica, gospoda

FRANA KRAPEŠA

posestnika in kavarnarja

smo bili deležni toliko dokazov iskrenega sočutja in tolažbe, da je nam nemogoče se vsakomur posebej zahvaliti. Zato se tem potom prav toplo in iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam prinesli uteho v prebriski uri. Posebno zahvalo smo dolžni izreči zdravniku g. dr. Josipu Volavšku, ki je ves čas njegove bolezni stal prijateljsko ob strani in lajšal neizmerno trpljenje bolnikovo, dalje č. č. dr. Angeliku in Romanu Tomincu za prijazne obiske, č. č. sestrama Bernardi in Smaragdi za lepo uslužnost in požrtvovalno postrežbo v zadnjih dneh pokojnikovega življenja. Nadalje se zahvaljujemo vsem društvom in deputacijam za častno spremstvo na njegovi zadnji poti, zlasti pa vsem Sokolom, Jezdnemu odseku Sokola, gasilecem s starešino g. Josipom Turkom, Zadrugi gostilničarjev s predsednikom g. C. Majcenom, Obrtniškem društvu, Pevskemu društvu »Slavec« in pevskemu zboru St. Jakobskega društva za ganljive žalostinke, Sokolski fanfari in godbam »Sloge« in »Zarja«. Častna dolžnost nam je izreči tudi najprisrčnejšo zahvalo starosti Ljubljanskega Sokola g. Bogomilu Kajzelju in predsedniku Obrtnega društva g. Josipu Rebeku za ganljive poslovilne govore ob odprtem grobu. Posebna zahvala bodi izrečena zlasti županu g. dr. Vlad. Ravniharju, I. podstarešini SKJ g. Engelbertu Ganglu in konzulu Češkoslov. republike g. Josipu Sevciku in vsem ostalim številnim dostojanstvenikom in odličnikom, ki so s svojo udeležbo pri pogrebu izkazali zadnjo čast nepozabnemu pokojniku. Srčno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov in končno vsem mnogoštevilnim prijateljem, znancem in tovarišem, ki so rajnkega spremili k večnemu počitku. Za številno sprejete izraze iskrenega sočustvovanja vsem in vsakemu posebej najprisrčnejša zahvala.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1935.

Rozi Krapeš, Milko Krapeš in ostalo sorodstvo.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar le pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.